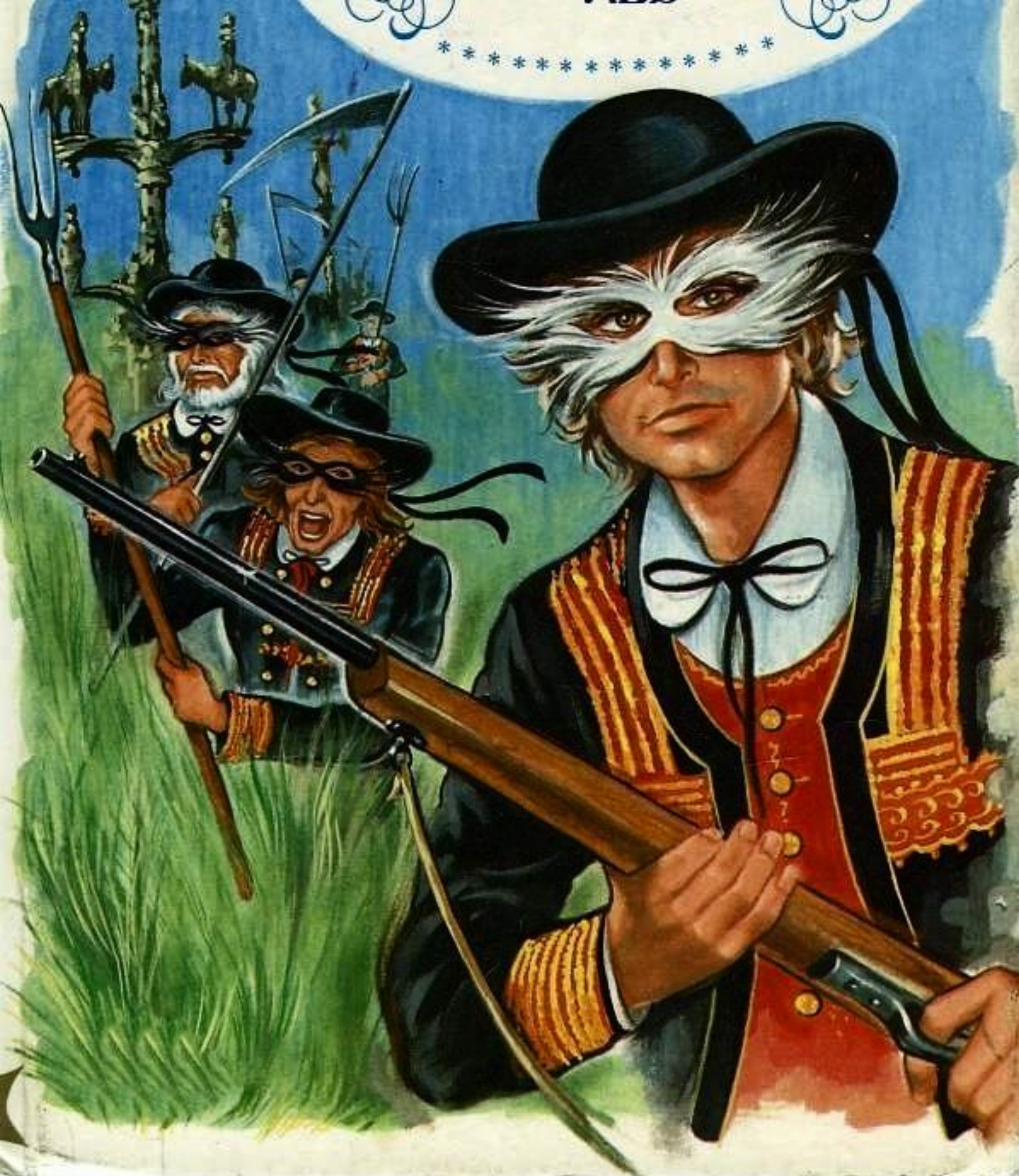
PAUL FEVAL

LUPUL ALB

PAUL FÉVAL

LUPUL ALB

PROLOG

I
Cântecul

Nu cu mult timp în urmă, călătorul care mergea de la Paris la Brest, deci din capitala regatului în cel mai mare oraş maritim francez, avea ocazia să adoarmă şi să se trezească de două ori, legănat pe pernele diligenței, până să zărească câmpurile sărace, merii pitici şi stejarii noduroşi din ţinutul arid al Bretaniei. Prima dată se trezea pe plaiurile fertile din Perche, în apropiere de Beauce[1] – paradisul neguțătorilor de grâne. Adormea apoi la loc, purtând în nări parfumul acrişor al cidrului de Orne şi în auz sunetul nazal al graiului din sudul Normandiei. A doua zi de dimineață, peisajul se schimba: Vitré, o adevărată mumie gotică, îşi cobora umbrele caselor înnegrite şi ale ruinelor castelului, de-a lungul pantei abrupte a colinei sale. Aici, câmpul arăta ca o tablă de şah, cu sălcii şi răchite crescând din loc în loc, pe unde râul La Vilaine îşi desfăşura panglica azurie în zeci de meandre. Cerul albastru din ajun devenea cenuşiu. Orizontul îşi pierdea parcă profunzimea, iar aerul căpăta gust de umezeală. Departe spre dreapta, în spatele unor coline golaşe

---

1-Beauce – câmpie fertilă care formează cea mai mare parte a departamentelor Eure-et-Loire şi Loire-et-Cher. Capitala: Chartres. (n.tr.).

şi acoperite de grozamă[2], se zărea o dungă întunecată: pădurea Rennes.

Pădurea Rennes şi-a pierdut faima de altădată. Exploatările industriale au supus frumoşii ei arbori la un adevărat masacru. Odinioară, aici mergeau la vânătoare de cerbi domnii de Rohan[3], de Montbourcher şi de Châteaubriant[4], însoţiţi de seniorii de Laval, în chip de invitaţi speciali, şi de intendentul regal, de care s-ar fi lipsit bucuroşi. Acum, gonacii de-abia mai pot încolţi, din când în când, câte-un iepuraş amărât sau vreun căprior pe care melancolia îl împinge să sfideze un asemenea sfârşit lipsit de glorie.

Nu se mai aude zvon de corni şi trâmbiţe. Pe alei nu mai tropăie copitele unor cai nobili. Totul tace, cu excepţia ciocanelor şi a tusei ciclopice a pompelor industriale.

Unii sunt foarte încântaţi de aceste realizări, argumentând că, oricum, castelele nu serveau la nimic, în timp ce uzinele fabrică cuie. Autorul acestor rânduri are în această privinţă o opinie oarecum retrogradă, pe care şi-o rezervă pentru o ocazie mai potrivită.

Oricum, în locul celor câţiva kilometri pătraţi pe care au fost efectuate defrişări masive, şi din care trei sferturi sunt acoperiţi cu copăcei tineri, în urmă cu o sută cincizeci de ani pădurea Rennes avea un perimetru de vreo unsprezece leghe şi arbori cu trunchiuri atât de groase şi înalte, cu puzderie de lăstari crescuţi la rădăcină, încât până şi pădurarii ajungeau uneori să

2-Grozamă (Genista sagittalis) – subarbust din familia leguminoaselor, frecvent în regiunea de câmpie și de munte. (n.tr.).

3-Henric al II-lea, duce de Rohan, prinţ de Léon (1579—1638); șef al partidului hughenot. (n.tr.).

4-Montbourcher, Châteaubriant – familii nobiliare franceze (n.tr.).

se rătăcească.

În loc de uzine, existau printre fagi niscaiva ateliere de fabricat saboţi, iar în zonele unde creşteau castani – câteva căscioare unde se confecţionau doage pentru butoaie. În mijlocul luminişurilor, zece-douăsprezece colibe, îngrămădite una lângă alta, serveau drept locuinţe pentru cărbunari. Aceştia erau foarte mulţi la număr, iar populaţia pădurii număra nu mai puţin de patru-cinci mii de locuitori.

Pădurenii formau o castă aparte: oameni pe jumătate sălbăticiţi, duşmani de moarte ai progresului de tot felul, detestând din instinct şi interes orice altceva în afară de tradiţie, care le acorda în mod tacit dreptul de folosinţă nelimitată asupra tuturor produselor forestiere, cu excepţia vânatului.

Din cele mai vechi timpuri, cioplitorii de saboţi, dogarii, cărbunarii şi împletitorii de coşuri, reuşiseră nu numai să ignore până şi cuvântul „impozit”, dar chiar să-şi procure lemnul necesar meşteşugului lor, fără a plăti un ban. Considerau că pădurea era proprietatea lor legitimă. Aici se născuseră. Aici aveau dreptul imprescriptibil de-a trăi şi de-a muri. Oricine le-ar fi contestat acest drept devenea în ochii lor un opresor.

Iar ei nu erau oamenii care să se lase exploataţi fără a opune rezistenţă.

Ludovic al XIV-lea murise. Philippe d’Orléans[5] devenise regent, sfidând testamentul monarhului defunct. Deşi regentul, pe care istoria l-a condamnat cu asprime, a încercat

5-Philippe d’Orléans (1674—1723) – regent în timpul minoratului lui Ludovic al XV-lea. (n.tr.)

cu bună-ştiinţă să umbrească politica ilustrului său predecesor, această politică subzista prin propria-i forţă, afară doar de cazul când minţi nepricepute sau perfide încercau s-o submineze.

În Bretania, îndelunga şi îndrăzneaţă rezistenţă a Stărilor Generale[6] luase sfârşit.

La Rennes fusese instalat un intendent pentru perceperea impozitelor, iar pactul Uniunii[7], cu amendamente dure, nu-şi mai păstrase îndrăzneţele stipulări în favoarea libertăţilor provinciei. Prin urmare, partida bretonă fusese învinsă. Bretania devenea o parte a Franţei: frontiera dispăruse.

Dar una era să iei o hotărâre în adunarea parlamentară şi alta s-o faci acceptată de către o populaţie a cărei încăpăţânare este proverbială. Domnul de Pontchartrain, noul perceptor regal, avea investitură regală pentru atribuţiile pe care şi le exercita. Îi mai rămânea să-şi pună mandatul în execuţie – ceea ce nu era deloc uşor.

Pretutindeni, Stările Generale fură acuzate de trădare;

6-Stările Generale – adunări politice, formate din reprezentanţii clerului, nobilimii şi Stării a treia, convocate de rege pentru discutarea unor probleme de stat. Prima adunare a Statelor Generale se consideră a fi fost cea din 1302, convocată de Filip cel Frumos. Ultima întrunire a Stărilor Generale sub monarhie a avut loc în 1789. (n.tr.).

7-Căsătoria Annei de Bretania, fiică şi moştenitoare a lui Francisc al II-lea, duce de Bretania, cu Carol al VIII-lea în 1491, apoi cu Ludovic al XII-lea în 1499, fusese pasul pregătitor în *unirea* Bretaniei cu Franţa. Fiica cea mai mare a ducesei Anne – Claude – s-a căsătorit în 1514 cu François de Valois, care în anul următor a devenit rege, sub numele de Francisc I. După moartea soţiei sale (în 1524) a reuşit ca în anul 1532 să determine Stările Generale bretone să accepte alipirea definitivă a provinciei la Franţa. (n.tr.).

pretutindeni se opunea rezistenţă.

Când avu loc conspiraţia lui Cellamare[8], ducesa de Maine îşi recrută cei mai curajoşi soldaţi din Bretania. *Cavalerii albinei*[9], care se mai numeau şi *Fraţii bretoni,* formară o veritabilă armată, ai cărei şefi, domnii de Pontcallec, De Talhoët, de Rohan-Polduc fură decapitaţi la Nantes, în 1718.

Sub această cruntă lovitură, conspiraţia fu redusă la tăcere.

Însă liga *Fraţii bretoni,* anterioară conspiraţiei, deşi nemaiavând niciun scop politic, continuă totuşi să existe şi să acţioneze chiar şi după înăbuşirea complotului.

E o trăsătură caracteristică a societăţilor secrete să-şi desfăşoare activitatea în ascuns. Mai întâi, *Fraţii bretoni* refuzară impozitul cu arma în mână. Apoi, cedară, şi cedând, reuşiră să supravieţuiască.

Douăzeci de ani după evenimentele ce urmează a fi relatate, şi care reprezintă prologul povestirii noastre, vom da din nou de urma lor. Societăţile secrete dispar cu sutele. Misterul însă rămâne în firea omenească.

În 1719, aproape toţi gentilomii se retrăseseră din asociaţie, în ea rămânând numai oameni de rând, din sate şi oraşe.

Puţinii *fraţi* nobili erau obiectul unui adevărat cult.

Castelele unde se retrăgeau aceşti inflexibili partizani ai independenţei deveneau centre în jurul cărora se grupau nemulţumiţii. Aceştia din urmă erau poate prea neputincioşi pentru acţiuni de amploare, dar *opoziţia* lor (să ne fie cu iertare

---

8-Conspiraţia zisă a lui Cellamare – conspiraţie pusă la cale de Antonio Cellamare, ambasador al Spaniei în Franţa, care împreună cu ducele de Maine, a uneltit împotriva regentului Philippe d'Orléans, plănuind înlocuirea lui cu Filip al V-lea. (n.tr.).

9-În orig. „Les Chevaliers de L'Abeille". (.n.tr.).

anacronismul) se manifesta în deplină securitate. Pentru a termina cu ei, ar fi trebuit să fie trecut prin foc şi prin sabie întreg ţinutul, în care dispuneau de nenumărate legături.

După cele povestite în legătură cu pădurea Rennes, e limpede că aici se găsea unul din cele mai active focare de rezistenţă. Populaţia, compusă în întregime din oameni sărmani, ignoranţi şi înăspriţi de munci dintre cele mai grele, era cât se poate de predispusă la rezistenţă, aceasta fiind în esenţă pur şi simplu un gest de negare, susţinut în virtutea inerţiei. Destul de numeroşi şi de uniţi pentru a lupta, în caz că nu putea fi utilizat niciun alt mijloc, oamenii pădurii aşteptau încrezători, în ascunzişurile inaccesibile pe care ţinutul le oferea la tot pasul – încrezători mai ales în pădurea pe care o cunoşteau ca pe propriul lor buzunar: acest labirint imens şi întunecos, al cărui desiş se întindea între şesul oraşului Rennes şi târguşoarele Fougères şi Vitré.

În toate trei localităţile aveau susţinători. La primul foc de muschetă ce-ar fi răsunat în pădure, s-ar fi ridicat la luptă mulţimea din mahalalele Rennes-ului, târgoveţii din Vitré, care purtau încă brasarde, cămăşi de zale şi coifuri, ca oamenii de arme din secolul al XV-lea, precum şi abilii braconieri din Fougères. Dată fiind această conjunctură, era cât se poate de probabil ca soldaţii domnului de Pontchartrain să cam aibă de furcă.

Şi totuşi, exista un singur om pe care-l respectau atât de mult încât, dacă le-ar fi spus: „Plătiţi impozitul către regele Franţei!”, poate că l-ar fi ascultat.

Dar acestuia nici nu-i trecea prin minte s-o facă. Era unul din ultimii şi cei mai încăpăţânaţi membri ai asociaţiei bretone; glasul lui mai putea fi auzit din când în când la întrunirile

Stărilor Generale, pentru a protesta împotriva invadării fostului domeniu al *Bogaţilor duci* de către oamenii regelui Franţei.

Acest om se numea Nicolas Treml de la Tremlays, senior de Bouëxis-en-Forêt, şi poseda, la o jumătate de leghe de târguşorul Liffré, un domeniu care-l făcea suzeran peste întreg ţinutul.

Castelul de La Tremlays era unul dintre cele mai frumoase din nordul Bretaniei. Conacul din Bouëxis nu era cu nimic mai prejos. Cele două reşedinţe se aflau la distanţă de două ore una de cealaltă, pe domeniul Treml.

Domnul Nicolas, după cum i se spunea, era un bătrânel înalt, cu înfăţişare austeră. Părul lung şi alb îi cădea în şuviţe răzleţe pe stofa aspră a pieptarului de modă veche. Vârsta nu-i domolise elanul şi energia. Văzându-l cum stă drept în şa, atunci când călărea prin pădure, oamenii de prin partea locului simţeau cum le creşte inima şi-şi spuneau:

— Cât timp trăieşte seniorul nostru, înseamnă că mai există un breton în Bretania, şi-atunci, vai de lipitorile alea din Paris!

Spusele lor erau cât se poate de adevărate. Patriotismul lui Nicolas Treml era pe cât de neabătut, pe-atât de exclusiv. Diminuarea treptată a numărului adepţilor independenţei, departe de a-i servi drept exemplu, nu făcuse decât să-i sporească încăpăţânarea. De la an la an, colegii din Stările Generale îi ascultau tot mai iritaţi protestele. Dar el nu se dădea bătut; cu mâna pe mânerul spadei, se lansa în diatribe ameninţătoare la adresa reprezentanţilor coroanei.

Într-o zi, în timp ce vorbea, câţiva nobili începură să râdă, apoi mai mulţi murmurară:

— Cu siguranţă că domnul Nicolas şi-a pierdut minţile.

Domnul Nicolas se opri brusc. Se albi ca varul, şi ochii îi fulgerară. Îşi acoperi capul şi porni cu paşi rari către uşă. În prag, îşi încrucişă braţele şi aruncă spre băncile nobililor o privire lungă şi sfidătoare.

— Îi mulţumesc lui Dumnezeu – zise el apăsat, cu un glas care răzbătu până în cel mai îndepărtat capăt al sălii – mulţumesc lui Dumnezeu că nu mi-am pierdut decât capul. Domniile voastre, însă, v-aţi pierdut sufletul.

La acest afront usturător, orgolioşii gentilomi săriră ca arşi de pe locurile lor. Douăzeci de spade fură scoase din teacă în acelaşi timp. Nicolas Treml nu se clinti din loc.

— Lăsaţi spadele, mai spuse el. Şi eu am fost insultat, dar mă retrag. Mânia mea nu cere sânge breton. Rămâneţi cu bine, domnilor. Mă rog Celui de Sus ca fiii voştri să-şi uite părinţii şi să-şi amintească în schimb de strămoşii lor. Mă despart de dumneavoastră şi vă reneg. Dumneavoastră aţi coborât Bretania în mormânt. Eu însă, voi face să curgă sânge pe morrnântul Bretaniei. Când a trecut vremea luptei, încă mai rămâne timp să te răzbuni şi să mori.

Domnul de La Tremlays încălecă şi se întoarse la castelul său.

Cei ce-l întâlniră pe drum în ziua aceea, nu putură ghici ce gânduri îi umblau prin minte. Cu sufletul la fel de tare ca trupul, seniorul ştia să-şi ascundă mânia. Fruntea îi rămânea destinsă, privirea îi rătăcea, vagă şi indiferentă, asupra peisajului monoton din împrejurimile oraşului Rennes.

Când pătrunse în pădure, soarele tocmai scăpăta la orizont. Domnul de La Tremlays privi de mai multe ori cu nesaţ spre ascunzătorile naturale şi imposibil de descoperit, pe care pământul le oferea la tot pasul. Nu se putea împiedica să nu

numere oamenii zdraveni şi curajoşi care-l salutau de departe, cu afecţiune şi respect.

„Lupta”, se gândi el, „ar putea fi teribilă când ai asemenea soldaţi şi asemenea ascunzători.”

Îşi struni calul şi căzu pe gânduri. O idee atotputernică îl făcu să-şi încrunte sprâncenele cărunte. Îşi îndreptă spatele. Ochii îi străluceau de o lumină ciudată.

„Fără luptă”, îşi zise apoi. „Un duel! O singură lovitură, un singur mort!”

Şi domnul de La Tremlays îşi înfipse pintenii în coastele calului, cugetând la un plan a cărui îndrăzneală ar fi făcut pe orice om cu judecată să zâmbească. Un plan curajos, cavaleresc, dar imposibil şi nebunesc, un plan ce nu putea încolţi decât în mintea unui nobil de ţară, ce nu cunoaşte lumea şi măsoară prezentul prozaic după etalonul poeziei trecutului.

Nu trebuie comisă greşeala de a-l socoti nebun pe Nicolas Treml, numai pentru că intenţiile sale depăşeau limitele posibilului. Era conştient de asta, iar entuziasmul nu-l împiedica să vadă profunzimea abisului.

Numai că domnul Nicolas era una din acele minţi încăpăţânate, care văd prăpastia căscată în faţa lor, dar asta nu-i împiedică să-şi continue drumul.

Ar fi avut un unic motiv de ezitare. Casa de La Tremlays nu avea decât un singur moştenitor direct: Georges Treml, nepotul bătrânului gentilom. Ce s-ar fi întâmplat cu micuţul, în vârstă de cinci ani, dacă şi-ar fi pierdut bunicul şi protectorul? Nicolas Treml era sensibil la această obiecţie, venită din partea propriei conştiinţe.

„Dacă reuşesc”, se gândea el, „Georges se va acoperi de

glorie. Dacă dau greş, vărul meu, de Vaunoy, îi va administra partea de avere ce-i revine. Vaunoy e un bun creştin şi un gentilom loial.

În timp ce depăna aceste gânduri, răsună un glas depărtat şi cristalin, care fredona un cântecel breton – un fel de jelanie, a cărei melodie melancolică însoţea povestea morţii lui Arthur de Bretania, ucis cu cruzime de unchiul său, Ioan fără de Ţară[10].

Auzind-o, domnul de La Tremlays simţi că i se strânge inima ca de o presimţire funestă.

— Imposibil! murmură el. Domnul de Vaunoy e un om de onoare.

Glasul se auzea tot mai aproape, iar cântecul căpătase parcă şi o nuanţă de ironie.

„De altfel", îşi mai zise bătrânul, „micuţul meu Georges e breton, ca şi sângele care-i curge-n vine, şi fericirea lui aparţine Bretaniei."

Vocea tăcu preţ de câteva clipe, apoi răsună brusc undeva, chiar deasupra capului domnului de La Tremlays. Acesta ridică privirea şi-n înaltul unui castan uriaş, a cărui coroană, mai mare ca a celorlalţi copaci din jur, era scăldată în lumina soarelui de după-amiază, zări o făptură extraordinară, aproape diabolică. Trupul lui, profilat în razele asfinţitului, avea o lucire alburie. Dacă vreun călător l-ar fi întâlnit în pădurile din Lumea Nouă, cu siguranţă că nu l-ar fi numit om, iar istoria

---

10-Ioan fără de Ţară (1199—1216) – rege al Angliei din dinastia Plantagenet. (n.tr.).

naturală a domnului de Buffon[11] ar fi inclus încă o specie: babuinul alb. Într-adevăr, creatura aducea cu o enormă maimuţă albă, care sărea de pe o creangă pe alta cu o agilitate uluitoare; la fiecare salt, făcea să cadă la pământ o ploaie de frunzuliţe şi rămurele uscate.

Cântecul continua.

Se pare că domnul de La Tremlays nu întâlnea ciudatul personaj pentru prima dată, întrucât opri calul, fără a manifesta nici cea mai mică surpriză, şi fluieră de parcă şi-ar fi chemat câinele.

În aceeaşi clipă, cântecul încetă şi creatura cocoţată în vârful castanului coborî cu mare viteză din creangă în creangă, aterizând la picioarele seniorului, cu un mormăit prietenos şi respectuos.

Era, totuşi, vorba de un om, deşi înfăţişarea lui era mai uluitoare de aproape, decât de departe. Picioarele goale, acoperite cu păr incolor, abia sprijineau un trup diform şi mult prea scurt. Gâtul osos, înfipt parcă anapoda între umerii scobiţi, susţinea un cap colţuros, cu faţa albă şi barbă ţepoasă. Părul, sprâncenele, barba abia crescută, toate erau albe. Ochii roşietici îi luceau ciudat pe chipul lăptos.

În toată fiinţa lui nu exista niciun indiciu care să-i precizeze vârsta. Putea fi copil, tot atât de bine ca şi om bătrân.

Dar agilitatea uluitoare de care dădea dovadă înlătura ambele presupuneri.

Era nevoie de tinereţe pentru a concentra atâta forţă sub aparenţa unui trup debil şi neajutorat.

11-Buffon (Georges Louis Leclerc de) – naturalist şi scriitor francez (1707—1788), unul din întemeietorii concepţiei evoluţioniste. (n.tr.).

Arătarea se ridică dintr-un salt şi se înfipse în mijlocul drumului, chiar în faţa calului.

— Cum o mai duce taică-tău, Jean Blanc? întrebă domnul de La Tremlays.

— Dar fiul tău, cum o mai duce, Nicolas Treml? i-o întoarse albinosul, făcând o tumbă.

Fruntea bătrânului se înnegură. Această întrebare neaşteptată ţintea, printr-o misterioasă coincidenţă, chiar în miezul gândurilor sale de până atunci.

— Devii cam obraznic, băiete! mormăi el. Sunt prea cumsecade cu voi toţi şi asta vă face îndrăzneţi. Dă-te la o parte, să trec. Şi piei din ochii mei!

În loc să asculte porunca adresată pe un ton plin de asprime, Jean Blanc apucă frâul calului şi surâse liniştit.

— Te-nşeli, domnu' Nicolas! zise el cu glas blând şi trist. Nu cu noi, săracii, eşti prea bun, ci cu alţii, pe care-i iubeşti, în timp ce ei te urăsc din tot sufletul.

— Termină! Eşti nebun! îi tăie vorba domnul de LaTremlays.

Însă albinosul nu dădu drumul frâului.

— Tatăl lui Jean Blanc o duce bine, urmă el. Ieri Jean Blanc a vegheat la căpătâiul lui. Tot aşa îl va veghea şi mâine. Ieri vegheai şi tu asupra lui Georges Treml, domnu' Nicolas. Dar mâine?

— Ce vrei să spui?

— E tare frumos cântecu' ăsta despre Arthur al Bretaniei… Ascultă… Ştiu să mă strecor nevăzut şi neauzit, tot atât de bine pe cât ştiu să mă caţăr până-n vârful castanilor. De mult merg prin pădure, pe urmele tale: stăteai la taifas cu conştiinţa. Am priceput despre ce-i vorba şi ţi-am cântat cântecul lui Arthur.

— Ce? exclamă domnul de La Tremlays. M-ai auzit? Ştii tot!

— Nu, nu chiar tot. Ai spus prea multe prostii ca să te pot înțelege. Crede-mă, însă, nu-l lăsa pe micuțul domn Georges la cheremul unui văr. Dacă vrei să pleci departe, ia-ţi cu tine şi nepotul. Dacă nu-l poţi lua, ucide-l, dar nu-l părăsi. Şi-acu', domnu' Nicolas, mă duc să tai crengi, ca să fac doage de poloboc. Dumnezeu să te aibă în pază!

Albinosul dădu drumul frâului şi se căţără ca o pisică pe trunchiul noduros al unui castan. Începea să se lase înserarea. Pieile albe de oaie, în care era înveşmântată această făptură bizară, se distingeau clar printre crengile de care se agăța cu o îndemânare de nedescris.

Domnul de La Tremlays îşi continuă drumul, copleşit de gânduri.

„Biet flăcău, sărac cu duhul!" îşi zise el.

Dar simţea cum i se strânge inima din ce în ce mai mult. Când se auzi din nou glasul lui Jean Blanc, undeva din frunzişul des al stejarilor seculari, murmurând melodia lugubră a bocetului lui Arthur de Bretania, bătrânul simţi că-i îngheaţă sângele în vine şi pronunţă, înfricoşat, numele nepotului.

2
Caseta de metal

Când Nicolas Treml de La Tremlays trecu poarta frumosului său castel, afară era deja întuneric beznă. Fără o vorbă, lăsă frâul în mâna unuia dintre valeţi şi urcă scările, cufundat în gânduri, îndreptându-se spre camera nepotului.

Georges dormea. Era un copil frumos, cu pielea albă şi bujori în obraji, al cărui păr blond şi inelat se revărsa graţios pe pernele brodate. În acea clipă, cu siguranţă că somnul îi era alintat de vise frumoase, căci guriţa îi rămăsese întredeschisă într-un surâs fermecător, în timp ce mânuţele se agitau, parcă împotrivindu-se unei ploi de mângâieri.

Când copiii trăiesc asemenea clipe fericite în lumea viselor, oamenii din Rennes spun despre ei că „zâmbesc îngerilor" – o imagine cât se poate de frumoasă şi poetică.

Numai că în Bretania, tot ce e frumos şi poetic se preschimbă repede în melancolie: această bucurie din somn e privită ca o prevestire funestă. Copilul „zâmbeşte îngerilor" pentru că îngerii, trimişi de Dumnezeu, stau la căpătâiul lui, ca să-i ducă sufletul în ceruri.

Nicolas Treml se aplecă asupra nepoţelului. Îl sărută, atingându-i obrăjorul cu barba lui aspră, dar copilul nu se trezi.

— Arthur de Bretania! murmură bătrânul gentilom, căruia nu-i ieşeau din minte cuvintele lui Jean Blanc. Va fi oare

sacrificat ultimul vlăstar al neamului meu? Nu se poate! Omul ăsta-i nebun! Vărul meu, de Vaunoy, nu seamănă cu englezul Ioan fără de Ţară, cum nu seamănă un câine credincios cu lupul!

Bătrânul se aşeză pe marginea patului lui Georges şi se lăsă în voia gândurilor care-l obsedau.

Puternicul senior de La Tremlays îşi pierduse unicul fiu cu doi ani în urmă. Acesta, pe nume Jacques Treml, tatăl lui Georges, fusese un bărbat de mare forţă şi curaj. De mic copil, Nicolas Treml îi insuflase ura faţă de Franţa şi dragostea faţă de Bretania – două sentimente care, la el, deveniseră pătimaşe.

Moartea lui Jacques fusese o cruntă lovitură pentru bătrânul gentilom. Nu numai fiul şi-l coborâse în mormânt, ci şi pe purtătorul crezului şi idealurilor sale.

Simţea că îmbătrâneşte. Oare va avea destul timp ca să-i inoculeze şi lui Georges ura şi iubirea din sufletul său?

Bătrânii suverani cărora Dumnezeu le răpea fiul ce-ar fi trebuit să le continue opera politică, laborios concepută, privesc cu disperare spre leagănul nepotului.

Acestui băieţel îi trebuiau douăzeci de ani până să devină bărbat, iar pentru prăbuşirea unei dinastii e nevoie de o singură zi.

Nicolas Treml nu era rege, dar se considera ultimul reprezentant al unei gândiri învinse, care – la rândul ei – putea deveni şi victorioasă. Jacques fusese mâna lui dreaptă, urmaşul şi alter ego-ul lui. Georges nu era decât un copil.

În locul unei arme redutabile, Nicolas Treml nu ţinea în mână decât o biată nuieluşă.

În Bretania exista o familie săracă, de nobleţe îndoielnică, dar care se pretindea o ramură a neamului Treml, anexându-i

numele la al său. Înainte de moartea lui Jacques, domnul de La Tremlays intentase proces familiei Vaunoy, pentru a o sili să renunţe la orice pretenţie de-a purta numele de Treml.

Tocmai când procesul era pe rol şi, după toate aparenţele, tribunalul din Rennes urma să condamne familia Vaunoy, survenise moartea lui Jacques. Acest eveniment fatal păruse să schimbe brusc planurile domnului de La Tremlays. Bătrânul încetase acţiunea în curs de judecare la tribunalul din Rennes şi-l invitase pe Hervé de Vaunoy, capul familiei, la castel. Acesta acceptase de îndată invitaţia.

Domnul de Vaunoy traversase pădurea pe un biet cal de corvoadă. Ajungând la liziera dintre domeniul Treml şi pădurile Bouëxis, îşi scosese respectuos pălăria şi salutase toate aceste bogăţii, zâmbind pe sub colţul mustăţilor lăsate în jos.

Pe vremea aceea, Hervé de Vaunoy să tot fi avut vreo patruzeci de ani. Era un omuleţ rotofei, cu păr bogat şi roşcovan, care încadra un chip surâzător şi binevoitor. Ochii aproape că nu se vedeau de sub sprâncenele stufoase. Dar atât cât o puteai zări, privirea îi era cât se poate de cumsecade şi se potrivea de minune cu roşul din obraji.

Într-un cuvânt, domnul de Vaunoy avea aerul unui om de viaţă şi la prima privire nu puteai să nu-ţi spui: „Iată un bărbat pe cinste!”

La o a doua privire, nu mai spuneai nimic. La a treia, îţi ziceai în sinea ta că poate omul nu era chiar atât de cumsecade pe cât voia să pară.

În drum, domnul de Vaunoy cercetase din ochi conacul Bouëxis, pe care-l găsise exact pe gustul său, apoi fermele şi celelalte acareturi, care i se păruseră a fi bine întreţinute şi, în

sfârşit, pădurea, cu superba-i privelişte. În tot acest timp, surâsul de învingător nu-i dispăruse de pe buze. S-ar fi zis că omul se şi vedea pe viitor proprietarul şi seniorul acestor frumuseţi şi bogăţii.

Dar ceea ce-i plăcuse şi mai mult fusese castelul La Tremlays. La vederea impozantei construcţii, care-şi deschidea măreaţa poartă cu blazon spre o alee nesfârşită, Hervé de Vaunoy îşi strunise calul său de căruţă, stăpânindu-şi cu greu o exclamaţie de bucurie.

— Sfinte Dumnezeule! murmurase el, emoţionat. Sub acoperişul castelului ăstuia încape toată gospodăria mea, cu grajduri, cu staule, cu porumbare cu tot! Văru-meu, Nicolas Treml, ar trebui să aibă chiar o inimă de piatră ca să nu-mi ofere şi mie măcar un colţişor în casa lui! Iar când ai pus piciorul într-un loc, cu ceva talent şi un strop de bunăvoinţă reuşeşti şi restul!

Domnul de Vaunov apucase ciocănelul masiv de la uşă şi bătuse cu putere. Surâsul mulţumit de până atunci făcuse loc unui aer umil, decent şi rezervat.

Domnul de La Tremlays era aşezat în faţa şemineului înalt din sufragerie. Lângă el moţăia fără grijă un câine de rasă, mare şi frumos. Într-un ungher, micuţul Georges, pe atunci în vârstă de patru ani, se juca pe genunchii doicii sale. În acel moment fusese anunţat Hervé de Vaunoy.

Bătrânul senior se răsucise încet spre noul venit, în timp ce câinele se ridicase în picioare, scoţând un mârâit surd.

— Lup, culcat! ordonase domnul de La Tremlays. Câinele se culcase la loc, fără a slăbi din ochi jilţul în care se aşezase Hervé. Cu capul descoperit şi înclinat, în semn de respect, domnul de La Tremlays continuase să-şi privească oaspetele în

tăcere.

După câteva clipe, păruse să ia brusc o decizie şi se ridicase.

— Apropie-te, vere! îl poftise el, devenind dintr-odată extrem de curtenitor. Eşti binevenit în castelul strămoşilor noştri comuni.

Hervé abia îşi stăpânise o tresărire de bucurie, văzându-şi rudenia – în care nici el nu credea – recunoscută atât de grabnic şi cu atâta uşurinţă. La un semn al bătrânului senior luase loc şi el lângă şemineu.

Întrevederea fusese scurtă şi decisivă.

— Domnule de Vaunoy, spusese Nicolas Treral, sper că eşti un adevărat breton!

— Bineînţeles, pe Dumnezeul meu! răspunsese Hervé. Un adevărat breton, vere, un adevărat breton!

— Eşti gata să-ţi dai şi viaţa pentru binele Bretaniei?

— Şi viaţa, şi sângele, domnule de La Tremlays… adică… vere! Şi carnea, şi oasele! Detest Franţa, stimate vere! Sunt gata să-nghit Franţa dintr-o singură-mbucătură!

— Bravo! exclamase încântat Nicolas Treml. Bate palma, Vaunoy, prietene! O să ne-nţelegem de minune, şi-n caz că se-ntâmplă o nenorocire, nepoţelul meu, Georges, va avea un tată.

Chiar în aceeaşi seară, Hervé fusese instalat în castelul La Tremlays, pe care, din acea clipă, n-avea să-l mai părăsească. Georges îi fusese încredinţat spre îngrijire şi trebuie spus că Hervé manifesta faţă de copil o tandreţe ieşită din comun.

Lucrurile continuaseră astfel timp de un an şi jumătate. Domnul de La Tremlays începea să aibă încredere în Hervé, considerându-l o rudă extrem de cumsecade şi devotată. Toţi la castel îl priveau la fel ca şi stăpânul, astfel încât Vaunoy se

bucura de un respect unanim.

Numai de către două fiinţe nu reuşise Vaunoy să se facă simpatizat: prima – şi cea mai demnă de luat în seamă – era Lup, câinele favorit al lui Nicolas Treml. Cea de-a doua nu era nimeni altul decât Jean Blanc, albinosul.

Ori de câte ori intra în salon Vaunoy, Lup îşi aţintea ochii rotunzi asupra lui şi mârâia în surdină, până ce domnul de La Tremlays îi poruncea să tacă. Degeaba încercase Vaunoy să se pună bine cu câinele. Ca un bun breton ce era, Lup se dovedea încăpăţânat şi nu-şi schimba uşor sentimentele.

Deseori, domnul de La Tremlays se mira de aversiunea lui Lup faţă de vărul Hervé. Amănuntul îi dădea de gândit, căci îl considera pe Lup un câine perspicace, în al cărui fler se putea încrede. Dar Vaunoy era atât de umil, de serviabil şi de devotat!

Şi pe urmă, sfinte Dumnezeule, detesta atât de mult Franţa!

Cum să aibă bănuieli faţă de un om care-l ura în asemenea măsură pe regent?

Cât despre Jean Blanc, antipatia lui nu era atât de redutabilă ca cea a lui Lup. Într-adevăr, tânărul ocupa un loc mult mai umil în ierarhia socială. De meserie dogar, toţi îl considerau nebun, astfel că nu şi-ar fi putut întreţine tatăl fără ajutorul caritabil al domnului de La Tremlays. Jean Blanc era acceptat în bucătăria castelului, pentru că ospitalitatea bretonă primea la fel de frumos nobilii, cerşetorii şi animalele. Totuşi, îşi câştiga destul de greu locul de lângă foc şi trebuia să recurgă la multe subterfugii pentru a-l dezarma pe majordom, când sosea momentul împărţirii hranei.

— La o parte, oaie albă! se răstea majordomul. Nu ţi-e ruşine, nenorocitule, să ceri pomană de la un creştin?

Jean îşi înălţa capul, izbucnind în râs, sau îşi cobora privirea, cu ochii plini de lacrimi – după dispoziţia în care se găsea. Uneori, prin mintea sa părea să treacă o străfulgerare de raţiune sau de orgoliu. Atunci, marginea roşietică a ploapelor îi devenea lividă iar obrajii i se colorau de două pete stacojii. Dar numai pentru câteva secunde.

Atunci, Jude, scutierul domnului Treml, sărea în apărarea sărmanului albinos, a cărui fire apatică învinsese deja mânia de-o clipă.

— Fii mai îngăduitor, domnule Alain! îl ruga Jude pe majordom. Jean Blanc e fiul unuia din cei mai credincioşi slujitori ai castelului Treml. Domnul Nicolas nu-i de acord ca pădurenii să fie trataţi în acest fel.

Jude nu minţea. Nicolas Treml se purta blând cu supuşii săi. Dar oricât de bun ar fi stăpânul, insolenţa – această cangrenă a servitorimii – îşi face întotdeauna loc într-un fel sau altul.

Alain, majordomul, mârâia o înjurătură armoricană[12], apoi tăia în silă o bucată de pâine şi pentru Jean Blanc. Acesta o înmuia de îndată în supă, fără a arăta supărare, şi mânca tot cu sufletul liniştit şi împăcat. Când termina, mai primea un blid cu supă fierbinte, pe care i-l ducea tatălui său, Mathieu Blanc, bătrânul împletitor de coşuri de la Groapa Lupilor.

Era oare calmul lui Jean Blanc real sau aparent? Greu de spus, iar cei ce-l cunoşteau bine aveau părerile împărţite. Toată lumea era de acord că în creierul său nu existau suficiente idei rezonabile cât să justifice calificativul de inteligenţă umană, dar… oare era cu adevărat nebun?

12-Armor – ţinut al vechii Galii, cuprinzând regiunea maritimă, Bretania şi zonele învecinate. (n.tr.).

De dimineaţa până seara, Jean Blanc cânta refrene bizare prin frunzişul castanilor sau zburda pe potecile pădurii. La vecernie, chipul său livid începea să se schimonosească în asemenea hal, de-ar fi crăpat de râs toţi popii, paracliserii şi ţircovnicii.

Şi totuşi, Jean se ruga plin de fervoare.

Şi totuşi, Jean îşi îngrijea bătrânul tată cu atenţia unei fiice devotate. Când Mathieu avea nevoie de leacuri, Jean muncea cât doi şi mulţi îl văzuseră seara îngenuncheat la căpătâiul bătrânului adormit.

Pe lângă aceasta, se ştia că-i capabil de o recunoştinţă fără margini. Se aruncase cu mâinile goale în faţa unui mistreţ ce se năpustise asupra scutierului Jude – protectorul său. Deseori se căţărase pe zidurile înalte ale grădinii pentru a săruta cu ochii în lacrimi mâinile micuţului Georges, nepoţelul binefăcătorului său.

Tandreţea manifestată la adresa copilului era aproape pătimaşă, iar cei ce nu-l considerau pe Jean idiot din născare, gândeau că ura sa faţă de domnul de Vaunoy se datora faptului că vedea în acesta un intrus, menit să-l frustreze pe micul Georges de moştenirea care-i revenea.

Aceste aprecieri se făceau, desigur, atunci când nu mai erau şi alte lucruri de discutat, întrucât Jean Blanc reprezenta un subiect de conversaţie dintre cele mai neînsemnate.

Cu excepţia lui Vaunoy – care se temea de albinos oarecum din instinct –, a lui Jude şi a domnului de La Tremlays – care nu se fereau să discute prieteneşte cu el din când în când, ceilalţi nu se ocupau prea mult de feciorul lui Mathieu.

Îi admirau minunata îndemânare la toate exerciţiile fizice tot aşa cum ar fi admirat şi agilitatea unei căprioare din pădure.

Nebunia de care-l suspectau unii nu-i conferea nici măcar prestigiul de care se bucură, în ţinuturile pe jumătate sălbatice, cei cu minţile rătăcite. Oamenii pădurii se temeau de meteahna lui şi n-o considerau lucru curat.

Cât despre femei, ele îşi găseau în Jean o ţintă de dispreţ şi de batjocură. Râdeau de departe când îi zăreau chipul, parcă dat cu făină, care nu putea fi comparat decât cu masca populară a lui Pierrot. În schimb, seara le înfiora sclipirea fosforescentă a ochilor lui, sub linţoliul alb al părului.

Dar să revenim la Nicolas Treml, pe care l-am lăsat dus pe gânduri, la căpătâiul nepoţelului său, Georges.

Fără îndoială că era absorbit în reflexiile sale. Ore întregi rămase nemişcat şi atât de cufundat în propriile-i cugetări, încât părea o statuie de piatră, din cele ce veghează deasupra mormintelor.

Când se smulse din reverie, orologiul castelului sunase de mult miezul nopţii.

Domnul Nicolas se ridică. Figura îi era întunecată, dar hotărâtă. Apucă sfeşnicul de lângă el şi traversă încet odaia, astfel încât clinchetul pintenilor să nu tulbure somnul lui Georges.

— Vaunoy nu-i în stare să mă trădeze, murmură el. Sunt sigur de asta… pe sufletul meu! Sunt sigur… Dar încrederea nu exclude prudenţa, fiindcă numai Dumnezeu poate privi până-n străfundurile sufletului omenesc. Vreau să-mi iau măsuri de precauţie.

Vântul rece al nopţii sufla pe lungile coridoare ale castelului La Tremlays. Protejând cu mâna flacăra sfeşnicului, Nicolas Treml coborî scara cea mare şi se duse în sala de arme, unde dormea Jude Leker, scutierul.

Seniorul îl trezi şi-i făcu semn să-l urmeze. Jude se supuse în tăcere.

Domnul de La Tremlays urcă repede înapoi, pe scările castelului, traversă aceleaşi coridoare, şi-l conduse pe Jude într-o mică încăpere octogonală, care-i servea de refugiu singuratic, la primul etaj al foişorului.

După ce intră Jude, domnul de La Tremlays încuie uşa cu cheia.

Credinciosului scutier nu-i stătea în fire să-şi silească stăpânul la confidențe. Când vorbea Nicolas Treml, Jude îl asculta cu respect, dar nu-i punea niciodată întrebări.

Totuşi, de astă dată, purtarea bătrânului senior era atât de ciudată, iar chipul său purta pecetea unei hotărâri atât de solemne, încât scutierul nu-şi putu înfrâna curiozitatea.

— Sunteți schimbat la față, domnule… începu el.

Cu un gest, Nicolas Treml îi impuse tăcerea, apoi descuie un dulăpior ascuns în perete. Scoase de acolo o casetă de metal, goală, pe care i-o încredință lui Jude. Apoi luă dintr-un compartiment secret pumni întregi de aur şi puse monedele în casetă, numărându-le una câte una.

Operația dură destul de mult, întrucât numără până la o sută de mii de livre.

Jude nu-şi credea ochilor şi-şi frământă creierii ca să ghicească motivul acestui comportament ieşit din comun.

După ce puse în casetă cele o sută de mii de livre, Nicolas Treml o încuie cu două lacăte.

— Mâine – zise el, cu glas coborât – încaleci pe un cal… Pe cel mai bun! Mă aştepți cu caseta la Groapa Lupilor, înainte de răsăritul soarelui.

Jude se înclină.

— Înainte de-a pleca, mai zise domnul de La Tremlays, ai să-l rogi pe vărul meu, de Vaunoy, să vină până la mine. Acum, du-te!

Jude porni către uşă.

— Aşteaptă! îl opri Nicolas Treml. Te vei îmbrăca pentru o absenţă mai îndelungată. Ia-ţi arme, ca pentru o luptă în care urmează să-ţi găseşti sfârşitul. Îţi vei lua rămas-bun de la toţi cei dragi. Ţi-ai făcut testamentul?

— Nu, răspunse Jude.

— Să ţi-l faci! spuse scurt domnul de La Tremlays.

Jude înclină din cap în semn de supunere şi ieşi, strângând la piept caseta.

3
Ascunzătoarea

În noaptea aceea, Nicolas Treml nu închise ochii nicio clipă. A doua zi, dis-de-dimineaţă, auzi în curte tropotul copitelor calului lui Jude. Aproape în acelaşi moment, uşa camerei sale se deschise şi-n prag apăru Hervé de Vaunoy. „Vărul” Hervé nu mai avea aerul umil şi temător cu care păşise pentru întâia oară pe poarta castelului. Acum arbora un zâmbet larg şi fericit. Îşi ţinea fruntea sus, afişând o sinceritate bruscă, abia temperată de respect.

— Sfinte Dumnezeule! zise el, intrând. Dar matinal mai eşti, scumpe vere! Încă-mi făceam somnul când am fost trezit şi chemat aici, din porunca dumitale…

Se opri brusc, remarcând chipul sever şi palid ai lui Nicolas Treml, a cărui privire părea că încearcă să-i pătrundă până în străfundul sufletului.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Vaunoy, înfiorându-se fără voia lui.

Nicolas Treml îi arătă cu degetul un jilţ… Domnul de Vaunov se aşeză.

— Hervé, începu bătrânul senior, rar şi cu tristeţe. Când Dumnezeu l-a chemat la El pe fiul meu, erai un om amărât şi neputincios… Duceai o luptă inegală cu mine, care sunt puternic. Puteai să fii zdrobit…

— Ai fost generos, scumpe vere! îl întrerupse Vaunoy, cuprins de o vagă nelinişte.

— Îmi vei purta oare recunoştinţă? urmă bătrânul.

Vaunoy se ridică şi apucă mâna domnului Nicolas, ducând-o repede la buze.

— Sfinte Dumnezeule! exclamă el. Dar îţi sunt devotat cu trup şi suflet!

Nicolas Treml aşteptă câteva clipe, înainte de a-şi urma gândul. Privirea îi rămăsese aţintită asupra lui Vaunoy.

— Te cred! zise el într-un târziu. Vreau să te cred. De altfel, nu mai e timp de ezitări. Hotărârea mea e luată. Ascultă.

Domnul de La Tremlays se aşeză lângă Vaunoy şi continuă:

— Plec… poate pentru totdeauna… Nu, nu mă-ntrerupe… Calea pe care-am s-apuc e lungă, iar la capătul ei voi găsi un abis. Oare Providenţa mai apără pământul Bretaniei? Eu unul mi-am pierdut speranţa. Am ferma convingere că merg la moarte.

— La moarte? repetă Vaunoy, care nu înţelegea nimic.

— La moarte! izbucni bătrânul, a cărui figură se lumină brusc de o pornire entuziastă. Dumneata, domnule de Vaunoy, nu ţi-ai dorit niciodată să mori pentru Bretania?

— Sfinte Dumnezeule! Fii sigur, vere, că mi-a venit şi mie ideea asta din când în când! răspunse Hervé, făr-a sta prea mult pe gânduri.

— Să mori pentru Bretania! Să mori pentru o mamă chinuită, vere. Oare nu asta-i datoria unui gentilom şi a unui breton?

— Cum de nu! Ah, sfinte Dumnezeule! Cred şi eu, numai că…

— Timpul trece, îl întrerupse Nicolas Treml, iar scopul meu nu-i să mă pierd în explicaţii inutile. Când nu voi mai fi aici, Georges va avea nevoie de un sprijin…

— Voi fi alături de el.

— De un tată…

— Dar nu vă datorez recunoştinţa mea, ca de la fiu la tată? declară patetic Vaunoy.

— Ţi-e drag acest biet copil pe care ţi-l încredinţez, nu-i aşa, Hervé? Ai să-l înveţi să iubească Bretania şi să-i urască pe venetici. Îmi vei ţine locul.

Vaunoy schiţă gestul de a-şi şterge o lacrimă.

— Da, da! încuviinţă bătrânul, înfrânându-şi emoţia. Eşti bun şi devotat. Voi muri împăcat.

Domnul Nicolas se ridică, îndreptându-se spre celălalt capăt al încăperii, unde deschise un dulăpior, sigilat cu blazonul său.

— Iată un act olograf, pe care l-am întocmit azi-noapte şi care-ţi dă drepturi depline asupra întregului domeniu Treml.

Vaunoy sări din jilţul în care stătea. Simţea că i se întunecă vederea. Sângele îi năvălise în obraz. Ocupat să despăturească pergamentul, domnul de La Tremlays nu observă nimic din această reacţie de bucurie nestăpânită.

— Fără a-ţi împărtăşi secretul meu, care aparţine Bretaniei – urmă el – pot să-ţi spun că ceea ce am de gând să fac mă expune riscului unei acuzaţii de lez-majestate. Această crimă – pentru că aşa este socotită – e pasibilă nu numai de pedeapsa cu moartea, ci şi de confiscarea tuturor bunurilor de care dispune acuzatul. Trebuie ca moştenirea lui Georges Treml să fie pusă la adăpost de o asemenea eventualitate, aşa încât te-am ales pe dumneata ca depozitar al averii nepotului meu.

Vaunoy nu găsi puterea să răspundă, atât de răscolit era de această ştire neaşteptată. Nu făcu decât să-şi pună mâna pe inimă, ridicând ochii în tavan, cu un aer ipocrit.

— Atunci accepţi? întrebă Nicolas Treml.

— Dacă accept?! exclamă Vaunoy, recăpătându-şi graiul.

Ah, vere! Iată că am ocazia să-ţi dovedesc recunoştinţa mea. Dacă accept! Sfinte Dumnezeule! Mă mai întrebi?

Şi cuprinse ambele mâini ale bătrânului într-ale lui.

— Mulţumesc, mulţumesc, nobilul meu văr! continuă el, plin de avânt. Cerul mi-e martor că încrederea nu-ţi va fi înşelată!

În aceeaşi clipă, Lup, câinele preferat al domnului de La Tremlays, îl întrerupse pe Vaunoy cu un mârâit surd şi prelungit. Apoi părăsi perna pe care stătuse culcat şi veni să se aşeze între stăpânul său şi Hervé, pe care continuă să-l fixeze cu ochi aprigi.

Instinctiv, Vaunoy se dădu înapoi.

„Lup şi Jean Blanc!" se gândi bătrânul, care nu degeaba era breton de viţă aleasă şi păstra în străfundul sufletului acea coardă care vibrează atât de lesne la armoricani: superstiţia.

„Ciudat! Câinele şi inocentul, amândoi îl detestă pe vărul meu!"

Avu o clipă de ezitare şi fu tentat să împăturească documentul, dar glasul datoriei îl chema neabătut. Îl dădu la o parte cu piciorul pe Lup şi-i înmână actul lui Vaunoy.

— Dumnezeu te vede, zise el, şi Dumnezeu pedepseşte trădătorii. Iată-te stăpân absolut pe destinul domeniului Treml.

Ca şi cum ar fi înţeles solemnitatea acestor cuvinte, câinele se ghemui pe perna lui, urlând jalnic.

— Şi-acum, domnule de Vaunoy – urmă Nicolas Treml – îţi cer o garanţie: nu pentru că n-aş avea încredere în dumneata, ci pentru că toţi suntem muritori şi-ai putea pleca de pe lumea asta fără a apuca să fii recunoscut

— Îţi stau la dispoziţie, vere!

— Atunci, scrie! îl îndemnă bătrânul, arătându-i măsuța unde se găseau unelte de scris şi pergament.

Vaunoy se aşeză, iar Treml începu să-i dicteze: „Eu, Hervé de Vaunoy, mă angajez să înapoiez domeniul de La Tremlays, cel de Bouëxis-en-Forêt şi dependinţele lor acelui descendent direct al lui Nicolas Treml care-mi va prezenta acest înscris…"

— Dar bine, vere – îl întrerupse Vaunoy – aşa ai putea avea necazuri cu fiscul. Dacă vei fi acuzat de lez-majestate şi condamnat, acest act va fi, desigur, suspect.

— N-are a face. Scrie mai departe! îi porunci Nicolas Treml, continuând să-i dicteze.

— „… acest înscris, însoţit de suma de o sută de mii de livre, preţul de vânzare al sus-numitelor domenii şi dependinţe." Astfel, vere – spuse bătrânul – fiscul nu va pune mâna pe nimic. O sută de mii de livre sunt un preţ bun, deşi cu mult sub valoarea domeniului.

Vaunoy rămase pe gânduri. După câteva momente despături pergamentul pe care i-l încredinţase domnul de La Tremlays. Era un act de vânzare, încheiat după toate regulile. Văzându-l, sprâncenele, până atunci uşor încruntate, i se destinseră dintr-odată.

— Ei! exclamă el. Dacă asta ţi-e voia, atunci totul e în regulă. Dumnezeu mi-e martor că doresc din tot sufletul ca hârţoagele astea să devină curând inutile, iar dumneata să te întorci cu bine.

— Poţi să-mi urezi asta, vere! zise bătrânul, înălţându-şi capul. Dar nu spera prea mult. Acum te rog să-ți iscăleşti şi să-ți sigilezi angajamentul.

— Îmi place să cred – începu Vaunoy, după o îndelungată tăcere, timp în care Nicolas Treml se lăsase din nou pradă

gândurilor – îmi place să cred că aceste pregătiri nu anunță o plecare neaşteptată…

În realitate, bănuia tocmai contrariul – şi nu se înşela.

Vorbele lui îl făcură să tresară pe domnul de La Tremlays, care se ridică, împingându-şi brusc jilțul într-o parte, apoi îşi trecu mâna peste frunte, de parcă ar fi încercat să se regăsească pe sine.

— E timpul, murmură el aproape neauzit. Mi-ai amintit de datoria pe care-o am de îndeplinit. Trebuie să plec.

— Deja!

— Sunt aşteptat şi am întârziat. Hai. Vaunoy, dă poruncă să mi se înşeueze calul. Eu mă duc să-mi iau rămas-bun de la casa părintească şi să-l sărut pentru ultima oară pe fiul fiului meu.

Vaunoy îşi lăsă capul în piept, părând sincer cuprins de tristețe, şi porni spre grajduri.

Nicolas Treml se încinse cu spada strămoşilor săi – oțel neînfricat, dar cu urme de rugină, care doborâse mulți englezi în vremea războaielor naționale[13]. Pe umeri îşi aruncă o pelerină, și-şi puse pălăria peste suvițele de păr alb.

Între camera sa şi odăița unde se odihnea Georges se găsea salonul festiv: încăpere vastă, cu lambriuri negre, de stejar, despărțite de colonade în basorelief, cu capiteluri aurite.

Pe fiecare panou era atârnat câte un portret de familie, deasupra căruia se găsea blazonul respectiv.

Nicolas Treml traversă salonul cu paşi înceți şi greoi. Chipul său purta urmele unei dureri reținute. Se opri în dreptul ultimelor portrete – cele ale părinților săi, morți demult – şi

13-Războaie duse pentru apărarea şi menținerea independenței Bretaniei.(n.tr).

îngenunche.

— Adio, mamă! murmură el. Adio, preaiubitul meu tată. Am să mor aşa cum aţi trăit voi, pentru Bretania!

În timp ce se ridica în picioare, o rază de soare pătrunse prin vitraliile geamurilor, făcând să sclipească aurăria şi aşternând o urmă de viaţă pe toate acele chipuri încremenite. S-ar fi zis că înaltele doamne surâdeau şi respirau parfumul secular al nelipsitului lor buchet de trandafiri, în timp ce chipeşii seniori îşi sprijineau mâinile înmănuşate pe coapsele în armură de metal, ascultând glasul acelui breton care încă mai vorbea despre sacrificiul vieţii în folosul Bretaniei.

Înainte de-a pleca din salon, Nicolas Treml îşi descoperi capul şi salută cele douăzeci de generaţii de strămoşi, care-i încuviinţau jertfa.

Micuţul Georges dormea, dar acest somn al dimineţii nu era prea profund. Atingerea buzelor bunicului fu de-ajuns ca să-l smulgă din vise. Se trezi şi, cu un surâs cuceritor, se aruncă de gâtul bătrânului.

Domnul de La Tremlays îşi luase rămas-bun de la chipurile venerate ale străbunilor fără să se tulbure. Dar nu-şi putu păstra cumpătul la vederea acestui copil, unica speranţă a neamului său, care avea să rămână orfan, dar care acum surâdea dulce, de parcă zorii i-ar fi vestit o zi fericită.

— Dumnezeu să te aibă în paza lui, scumpul meu băiat! murmură el, în timp ce o lacrimă fugară i se strecura pe sub pleoapă. Fie ca tu să devii un mare gentilom. Să ajungi să le semeni părinţilor tăi, care erau credincioşi, viteji şi liberi!

Mai sărută o dată fruntea copilului, apoi plecă repede, întrucât simţea că emoţia îi topeşte curajul.

În curte îl găsi pe Hervé de Vaunoy, care-l aştepta, ţinând de

frâu calul înşeuat. Ca un văr-model ce era, ținu să-l conducă pe domnul de La Tremlays până la capătul aleii. Cât despre Lup, acesta trebui să fie pus în lanţ, ca să nu-şi urmeze stăpânul.

Domnul de La Tremlays îşi struni calul şi-i întinse mâna lui Vaunoy.

— Întoarce-te la castel! îi spuse. Nu trebuie să știe nimeni încotro mă îndrept.

— Adio, vere şi bun prieten! suspină Vaunoy. Mi se rupe inima când rostesc aceste vorbe.

— Adio! zise repezit seniorul. Adu-ți aminte de făgăduiala dumitale şi roagă-te pentru mine.

Apoi dădu pinteni calului. Curând, tropotul copitelor se pierdu spre marginea pădurii.

Rămas singur, Hervé de Vaunoy îşi păstră câteva clipe expresia abătută, apoi brusc, îşi pocni palmele una de alta şi izbucni în râs

— Sfinte Dumnezeule! şopti el. Mi s-a oferit un colţişor. Cum am dat dovadă de talent şi de bunăvoinţă, am reuşit să obţin ceva mai mult. Drum bun, nobile văr! N-ai grijă! Ne vom ține făgăduiala cum vom putea mai bine: pământurile dumitale vor încăpea pe mâini bune!

Se întoarse în castel, cu capul sus şi pălăria pe-o ureche. Trecând pe lângă Lup îl lovi, plin de răutate, cu mânerul spadei, zicând:

— De-acum încolo, aşa mă voi purta cu oricine va refuza să mi se supună.

În ziua aceea, slujitorii din La Tremlays uitară să mai cânte cântece de veghe. În jurul castelului plutea o atmosferă prevestitoare de rău. Toţi presimțeau apropierea unei nenorociri.

Domnul Nicolas porni în galop pe potecile întortocheate ale pădurii. În loc să meargă pe drumurile ştiute, se înfundă în desişuri de nepătruns.

Pe măsură ce se adâncea în codru, peisajul devenea tot mai sumbru, iar natura – tot mai sălbatică. Mărăcini gigantici se întindeau de la un copac la altul, ca lianele din pădurile virgine ale Lumii Noi.

Ici-colo, în câte-un luminiş unde creşteau ierburi şi grozamă, fumega coşul vreunei cabane amărâte, aducând peisajului un suflu melancolic.

După vreo jumătate de leghe parcursă în galop, bătrânul gentilom fu silit să-şi încetinească ritmul. Pădurea devenea cu adevărat de nepătruns. Domnul Nicolas îşi legă calul de trunchiul unui stejar, în preajma căruia păştea deja iapa lui Jude. Scutierul trebuia să fie undeva, pe-aproape. Seniorul îşi croi drum prin desiş.

Câteva secunde mai târziu, îşi zări credinciosul servitor, care-l aştepta, aşezat pe caseta de metal.

4

Groapa lupilor

La o jumătate de oră distanță de liziera estică a pădurii Rennes, departe de orice aşezare, chiar în mijlocul hăţişurilor, se găseşte o râpă adâncă. Pe panta ei abruptă şi stâncoasă cresc arbori, care răzbat printre tufe, ajungând la înălţimi uluitoare.

În anotimpul ploios, pe fundul râpei curge un firicel de apă, vara, însă, dispare orice urmă de umiditate, şi albia pârâului e marcată numai de dâra verde a ierbii, care creşte printre petice de muşchi uscat.

Râpa se întinde de la nord la sud. Pe marginea de la răsărit creşte o pădurice de stejari. Celălalt mal se ridică aproape vertical, împădurit la bază, apoi golaş, ca un petec de câmpie, până la o înălţime considerabilă. La fiecare pas, creştetul pleşuv al stâncii se iţeşte dintre tufele de mărăcini. Din loc în loc se deschid crevase adânci, mărginite de ulmi pitici şi de porumbari cu frunziş înnegrit.

În secolul al XVIII-lea, peisajul era şi mai sumbru ca astăzi. Pe un mal al râpei se aflau două construcţii în formă de turnuri, care odinioară serviseră, probabil, drept mori de vânt. Acum, zidurile lor erau crăpate şi ameninţate cu ruina completă. De jur-împrejur, iarba dispăruse sub dărâmături.

Câţiva paşi mai în dreapta, solul era răscolit de urmele unor vechi lucrări. Ici şi colo ieşeau la iveală şanţuri adânci, cu buza rotunjită de scurgerea timpului, săpate cu multă vreme în

urmă. Corespundeau probabil unor puţuri de carieră sau de mină. De cealaltă parte, ruine de ziduri anunţau că prin partea locului existaseră constructori remarcabili.

Toate aceste rămăşiţe de construcţii erau mult mai vechi decât morile de vânt, care – şi ele – se năruiau, măcinate de ani. Pentru a ajunge la originea lor şi a le ghici destinaţia – cu siguranţă, industrială – ar fi trebuit căutat înainte de Evul Mediu, poate până în epoca mai civilizată a dominaţiei romane.

Or, e lucru cert că la începutul secolului al XVIII-lea, în pădurea Rennes, numărul savanţilor arheologi era extrem de limitat…

Chiar în faţa morilor aproape ruinate şi ceva mai jos de ele, râpa se îngusta brusc, în aşa fel încât arborii uriaşi, aplecându-se de pe amândouă malurile, îşi împreunau trunzişul des într-o boltă de nepătruns. Acest leagăn imens era cunoscut sub numele de Groapa Lupilor.

Cititorul nu mai are nevoie, credem, de precizări suplimentare privind originea probabilă a acestei denumiri.

Călătorul care rătăcea din întâmplare prin aceste locuri sălbatice – ale căror nuanţe lugubre ar realiza un decor extrem de adecvat pentru unele din actualele drame de bulevard – nu întâlnea niciun semn al vecinătăţii, sau măcar al prezenţei omului. Pretutindeni singurătate, pretutindeni tăcere, cu excepţia acelor mii de mici zgomote, aproape imperceptibile, care se-aud oriunde natura e în largul ei. Te-ai fi putut crede în mijlocul unui deşert.

Dar la o privire mai atentă, se putea zări – pe jumătate ascunsă de un pâlc de frasini – o colibă mică, din pământ bătătorit, acoperit de paie, a cărei singură deschizătură era

mascată cu o perdea de pânză groasă, care ţinea loc de uşă. Căsuța se sprijinea de unul din cele două turnuri. Aspectul ei prăpădit, departe de a înveseli peisajul, arunca de jur-împrejur o notă de tristeţe şi părăsire.

După cum se ştie, Nicolas Treml îi dăduse întâlnire lui Jude, scutierul său, chiar aici, în Groapa Lupilor. Credinciosul servitor se afla la post încă din zorii zilei.

În timp ce-şi aştepta răbdător stăpânul, aşezat pe cele o sută de mii de livre care reprezentau la ora aceea bogatul domeniu Treml, să ridicăm pânza ce servea drept uşă pentru cocioaba acoperită cu paie, și să aruncăm înăuntru o privire curioasă.

Coliba avea o singură încăpere. Mobilierul consta dintr-o laviţă şi două scăunele. În loc de podea – pământul gol şi umed. În loc de tavan, paiele din acoperiş, sprijinite cu prăjini, care serveau drept grinzi. Într-un colţ, un braţ de paie ţinea loc de așternut unui om ce dormea.

Pe laviţă zăcea un altul: un bătrân, pe care vârsta şi boala îl aduseseră într-o stare avansată de slăbiciune. Se vedea că suferă, şi mâinile împreunate apăsau pieptul, vrând parcă să înăbuşe un geamăt.

Între omul care zăcea pe laviţă şi cel care dormea pe paie era o asemănare izbitoare. Trăsăturile le erau la fel de palide şi de şterse. Amândoi aveau părul alb ca zăpada. Era vorba cu siguranță despre tată şi fiu. Numai că părul bătrânului era albit de ani, în vreme ce tânărul – ființă monstruoasă – venise pe lume cu acest semn de degenerescență.

Era Jean Blanc, albinosul.

O durere ascuţită îi smulse bătrânului un vaiet jalnic. Într-o clipă, Jean sări de pe paiele unde dormise şi fu lângă tatăl său. Îi luă mâna şi şi-o apăsă, tăcut, pe inimă.

— Mi-e sete, gemu Mathieu Blanc.

Jean luă un blid ciobit, în care mai rămăseseră câteva înghiţituri de supă, şi i-l întinse tatălui său, care-l bău cu nesaţ.

— Tot mi-e sete, murmură bătrânul. Mi-e foarte sete.

Jean privi de jur-împrejur prin odaie. Nu mai avea niciun strop de apă.

— Mă duc să muncesc, tată! sări el, punând mâna pe secure. Am dormit prea mult. Am să-ţi aduc leacuri.

Bătrânul Mathieu se răsuci cu greutate în culcuşul său. În clipa cînd Jean ieşea pe uşă, îl chemă înapoi.

— Rămâi, îl rugă el. Când sunt singur, sufăr mai mult.

Jean îşi lăsă deoparte securea şi se apropie din nou de laviţă.

— Rămân, tată! încuviinţă el. Când ai s-adormi, am să dau o fugă la castel, să-i cer cele de trebuinţă domnului Nicolas Treml, care nu mă refuză niciodată.

— Niciodată! aprobă apăsat Mathieu. E un adevărat gentilom. Nu-şi uită servitorul care nu mai poate să lucreze sau să lupte. Nu dispreţuieşte copilul care are părul de altă culoare decât restul oamenilor. Dumnezeu să-l binecuvânteze!

— Dumnezeu să-l aibă-n paza lui! zise şi Jean.

Mathieu se ridică într-un cot şi-şi privi fiul în ochi.

— Jean, băiete! vorbi el cu greu. Sunt bătrân şi memoria nu mă mai ajută. Cred totuşi că-mi aduc aminte… Nu mi-ai spus tu că fiul lui Nicolas Treml e-n mare primejdie?

— Fiul lui Nicolas Treml e mort de doi ani. Tată…

— Adevărat. Mă cam lasă memoria. Atunci, fiul fiului lui? Ultimul vlăstar al familiei Treml?

— Da, tată.

— Ce primejdie, fiule? Ce primejdie? strigă bătrânul, într-o pornire exaltată. Oare eu nu-l pot salva?

Jean îşi coborî o privire tristă asupra trupului epuizat al tatălui său.

— Dumneata roagă-te, tată, iar eu voi trece la acţiune. Ieri, în timp ce îngrijeam coroana unui copac, l-am zărit de-acolo, de sus, pe Nicolas Treml, care se întorcea de la Rennes, de la întrunirea Stărilor Generale.

— O adunare nobilă şi vitează, Jean!

— Cândva aşa era, tată. Am ieşit în calea seniorului nostru, ca să-l salut, după cum mi-e obiceiul. Dar el era atât de preocupat, încât a trecut pe lângă mine fără să mă vadă. Am pornit pe urmele lui. Vorbea de unul singur şi-am auzit tot ce spunea.

— Şi ce spunea?

Brusc, trăsăturile albinosului se contractară şi muşchii feţei începură să-i joace, pradă unei puternice convulsii. Apoi izbucni în râs.

— Ce spunea? repetă bătrânul.

În loc să-i răspundă, Jean începu să ţopăie prin odaie, fredonând un cântecel monoton, de prin partea locului.

Taică-său schiţă un gest de durere mută şi se întoarse cu faţa la perete, de parcă ar fi fost obişnuit cu aceste triste scene de nebunie.

Aşa şi era. Fără a fi nebun, cum îl credeau pădurenii, Jean avea deseori asemenea izbucniri, de pe urma cărora rămânea cu o oboseală psihică şi un aer melancolic. Urâţenia fizică şi mintea cam deranjată făceau din el o fiinţă aparte. Asta ştia şi el şi se simţea inferior necioplіţilor din jurul său, pe care-i domina, totuşi, în ceasurile de luciditate.

Îşi ascundea cu grijă, însă, această luciditate, ţinându-se la distanţă şi simulând obiceiuri bizare, pe care le interpunea, ca

o barieră între el şi restul oamenilor.

Jumătate maniac, jumătate mizantrop, uneori făcea pe bufonul, alteori o lua razna cu adevărat. Numai faţă de tatăl său – biet bătrân care-şi sfârşea zilele în mizerie – îşi arăta Jean Blanc adevărata fire, dezvăluind comoara de tandreţe filială pe care-o ţinea ascunsă în adâncul inimii.

Cât despre Nicolas Treml, albinosul îi purta o credinţă nelimitată, numai că distanţa dintre ei era prea mare. Jean Blanc, dulgherul, nefericitul căruia Dumnezeu îi refuzase până şi înfăţişarea omenească, avea un suflet de o neîmblânzită mândrie. Se ţinea la distanţă, limitând el însuşi actele caritabile ale castelanului şi acceptând numai strictul necesar. De altfel, domnul de La Tremlays, preocupat exclusiv de ideile lui privind rezistenţa la abuzurile Coroanei, habar n-avea cât de năpăstuit era vechiul său servitor, Mathieu. Îi poruncise o dată pentru totdeauna majordomului să nu-i refuze nimic fiului lui Mathieu, aşa încât se bizuia cu totul pe supunerea lui Alain.

Acesta însă nu-l putea suferi pe Jean Blanc şi îndeplinea în silă porunca generoasă a stăpânului. Dar lui Jean Blanc nici prin gând nu-i trecea să se plângă. Când îl întâlnea pe potecile pădurii pe domnul de La Tremlays, îi vorbea despre Georges, pe care-l iubea din tot sufletul, şi-i strecura, în parabole misterioase, bănuielile pe care le avea la adresa lui Hervé de Vaunoy.

Aceste întrevederi erau cât se poate de bizare. Seniorul şi vasalul se adresau unul altuia de la egal la egal, întrucât cel dintâi manifesta o sinceră compătimire faţă de cel de-al doilea, în timp ce acesta, devotat dar peste poate de orgolios, simţea o stranie plăcere de-a se înfăşura în nebunia lui ca într-un veşmânt magic, care-i permitea să renunţe la orice ceremonial.

Jean Blanc rămase preţ de vreo jumătate de ceas pradă accesului său de delir, tot sărind de colo-colo şi mormăind printre dinţi.

— Eu sunt mielul alb!

Şi scotea câte un hohot de râs amar, plin de sarcasm şi suferinţă.

În toiul crizei, se opri brusc. Flacăra din ochi i se stinse. Îşi iţi repede capul în cadrul ferestrei şi aruncă o privire curioasă în direcţia Gropii Lupilor.

Chiar în acea clipă, Nicolas Treml şi Jude, scutierul, tocmai ieşeau din râpă, urcând pe malul celălalt. Jean se năpusti afară, dar între timp stăpânul şi servitorul dispăruseră printre copacii uriaşi.

5
Scorbura stejarului

Chiar în mijlocul Gropii Lupilor creştea un stejar gigantic, care-şi înfipsese rădăcinile noduroase în malul râpos. Crengile lui aveau grosimea unor trunchiuri de copaci obişnuiţi şi se întindeau în toate sensurile, formând un fel de cheie de boltă din verdeaţă, care acoperea acea parte a râpei.

În întreg ţinutul circulau tot felul de zvonuri şi superstiţii privitoare la uriaşul copac şi la cele două turnuri care se înălţau pe malul estic al râpei. Printre altele, se spunea că stejarul se ridica deasupra unei subterane de proporţii, a cărei intrare se găsea, probabil, sub temelia unuia din cele două turnuri, sau poate pe celălalt versant, undeva printre şanţurile şi ruinele de ziduri despre care am mai amintit.

Nimeni nu se gândise vreodată să verifice aceste zvonuri – lucru caracteristic pentru apatia bretonilor. Din acest motiv, toată lumea rămânea convinsă de temeinicia lor.

Părerile erau împărţite numai în ce priveşte originea acelor subterane, despre care nimeni nu-şi amintea să fi fost explorate vreodată. Unii pretindeau că era vorba numai de vechi puţuri, de unde odinioară se extrăgea minereu de fier. Alţii respingeau această ipoteză, afirmând că acele galerii nesfârşite se întindeau în toate direcţiile, pe sub pădure, ajungând până la conacul Bouëxis, unde tradiţia plasa unul din centrele de rezistenţă anti-unionistă din vremea bunei ducese

Anne[14] – acea prinţesă atât de populară în Bretania, ale cărei acte sunt blestemate şi a cărei memorie e venerată.

Conform celei de-a doua ipoteze, subterana ar fi tost un refugiu sau un loc de întâlnire pentru primii conjuraţi din nordul Bretaniei, care sub domnia regelui Ludovic al XII-lea purtau numele de *Fraţii bretoni*

Oricum ar fi stat lucrurile, cine s-ar îi îndoit de existenţa acelei subterane ar fi fost considerat neştiutor sau nebun.

Şi totuşi, nimic nu trăda existenţa ei; probabil că se afla la mare adâncime, căci stejarul aiungea cu rădăcinile aproape în fundul râpei, întinzându-se până departe.

Trunchiul era extrem de gros şi deşi niciun semn de bătrâneţe sau decrepitudine nu se ghicea în frunzişul său de arbore străvechi şi complet lipsit de sevă, totuşi nu se mai ţinea decât prin scoarţa sprijinită de jur-împrejur de tufe.

Două scorburi mari se deschideau spre un spaţiu enorm, în care ar fi fost loc berechet pentru zece oameni.

Aici, la picioarele stejarului, se întâlni domnul de La Tremlays cu scutierul său, Jude.

Nicolas Treml era îngrijorat. Gândurile care nu-i dădeau pace i se citeau limpede pe chipul auster. Jude era înveşmântat şi înarmat ca pentru o lungă călătorie. La ivirea stăpânului, se ridică şi arătă cu degetul spre caseta de metal. 5

— E-n regulă! zise Nicolas Treml.

Îngenunche lângă casetă şi-o descuie, apoi scoţând din buzunar actul semnat de Hervé de Vaunoy, îl ascunse sub monedele de aur.

„În felul acesta”, îşi zise el, încuind la loc caseta, „bogaţi ori

14-Anne – ducesă de Bretania (1488—1514); regină a Franţei în 1491.

săraci, cei din familia Treml îşi vor putea cere înapoi drepturile, iar trădarea va fi învinsă… dacă-i vorba de trădare.”

Jude, care nu înțelegea nimic, rămase neclintit, gata să îndeplinească porunca stăpânului, oricare ar fi fost ea. Însă nu-l zori pe domnul Nicolas.

Scutierul era un om solid, cu trăsături proeminente şi aspre. Pomeții osoşi, ieşiți în afară, îi dădeau un aer de duritate, deseori caracteristic fizionomiei bretone. Purta plete, iar barba căruntă i se răsucea ca o eşarfă groasă în jurul gâtului.

Îmbrăcămintea sa, ca şi cea a domnului Nicolas, ar fi fost la modă cu vreo sută de ani în urmă, iar judecând după spada neobişnuit de lungă, cu gardă de fier, s-ar fi zis că încă nu trecuse vremea cavalerilor rătăcitori şi-a cămăşilor de zale.

Adevărul este că în Bretania timpul nu zboară, ci trece. Aripile lui se umezesc şi se îngreuiază în contact cu cețurile armoricane. Tradițiile se consolidează în timp şi nu pier. În clipa când aşternem aceste rânduri, între Paris şi un oraş oarecare din ținutul Léon, din Cornouailles sau din episcopatul Rennes există şi acum tot atâta distanță cât între Evul Mediu şi prezentul în care trăim, între răşină şi gaz, între diligență şi transportul pe bază de aburi, între turlele ajurate ale unei catedrale şi acoperişurile banale ale templelor banului.

Din punct de vedere moral, Jude era una din acele firi cinstite, făcute pentru a se supune fără a pretinde explicații, şi care, încă din copilărie, îşi subordonează propria voință unei voințe suzerane. Jude asculta. Acestea îi erau rolul şi vocația. Dar supunerea sa însemna devotament, şi nu servilism. În vremea noastră, nu se mai întâlnesc asemenea înțelegeri tacite şi irevocabile, care odinioară făceau din stăpân şi servitor un

singur tot: două forţe bărbăteşti în slujba unui scop unic.

Ideea de a servi implică abjecţie şi, în mod îndreptăţit sau nu, acest blam apasă asupra unei întregi clase din societate. Însă în acele vremuri, când vasalitatea organizată urca de la slugă la suveran, prin treptele unui sistem complet şi fără lacune, valetul reprezenta pentru senior exact ceea ce reprezenta acesta pentru rege. Exista o anumită proporţie, ceea ce permite comparaţii, iar comparaţia exclude orice atitudine dispreţuitoare.

În timpuri mai îndepărtate, când cavalerismul era încă o realitate, fiii născuţi din părinţi viteji nu-şi însuşeau oricum gloria acestora. Până a-şi înscrie o deviză pe scut, trebuiau mai întâi să poarte lancea altuia; astfel, numai trecând prin încercări ce implicau diverse grade de servitute puteau ajunge la cel mai frumos titlu la care aspira orice viteaz: acela de *cavaler*.

Or, după cum spuneam, în Bretania tradiţiile sunt imobile şi amintirile – vii. La începutul secolului care a văzut născându-se „Enciclopedia”[15] şi înălţându-se faima lui Voltaire[16], riturile feudale încă nu fuseseră date uitării în Bretania, „ţinutul

---

15-„Enciclopedia sau dicţionar raţional al ştiinţelor, artelor şi meşteşugurilor” (pe scurt, „Enciclopedia franceză”); vastă lucrare enciclopedică, monument al filosofiei iluministe, iniţiată de Denis Diderot şi Jean d’Alembert şi editată în 35 de volume (1751—1780). A avut un rol de seamă în pregătirea Revoluţiei franceze. (n.tr.).

16-Voltaire, pseudonim anagramă al lui François-Marie Arouet (1694 – 1788) – scriitor şi gândilor francez, reprezentant de seamă al iluminismului. A cultivat genurile tradiţionale ale clasicismului: tragedia, poemul, fiind de asemenea autorul unor romane satirico-filozofice şi al unor lucrări istorice. (n.tr.).

stâncilor şi al mării". Gentilomii, care se îndepărtau de castelele lor doar atât cât să nu piardă din ochi fumul ce se înălţa din hornurile şemineurilor, nu avuseseră cum să se schimbe în contact cu ideile noi. Vasalii erau vasali în adevăratul sens al cuvântului, adică în termenii marii ierarhii feudale.

Valeţii erau consideraţi „mici vasali".

Nu trebuie să mire faptul că facem o distincţie între Jude şi un servitor plătit din zilele noastre. Acesta este adevărul. Oricât ar fi fost de înclinat să se supună orbeşte şi fără comentarii, Jude îşi păstra intactă demnitatea sa de om. Supunerea lui avea aceleaşi motivaţii, dacă nu cumva şi aceleaşi limite, ca fidelitatea unui mare baron faţă de persoana regelui.

După ce încuie de două ori caseta de metal, domnul de La Tremlays aruncă de jur-împrejurul lui o privire neliniştită.

— Oare suntem singuri? întrebă el în şoaptă. Cu adevărat singuri?

Jude se duse să cerceteze în amănunţime tufişurile din preajmă.

— Suntem singuri, răspunse el.

— Asta pentru că şi viaţa, şi averea familiei Treml sunt aici, înăuntru, omule! urmă bătrânul gentilom, punând palma pe caseta de metal. Iată secretul meu, speranţa familiei mele, răsplata sacrificiului pe care urmează să-l fac. Până şi cel mai bun prieten pe care-l am şi-ar risca viaţa dacă m-ar surprinde acum, în acest loc.

— Să plec, domnule? întrebă Jude.

— Nu, tu eşti de-al meu. Tu eşti… eu. Ştiu bine că ai prefera mai curând să mori decât să mă trădezi.

Jude îşi puse mâna pe inimă.

— Sunteţi singur, repetă el.

Domnul de La Tremlays mai aruncă o privire către hăţişurile din jur, apoi ridică ochii spre buza râpei.

— Ce-i acolo? întrebă el, observând coliba lui Mathieu Blanc, în spatele turnurilor dărâmate.

— Nu-i nimic, răspunse Jude. Mielul Alb doarme, iar taică-său trage să moară.

— Jean Blanc! şopti bătrânul.

Amintirea scenei din ajun îi reveni brusc în gând, ca o prevestire rea.

— Bietul băiat! Alain, majordomul, nu-l prea are la inimă. Dumnezeu ştie ce se va întâmpla cu el în absenţa noastră.

Nicolas Treml îi întinse lui Jude punga sa cu bani. Acesta înţelese imediat şi-o azvârli, ca din praştie, pe deasupra copacilor. Punga căzu chiar în pragul cocioabei.

— Şi-acum, la treabă! zise bătrânul gentilom.

Cu ajutorul lui Jude, strecură caseta de metal în scorbura stejarului. Aici era şi magazia lui Jean Blanc, care-şi depozitase uneltele, precum şi câteva legături de crengi de castan, urmând a fi tăiate.

Jude luă un hârleţ şi începu să sape

După vreo oră de muncă dură, datorită solului străbătut în toate direcţiile de rădăcini, caseta fu îngropată şi acoperită cu pământ. Jude bătători pământul cu picioarele îndepărtând orice urmă. Numai cineva care-ar fi stat la pândă ar fi ştiut că în acel loc pământul fusese dat la o parte.

Soarele răsărise deja şi-şi azvârlea săgeţile pe deasupra vârfurilor copacilor.

— La drum! îl îndemnă Nicolas TremI pe Jude. E multă cale

de făcut şi sunt tare grăbit.

Stăpânul şi servitorul urcară panta râpei cu paşi mari.

Chiar în aceeaşi clipă îi zări Jean, care ieşise din colibă. Cu iuţeala care-l caracteriza, se repezi după ei şi ajunse îndată la locul unde domnul de La Tremlays dispăruse în desiş. Porni printre tufe şi când ajunse la poteca propriu-zisă, auzi tropotul unor cai care se îndepărtau în galop. Se năpusti pe urmele lor. Caii fugeau mâncând pământul. Orice-ar fi făcut, n-avea cum să-i mai ajungă. Atunci îi veni în minte o idee, se căţără într-un stejar, cu sprinteneala unei veveriţe, şi-n câteva clipe fu în vârf. De acolo putu zări cei doi cai care galopau spre Fougeres

— Domnule Nicolas! strigă el, cuprins de disperare.

Bătrânul întoarse capul, dar nu se opri.

Jean Blanc făcu mâinile pâlnie şi intonă cântecul lui Arthur de Bretania, crezând un moment că acest simplu subterfugiu va avea efectul scontat.

Nicolas Treml se opri nehotărât, apoi îşi trecu mâna peste frunte, ca pentru a-şi alunga o pornire şovăielnică, şi-şi înfipse pintenii în coastele calului.

Jean Blanc coborî din copac şi se întoarse tăcut la Groapa Lupilor.

În pragul colibei, văzu un obiect lucind în soare. Era punga de bani a bătrânului senior.

Ochii lui Jean Blanc se umplură de lacrimi.

— Dumnezeu să-l aibă-n pază! murmură el. E-un om bun şi-i convins că face ce trebuie.

Se aşeză în prag, rămânând pe gânduri.

— Bietul domnişor Georges! şopti el după un timp. Singur, în mâinile acestui Vaunoy, care-i lipsit de Dumnezeu!

După câteva clipe, îşi zise în sinea lui:

„Mi se spune Mielul Alb… Eu sunt mielul, iar omul acela-i lupul. O luptă inegală! Lupul are colţi; dacă şi-ar arăta colţii, atunci mielul s-ar preschimba în lup, pentru a-i apăra sau a-i răzbuna pe cei ce-i sunt dragi. Vom trăi şi vom vedea!”

6
Călătoria

Ultimul glas pe care-l auzise Nicolas Treml pe domeniul său fusese cel al lui Jean Blanc, al cărui cântec melancolic îl salutase la plecare, părându-i de rău augur. Bătrânul avusese nevoie de toată tăria sa de caracter, de toată încăpățânarea tipică firii bretone pentru a-şi învinge tristețea care-i năpădise sufletul. Îşi alungase din minte imaginea lui Georges şi-şi continuase drumul.

Nu voia să se ştie încotro o apucase, după ce făcuse vreo două leghe în direcţia Couesnon, spre mare, se întorsese pe acelaşi drum şi se îndreptase spre Vitré, ale cărui ziduri negre absorbeau razele soarelui de amiază. Ieşise apoi în drumul spre Laval, lăsând în dreapta trumoasele câmpii pe unde şerpuia râul ce purta deja numele de La Vilaine.

Între Laval şi Vitré, puţin mai sus de orăşelul Ernée, care după optzeci de ani avea să joace un mare rol în războaiele *chouanilor*[17], pe o moviliță, se înălțau doi stâlpi, cu vârfurile retezate.

Cei doi stâlpi se găseau la şase stânjeni unul de celălalt; între ei se căscau două șanţuri, iar între acestea, resturile putrezite

---

17-Chouans – nume dat țăranilor regaliști din Maine, Britania și Normandia, care s-au ridicat împotriva Primei Republici franceze. Numele provine din porecla „Chouan” dată lui Jean Cotereau, unul din primii lor şefi, care stabilise drept semn de recunoaştere pentru oamenii săi strigătul cucuvelei (în franceză: chat-huant). (n.tr.)

ale unei bariere.

Nicolas Treml îşi struni calul şi-şi scoase pălăria. Jude Leker îi urmă exemplul.

— Încă vreo câţiva paşi, zise domnul de La Tremlays, şi vom fi pe teritoriul duşman al Franţei. Cât timp mai avem sub tălpi pământul patriei, să spunem un *Ave Maria* către Sfânta Fecioară-din-Inima-Pădurii[18].

Amândoi rostiră rugăciunea în limba latină.

— Cândva, urmă bătrânul gentilom, aceşti doi stâlpi aveau vârfuri. Cel de-aici purta blazonul cu hermină, împodobit cu coroana ducală. Cel de-acolo avea trei flori de crin aurii, pe fond azuriu. De partea asta a barierei era un soldat breton, de cealaltă parte – unul francez. Se priveau ochi în ochi. Stindardele fluturau mândre în vârful lăncilor. Dreux[19] şi Valois[20] erau egali.

— Ce vremuri erau acelea, domnule Nicolas! suspină Jude.

— Dreux nu mai există, continuă Treml cu tremur în glas, iar Bretania a devenit o provincie franceză. Dar Dumnezeu e drept şi va reda braţului meu forţa de alădată. Să mergem!

Trecură vechea frontieră dintre cele două state şi-şi urmară drumul în tăcere.

Călătoria fu lungă. Trecură mai întâi prin Laval, fief al familiei La Trémoille, apoi prin Mayenne, de unde se trăgeau majoritatea membrilor Ligii, şi prin Alençon, care a fost

---

18-În franceză, în original: Notre-Dame-de-Mi-Forêt. (n. tr.).

19-Dreux – comitat al vechii Franţe, situat la nord de ţinutul Chartres, la graniţa dintre Ile-de-France şi Normandia. (n.tr.).

20-Valois – dinastie de regi ai Franţei.(n.tr).

apanajul[21] fiilor Franţei.

În fiecare din aceste oraşe se opriră doar atât cât să-şi odihnească bidiviii. Apoi plecară în aceeaşi mare grabă.

„Oare unde mergem?” se mira din când în când Jude Leker.

Dar nu-i punea seniorului întrebarea cu glas tare. Dacă Nicolas Treml avea chef să ţină secret scopul acestei călătorii, nu era de căderea lui Jude să-i descopere taina.

Dar nesiguranţa lui nu avea să mai dureze mult. Trecură prin Mortagne, Verneuil şi Dreux şi în dimineaţa celei de-a şasea zile pătrunseră pe porţile aurite ale parcului Versailles.

Palatul fusese deja abandonat, dar scările albe de marmură mai păstrau strălucirea din zilele de glorie.

Statuile, colonadele, urnele antice şi frontoanele bogat ornamentale nu-şi pierduseră nimic din splendoarea de odinioară. De altfel, „văduvia” cetăţii regale nu dura de prea mult! Pe nisipul aleilor mai rămăseseră întipărite urmele condurilor de saten şi ale tocurilor roşii, la modă.

În vaze mai creşteau flori, pe scoarţa copacilor erau înscrise versuri, iar din gura naiadelor de bronz încă ţâşneau jeturi cristaline.

Din păcate, „văduvia” a mai durat încă mult! Florile s-au ofilit, bronzul şi marmura au căpătat frumuseţea austeră a operelor de artă din alte timpuri. Au dispărut muzica şi veselia. Aşa încât nu putem decât să ne alăturăm poetului care deplânge grandoarea monarhiei:

Oh! que Versailles était superbe

21-Apanaj – în Evul Mediu, domeniu funciar sau rentă în bani acordate de suverani pentru întreţinerea unor membri ai familiei regale. (n.tr.).

Dans ces jours purs de tout affront.
Ou les prosperités en gerbe
S'épanouissaient sur son front!
Là tout faste était sans mesure,
Là chaque arbre avait sa parure,
Là chaque homme avait sa dorure;
Tout du maître suivait la loi.
Comme au même but vont cent routes,
Là les grandeurs abondaient toutes:
L 'Olympe ne pendait aux voûtes
Que pour compléter le grand roi[22].

Nici Nicolas Trend şi nici scutierul său nu erau oamenii care să se ocupe de sculpturi sau de arteziene. În treacăt, aruncară o privire distrată asupra zeilor de piatră, care surâdeau, cântau la flaut sau dansau, împodobiți cu ciorchini de struguri.

După încă vreo câteva ore ajunseră la malul Senei.

— Mai e mult până la Paris? întrebă Nicolas Treml pe un burghez care călărea pe marginea drumului.

Omul se întoarse spre ei şi arătă cu mâna spre est. Urmărindu-i gestul, domnul de La Tremlays zări la orizont un punct luminos: era cupola aurită nou-nouță a Domului

---

22-*Cât de superb era Versailles-ull/ Când steaua-i încă strălucea/ Când bogăţiile în jerbă/ Se înşirau pe fruntea sa./ În fastul lui făr' de măsură/ Şi arborii se-mpodobeau. Curtenii, toți scăldați în aur,/ Legea stăpânului urmau./ Versailles, răscruce-a zeci de drumuri!/ Câți aspirau spre slava lui!/ Olimpul agățat de boltă/ Sporea grandoarea regelui!* (versiunea traducătorului).

Invalizilor[23], care reflecta razele soarelui de dimineață.

— Curaj, prietene! îi zise el lui Jude. În curând ajungem.

— Bine, răspunse Jude.

Dacă şi caii ar fi putut vorbi, atunci şi-ar fi manifestat mulțumirea într-un mod mai explicit.

Intrând în oraş, Nicolas Treml rugă un trecător să-i indice unde se afla palatul regentului şi îmboldi calul pentru a ajunge cât mai repede. Părea cuprins de un fel de febră. Jude îl urma îndeaproape. De astă dată, chipul credinciosului servitor oglindea o curiozitate nestăpânită. La urma urmei, ce treabă putea avea domnul de La Tremlays cu regentul?

Bătrânul senior descălecă în fața porții Palatului Regal[24]. Când dădu să intre, soldații de strajă îi barară calea.

— Spuneți-i lui Philippe d'Orléans că Nicolas Treml vrea să-i vorbească.

Soldații cercetară din priviri costumația gotică a seniorului, înecată în praf, apoi îi întoarseră spatele, izbucnind în râs.

Totuşi, unul mai binevoitor îi răspunse din vârful buzelor.

— Alteța sa Regală e la castelul său din Villers-Cotterets.

Domnul de La Tremlays încălecă din nou.

— Mă poate conduce vreunul din voi până acolo? întrebă el.

Slujitorii regentului pufniră într-un râs şi mai dispreţuitor.

— Păi bine, omule! îi strigă unul dintre ei. Cei ca dumneata nu-s primiți în castelul Villers-Cotterets!

23-Domul Invalizilor – partea principală a ansamblului arhitectural cunoscut sub numele de *l'Hotel des Invalides*, fondat de Ludovic al XIV-lea în 1670. (n.tr.).

24-Palatul Regal – fost palat al cardinalului de Richelieu, locuit apoi pe rând de Ludovic al XIII-lea, Ana de Austria, Philippe d'Orléans, iar mai târziu Ludovic-Philippe d'Orléans. (n.tr.).

— Ăsta-i ţăran de la Dunăre! hohoti altul.

— Mai curând, evreul rătăcitor, care-a furat de undeva o slugă şi-o mârţoagă! râse al treilea.

— Don Quichote![25]

— Domnul de La Palisse![26]

Jude duse mâna la mânerul spadei, dar stăpânul îi făcu semn să stea liniştit şi-şi întoarse calul: insulta pornită prea de jos se pierde pe drum, înainte de-a fi auzită.

Domnul de La Tremlays trase la un han, a cărui firmă era împodobită cu stema Bretaniei. Fără a mai zăbovi, trimise după hangiu şi-i porunci să-i găsească un om care să-l poată conduce de îndată la Villers-Cotterets.

Jude era în culmea nedumeririi. Cu greu îşi mai putea înfrâna curiozitatea. Nemaiputându-se stăpâni, i se adresă stăpânului.

— Domnule Nicolas, zise el cu sfială, vreţi deci să-l vedeţi neîntârziat pe acest Philippe d'Orléans?

— Mai întrebi! exclamă patetic Nicolas Treml.

Acest răspuns îl ului şi mai tare pe Jude.

— Să mor dacă-nţeleg ce-o fi având seniorul nostru cu regentul… murmură el ca pentru sine.

Nicolas Treml îl auzi, îl apucă de braţ şi-i spuse:

— Vreau să-l ucid!

Jude îşi făcu reproşuri că nu ghicise mai devreme un lucru atât de firesc!

25-Don Quichote – personajul principal al romanului *„Iscusitul hidalgo Don Ouichote de la Mancha"*, satiră a literaturii cavalereşti, aparţinând scriitorului spaniol Miguel de Cervantes Saavedra (1547—1616). (n.tr.).

26-Jacques de Chabannes, senior de *La Palisse*, căpitan francez. (1470—1525). (n.tr.).

— Bravo! încuviinţă el. Bine gândit!

Şi-şi recăpătă calmul dintotdeauna. Chiar atunci apăru şi hangiul, însoţit de călăuza cerută.

7
Pădurea Villers-Cotterets

În acea zi, superba locuinţă de agrement a regentului Philippe d'Orléans avea un aer şi mai vesel ca de obicei. Rândaşii îşi făceau de lucru pe lângă echipajele caleştilor. Caii băteau din picior, nerăbdători. O întreagă armată de paji, gonaci şi lachei în livrele strălucitoare forfoteau în jurul scărilor de la intrare.

Regentul era încă la masă. De cum luă sfârşit festinul, curtenii şi înaltele doamne coborâră scara cea mare – valuri-valuri de catifea şi saten. De îndată, la ferestrele caleştilor se iviră chipuri gingaşe, iar caii înşeuaţi începură să se cabreze, simţindu-se în puterea călăreţilor lor. Imensa poartă a castelului fu larg deschisă.

În mod excepţional, Philippe d'Orléans nu luase loc în caleaşca sa. Preferase să încerce un cal magnific, trimis de regina Anne[27] a Angliei – dar apreciat mai ales pentru originea sa britanică, întrucât în străfundul sufletului regentul ţinea cu englezii.

Toţi istoricii sunt de acord că Philippe d'Orléans era un bărbat foarte frumos. De altfel, portretele sale confirmă această apreciere. Când catadicsea să renunţe la aerul pierdut sau distrat, în el putea fi recunoscută figura princiară a descendentului casei regale.

În aceea zi, regentul era foarte binedispus.

27-Anne – regină a Angliei între 1702—1714. (n.tr.).

Dintr-o săritură, fu în şa, iar convoiul se puse în mişcare.

Între sălbatica pădure Rennes şi masivul dantelat al munţilor Villers-Cotterets era o deosebire ca de la cer la pământ. Şi aici erau copaci seculari, cu frunziş des, stejari înalţi, desişuri cât s-ascundă o întreagă armată – dar pretutindeni se simţea mâna omului.

E un mare avantaj când pământul este domeniu princiar. Dacă mâna stăpânului nu se zgârceşte la bani, natura se poate modela şi înfrumuseţa, fără a-şi pierde nimic din sălbăticie. Pe alocuri, aleile largi se pierd în meandre capricioase; în alte părţi, îşi aliniază cele două rânduri de copaci zvelţi, ca nişte imense colonade pe care se sprijină o boltă de verdeaţă.

La drept vorbind, la o comparaţie între cele două peisaje, Bretania n-ar fi fost prea avantajată

Pădurea Villers-Cotterets e plină de locuri încântătoare. Coborând potecile umbroase, care duc în vale, gândul te poartă la un paradis terestru. Dacă urci din nou panta, orizontul se lărgeşte, căpătând acea deschidere care-i lipseşte de regulă peisajului breton.

De altfel, pădurea Rennes nu se putea mândri decât cu câteva conace neînsemnate sau cu clopotniţa vreunei biserici de sat, în vreme ce în Villers-Cotterets se găseau castelul regal construit de Valois, precum şi nobila abaţie de Prémontré.

Trecuse vreo oră de când cavalcada părăsise parcul castelului. Convoiul se deplasa încet. Gentilomii îşi struneau caii năbădăioşi pe lângă portierele caleştilor ce înaintau fără zgomot prin iarba aleilor. Philippe d'Orléans discuta prin geamul portierei cu doamna de Carnavalet.

Deodată, la o cotitură, apărură doi cavaleri, care se postară în miilocul drumului, cu intenţia vădită de a bara trecerea.

Amândoi erau înalţi şi solizi Veşmintele lor, din altă epocă, erau albe de praf.

Cel mai în vârstă dintre ei se întoarse spre ţăranul călare care-i servea de călăuză, ţinându-se la o distanţă respectuoasă, şi-l întrebă cu glas tare:

— Care din toţi aceştia e ducele d'Orléans?

Ţăranul arătă cu degetul spre prinţ şi-o luă la sănătoasa.

Necunoscutul porni drept spre regent, care se dădu înapoi instinctiv, ducându-şi mâna la spadă. După o clipă de surpriză paralizantă, curtenii se repeziră între cavaler şi stăpânul lor.

Câteva înalte doamne se gândiră să leşine, apoi însă îşi veniră în fire, întrucât scena promitea să fie interesantă.

— Cine eşti dumneata? întrebă regentul, după o clipă de tăcere.

— Sunt Nicolas Treml de La Tremlays, senior de Bouëxis-en-Forêt! răspunse necunoscutul.

— Şi ce doreşti?

— Doresc să mă înfrunt în luptă dreaptă cu regentul Franţei!

Aceste cuvinte ciudate fură rostite pe un ton grav şi ferm, lipsit de orice fanfaronadă.

Curtenii se priviră unul pe celălalt, surâzând fără cuvinte. Doamnele erau cât se poate de interesate şi urmăreau scena tot aşa cum ar fi urmărit o piesă de teatru.

Într-adevăr, era un spectacol unic şi uluitor: cei doi cavaleri, poposiţi parcă din alt secol dar puternici, ameninţători şi întreprinzători, în mijlocul acelor chipuri fardate, cele două spade lungi, cu gardă de fier, înfruntând spadele de paradă; pieptarele de stofă groasă, fără panglici şi broderii, în mijlocul acelei risipe de aur şi catifea.

S-ar fi zis că Bretania secolului al XV-lea se înălţa din

mormânt şi venea să ceară socoteală stră-strănepoţilor celor ce-o supuseseră.

În primul moment, Philippe d'Orléans avusese o pornire de teamă. Acum, însă, zece gentilomi îl despărţeau de bătrânul breton, aşa că-şi uită frica.

— Omul acesta-i nebun! râse el. O să le sperie pe doamne. Alungaţi-l!

Ordinul sună foarte clar, însă spada domnului Nicolas era lungă. Curtenii nu se prea grăbeau să atace.

Tacticos, nobilul breton îşi scoase mănuşa din piele de bivol, care cântărea cam jumătate de livră[28].

— S-o sfârşim odată! murmură nerăbdător regentul.

— S-o sfârşim! repetă grav Nicolas Treml. Mi s-a spus că-n vinele Bourbonilor curge sânge de eroi. Văd bine, însă, că faima lor e mincinoasă, sau poate ramura mai bătrână a fost singura care-a moştenit vitejia. Philippe d'Orléans, regent al Franţei, pentru a doua oară te provoc la luptă, eu, un gentilom ca şi tine!

Zicând acestea, domnul de La Tremlays îşi trase spada din teacă.

Curtenii îl imitară. Doamnele găsiră spectacolul întru totul pe gustul lor.

— Sunteţi martori cu toţii! reluă Nicolas Treml cu glas puternic şi solemn. Neputând să-l acuz pe rege[29], care-i un copil, îl acuz pe regentul Franţei de înrobirea provinciei Bretania, care-i liberă de drept. Pentru a dovedi adevărul spuselor mele, cer să lupt pe viaţă şi pe moarte, fără milă.

28-Livra – veche unitate de măsură franceză. (n.tr.).

29-Referire la regele Ludovic al XV-lea, pe atunci încă minor. (n.tr.).

Dacă-i voia lui Dumnezeu ca eu să pier, Bretania n-ar pierde decât pe unul din fiii săi. Dar dacă voi învinge, atunci ţinutul meu îşi va recăpăta privilegiile legitime.

— Un turnir! şuşoteau toţi gentilomii, pe care aventura începea să-i amuze. Să judece Dumnezeu între Alteţa Sa Regală şi domnul Nicolas! Nu-i o idee rea!

Regentului însă nu-i mai ardea de râs.

Cât despre doamne, pe care le incinta latura romantică a întâmplării, ele admirau acum chipul auster al bătrânului, luând mai curând partea părului său alb.

Ducesa de Berry îi murmură la ureche lui Riom, care se găsea lângă portiera caleştii:

— Ce superbă-i nebunia acestui bătrân!

— Ei bine! reluă Nicolas Treml, a cărui privire se aprinsese de mânie. Nu mi-ai dat niciun răspuns, regent al Franţei!

La auzul acestor vorbe, se lăsă o tăcere adâncă. Toţi presimţeau ceva neobişnuit. În clipa când regentul deschise gura, ca să ordone suitei sale să termine odată cu bătrânul breton, acesta i-o luă înainte şi se întoarse spre scutierul Jude.

— Fă-ţi loc printre oamenii aceştia! zise el, netulburat.

Jude îşi împinse calul robust în mijlocul curtenilor, care, daţi la o parte cu atâta forţă,se grupară în dreapta şi-n stânga.

O clipă – una singură – Philippe d'Orléans şi Nicolas Treml se găsiră faţă în faţă. De-ajuns ca bătrânul să-şi ridice mănuşa grea, din piele de bivol, şi să-l lovească peste obraz pe regentul Franţei, strigându-i cu glas răsunător:

— Pentru Bretania!

În secunda următoare, treizeci de spade erau îndreptate spre pieptul său. Doamnele îşi puteau îngădui să leşine. Deznodământul întrecea toate aşteptările.

În faţa acestei ofense de neiertat, Philippe d'Orléans se făcu livid. Îşi trase spada din teacă, ultimul dintre toţi cei prezenţi, şi se repezi asupra bătrânului

După ciţiva paşi, însă, se opri. Mânia tulburase prea mult o fire ca a lui, unde raţiunea domina afectele. Regentul se întoarse lângă prinţese, ca să le liniştească.

Între timp, între cei doi bretoni şi suita Alteţei Sale Regale se angajase o luptă inegală, al cărei deznodământ nu era greu de prevăzut. Curtenii care-l însoţeau pe regent, deşi petrecăreţi, erau în acelaşi timp şi gentilomi, aşa încât încercară doar să-şi dezarmeze adversarii, nu să-i ucidă. După vreo câteva minute, Nicolas Treml fu trântit de pe cal, apoi înşfăcat şi legat de un copac.

Bătrânul nu mai scoase o vorbă şi rămase cu fruntea sus, privindu-i drept în ochi pe cei care-l învinseseră.

Jude mai avea încă spada în mână. Era înconjurat din toate părţile, dar nu înfrânt.

Găsind că n-are rost să mai prelungească lupta, domnul de La Tremlays îi făcu semn să se predea. În aceeaşi clipă, Jude îşi aruncă spada la picioarele adversarilor, care se şi repeziră asupra lui.

Chipul bătrânului gentilom, până atunci calm şi stoic, oglindea acum durere şi amărăciune. În gând îi năvăli o amintire scumpă: Georges, care surâdea în pătucul lui.

Până atunci, îl susţinuse speranţa lui nebună. Crezuse că-l va putea obliga pe regent să coboare în arenă şi să se lupte, cu spada în mână, pentru soarta Bretaniei.

Totul i se păruse simplu şi firesc. Nici măcar nu-i dăduse prin minte că va fi nevoie şi de o provocare efectivă. Acum, însă, înţelegea. Începea să se dezmeticească.

Aşa cum se întâmplă întotdeauna după o înfrângere, în creier i se învălmăşeau zeci de gânduri. Din nou simţi că-l roade îndoiala în privinţa rudei sale, Hervé de Vaunoy. Odată încolţită, bănuiala îi spori, până ce deveni o cumplită certitudine. I se părea că aude în depărtare glasul acelui biet albinos, care-i prevestea ruina neamului Treml.

Nicolas Treml aruncă o privire descurajată spre Jude şi-i păru rău că-i poruncise să se predea.

— Ia-ţi spada înapoi, Jude! strigă el. Treci peste cadavre şi mergi să veghezi asupra nepotului meu!

Ca întotdeauna, Jude îi ascultă porunca. Cu un efort supraomenesc, se eliberă din strânsoarea celor ce încercau să-l imobilizeze. Dar numărul acestora sporise, odată cu venirea valeţilor şi rândaşilor. Jude fu pironit la pământ. Căzând, aţinti asupra stăpânului o privire plină de respect şi tristeţe.

— N-am putut… murmură el, de parcă ar fi vrut să se scuze pentru nesupunere.

Nicolas Treml îşi plecă bărbia în piept.

— Biet micuţ! şopti el. Fie ca Dumnezeu să mă pedepsească numai pe mine şi să se îndure de copil!

Regentul dădu semnalul de întoarcere.

Tot timpul drumului, se arătă foarte vesel şi binedispus. Nu era rău la suflet. Numai când începu să urce scările castelului, se aplecă la urechea unuia dintre consilierii săi şi-i şopti cuvântul *„Bastilia”*. Consilierul se înclină.

Era sentinţa pentru Nicolas Treml şi pentru credinciosul său scutier, Jude.

8
Tutela

La câteva ceasuri după ciudata confruntare pe care am relatat-o, domnul de La Tremlays şi Jude fură întemniţaţi la Bastilia. Înclinăm să credem că atunci când a păşit pragul fortăreţei, bătrânul breton era bântuit de gânduri destul de triste. Cât despre Jude, acesta nu cugeta la nimic.

Oricare i-ar fi fost motivele de nelinişte, Nicolas Treml era prea mândru şi prea stăpân pe sine ca să le lase să i se citească pe faţă. Urcă în tăcere scările înnegrite ale Bastiliei şi intră în celulă la fel cum pătrundea altădată în marea sală a castelului La Tremlays: cu fruntea sus şi cugetul liniştit.

O singură dată, totuşi, se lăsă pradă deznădejdii. Se acuza de a-l fi părăsit pe Georges, şi-şi blestema patriotismul inutil. Acum, demersul său îi apărea în adevărata lumină. Vederea Curţii regentului îi schimbase ideile. Înţelegea – deşi prea târziu – că tentativa sa, care-ar fi fost socotită temerară în vremea cavalerilor, era în secolul al XVIII-lea numai o simplă extravaganţă.

Durerea şi regretul i-ar fi fost şi mai mari de-ar fi ştiut ce se petrecea în castelul de La Tremlays. Hervé de Vaunoy nu făcea lucrurile pe jumătate. Câteva vorbe scăpate de Nicolas Treml în timpul ultimei lor conversaţii îl lămuriseră pe Hervé, care aproape că ghicise scopul călătoriei vărului său.

Nici nu-i trebuia mai mult ca să-şi închipuie restul, deoarece

cunoştea ura nepotolită a bătrânului breton.

Vaunoy lăsă să se scurgă o săptămână, după care socoti că întoarcerea lui Nicolas Treml e puţin probabilă, aşa încât procedă în consecinţă. Majoritatea vechilor servitori de la castel fură concediaţi. Vaunoy nu-i păstră decât pe cei ce i se supuseseră. Alain, majordomul, deveni într-o oarecare măsură confidentul lui.

Vaunoy îşi schimbase cu desăvârşire felul de-a fi. De doi ani de zile, visase zi şi noapte să ajungă în posesia bogatului domeniu Treml, şi iată că deodată visul i se împlinise. Ieri sărac, neavând decât haina ponosită pe el, acum devenise mai bogat decât orice alt mare nobil breton.

Acest fapt, care putea suci minţile unui om ambiţios, pe Vaunoy îl tulbură de-a binelea.

E drept că această bogăţie nu avea în ea nimic real. În mâinile lui Hervé, castelul şi dependinţele nu erau decât nişte lucruri depuse spre păstrare, el fiind un simplu fidei-comis.

Dar pentru cine ştie să ţină hăţurile, chiar şi în această situaţie poate ajunge departe. Toţi oamenii sunt muritori: minorul încredinţat unui tutore e şi el supus unui mare număr de riscuri, la fel ca întreaga omenire. Se poate muri de febră, de crup[30]. Se moare din prea multă mâncare, sau din prea puţină. Se moare de colţii lupului, asta chiar şi în afara povestirilor lui Perrault[31]. Se moare prin înec… şi câte şi mai câte!

Ceva mai târziu, vin duelurile, căderile de pe cal şi alte

30-Crup – afecţiune a laringelui la copii, caracterizată prin respiraţie sufocantă şi prin tuse răguşită, uneori cu formare de false membrane. (n. tr.).

31-Charles Perrault (1628—1703) – scriitor francez, cunoscut mai ales pentru celebrele sale *„Povești”* pentru copii, preluate din folclor. (n.tr.).

aventuri.

Datorită tuturor acestor riscuri, minorul dat pe mâna unui tutore priceput ajunge rareori la vârsta majoratului.

Or, domnul de Vaunoy era un om toarte capabil. Numai că fiind peste măsură de nerăbdător să se bucure în voie de toate drepturile, nu se gândi prea mult la aceste eventualităţi. La rigoare, micuţul Georges putea ieşi victorios din toate încercările, iar domnul de Vaunoy n-avea intenţia să-şi asume riscul unui asemenea joc primejdios.

De regulă, bretonul e bun şi generos, dar când îşi pune în minte să fie rău, trădătorii din melodrame sunt nişte îngeri pe lângă el: nimic nu-l costă prea mult, iar mijloacele la care recurge sunt de o brutalitate diabolică.

Cititorul va înțelege curând.

Vaunoy continuă să-l trateze pe Georges ca pe nepoţelul iubit şi respectat al seniorului. Voia să-şi

asigure sprijinul copilului în situaţia nedorită că domnul de La Tremlays s-ar fi întors pe neaşteptate. Trecură vreo două luni. Hervé golise casa de toţi cei ce rămăseseră ataşaţi străvechiului sânge al familiei Treml. Totuşi, nu reuşise să gonească un singur servitor fidel: pe Lup – câinele preferat al domnului Nicolas.

În zadar noii valeţi, înarmaţi cu bice, îl fugăriseră pe Lup până departe, în pădure. De fiecare dată se întorcea. Tocmai când Hervé îl credea departe, îl regăsea seara, culcat lângă pătucul unde dormea Georges. Câinele veghea şi nu putem afirma cu certitudine că, fără prezenţa acestui vajnic apărător, moştenitorul castelului Treml ar fi putut dormi în deplină siguranţă, întrucât deseori domnul de Vaunoy arunca priviri ciudate spre colţul unde se odihnea tânărul său verişor.

Lup nu era singurul care veghea asupra micuţului Georges. Mai exista încă un protector vigilent. Jean Blanc reuşise să aline suferinţele tatălui său cu punga lui Nicolas Treml, aşa că nu mai trebuia să muncească. Ziua dormea sau dădea târcoale castelului, iar noaptea se căţăra într-unul din copacii din parc, ale cărui crengi băteau în fereastra camerei de culcare a lui Georges, şi de-aici îl păzea până în zori.

Hervé îl ameninţase de mai multe ori cu puşca de vânătoare, dar Jean Blanc ştia să se caţere prin frunzişul copacilor la fel de bine ca un matelot pe greementul[32] corăbiei sale. Nu se temea de gloanţe, dar se ferea de ele, pentru că nu voia să moară. De altfel, chiar el spusese: „Vom trăi şi vom vedea".

Or, ca să vadă, Jean Blanc trebuia să trăiască.

32-Greement – ansamblu format din catargele, velele şi parâmele unei nave sau ale unei ambarcaţiuni cu pânze. (n. Tr.).

9
Iazul La Tremlays

Trecuseră şase luni de la plecarea lui Nicolas Treml. Nimeni în Bretania nu ştia ce se întâmplase cu el. Pădurenii îl regretau, pentru că fusese un stăpân bun, şi se rugau la Dumnezeu pentru odihna sufletului său.

Într-o seară de toamnă, Hervé de Vaunoy îşi aruncă pe umăr puşca de vânătoare şi-l luă de mână pe micul Georges. Porniră împreună spre iazul La Tremlays, cu Lup pe urmele lor. Vaunoy îl urmărea pe credinciosul animal cu coada ochiului, cu o privire cât se poate de binevoitoare.

Georges zburda prin iarbă sau culegea floricele galbene. Părul auriu îi flutura, mângâiat de briza serii. Era frumos şi drăgălaş, la fel ca bucuria copilăriei.

Iazul La Tremlays se afla un sfert de leghe mai la apus de castel. Avea forma unui trapez cu trei dintre laturi mărginite de arini şi tufe înalte, în vreme ce a patra urca în pantă abruptă spre pădurea bătrână.

În mijlocul pantei, născute din prăbuşiri de teren succesive, ţâşnea aproape orizontal trunchiul solid şi scorojit al unui stejar negru, ale cărui ramuri lungi atârnau deasupra apei, umbrind aproape un sfert din suprafaţa iazului.

Chiar în dreptul stejarului, la câţiva stânjeni de crengile cele mai lungi, apa avea adâncimea cea mai mare. În rest, iazul nu era decât mâl, în care creşteau stuf şi trestie, unde, la începutul iernii, veneau să se adăpostească zeci şi zeci de păsări de apă.

Defmnul de Vaunoy descuie lacătul unei bărci, îl aşeză pe Georges pe bancă şi vâsli, depărtându-se de mal. Fără a fi fost invitat, Lup făcu un salt şi se instală la picioarele copilului

După ce vâsli de câteva ori, ajungând până în mijlocul iazului, domnul de Vaunoy îşi încărcă puşca şi aruncă de jur-împrejur o privire de vânător nepriceput. Un cufundar îşi îţi capul negru dintre trestii. Hervé apăsă pe trăgaci.

Detunătura îl făcu pe Lup să tresară, cu nările dilatate de mirosul prafului de puşcă. Se înălţă în picioare şi-şi aţinti privirea în direcţia trestiilor.

— Caută… caută… îi zise cu blândeţe domnul de Vaunoy.

E binecunoscută povestea pisicii metamorfozate în femeie. La apariţia şoricelului, Minette a început să fugă în patru labe. Din instinct, câinele sări din barcă, lăsându-l pe Georges ghemuit pe banca lui, speriat de împuşcătură.

— Caută!… caută!… repetă domnnul de Vaunoy, reîncărcându-şi repede puşca.

— Ia uite ce stejar uriaş, Georges! zise el.

Copilul întoarse capul. În aceeaşi clipă, răsună un pocnet de armă. Lup scoase un urlet jalnic şi se prăbuşi neînsufleţit între trestii.

— Am zărit în frunziş o siluetă mare, albă, care se uita la noi… zise copilul.

Vaunoy se uită repede în sus, dar nu văzu nimic.

— Priveşte încă o dată în sus! îl îndemnă el, mieros, apoi mormăi printre dinţi: — De data asta, blestematul ăla de câine n-o să se mai întoarcă!

— Uite! strigă Georges. Nu vezi o formă albă?

Vaunoy trăia unul din acele momente în care omul se teme şi de umbra lui. Noaptea se lăsa cu repeziciune. Cercetă

frunzişul stejarului cu mare atenţie, dar nu văzu nimic. De bună seamă că băieţelul se înşelase.

Şi totuşi, simţi că-i tremură mâna când îşi puse puşca pe fundul bărcii. Apucând vâslele, îndreptă încet barca spre acea porţiune a iazului aflată în dreptul uriaşului stejar. Apa liniştită şi mai întunecată la culoare lăsa să se bănuiască o mare adâncime. Vaunoy puse deoparte vâslele şi-şi culcă fruntea pe braţ. Respira precipitat, iar fruntea i se acoperise de broboane de sudoare

Când îşi ridică din nou privirea, se lăsase noapte neagră. De două-trei ori întinse mâna spre Georges, dar de fiecare dată braţul îi cădea inert. În sfârşit, făcu un efort supraomenesc.

— Ei! şopti el cu glas înăbuşit. Nu mai vezi silueta albă?

Copilul întoarse capul.

— Ba da! Uite-o!

În timp ce băieţaşul vorbea, Vaunoy îl apucă de guler şi-i făcu vânt în iaz.

În aceeaşi clipă, o formă albă apăru, din frunzişul stejarului, dar Vaunoy n-o zări; vâslea din răsputeri, ca să ajungă la mal.

Luna care răsărise îşi azvârli primele raze pe deasupra desişului, luminând chipul palid al lui Jean Blanc.

În clipa când Vaunoy atingea malul, albinosul îşi dădu drumul de-a lungul unei crengi flexibile, care se lăsă în jos sub greutatea sa şi-l aduse până la suprafaţa apei. Îşi făcu vânt cu picioarele, şi dând drumul crengii, se aruncă în apă chiar lângă locul unde dispăruse Georges.

Fără îndoială, Vaunoy auzi zgomotul, însă era cuprins de acea teamă superstiţioasă, care urmăreşte pe criminal şi răzbună crima. Îngrozit, îşi astupă urechile şi-o luă la goană.

După câteva clipe, Jean Blanc reapăru la suprafaţă, purtând

în braţe trupul inert al micuţului.

Când ajunse la mal, chipul albinosului radia o fericire neţărmurită. Ţinând strâns copilul la piept, continuă să fugă şi nu se opri decât atunci când se asigură că s-a îndepărtat suficient de mult de La Tremlays.

— Eram acolo! râse el. Ştiam că vrea să-i facă rău domnişorului. Acum e-al meu! L-am câştigat! Eram acolo, ca cel puternic să nu-l ucidă pe cel slab, cum spune cântecul lui Arthur de Bretania.

Cei ce-l cunoşteau pe bietul Jean Blanc ar fi văzut în vorbele lui întretăiate simptomul vestitor al unui acces de nebunie. Până şi el presimţea vag apropierea unei furtuni în mintea sa, căci bucuria îi încetă brusc. Se opri în iarbă, la mijlocul pantei.

Aerul nopţii era rece. Din vârfurile copacilor pe jumătate golaşi picura un tel de brumă. Georges nu făcea nicio mişcare: membrele continuau să-i fie rigide şi îngheţate. Pe chipul său angelic se aşternuse o paloare mortală.

— Trebuie să se trezească! mormăi Jean Blanc, strângându-l în braţe ca să-l încălzească. Trebuie! Ajută-l, Sfântă Fecioară!

Zicând acestea, îşi scoase pielea de oaie şi înveli cu ea trupuşorul rebegit al copilului. Pieptul îi tresălta, iar privirea îi alerga, rătăcită, de colo-colo. Lupta din greu cu criza care-i întuneca treptat mintea şi-aşa destul de şubredă.

Cu o ultimă sclipire de inteligenţă, îşi scoase de la gât un medalion de aramă, cu chipul Sfintei-Fecioare-a-Pădurii, şi-o atârnă, tremurând, la gâtul copilului, care zăcea la fel de nemişcat.

— Sfântă Fecioară! strigă el, mistuit de credinţă şi disperare. Eu nu mai pot face nimic! Acum băiatul poartă iconiţa ta. Îţi aparţine, salvează-l! Dacă-l ajuţi să scape, bună Maică a

Domnului, îţi jur…

Invocaţia pătimaşă fu întreruptă de un hohot de râs nestăpânit. Îndată după aceea, fu apucat de convulsii şi, pradă febrei nebuniei, se năpusti cu capul înainte, iar după câteva clipe se pierdu în desişul pădurii.

Copilul leşinat rămase în paza Sfintei Fecioare.

Accesul lui Jean Blanc dură mult, pentru că emoţia care-l declanşase fusese extrem de puternică. Vreme de mai bine de un ceas ţopăi prin desiş, repetându-şi ciudatul refren:

— Sunt mielul alb!… Mielul!…

După un timp, febra se potoli. Simţi că-şi vine în fire şi amintirea lui Georges îi reveni în minte, copleşindu-l.

Sări peste tufe şi trunchiuri, încercănd să regăsească drumul din instinct, şi îndată ajunse pe poteca unde lăsase copilul.

Inima îi tresăltă de bucurie: o rază de lună, strecurată printre ramurile copacilor, se oprise asupra unui obiect alb, ce zăcea în iarbă.

— Georges! strigă el.

Georges nu răspunse.

Din doi paşi, Jean Blanc ajunse lângă grămăjoara albă şi căzu în genunchi.

— Georges! îl chemă el încă o dată.

Dar cum obiectul alb nu se clintea, Jean Blanc îl atinse cu degetele. Era pielea lui de oaie. Copilul dispăruse.

10
Veghea

Douăzeci de ani în plus reprezintă o povară grea pe umerii omului. Dar pentru restul firii – în afara făpturii umane – deci pentru partea cea mai mare, mai durabilă şi mai vie a naturii, douăzeci de ani trec uşor ca o adiere, care doar atinge, fără să distrugă.

În cei douăzeci de ani scurşi de la întâmplările povestite mai sus, personajele noastre au devenit de nerecunoscut: copilul s-a făcut bărbat, bărbatul a îmbătrânit, iar bătrânul a plecat dintre cei vii.

Numai frumosul castel La Tremlays se înălţa la fel de drept şi solid în capătul aleii de stejari seculari. Chiar dacă în pădure unii copaci se uscaseră, din pământ creşteau alţii tineri, avântându-se, mustind de sevă, spre soarele binefăcător, care încălzea bolta cerului şi frunzişul pădurii. Groapa Lupilor îşi păstrase umbra întunecată, iar stejarul uscat rezistase eroic sub greutatea apăsătoare a imenselor sale ramuri. Cele două mori se clătinau în bătaia vântului, ameninţând să se prăbuşească, tot ca altădată. Abia se observa că sărăcăcioasa colibă a lui Mathieu Blanc se lăsase la pământ – atât de puţin important era amănuntul.

Cât despre iazul La Tremlays, apele lui erau tot atât de liniştite. De jur-împrejur creşteau veşnicele trestii, sub care putrezeau în mâl oasele lui Lup, credinciosul câine al lui Nicolas Treml.

Era toamna anului 1740. În bucătăria domnului Hervé de Vaunoy de La Tremlays, senior de Bouëxis-en-Forêt, oamenii stăteau de veghe.

Bucătăria era o încăpere spaţioasă, pătrată, luminată de patru ferestre mari. O uşă de stejar, ferecată cu fier, se deschidea spre şemineul înalt, cu horn în formă de acoperiş, care putea adăposti un mare număr de persoane. În vatră ardeau trosnind cinci-şase buturugi, care îşi amestecau flacăra roşiatică cu pâlpâirile răşinii.

Pe masa mare din mijlocul bucătăriei erau aliniate cu grijă mai multe ulcioare, din care se înălţa un miros plăcut şi acrişor de cidru. Cartofii se coceau în spuză, în timp ce vreo şase hălci de slănină, agăţate deasupra focului, îşi arătau şoriciul înnegrit de funingine.

În rest, peste tot – plite, crătiţi, linguri uriaşe, oale, spumuitori, şi aşa mai departe.

Lângă foc erau aşezate vreo cincisprezece persoane, majoritatea slujitori şi slujnice ale lui Vaunoy. Vreo doi-trei erau invitaţi, care se bucurau de ospitalitatea gazdelor.

Ca să nu dezminţim binecunoscuta galanterie franţuzească, vom vorbi mai întâi despre femei.

Pe scăunaşul cu trei picioare, atât de aproape de foc încât îşi pârlea vârful saboţilor, stătea Goton Réhou, menajeră la castelul La Tremlays. De-ar fi să ne luăm după cronica pădurii, fusese o femeie şi jumătate. Dar asta se petrecuse cu patruzeci de ani în urmă; acum fuma o pipă scurtă şi înnegrită de prea multă folosinţă, arborând un aer grav, cum se cuvenea anei persoane de importanţa ei.

În preajmă, pe scăunele aşezate ceva mai departe de foc, stăteau celelalte servitoare de la castel: femeia care îngrijea

ograda, cea de la porumbei, cea de la mulgătorie, ba chiar şi camerista domnişoarei Alix de Vaunoy. Fără îndoială că aceasta din urmă nu prea avea ce căuta în asemenea companie, dar venise ca să-şi omoare timpul.

De cealaltă parte a şemineului stăteau bărbaţii.

Mai întâi André, paznicul, apoi Simonnet, de la teascuri, Corentin, căruţaşul, şi mulţi alţii pe care nu mai are rost să-i amintim aici.

În faţa focului, chiar lângă cumătră Goton Réhou, stătea un pădurean – oaspete la castel pentru vreo câteva ore. De el merită să ne ocupăm ceva mai îndeaproape.

Se vedea clar că-i cărbunar. Faţa îi era acoperită de un strat gros de negreală, uşor subţiat spre părţile osoase, aşa cum se întâmplă cu măştile de bronz. Ochii cu pleoape inflamate păreau a se teme de strălucirea focului, preferând să se ascundă îndărătul mâinii înnegrite. În rest, era îmbrăcat ca toţi pădurenii: bonetă de lână, vestă răscroită şi lungă cât un palton, pantalon scurt, ciorapi albaştri şi încălţări cu catarame de fier.

Înălţimea lui era greu de precizat: aşezat, părea scund, dar când se ridica să-şi ia ulciorul ca să bea, picioarele lungi îl înălţau dintr-odată. Întreaga lui făptură avea mai mult supleţe decât forţă. Cât despre vârstă, nu i-o cunoştea nimeni. De cincisprezece ani, cărbunarul Pelo Rouan colinda pădurea. Trecerea timpului nu-l schimbase câtuşi de puţin.

Acum că ştim care sunt personajele, să tragem puţin cu urechea la conversaţia lor. Şi-aşa ne simţim cam stingheri în acest castel, în care n-am mai pus piciorul de douăzeci de ani.

Renée, cameristă domnişoarei Alix de Vaunoy, stătea de vorbă cu Yvon, îngrijitorul câinilor. Acesta tocmai îşi repara

biciul, împletindu-l în şuviţe pe care Mirault, Gerfault, Renault etc, aveau să le simtă în repetate rânduri pe trupurile înfometate cu bună-ştiinţă. André, paznicul, freca cu ulei cocoşul puştii sale cu cremene. Corentin cioplea un putinei pentru Anne, îngrijitoarea de la vaci. Conversaţia nu căpătase încă un aspect general.

Dar clopotul crăpat din turnul castelului bătu ora şase. Bătrânul Simonnet, de la teascuri, recită cu pioşenie *Angelus*-ul. Se aşternu o tăcere de câteva minute, timp în care toată lumea îşi rosti rugăciunea.

Când socoti că răgazul de linişte a durat destul, cumătră Goton îşi făcu semnul crucii şi-şi scutură cu, atenţie scrumul din pipă.

— Ziua se micşorează! comentă ea.

Toţi încuviinţară tăcuţi justeţea acestei remarci.

— La sfârşitul lunii, urmă bătrâna, o să trebuiască s-aprindem răşină şi dimineaţa şi seara, ca să ne spunem rugăciunea.

— Aşa e, ziua se micşorează! repetară ceilalţi cu convingere.

Cumătră Goton savură o clipă aprobarea generală.

— Meştere Simonnet, reluă ea, dacă ai bunătatea, dă-mi şi mie ulciorul de colo. Îmi arde gâtul de sete.

Simonnet înmână nu unul, ci zece urcioare, şi toţi băură cu poftă.

— Grozav de bun! exclamă bătrâna, lingându-şi buzele, mulţumită. Nu ne putem dori decât ca cidrul de la toamnă să fie tot aşa de bun ca cel de anul trecut, nu?

Fără îndoială că şi această cugetare se bucură de aprobarea generală. Toţi dădură din cap în semn de încuviinţare, iar meşterul Simonnet mai trase o duşcă, pentru a dovedi cât de

sincer era în aprecieri.

— Cât despre anul viitor, asta n-avem cum să ştim. Până atunci, or să se mai usuce mulţi copaci în pădurea noastră… Multă apă va mai curge pe sub podul Noyal! Seniorul nostru spune că vremea care trece e vreme de primejdie…

Renée încetă să mai discute cu Yvon şi înălţă capul, neliniştită.

— Te temi de vreun atac al Lupilor? întrebă ea în şoaptă.

La această întrebare, cărbunarul îşi coborî pe jumătate pleoapele, aruncând în jur o privire rapidă.

— Lupii? repetă Simonnet, bătând cu pumnul în masă. Dacaş fi eu în locul guvernatorului regal, nu ne-am mai teme mult timp de tâlharii ăia blestemaţi! Şi când te gândeşti că mi-au ars teascul de la Bouëxis-en-Forêt!

— Iar mie mi-au furat vacile! adăugă şi mulgătoarea.

— Mie mi-au şterpelit câinii! zise îngrijitorul câinilor.

— Braconierii ăştia au vânat mai mult decât o face seniorul nostru în trei ani! exclamă paznicul.

— Mie mi-au omorât găinile!

— Mi-au călcat în picioare brazdele abia însămânțate!

— Mi-au fărâmat spalierele[33]!

Asemenea vociferări porneau cam de la toţi slujitorii castelului La Tremlays.

Cumătră Goton îşi îndesa pipa cu un aer grav, fără să scoată un cuvânt. Pelo Rouan, cărbunarul, părea că moţăie, sprijinit de peretele şemineului.

— Ah! Ticăloşi blestemaţi! se porniră din nou servitorii, între

---

33-Spaliere – suport din fire de sârmă orizontale, pentru susţinerea viţei de vie sau a altor plante agăţătoare. (n.tr.).

care şi glasul subţire şi foarte ascuţit al cameristei.

Goton îşi aprinse pipa şi scoase trei uriaşe rotocoale de fum.

— Acum douăzeci de ani, murmură ea, stăpânul domeniului La Tremlays se numea domnul Nicolas. Pe atunci, cei pe care voi îi numiţi Lupi erau nişte mieluşei. Mizeria le-a ascuţit dinții.

Cuvintele ei stârniră un murmur dezaprobator.

— Cei din neamul Treml au fost stăpâni buni! întări şi Simonnet, la fel de stânjenit pe cât s-ar fi simţit un vechi curtean vorbind despre un rege

Mazilit, în mijlocul noii suite regale. Nimeni n-ar putea afirma contrariul. Dar Lupii sunt nişte bandiţi şi dintre noi numai dumneata, cumătră Goton, le iei apărarea.

Pe buzele lui Pelo Rouan flutură un zâmbet aproape imperceptibil. Bătrâna îşi ridică fruntea încărunțită, plină de demnitate.

— Meştere Simonnet, răspunse ea, eu nu-i apăr pe Lupi. Ştiu ei bine să se apere singuri. N-am spus altceva decât că sunt bretoni – atâta tot!… Şi că unii sunt mai viteji înăuntru, la gura sobei, decât afară, în pădure!

Cărbunarul zâmbi şi mai tare, în timp ce slujitorii de la castel tăcură, stânjeniţi de această neaşteptată acuzaţie la adresa propriei lor laşităţi.

— Răbdare! Răbdare! zise în cele din urmă Simonnet. De la Paris trebuie să sosească un ofițer al regelui, care să preia comanda la Rennes. El va asigura protecţia banilor strânşi din impozite, care urmează să fie transportaţi prin pădure. Nenorociții ăştia de Lupi l-au omorât pe fostul căpitan.

— Vai de capul celui care vine! îl întrerupse cumătră Goton.

— S-ar zice că dumneata ţii neapărat să se întâmple o

nenorocire! exclamă răutăcioasă Renée, camerista.

— Scumpa mea! îi tăie vorba Goton, autoritară. Sunt bătrână şi regret vremurile când doamnele noastre nu-şi luau drept cameriste nişte sclifosite din Normandia. Lasă-i pe bretoni să-şi vadă singuri de-ale lor!

Renée se înroşi la fată şi tăcu. Conversaţia era pe cale să se stingă, când Pelo Rouan, care-şi avea probabil motivele lui, se frecă la ochi de parcă tocmai s-ar fi trezit din somn şi zise:

— Oare-am visat, meştere Simonnet? N-ai spus dumneata c-o să vină un nou căpitan, ca să-i înveţe minte pe Lupii ăştia blestemaţi de Dumnezeu?

— Ba chiar aşa am spus, omule. Ăsta-i adevărul. Atât timp cât Lupii n-au făcut decât să-l jefuiască pe domnul de Vaunoy, justiţia de la Paris nu s-a deranjat să facă ordine. Dar acum bandiţii au avut tupeul să meargă până la Rennes şi să atace în plină zi palatul guvernatorului. Fac ce fac şi pun mâna pe banii din impozite.

— Mare păcat! îl întrerupse incorigibila Goton, cu un surâs sarcastic. Auzi colo, să fure de la rege!

— Săraci dar mândri! zise simplu Pelo Rouan. Da' ştii cumva când trebuie să sosească noul ofiţer, meştere Simonnet?

— E aşteptat din clipă-n clipă, cărbunarule!

Pelo Rouan se ridică, se întinse după ulcior şi-l duse la buze cu o veselie în care bătrânei Goton i se păru că ghiceşte şi o umbră de batjocură:

— În sănătatea noului căpitan!

— Noroc! se auziră şi glasurile celorlalţi servitori de la castelul La Tremlays.

II
Fleur-des-Genêts

Înainte de-a pune din nou ulciorul pe masă, Pelo Rouan simţi nevoia să-şi completeze toastul:

— Pentru nimicirea Lupului Alb şi-a lupişorilor săi!

— Bravo! zise bătrâna Goton, când văzu cum toţi aprobă această pioasă urare. Pelo Rouan e un sărman pădurean. Are curaj, nu glumă, să-l blesteme în gura mare pe Lupul Alb, care-i atotputernic şi are mii de oameni la ordinul lui. Mai ales că-n curând îşi va lua toiagul şi va-nfrunta întunericul, care-i împărăţia Lupilor. Dumnezeu să-l aibă-n pază! Eu una, nu-i vreau răul.

— Mulţumesc, femeie! zise apăsat cărbunarul. Şi eu îţi doresc dumitale numai bine.

Ciudat om, acest Pelo Rouan. În timp ce vorbea astfel, ochii îi rămăseseră pironiţi asupra cumetrei Goton, iar dunga roşietică a pleoapelor îi sclipea în lumina focului. În privirea lui era cu siguranţă mai multă recunoştinţă decât ar fi meritat remarca bătrânei slujnice.

De altfel – şi asta trebuie spus din capul locului – cea mai mare parte a manifestărilor acestui om erau greu de explicat. Uneori aveai impresia că se îndreaptă încet, dar sigur, spre o ţintă tainică, dar curând îi pierdeai urma. Până şi cel mai perspicace spion ar fi fost derutat de felul său de a fi.

Numai că nimeni nu se gândea să-l spioneze. La ce bun? Desele lui vizite la castelul domnului de Vaunoy, duşmanul pe

viaţă şi pe moarte al Lupilor, îndepărtau orice bănuială asupra unei eventuale cârdăşii cu aceştia din urmă – singura situaţie în care un om cu o poziție inferioară în societate ar fi putut aspira la un oarecare prestigiu.

Pelo (Pierre) Rouan venise să se stabilească în pădurea Rennes cu vreo cincisprezece-şaisprezece ani în urmă. Adusese cu el o fetiţă în scutece, care se numea Marie. Singuratic din fire şi părând că evită compania semenilor săi, îşi construise o colibă în cel mai pustiu colţ al pădurii, apoi îşi săpase în pământ un cuptor, unde făcea atât cărbune cât îi trebuia ca să se întreţină pe sine şi pe fiica sa.

Marie crescuse şi devenise femeie. Era foarte frumoasă, lucru de care nici măcar nu-şi dădea seama. Mulţi vor spune că aşa ceva nu-i cu putinţă, dar noi susţinem contrariul.

Copil al singurătăţii, Marie era curajoasă numai în faţa primejdiei reale. Vederea unui chip omenesc o tulbura şi o înspăimânta. Când pe poteci se auzea cornul de vânătoare, fata se ascundea în desiş, precum căprioarele.

Nu mergea niciodată la castel cu coşuleţul plin cu buchete de flori, mere, ouă sau smântână, cum ni se arată la Opéra Comique[34]. Nu dansa printre ferigi. Nu era ca trandafirul doamnei de Genlis[35], care se oglindea în apa izvoarelor, nici ca

---

34-Opéra-Comique – edificiul actual se ridică în locul scenei construite în 1782 de către ducele de Choiseul pentru o trupă de actori ce trebuiau să părăsească palatul Bourgogne, extrem de deteriorat. Aceşti artişti erau numiţi „Italieni”, de unde şi numele bulevardului care se întinde între Operă (Palatul Garnier) şi bulevardul Montmartre. (n.tr.).
35-Stéphanie-Félicité du Crest de Saint-Aubin, contesă de Genlis (1746—1830) – scriitoare şi literată franceză. (n.tr.).

ingenua domnului Marmontel[36] care medita la fiinţa supremă, la natură, ş.a.m.d... Aceşti poeţi n-au văzut cum arată pădurea decât la Courbevoie[37]!

Marie era o tânără pădureancă, simplă şi pură, pe jumătate sălbatică, dar purtând în suflet sămânța a tot ce-i nobil, delicat, poetic şi bun.

Îi plăcea să se roage la Dumnezeu, întrucât sufletul ei angelic era pătruns de o credința profundă, care nu cunoştea ce înseamnă răul.

Pe chip i se citea o blândeţe fără margini şi o sensibilitate fără egal. Ochii mari, albaştri şi gânditori îţi încălzeau sufletul ca o rază de soare. Figura palidă era încadrată de o cascadă de cârlionţi aurii, care fluturau în bătaia vântului, revărsându-se pe umerii acoperiţi cu straie sărăcăcioase. Nuanţele părului ei ar fi pus în încurcătură pe orice pictor, întrucât culorile de care dispune arta omenească sunt uneori insuficiente. Într-un tablou, părul ei ar fi părut lipsit de strălucire, iar reflexele lui pure n-ar fi atras atenţia privitorului, nescoţând în evidenţă luminozitatea pielii.

Dar acest lucru nu face decât să dovedească faptul că omul nu şi-a putut însuşi decât o parte din paleta cerească. Marie era fermecătoare pentru că trăsăturile-i fine, dar bine conturate, apăreau şi mai suave, învăluite de această aureolă cu nuanţe greu de definit. Efectul era acelaşi ca şi în cazul norului mistic, cu raze naiv desenate, cu care pictorii din Evul Mediu împodobeau divina frunte a Maicii Domnului.

Marie era la fel de sălbatică precum tatăl său. Când nu

36-Jean François Marmontel – om de litere francez (1723—1799). (n.tr.).

37-Courbevoie – capitala cantonului Sena,la opt kilometri de Paris. (n.tr.).

rămânea în colibă, ocupându-se cu împletitul coşuleţelor din caprifoi, pe care le vindea Pelo Rouan la târgul din Saint-Aubin-du-Cormier, rătăcea, solitară şi visătoare, pe cărările neştiute ale pădurii.

Deseori, călătorul se oprea în loc, să asculte un glas pur, parcă îngeresc, intonând bocetul lui Arthur de Bretania, despre care am mai pomenit la începutul povestirii noastre. Auzind acest refren, cei ce-şi mai aminteau de bietul Jean Blanc începeau să se gândească la el. Majoritatea ascultau cântecul fără a se mai preocupa de albinos, întrucât acum oamenii îl murmurau la urechea pruncilor din leagăn, în mai toate vetrele din ţinutul Rennes.

De altfel, Marie putea fi auzită la fel ca privighetoarea: fără a fi văzută. De cum zărea un străin, sălbăticia şi timiditatea o îndemnau din instinct să se ascundă. Desişul fremăta ca la trecerea unei căprioare – şi-atâta tot! Marie era ageră şi iute în mişcări. Când fugea, n-o putea ajunge nimeni.

Şi totuşi, câţiva o zăriseră, şi-n tot ţinutul se i răspândise vestea frumuseţii ei fără egal. Trecu multă vreme până să i se afle numele, deoarece Pelo Rouan nu suferea să i se pună întrebări, mai ales când era vorba de fiica lui, iar Marie amuţea de cum îi adresa cineva cuvântul. Prin urmare, neştiindu-i-se numele, oamenii se întorceau la acele vechi tendinţe cavalereşti şi poetice, care rodiseră mult timp pe pământul Bretaniei, şi-i dădeau fetei cele mai încântătoare nume de flori.

Tinerii din pădure vorbeau despre ea cu atât mai des cu cât existenţa îi era învăluită în mister. În cele din urmă, obişnuinţa făcu să se piardă mult din ghirlanda de nume, şi-i rămase unul singur, care se referea la culoarea părului Mariei: Fleur-des-

Genêts[38].

Pelo Rouan îşi lăsa fata în deplină libertate, de care ea se folosea în mod firesc, la fel cum respira, fără să-şi închipuie cum ar fi fost altfel. Chiar de-ar fi vrut, cărbunarul nu şi-ar fi putut, totuşi, supraveghea fiica îndeaproape, întrucât lipsea mult de-acasă.

Motivul acestor plecări era secret, chiar şi pentru Marie.

Uneori, cuptorul lui Pelo Rouan rămânea rece săptămâni întregi, dar când se întorcea, muncea de două ori mai mult şi recupera timpul pierdut.

Nimănui nu-i era îngăduit să intre în colibă. Pelo Rouan era căutat din când în când, la vreme de noapte. Cei ce aveau nevoie de cărbunar, nu se ştie pentru ce, băteau la uşă într-un anumit fel.

Atunci Pelo ieşea, iar Marie, obişnuită cu aceste plecări, nu le acorda nicio atenţie.

Şi totuşi, într-o zi, un necunoscut trecuse pragul neospitalierei colibe, sprijinind-o pe Fleur-des-Genêts, care tremura înspăimântată, pentru că fusese fugărită prin pădure de soldaţi francezi, veniţi de la Paris şi aflaţi în drum spre Rennes. Necunoscutul era un tânăr binevoitor, cu chip blând şi omenos. Tânărul o apărase. Primul ei gând fusese să-i mulţumească lui Dumnezeu din toată inima, rugându-se cu ardoare şi pentru salvatorul ei.

Începând din acea zi, ori de câte ori Fleur-des-Genêts îl întâlnea pe necunoscut, venea către el fără teamă şi stăteau puţin de vorbă, ca doi copii, curaţi şi naivi.

Apoi străinul plecă, dar Marie îi păstră în suflet amintirea.

38-Fleurs-des-Genêts – „Floare de Grozamă”. (n.tr.).

Oamenii din pădure o întâlniră din nou pepoteci, de astă dată mergând încet, cu capul plecat şi cântând cu tristeţe bocetul lui Arthur de Bretania.

Pelo Rouan n-o întreba nimic: îi ştia bine cauza tristeţii…

În acest timp, în bucătăria castelului La Tremlays continua veghea. Deci, după ce închină în sănătatea căpitanului, Pelo îşi luă toiagul, aşa cum spusese bătrâna Goton, numai că în loc să plece, îşi scutură alene pipa şi se aşeză în faţa meşterului Simonnet, cu spinarea întoarsă spre foc.

— I se cunoaşte numele? întrebă el, încercănd să pară indiferent.

— Numele cui?

— Al noului căpitan.

— S-ar putea să-l ştie seniorul nostru, răspunse Simonnet.

— Oricum, trebuie să fie un om de nădejde al regelui. Va locui la castel, aşa-i?

— Sau la guvernatorul regal…

Pelo Rouan păru că ezită înainte de-a pune o nouă întrebare.

— Aşa e! zise el în cele din urmă. O să vedem noi la cine vor sta ofiţerul şi jandarmii…

Cu aceste cuvinte, porni spre uşă. Trecând pe lângă Yvon, îi strânse tainic mâna, apoi îi aruncă lui Corentin o privire plină de înţelesuri.

— Noapte bună, meştere Simonnet! Noapte bună tuturor! le ură el.

În clipa când punea mâna pe zăvor, se auziră bătăi puternice în poarta castelului. Pelo rămase pe loc.

Câteva clipe mai târziu, intrară doi bărbaţi, înfăşuraţi în mantii. Borurile largi ale pălăriilor le ascundeau chipul aproape în întregime. Totuşi, la o mişcare mai grăbită a unuia

dintre ei, lumina focului îi dezvălui o secundă trăsăturile.

Pelo Rouan se dădu înapoi şi, în loc să iasă, se strecură repede într-un ungher.

12
În pădure

Noii veniţi erau înalţi şi solizi. Cel a cărui figură fusese zărită de Pelo Rouan se găsea în plină forţă a tinereţii şi avea un chip frumos şi cuceritor. Celălalt, cu părul cărunt, părea să ducă pe umeri mai mult de şaizeci de ani.

— Oricine aţi fi – vorbi Simonnet, adresându-le demna formula armoricană – fiţi bine veniţi! Ce doriţi de la noi?

Cel mai tânăr dintre ei îşi aruncă mantaua pe braţ, dezvelindu-şi uniforma de căpitan de jandarmi.

— Doresc să vorbesc cu domnul Hervé de Vaunoy, zise el.

— Noul căpitan! murmurară unii către alţii servitorii de la castel.

Renée, camerista normandă a domnişoarei Alix de Vaunoy, începu să-şi netezească cutele rochiei. Celelalte femei, nu chiar atât de bine crescute, se mulţumiră să se îmbujoreze la faţă, după cum se cuvenea.

Cât despre Pelo Rouan, acesta porni către uşă cu paşi neauziţi, după ce schimbă încă o privire cu Yvon şi Corentin.

„Ah, deci acesta-i noul căpitan!”, îşi zise el, cu un aer gânditor.

Apoi se pierdu în desişul pădurii.

Meşterul Simonnet îşi luă o ţinută gravă şi solemnă, pentru a face prezentările, după cuviinţă, în locul majordomului Alain, care îmbătrânise şi la acel ceas târziu de noapte dormea, duhnind a rachiu.

Simonnet îşi scoase fesul de lână şi-i conduse pe noii veniţi în salonul de primire, unde se aflau Hervé de Vaunoy cu familia.

În timp ce micul grup traversează vestibulul şi sala cea mare, să ne întoarcem în timp cu câteva ore şi să ne alăturăm celor doi străini chiar în clipa când pleacă din oraşul Vitré, luând drumul pădurii. Pe lângă faptul că acesta e un mod foarte simplu de-a face cunoştinţă cu ei, îi vom însoţi, fiind martori la câteva mici incidente, care nu trebuie trecute sub tăcere.

După cum cititorul şi-a dat probabil seama, bărbatul în vârstă, cu barbă căruntă, era un fel de valet al tânărului căpitan. Omul avea un chip cinstit şi aspru, iar spinarea uşor încovoiată îi trăda fie oboseala, fie suferinţa, întrucât fruntea frumoasă îi rămăsese fără riduri, iar în privirea senină i se citea o profundă linişte sufletească.

Cât despre căpitan, acesta păstra un zâmbet nepăsător, abia schiţat pe sub mustaţa neagră, subţire şi răsucită. Ochii îi trădau o îndrăzneală fără seamăn şi o veselie directă, izvorâtă dintr-o inimă deschisă şi sinceră. Silueta îi era cât se poate de frumos proporţionată. Îi stătea bine pe calul şarg şi-şi purta cu graţie uniforma de soldat. Să fi tot avut între douăzeci şi cinci şi douăzeci şi şapte de ani.

Valetul se numea Jude Leker. Stăpânul – Didier, și-atât.

Bunul servilor al lui Nicolas Treml nu se schimbase prea mult în decursul acestor douăzeci de ani. Suferința nu se prinsese de inima lui, aşa cum timpul nu-i modificase trăsăturile. Încă se ţinea bine în şa şi spada lui nouă, care o înlocuise pe cea veche, cu gardă de fier, era o armă de temut.

Să fi tot fost ceasurile două ale după-amiezii când Didier şi

Jude pătrunseră în pădure. Soarele palid de toamnă se ițea prin frunzişul îngălbenit şi, la tot pasul, copitele cailor se afundau în stratul de frunze moarte, aşternute la picioarele copacilor de vântul de noiembrie. Jude părea să respire, plin de încântare, un aer cunoscut şi drag. Saluta fiecare copac cu o privire drăgăstoasă, aproape filială. Nu văzuse pădurea Rennes timp de douăzeci de ani.

Pe drum, stăpânul şi valetul îşi continuară conversația.

— Tare viteaz trebuie să fi fost bătrânul domn Nicolas, pe cinstea mea! exclamă Didier, întrerupând povestirea lui Jude. Mi-e dragă mănuşa lui din piele de bivol, care cântăreşte o livră, şi-aş fi vrut să văd mutra pe care-a făcut-o regentul.

— Regentul ne-a întemnițat la Bastilia! oftă Jude.

— La drept vorbind, a fost cea mai mică pedeapsă pe care v-o putea da, Jude!

— Nicolas Treml, Dumnezeu să-l odihnească, era deja tare bătrân… Şi pe urmă, se gândea tot timpul la copil.

— Care copil? îl întrerupse Didier.

— Georges Treml, care acum trebuie să fie un viteaz fără seamăn, dac-a păstrat în vine măcar un strop din sângele strămoşilor săi.

Conversația lâncezea. Didier căscă.

— Se gândea la copilul care rămăsese la castel, fără un protector, complet lipsit de sprijin! urmă Jude. Şi bătrânețe, şi supărare – cam mult pentru un singur om, domnule căpitan! Şi totuşi, lui Nicolas Treml i-a trebuit mult până să închidă ochii! Abia acum trei ani a trecut în lumea drepților, iar mie mi l-a încredințat pe domnul Georges.

— Şi ce s-a întâmplat cu acest Georges?

— Dumnezeu ştie! Eu am fost eliberat la doi ani după

moartea stăpânului. N-aveam niciun ban şi dacă Providenţa nu m-ar fi adus în calea dumneavoastră, atunci când eraţi în căutarea unui valet pentru a face această călătorie, nu ştiu cum m-aş fi întors în Bretania. Iubita şi nobila mea Bretanie! repetă Jude, cu lacrimi de bucurie în ochi.

Didier se opri şi-i întinse mâna.

— Ai un suflet cinstit, bătrâne! îi zise el. Mi-eşti drag pentru credinţa pe care-o porţi amintirii fostului tău stăpân şi pentru dragostea pe care o ai faţă de ţinutul natal. Dacă vrei, poţi rămâne cu mine pentru totdeauna.

Jude apucă plin de respect mâna pe care i-o întinsese căpitanul.

— Tare mult aş vrea! murmură el, dând din cap. Tare mult aş vrea! Vă dau cuvântul meu de cinste, pentru că-n dumneavoastră regăsesc ceva din loialitatea şi francheţea neamului Treml. Dar eu aparţin acum copilului, şi-n plus, sunt breton. Nu mi-aţi spus că sunteţi aici ca să zdrobiţi ultimele rămăşiţe ale rezistenţei bretone?

— Ba da! Vreo câteva sute de nebuni furioşi. Vezi tu, când rebelii simt că le-au slăbit puterile, se-apucă de tâlhării. Eu am fost trimis ca să-i pedepsesc pe aceşti bandiţi.

Jude îşi înfrână o pornire mânioasă.

— Pe vremea mea, şopti el, cei din *Frăţia bretonă* nu meritau să fie numiţi bandiţi.

— Adevărat. Cei despre care vorbeşti tu nu erau decât nişte maniaci încăpăţânaţi. Numai că *Fraţii bretoni* au devenit Lupi.

— Lupi? repetă Jude, fără să înţeleagă.

— Ei singuri şi-au ales numele ăsta. Eu am ordin de la rege să combat Lupii, nu Bretania.

Pesemne că Jude nu era prea convins de această subtilă

distincţie.

— Eu nu ştiu ce fac Lupii, se mulţumi el să răspundă, dar ştiu că ei sunt bretoni, iar dumneavoastră – francez.

— Hai să nu mai vorbim despre asta! zise vesel căpitanul. Cât despre faptul c-aş fi sau nu francez, asta nici eu nu ţi-aş putea spune cu mâna pe inimă. Hai, trage o duşcă, bătrâne!

Şi-i întinse plosca lui Jude, care de data asta nu mai avu nicio obiecţie.

— Şi-acum, reluă căpitanul, hai să vedem pe unde s-o luăm. Iată o potecă ce duce probabil la Saint-Aubin-du-Cormier.

— Pe-aici o iau eu, răspunse Jude, aşa că ne vom despărţi. Mergeţi la Rennes, aşa-i?

— Merg la castelul La Tremlays.

Jude căzu pe gânduri.

— Aţi mai fost deja pe-aici, urmă el după câteva clipe de tăcere. Văd că ştiţi locurile la fel de bine ca şi mine. Poate că şi la castel aţi mai fost până acum…

— Poate, repetă căpitanul, evitând să dea un răspuns categoric.

— Dacă aţi mai fost – insistă Jude, pe al cărui chip se citea o curiozitate nestăpânită – atunci poate c-aţi zărit un tânăr… un tânăr frumos: moştenitorul acestor pământuri, singurul vlăstar al unui neam la fel de vechi ca Bretania!

— Cum îl cheamă?

— Georges Treml.

Era rândul căpitanului să facă ochii mari de uimire. Pentru prima oară făcea legătura între numele castelului şi cel al familiei Treml. Acum înţelegea că bătrânul senior, a cărui poveste o auzise pe drum, era fostul stăpân al domeniului La Tremlays.

— Nu l-am întâlnit niciodată pe tânărul despre care vorbeşti, răspunse el.

13
Căpitanul Didier

 clipă, Jude rămase fără grai.

„Dumnezeule!” se gândi el. „Ce-au făcut cu domnişorul Georges?”

Căpitanul căzuse pe gânduri. Îl cunoştea suficient de bine pe domnul de Vaunoy ca să aibă unele bănuieli în legătură cu soarta moştenitorului familiei Treml.

— Am o misiune, reluă Jude. Mi-o voi duce la bun sfârşit, domnule! adăugă el cu glas solemn şi emoţionat. Fac apel la onoarea dumneavoastră de gentilom şi vă rog din suflet să mă ajutaţi.

Pe buzele căpitanului flutură un zâmbet trist.

— Gentilom! exclamă el.

— După mamă… vru să adauge Jude.

— Mama! repetă căpitanul. Haide, haide, bătrâne, că n-ai prea nimerit-o! Ce-mi tot vorbeşti de titluri şi de mamă?… Sunt ofiţer al regelui şi acest lucru e în sine un titlu de nobleţe. În numele Domnului, te voi ajuta!

— Vă mulţumesc! Vă mulţumesc! izbucni Jude. Iar eu, domnule, eu vă aparţin. Sunt al dumneavoastră, cu tot sufletul, atâta timp cât veţi avea nevoie de mine. Atunci, va trebui să ne abatem puţin din drum şi să pornim împreună spre castel.

Fără a mai zăbovi, căpitanul îl urmă pe Jude. Merseră vreun sfert de oră de-a lungul drumului care duce la târguşorul Saint-Aubin-du-Cormier, după care Jude se afundă în desiş.

După vreo sută de paşi, Didier îşi struni calul.

— Unde mă duci? întrebă el.

— În locul unde Nicolas Treml, fostul meu stăpân, a îngropat speranţa şi bogăţia neamului său, înainte de-a porni spre curtea regentului.

— Ai încredere în mine?

Jude ezită o clipă.

— Mi-aş încredinţa viaţa în mâinile dumneavoastră, vorbi el în cele din urmă. Dar comoara familiei Treml nu-mi aparţine. Aveţi dreptate. E mai bine să fiu singurul care cunoaşte secretul.

— Şi e mai bine, adăugă Didier, să nu mă avânt prea tare în adâncul pădurii, unde-i bârlogul Lupilor. M-ar putea sfâşia, omule. Hai, du-te, te-aştept aici.

Jude descălecă şi porni pe jos, prin desiş, pe acelaşi drum pe unde păşise cândva împreună cu Nicolas Treml, care avea în buzunar actul semnat de vărul său, Hervé de Vaunoy.

Rămas singur, căpitanul sări şi el jos de pe cal, după care se întinse în iarbă şi-şi lăsă gândurile în voia lor. Reveria lui era dintre cele mai plăcute. Ofiţer cu mari perspective, ajuns – graţie meritelor personale – într-un post pe care alţii nu fuseseră capabili să-l obţină înainte de-a le albi mustaţa şi-a le cădea părul, vedea desigur viitorul în culori trandafirii. Misiunea lui în Bretania nu era lipsită de importanţă. Spera să le vină uşor de hac acelor câţiva oameni curajoşi – deşi simpli şi necioplişi – care încă se mai opuneau la plata impozitelor, ciomăgindu-i pe trimişii regelui şi împingând uneori îndrăzneala până la a pune stăpânire pe fondurile statului.

Lăsând deoparte aceste interese politice, sosirea în ţinutul Rennes avea pentru el o deosebită importanţă, lucru din care

nu vom face un secret pentru cititor. Didier nu era la prima călătorie în Bretania. Cu un an în urmă, petrecuse şase luni la Rennes, ca *gentilom*[39] al contelui de Toulouse, guvernatorul provinciei, care ulterior îl înrolase în Gărzile franceze, unde îşi obţinuse şi gradul de căpitan.

Arătos la chip, cu ţinută frumoasă, prietenos din fire, dar împrăştiat şi superficial, fusese de mai multe ori la un pas de a-şi alege tovarăşa de viaţă.

În timpul şederii la Rennes, în casa prinţului guvernator, se aflase în preajma vlăstarelor celor mai importante familii din ţinut. Era prezent la toate petrecerile date de membrii Stărilor Generale, şi în societatea oamenilor regelui poziţia de care se bucura îi atrăgea favoruri care nu aveau de ce să dăuneze bunei sale dispoziţii.

În vremea aceea, regina saloanelor din capitala bretonă era domnişoara Alix de Vaunoy de La Tremlays, o făptură distinsă, al cărei chip încântător nu era nimic pe lângă mintea-i sclipitoare, pe aceasta neîntrecând-o decât nobleţea sufletească.

Didier o întâlnise chiar în palatul prinţului guvernator – care în timpul şederii în provincie, ţinea în jurul său o adevărată suită – şi imediat se simţi atras de ea.

Nici Alix nu-şi ascundea plăcerea de-a se şti admirată de frumosul căpitan. Toţi remarcaseră idila înfiripată între ei.

Numai domnul de Vaunoy nu părea să observe nimic sau să încurajeze relaţia în vreun fel – ceea ce surprindea pe mulţi.

Într-adevăr, se ştia că Vaunoy avea foarte mari ambiţii în ce

---

39-Gentilom – în acest sens, cuvântul nu implica întotdeauna ideea de nobleţe. Racine, ba chiar şi Voltaire, au fost *gentilomi* ai regilor Franţei. (n.tr.).

privea căpătuirea unicei sale fiice: tatăl nu se gândea nici mai mult, nici mai puţin decât la domnul de Béchameil, marchiz de Nointel, intendentul regal pentru impozite, pe atunci unul din cei mai bogaţi financiari din Europa.

Cu toate acestea, Vaunoy, care mai întâi îl privise pe tânărul ofiţer cu mare dispreţ, începuse să-l atragă din ce în ce mai mult în cercul său, acordându-i tot atâta atenţie ca şi moştenitorilor celor mai mari familii.

Dacă pentru cei mai mulţi acesta n-ar fi fost decât un amănunt nesemnificativ, s-ar fi putut observa că schimbarea coincisese cu angajarea la castelul La Tremlays a unui anume Lapierre, valet al prinţului guvernator.

Totuşi, era puţin probabil ca această „revoluţie de anticameră" să influenţeze cu ceva comportamentul ulterior al stăpânului domeniului La Tremlays.

Oricum ar fi stat lucrurile, într-o seară, pe când ieşea din locuinţa lui Vaunoy cu inima plină de speranţă, Didier fusese atacat violent, în plină stradă, de trei spadasini. Nu avea la el decât spada de paradă, dar o folosise aşa cum trebuie, iar cei trei agresori căpătaseră o scărmăneală zdravănă, pe măsura insolenţei lor.

Didier se întorsese rănit la palatul guvernatorului. Incidentul rămăsese fără urmări, pentru că la câteva zile după aceea, contele de Toulouse părăsise oraşul Rennes.

Dar aceasta nu era singura amintire pe care o păstrase căpitanul Didier. Mai avea încă una, mult mai puţin pretenţioasă, dar poate mai apropiată de sufletul său: fata bălaie din pădure, care purta nume de floare.

Pe când stătea culcat în iarbă, pradă gândurilor, nu-i era mintea la domnişoara de Vaunoy. În străfundul inimii îi

surâdea chipul pur şi delicat al lui Fleur-des-Genêts.

Fără voia lui, visa la acea tandreţe blândă şi nevinovată, care-i însorise câteva zile din viaţă, pe vremea când era încă un adolescent. Pe atunci nu existau pentru el nici Lupii, nici impozitele, nici viitoarea confruntare, nimic. Copacii seculari păreau a-i vorbi despre făptura de vis întâlnită aici, cu ani în urmă.

— Ah, de-ar veni acum! şopti el, scormonind cu privirea adâncul întunecat al pădurii.

Dar tot ce-ar fi putut veni dintr-acolo ar fi fost probabil glonţul trimis de vreun Lup, întrucât căpitanul îşi aşternuse mantaua sub el, astfel încât fireturile uniformei străluceau de-ţi luau ochii.

Se pare, însă, că există şi un Dumnezeu al căpitanilor care visează cu ochii deschişi. În depărtare se auzi o voce caldă, care parcă răspundea chemării lui. Îşi încordă auzul. Glasul se apropia. Cântecul pe care-l intona era bocetul lui Arthur de Bretania.

Didier ascultă fermecat vocea şi melodia care-i erau atât de cunoscute. Pe măsură ce cântecul se apropia, cuvintele deveneau tot mai distincte. Fleur-des-Genêts cânta acum tocmai acea parte în care Constance de Bretania începe să-şi piardă speranţa de a-şi mai revedea nefericitul fiu:

Elle attendait, car pauvre mère
Longtemps espère
Elle attendait, le coeur marri
Son fils chéri
Elle mettait son âme entière
Dans sa prière

Et disait: „Rends-moi, mon enfant!
Dieu tout-puissant!”[40]

Marie era acum la numai câţiva paşi de Didier, dar privirile lor nu se întâlniseră, într-atât de deasă era pădurea. Căpitanul nu îndrăznea nici să respire.

Marie continuă să cânte, repetând ultimele două versuri, în chip de refren:

Et disait: „Rends-moi mon enfant!
Dieu tout-puissant!”
Arthur! Arthur! Hélas! Absence
Brise espérance:
Le faible est au pouvoir du fort
Jusqu'à sa mort![41]

Din acest cântec se degajă o melancolie atât de blândă şi profundă, încât cel ce-l interpretează în faţa unui auditoriu de oameni simpli poate fi sigur că le va smulge lacrimi. Se pare că biata Marie se gândea cumva la ea însăşi atunci când cânta ultimele două versuri, întrucât pe buzele ei, acestea sunau ca un geamăt.

— Fleur-des-Genêts! murmură Didier.

Ea îl auzi şi păşi în luminiş. Când îl zări pe căpitan, simţi că

40-*Sărmana mamă încă nu-şi pierduse/ Nădejdea-n zilele demult apuse/ Ci aştepta cu sufletul cernit/ Să i se-ntoarcă fiul preaiubit./ Şi inima pe cruce-şi răstignea/ „Redă-mi, Doamne, copilul! se ruga”/.* (versiunea traducătorului).

41-*„Redă-mi, Doamne, copilul, se ruga!”/ Arthur! Arthur! Nădejdea piere/ Ucisă de-ndelunga lui tăcere./ Cel slab e-ntotdeauna-n voia sorţii/ Şi-a celui tare, până-n clipa morţii.* (versiunea traducătorului).

n-o mai ţin picioarele. Se lăsă uşor la pământ, cu ochii mari deschişi spre cer, în timp ce inima i se înălţă să-i mulţumească lui Dumnezeu.

Acest suflet pur şi feciorelnic nu cunoştea prefăcătoria şi minciuna. Îi povesti lui Didier despre temerile şi speranţele ei şi-i mărturisi cât se rugase ca el să se întoarcă.

Astfel, înduioşătoarea întâlnire, ce avea să exercite o influenţă covârşitoare asupra destinelor lor, se prelungi mult timp, cu farmecul şi naivitatea sufletelor inocente.

14
În care Lupul Alb începe să-şi arate colţii

În acest răstimp, Jude Leker încerca să-şi croiască drum prin pădure. Mai întâi îi fu foarte greu să se orienteze, întrucât nicio cărare nu reuşea să străbată hăţişurile de nepătruns. Dar după vreo sută de paşi, avu surpriza să constate existenţa unui mare număr de cărări ce se îndreptau în toate direcţiile, părând, totuşi, a se întâlni toate în acelaşi punct. Porni pe una dintre ele şi nu după mult timp ajunse pe buza râpei sălbatice, de care s-a mai pomenit, sub numele de Groapa Lupilor.

În afară de aceste drumuri, inexistente odinioară, şi care vorbeau cât se poate de clar despre un punct de întâlnire, la care se putea ajunge din orice direcţie, nimic nu se schimbase în aspectul locului. Aceeaşi tăcere domnea asupra aceleiaşi singurătăţi.

Jude coborî, ţinându-se de crengi, şi ajunse în fundul râpei, unde se înălţa stejarul cel găunos. Chipul scutierului era grav şi trist. Fără îndoială, se gândea că ultima oară când călcase pe aici, fusese însoţit de stăpânul său, acum plecat dintre cei vii.

Îi mai stăruia în minte şi teama că trunchiul gol al stejarului ar fi putut fi o ascunzătoare nefericită. Or, întreaga avere a familiei Treml fusese depozitată între rădăcinile noduroase, care şerpuiau pe sub pământ.

Înainte de-a pătrunde în interiorul copacului, Jude se uită

cu grijă de jur-împrejur. Cercetă cu privirea fiecare tufă, fiecare arbust, ca să se convingă că era singur.

Descoperi astfel în spatele unuia din turnuleţele în ruină un morman de dărâmături: fosta cocioabă a lui Mathieu Blanc.

— Oamenii ăştia au fost servitori credincioşi ai familiei Treml… murmură el, scoţându-şi pălăria. Dumnezeu să-i odihnească!

În trunchiul stejarului găsi câteva resturi de doage şi aproape toate uneltele lui Jean Blanc, însă atât de ruginite încât era limpede că n-au mai fost folosite de mult timp.

Jude luă o cazma şi, fără a mai zăbovi, se puse pe treabă.

În timp ce lucra, tufele începură să se mişte imperceptibil şi-şi făcură apariţia doi oameni, cu capetele acoperite de măşti din piele de lup.

În aceeaşi clipă, un al treilea, cu mască albă, se ivi o dintre arinii care aproape că atingeau stejarul cel găunos.

Cei trei astfel deghizaţi schimbară rapid o privire plină de înţelesuri.

Semnul făcut de masca albă era, probabil, un ordin, căci ceilalţi dispărură imediat în ascunzătorile lor.

Fără zgomot, masca albă se trânti pe burtă şi începu să se târască spre copac. Parcurse încet distanţa până la stejar, apoi se ridică în picioare, cu gând să-şi vâre capul într-una din deschizăturile căscate cu timpul în trunchiul cel bătrân.

Masca îl incomoda, aşa că şi-o smulse, dând la iveală un chip înnegrit de fum şi cărbune: cel al luiPelo Rouan, cărbunarul.

Jude continua să lucreze, fără a avea nici cea mai mică bănuială că o privire curioasă îi urmărea fiece mişcare.

După vreo câteva minute, cazmaua se izbi de un obiect dur

şi sonor. Jude se grăbi să lărgească scobitura şi scoase dinăuntru caseta de metal pe care o îngropase cândva Nicolas Treml. După ce-o cercetă o clipă, îngrijorat ca nu cumva cineva să fi umblat la ea, Jude scoase o cheie din buzunarul pieptarului.

În acel moment, Pelo Rouan se dădu jos din stejar şi se topi, fără zgomot, în ascunzătoarea din care apăruse.

Fusese o inspiraţie fericită, întrucât Jude, care era pe punctul de-a deschide caseta, se răzgândi şi dădu un ocol de jur-împrejurul stejarului, plimbând în toate direcţiile priviri neliniştite. Nu văzu pe nimeni, aşa că se întoarse din nou în trunchiul copacului şi deschise încuietoarea casetei de metal.

Conţinutul ei era neatins, ca şi în ziua când fusese depusă aici: şi aurul, şi documentul erau la locul lor. Credinciosul Jude nu-şi putu stăpâni o exclamaţie de fericire gândindu-se că graţie casetei, Georges Treml – chiar de-ar fi ajuns cerşetor – n-avea decât să schiţeze un gest ca să-şi recapete moştenirea.

Dar zâmbetul fericit făcu repede loc unei expresii îngrijorate: unde se găsea Georges Treml?

Noul său stăpân, căpitanul Didier, fusese primit la castel şi habar n-avea de existenţa vreunei fiinţe omeneşti pe nume Georges Treml!

Deci nu numai că Georges nu era acolo, dar nici măcar nu se mai vorbea despre el!

Jude ar fi vrut să fie deja la castel, ca să se intereseze de soarta copilului. Puse la loc caseta, o acoperi cu grijă, să nu se observe că cineva umblase pe-acolo, apoi urcă din nou pe buza râpei. Pelo Rouan îl urmări îndepărtându-se.

— E Jude! murmură el. Jude, scutierul bătrânului Nicolas Treml. Deci nu ia cu el caseta. În noaptea asta am să văd ce

conţine. Până atunci însă, ceilalţi nu trebuie să bănuiască nimic, ca nu cumva să se întoarcă înaintea mea.

Jude dispăruse. Cei doi oameni mascaţi în lupi părăsiră desişul şi alergară către stejar. Ridicară uneltele una câte una, se uitară prin toate crăpăturile scoarţei, dar nu descoperiră nimic.

Cei doi Lupi se îndreptară apoi spre pâlcul de arini.

— Ce-ai văzut acolo, Şefule? întrebară ei, scoţându-şi bonetele.

Pelo Rouan ridică din umeri.

— Păcat că nu locuiţi la Vitré, zise el. Sunteţi curioşi ca nişte babe. Aţi fi nişte burghezi pe cinste. Am văzut un amărât care şi-a dezgropat douăzeci şi patru de monede de şase livre, pe care le ascunsese aici.

Cei doi Lupi se uitară unul la celălalt.

— Asta înseamnă mai mult de două sute de bănuţi de doisprezece gologani, cu floare de crin[42]! mormăi unul dintre ei. Sar putea să mai fie şi alţii.

— N-aveţi decât să vă uitaţi! se prefăcu indiferent Pelo Rouan. Eu am să stau la pândă.

Cei doi Lupi avură o clipă de ezitare. Doar atât. Apoi îşi puseră din nou bonetele şi plecară la posturile lor.

Pelo Rouan îşi aşeză pe faţă masca din piele de oaie.

— E-n regulă, zise el, dar ţineţi minte un lucru! Când sunt eu aici, ochii mei stau de veghe împreună cu ai voştri, aşa încât pot trece cu vederea o clipă de neatenţie. Dar când plec de lângă voi, neatenţia devine trădare. În pădure au fost zăriţi jandarmi călare şi cine ştie dacă nu cumva şi-n momentul

42-Floarea de crin – simbolul regalităţii franceze. (n.tr.).

acesta nişte ochi duşmani nu cercetează adâncimile râpei. Cea mai mică imprudenţă poate dezvălui secretul ascunzătorii noastre. Fiţi cu ochii în patru!

Cărbunarul vorbise scurt şi tăios.

— Vom veghea cu atenţie, Şefule! răspunseră umil cei doi Lupi.

Pelo Rouan îşi scoase pistoalele de la brâu şi le ascunse sub straie.

— Mă duc la castel, urmă el, să văd la ce ne putem aştepta de la oamenii regelui. Mă-ntorc la noapte.

Zicând acestea, urcă panta cu paşi repezi şi dispăru printre copaci.

— Lupul Alb şi diavolul! murmură una dintre străji. Numai ei doi pot alerga aşa. Guyot!

— Ce-i, Francin?

— Şi totuşi, aş fi vrut să mai arunc o privire în trunchiul copacului…

— Şi eu, numai că… Dacă ne-am vârî nasul acolo, ar vedea imediat. Mi-e teamă.

— Şi totuşi, pământul e proaspăt săpat.

— Şi-ar da seama imediat, n-auzi? Doar i-am auzit amândoi ordinul.

— Adevărat! Când spune o vorbă, e vorbă!

Ca urmare, cei doi Lupi se resemnară să facă în continuare de pază.

Cât despre Jude Leker, acesta se întoarse pe potecuţa ce trebuia să-l ducă înapoi, la căpitan. Traversă pădurea cu pas mai uşor şi cu inima mai mulţumită decât la venire. Scăpase cel puţin de un motiv de nelinişte: dispunea de armele necesare răscumpărării domeniului Treml!

Când ajunse la locul unde îl lăsase pe Didier, îl găsi singur.

— N-ai stat prea mult, bătrâne! îi zise vesel căpitanul. Nu m-aşteptam să te-ntorci aşa curând.

Jude luă vorbele lui drept un reproş pentru că întârziase şi nu ştia cum să-şi mai ceară scuze.

— Să mergem! zise scurt căpitanul, sărind în şa fără să atingă scăriţa. Probabil c-am adormit şi-am visat frumos, fiindcă zău dacă aveam vreun zor să te văd venind. Ei, şi cum e cu comoara casei Treml?

— Dumnezeu a avut-o în paza lui, răspunse Jude.

— Cu atât mai bine! Şi-acum, să pornim spre castel, afară de cazul când nu mai ai cine ştie ce misiune tainică.

Rareori se întâmplă ca un breton de viţă veche să se împace cu veselia nepăsătoare şi comunicativă, specific franţuzească. Această bruscă izbucnire de bună dispoziţie îl făcu pe Jude să se simtă cam stingher, cu atât mai mult cu cât în minte îi roiau gânduri grave.

Un timp, îl urmări cu privirea în tăcere pe tânărul căpitan, care fredona, vrând parcă să treacă în revistă toate refrenele vechi şi noi, cântate pe la teatrele de iarmaroc.

Într-un târziu, Jude dădu pinteni calului şi vorbi:

— Domnule, misiunea mea e grea şi priceperea – limitată. Contez pe sprijinul pe care mi l-aţi promis.

— Bine faci, bătrâne! Te voi ajuta pe cât îmi stă-n putinţă. Acum explică-mi ce trebuie să fac.

— Mai întâi, răspunse Jude, deşi s-au scurs douăzeci de ani de când am pus piciorul pentru ultima oară în castelul La Tremlays, s-ar putea totuşi să mă recunoască cineva, iar eu am tot interesul să nu se ştie cine sunt. Aşadar, aş vrea să nu ajungem acolo înainte de lăsarea întunericului.

— Fie! E vreme bună, aşa că mai putem zăbovi în pădure. Dar ideea nu mi se pare prea grozavă, atât timp cât la castel există lămpi şi opaiţe.

— Adevărat, se întristă Jude. Uite că la asta nu m-am gândit!

— Şi totuşi, urmă surâzând căpitanul, se poate aranja şi asta. Vom pătrunde în castel învăluiţi în mantii, iar eu voi găsi un pretext oarecare, ca să te feresc de priviri indiscrete. Şi pe urmă?

— Pe urmă? repetă încurcat Jude. Pe urmă… voi încerca să aflu… într-un fel sau altul, ce s-a întâmplat cu domnişorul.

— Exact! Chiar aşa vom face!

Când se lăsă noaptea, cei doi călători fură primiţi în castel aşa cum am văzut, iar meşterul Simonnet se oferi să-i anunţe stăpânilor.

Domnul Hervé de Vaunoy şi fiica sa, Alix, erau în salon, împreună cu domnişoara Olive de Vaunoy, sora mai mică a castelanului, şi domnul de Béchameil, marchiz de Nointel, intendentul regal pentru impozite.

Căpitanul era aşteptat de câteva zile, dar nu i se cunoştea numele. De îndată ce meşterul Simonnet pronunţă cuvântul *căpitan,* toţi cei aflaţi în salon se ridicară în picioare şi-şi îndreptară privirile spre uşă, plini de curiozitate.

Căpitanul intră, urmat de Jude, care rămase în prag, ascunzându-şi în continuare faţa sub faldurile mantiei. Didier înaintă câţiva paşi, cu pălăria sub braţ, cu un aer impozant, aşa cum se cuvenea unui om educat după eticheta de la Curte.

Înfăţişarea lui păru să-i uimească pe toţi cei de faţă – ceea ce se văzu cât se poate de clar pe figura fiecăruia.

Domnişoara Olive îşi strânse buzele, făcându-şi repede vânt cu evantaiul.

Alix păli şi se sprijini de braţul fotoliului.

Domnul de Vaunoy nu-şi putu înfrâna un tic nervos sub surâsul mieros ce i se aşternuse pe faţă.

Domnul de Béchameil, marchiz de Nointel, schiţă cea mai oribilă grimasă ce fusese vreodată văzută pe chipul unui financiar care trăieşte o surpriză neplăcută.

15
Portrete

Didier se înclină adânc în faţa doamnelor, îl salută ceva mai puţin respectuos pe Hervé de Vaunoy, şi aproape deloc pe intendentul regal. Vaunoy îşi lăţi şi mai mult zâmbetul mieros şi făcu vreo câţiva paşi în întâmpinarea căpitanului.

— Sfinte Dumnezeule! Tânărul meu prieten! exclamă el cât se poate de cordial. Fii de trei ori binevenit! Îmi spunea mie ceva c-am să te revăd curând ofiţer al regelui! Dă-mi voie să-ţi strâng mâna, căpitane! Bravo!

Didier se pretă imediat la această călduroasă primire. După ce sărută mâna celor două doamne – cea a lui Alix în tăcere, cea a domnişoarei Olive de Vaunoy în timp ce-i adresa un compliment banal – luă loc lângă stăpânul castelului La Tremlays.

— Ordinul Maiestăţii Sale, zise el, îmi dădea dreptul să aleg între ospitalitatea domnului marchiz de Nointel şi a dumneavoastră. M-am gândit că poate nu v-ar displace să mă găzduiţi pentru vreo câteva zile.

— Sfinte Dumnezeule! M-aş fi supărat dacă nu m-ai fi ales pe mine, tinere!

— Vă mulţumesc. Ca să mă folosesc de ospitalitatea dumneavoastră, am să vă cer îngăduinţa ca valetul meu să fie condus neîntârziat în camera pe care urmează s-o ocupăm.

Domnişoara Olive sună din clopoţelul de argint, aflat chiar

lângă ea, pe şemineu.

— Mai întâi, valetul dumitale va bea ceva împreună cu Alain, majordomul meu! zise Hervé de Vaunoy.

La auzul numelui de Alain, chipul lui Jude se îngălbeni în spatele gulerului ridicat al mantiei.

— Valetul meu e bolnav, răspunse căpitanul. Tot ce-i trebuie e un pat bun, ca să se odihnească.

— Cum doreşti, tinere prieten.

La clinchetul clopoţelului de argint al domnişoarei Olive îşi făcu apariţia un servitor.

— Pregăteşte un pat pentru flăcăul ăsta! porunci domnul de Vaunoy. Şi aveţi grijă să vă purtaţi cu el aşa cum se cuvine valetului unui om care se bucură de stima şi afecţiunea mea.

Didier se înclină. Fără a-şi coborî gulerul mantiei, Jude îl urmă pe slujitorul domnului de Vaunoy care, oricât îşi dădu silinţa, nu-i putu desluşi trăsăturile.

Domnul Hervé de Vaunoy, actualul stăpân al domeniilor La Tremlays şi Bouëxis-en-Forêt, e de-acum o veche cunoştinţă de-a noastră. Cei douăzeci de ani care trecuseră nu-i schimbaseră figura dolofană şi surâzătoare în asemenea măsură încât să facă necesară o nouă descriere.

Domnişoara Olive de Vaunoy, sora lui, era o femeie înaltă, uscată şi de o urâţenie înspăimântătoare în anii tinereţii. Vârsta, care nu putuse să-i aducă frumuseţea, măcar îi ştersese diferenţa pronunţată dintre frumuseţe şi urâţenie. La cincizeci de ani, ceea ce rămâne dintr-o femeie urâtă e destul de aproape de ceea ce rămâne dintr-o femeie frumoasă.

Numai expresia feţei e capabilă să restabilească cele două categorii. Or, chipul domnişoarei Olive nu exprima nimic – decât poate o mare afectare, o amabilitate forţată şi o ipocrizie

fără pereche.

Altfel, era îmbrăcată după ultima modă: rochie cu corsaj lung, în formă de inimă. Şoldurile îi erau peste măsură de largi, părul excesiv de încreţit şi pudrat; evantaiul rococo şi pantofii de piele aurie, cu tocuri curbate, erau încă două accesorii care-o ţineau în pas cu moda.

Moda nu aduce nimic nou. După o sută cincizeci de ani aceste tocuri se poartă iar, mai înalte, mai curbate şi cu nimic mai puţin ridicole.

Obrazul domnişoarei Olive era împestriţat de o variată gamă de aluniţe false, iar sprâncenele îi erau minunat trasate cu vopsea neagră.

Nu mai pomenim de stratul gros de carmin de pe buze, de roşul dat pe obraz şi de surâsul ingenuu, care adăuga acestor seducătoare detalii un farmec de nedescris.

Alix nu semăna cu tatăl ei, şi nici cu mătuşa. Era înaltă, iar trupul, admirabil proporţionat, era numai graţie şi nobleţe. Fruntea frumoasă era încadrată de şuviţe de păr negru, nepudrat, şi păstra un aer de pudoare şi mândrie, care-i îmblânzea flacăra ochilor albaştri. Privirea îi era serioasă, dar nu tristă, iar linia gurii trăda o fire mai curând meditativă decât melancolică.

Era prototipul femeii perfecte, plină de forţă şi graţie, împletind sensibilitatea autentică şi fermitatea cu demnitatea şi mândria, capabilă să îndure suferinţa şi să se dăruiască până la sacrificiu.

Hervé de Vaunoy se căsătorise la un an după plecarea lui Nicolas Treml. După încă un an, soţia lui murise. Alix, singurul fruct al acestei căsnicii, avea acum optsprezece ani.

Mai rămâne să vorbim despre intendentul regal pentru

impozite.

Antinoüs de Béchameil, marchiz de Nointel, era un frumos bărbat de vreo patruzeci şi ceva de ani. Avea un pic de burtă, dar nu prea mare, tenul sănătos şi obrazul întins. Nu făcuse încă guşă, iar picioarele îi erau croite fără cusur.

Priza tutun de Spania, dintr-o tabacheră de aur frumos lucrată, în care toate marchizele îşi vârau degetele lor delicate cu nespusă plăcere. Haina de curtean avea nasturi de diamant, fiecare în valoare de douăzeci de mii de livre. Avea un fel anume de a-şi scutura dantela jaboului şi de a-şi ridica vârful spadei. Memoria suficient de cultivată îi permitea să plaseze câte un cuvânt de spirit, care nu circula decât de vreo şase săptămâni.

În plus, avea o poftă de mâncare impresionantă, căreia îi sacrifica stomacul, fără prea multe comentarii.

Într-un cuvânt, personajul nu era cu mult mai grotesc decât majoritatea oamenilor de finanţe ai timpului. Admitea existenţa lui Dumnezeu, recent inventat de tânărul domn de Voltaire în folosul mitocanilor, dar lui personal divinitatea nu-i era de nicio trebuinţă, întrucât natura era suficientă ca să producă trufe, peşte, vânat şi şampanie.

În Bretania, marchizul de Nointel avea numeroase şi importante treburi. În primul rând, îi făcea curte domnişoarei Alix de Vaunoy, pe care voia cu orice preţ s-o ia în căsătorie. Aceasta era şi dorinţa domnului de Vaunoy, numai că Alix părea să fie de cu totul altă părere. Aşadar, ţi se rupea inima văzându-l pe domnul de Béchameil cum îşi iroseşte zadarnic vorbele curtenitoare, madrigalurile improvizate (din memorie)

şi mai ales minunățiile bucătăriei sale, de istorică reputație[43].

Cu toate acestea, marchizul nu se descuraja şi-şi reînnoia zilnic eforturile, şi-aşa veşnic inutile.

După cum am mai spus, domnul de Nointel era intendentul regal pentru strângerea impozitelor. Această însărcinare, ce nu trebuie cu niciun chip comparată cu banca guvernamentală a perceptorilor noştri, necesită – îndeosebi în Bretania – o activitate extrem de susţinută. Într-adevăr, provincia ducea lipsă şi de bani, şi de bunăvoință în achitarea împovărătoarelor datorii ce-i incumbau de câtăva vreme.

În al treilea rând, Béchameil avea drepturi de investigare asupra tuturor nobililor de pe întinsul provinciei – fără îndoială, sarcina la care ţinea cel mai mult. Aceste drepturi erau, ca să spunem aşa, inerente slujbei de intendent, întrucât gentilomii nu plăteau impozit, şi astfel, mulţi neciopliţi s-ar fi putut sustrage taxelor, pretinzându-se nobili.

Domnul de Béchameil deţinea aceste drepturi în mod cât se poate de explicit. În schimbul unei sume considerabile, plătite anual către Coroană, obţinuse dreptul de verificare a titlurilor de nobleţe, actelor şi diplomelor. În virtutea acestui contract, profita singur de pe urma amenzilor aplicate de către parlamentul breton tuturor mojicilor care-şi arogau pretenţii de gentilomi.

Prin urmare, avea tot interesul să descopere cât mai mulţi uzurpatori. De asemenea, nu-și făcea prea multe scrupule să răscolească prin arhivele de familie, arătându-se atât de

---

43-Louis de Béchameil (sau Béchamel), *marchiz de Nointel*– financiar care s-a îmbogățit în timpul Frondei. A devenit celebru printre gastronomi, inventând un sos alb, căruia i-a dat numele său. (n.tr.).

înverşunat în goana după onoruri, încât până şi seniorii care trecuseră de partea regelui îl detestau din toată inima. Cu toate acestea, teama le era mai mare decât ura.

În realitate, într-o provincie ca Bretania, ţară al bunei-credinţe şi-a tradiţiilor, unde mulţi gentilomi de familie străveche nu dispuneau nici de titluri, nici de acte, domnul de Béchameil avea o putere de temut. Sărac cu duhul, hrăpăreţ şi rău la suflet, educat după canoanele mondene, conform cărora singura calitate era curtoazia exterioară – care-i câştigase renumele nesemnificativ de „om excelent" – intendentul era suficient de prost ca să devină un tiran ce nu cunoaşte îndurare.

Un singur lucru reuşea să-l înduplece: banul. Oricine îi punea în mână cuantumul amenzii, plus câteva mii de livre ca peşcheş, nu mai trebuia să-şi facă griji, oricât de îndrăzneţe i-ar fi fost pretenţiile; pentru zece mii de scuzi[44] ar fi abandonat titlul de duce în mâinile urmaşului unui lacheu.

Dar când cineva n-avea bani, atunci îi trebuia un drept irecuzabil pentru a putea scăpa din ghearele marchizului, iar, *„Memoriile"* datând din acele vremuri relatează mai multe cazuri de nobili ruinaţi de către el.

E lesne de înţeles că domnul de Vaunoy, care nu dispunea de documente în regulă, tremurase de la început în faţa unui asemenea om.

Gurile rele pretindeau că începuse să plătească de bunăvoie – ceea ce era întotdeauna e soluţie excelentă. Dar în cazul lui Vaunoy nu era suficient. Obţinând prin vânzare drepturile

---

44-Scud – veche monedă de argint sau de aur, care a circulat în unele ţări din apusul Europei în secolele XV-XVIII. (n.tr.).

asupra domeniilor familiei Treml, al căror nume îl purta şi al căror blazon îl adoptase, înlocuind propriui ecuson – de altminteri destul de dubios – se temea de prea multe, ca să nu încerce prin toate mijloacele să-şi îmblânzească judecătorul.

Retragerea titlului de nobleţe ar fi însemnat pentru el în acelaşi timp pierderea blazonului – la care ţinea mult, şi a banilor – la care ţinea încă şi mai mult, întrucât poziţia de gentilom şi înrudirea cu Treml îi dăduseră dreptul de-a cumpăra domeniul.

Din fericire pentru el, Béchameil îi ieşise în întâmpinare. Intendentul numai că nu-i sărise în braţe, nefăcând niciun secret din faptul că dorea să obţină mâna domnişoarei Alix.

Acesta era un mare noroc, de care Vaunoy se pricepu să profite din plin. Se împrieteni cu Béchameil şi, deşi intendentul era cel mai puternic, se lăsă curând dominat de şiretenia noului său amic.

E de la sine înţeles că lui Béchameil i se făgăduise mâna lui Alix, ceea ce nu-l împiedicase pe Vaunoy să favorizeze intimitatea inocentă dintre fiica lui şi Didier, cu ocazia şederii la Rennes, având probabil motive serioase s-o facă.

La Rennes, Béchameil nu putuse să nu observe atenţiile tânărului protejat al contelui de Toulouse faţă de Alix, ceea ce explică grimasa lui la ivirea rivalului. Cât despre domnişoara Olive, dacă-şi fluturase evantaiul, o făcuse pentru că acesta costase o groază de bani şi ea voia ca toţi să-i admire picturile.

Masa este întotdeauna punctul forte al ospitalităţii bretone.

După câteva minute, majordomul Alain, împodobit cu lanţul de argint pentru ceremonii, dar cu ochii încă injectaţi după somnu-i bahic, deschise amândouă canaturile uşii, ca să anunţe supeul.

— Mâine vom discuta şi despre afaceri! zise vesel domnul de Vaunoy. Acum, la masă!

— La masă! repetă Béchameil, pe care invitaţia îl făcuse să-şi recapete oarecum echilibrul sufletesc.

Alix se ridică şi, din instinct, îi oferi braţul lui Didier. Numai că domnul de Béchameil se grăbi şi i-o luă înainte tânărului căpitan, care trebui să se mulţumească cu degetele uscate ale domnişoarei Olive.

Nu vom zăbovi asupra supeului, întrucât ne grăbim s-ajungem la evenimente de cea mai mare însemnătate. Vom spune numai că domnul de Vaunoy, care ridică de mai multe ori paharul în sănătatea tânărului său prieten, căpitanul Didier, schimbă mai multe priviri pline de subînţeles cu Alain, căruia spre sfârşitul mesei îi dădu chiar un ordin, cu glas coborât.

Majordomul transmise porunca unui valet, cu figură nu prea agreabilă, pe care Vaunoy îl cumpărase cu un an în urmă de la guvernatorul provinciei şi care se numea Lapierre. De fapt, despre el am pomenit ceva mai devreme.

În tot acest timp, Béchameil o curta pe domnişoara de Vaunoy, după cum îi era obiceiul. Alix nu-i acorda atenţie şi-şi întorcea din când în când privirea tristă şi surprinsă către căpitan, care discuta aprins cu domnişoara Olive. Aceasta îl găsea cât se poate de bine-crescut. De fapt, avea aceeaşi părere despre toţi cei care acceptau, sau se prefăceau că acceptă s-o asculte.

După masă, Hervé de Vaunoy îl conduse chiar el pe căpitan până la uşa odăii ce-i fusese rezervată şi-i ură „noapte bună”. Jude nu se culcase încă şi se plimba de colo-colo cu paşi lenţi, cufundat în gânduri.

— Ei! îi zise stăpânul. Eşti mulţumit de mine? Îţi place cum te-am scutit de priviri indiscrete?

— Vă sunt recunoscător, domnule! răspunse Jude.

— Ai aflat ceva?

— Nimic despre copil – şi asta nu-i a bună! Ştiu însă că bătrâna Goton Réhou, fosta doică a domnişorului Georges, mai slujeşte la castel.

— De la ea vei putea obţine ceva veşti.

— Mai ştiu şi că nu mă voi putea ascunde la nesfârşit, întrucât am zărit chipul unui duşman: Alain, fostul majordom al familiei Treml.

— Suntem chit, bătrâne! Şi eu am dat cu ochii de mutra unui caraghios, care-a fost valetul domnului de Toulouse, guvernatorul Bretaniei – nobilul meu protector. Am o bănuială că individul nu-i străin de acel atac nocturn de anul trecut. Dar ne vom descurca. Până atunci, la culcare!

— Culcaţi-vă, domnule! îl îndemnă Jude.

Căpitanul se aruncă în pat. Jude, însă, continuă să vegheze.

16
Sfatul de taină al domnului De Vaunoy

La castel dormea toată lumea. Ora era târzie. Dormea şi căpitanul Didier, visând probabil la fata săracă din pădure, care trezise în el amintirile adolescenţei: prima şi cea mai curată bătaie de inimă. Şi totuşi, nu s-ar fi putut spune că nu-l încercase o puternică emoţie revăzând-o pe frumoasa Alix de Vaunoy, care-i acceptase cândva avansurile. Dar Didier era un om loial şi cunoştea o singură credinţă.

Béchameil degusta în somn un desert savuros. Domnişoara Olive construia un minunat castel în Spania, în care se imagina alături de un frumos ofiţer al Maiestăţii Sale, Ludovic al XV-lea, de care fusese legată prin căsătorie de către zâna bună, protectoare a fetelor bătrâne.

Dar mai erau şi cei ce stăteau de veghe. În primul rând, Jude: credinciosul scutier se plimba prin odaie, frământându-şi mintea cum să dea de urma nepotului lui Nicolas Treml.

Alix încerca zadarnic să adoarmă, întrucât suferinţa serii îi lăsase o febră în tot trupul. Nu voia să-şi întrebe inima, numai că aceasta vorbea şi singură. Alix îşi păstrase amintirile. Sperase că şi cu tânărul căpitan se petrecuse acelaşi lucru. Până atunci nu văzuse alt obstacol în calea fericirii ei decât propria-i datorie şi voinţa tatălui. Acum, însă, la picioare i se deschidea o prăpastie: Didier o uitase.

În apartamentul personal al domnului de Vaunoy, a cărui

uşă dublă fusese închisă cu grijă, se reuniseră la sfat trei oameni: domnul de Vaunoy în persoană, Alain – majordomul, şi valetul Lapierre.

Alain era de-acum bătrân. Figura lui grosolană, pe care beţia zilnică lăsase urme adânci, nu oglindea decât răutate prostească şi neînduplecată.

Lapierre părea să aibă între patruzeci şi cinci şi cincizeci de ani. Trăsăturile lui nu erau cele ale unui breton. Într-adevăr, era de fel de prin Anjou. Până la douăzeci şi cinci de ani exercitase ici-colo nobila şi întreita profesie de vânzător de leacuri, înghiţitor de săbii şi saltimbanc.

În acea perioadă, reuşise să intre ca valet la contele de Toulouse, care nu era încă guvernator al Bretaniei.

Pe atunci, Lapierre mergea însoţit de un copil care nu era fiul său şi de care se folosea ca să atragă publicul. Băiatul era tare drăgălaş. Contele de Toulouse îl îndrăgise mult şi-l făcuse paj, apoi, după vreo câţiva ani, *gentilom* al casei.

Rămas valet, Lapierre prinsese o mare ciudă pe copilul care-i fusese altădată sclav, iar acum îi era stăpân. Cu ocazia şederii guvernatorului Bretaniei la Rennes, Lapierre se înfăţişase domnului de Vaunoy, căruia îi solicitase o întrevedere între patru ochi. Discuţia durase mult, iar Vaunoy se schimbase la faţă de mai multe ori, auzind vorbele fostului saltimbanc.

Înainte de plecare, Lapierre primise o pungă dolofană, iar câteva zile mai târziu, Vaunoy îl luase în slujba sa.

Începând din acel moment, noul stăpân al castelului La Tremlays începuse să-l primească pe tânărul paj Didier cu toate onorurile, ceea ce-i provoca accese de gelozie lui Antinoüs de Béchameil, marchiz de Nointel.

Numai câteva săptămâni mai târziu, Didier fusese atacat

mişeleşte, în plină noapte, pe străzile oraşului Rennes.

Era trecut de miezul nopţii. Hervé de Vaunoy umbla agitat de colo-colo în timp ce cei doi servitori rămăseseră liniştiţi lângă şemineu. Lapierre se legăna pe două picioare ale scaunului, cu o îndemânare care ţinea de meseria lui. Majordomul Alain mângâia pe sub surtuc pântecul unei sticluţe pătrate, plină întotdeauna cu rachiu şi căreia abia aştepta să-i spună vreo două vorbe între patru ochi. Cu greu îşi mai stăpânea somnul.

— Sfinte Dumnezeule! Sfinte Dumnezeule! Sfinte Dumnezeule! exclamă de trei ori domnul de Vaunoy, bătând furios cu piciorul în podea şi oprindu-se chiar în faţa acoliţilor săi.

Alain făcu un salt, de parcă s-ar fi trezit brusc. Lapierre nu-şi pierdu echilibrul.

— Eraţi trei contra unu! se răsti Vaunoy, din ce în ce mai mânios. Era întuneric! Trei spade bune contra unei săbii de paradă! Şi totuşi, v-a scăpat!

— Aş fi vrut să vă văd pe dumneavoastră! murmură greoi Alain. Ticălosul s-a luptat ca un diavol. Să mor dacă spada lui nu mi-a şuierat de vreo zece ori chiar pe sub mustaţă! De altfel, e-o poveste veche.

— Eu i-am simţit spada şi mai aproape! adăugă Lapierre, depărtându-şi gulerul cămăşii, pentru a le arăta o cicatrice triunghiulară. Cât despre cel de-al treilea, Joachim, el a simţit-o şi mai bine, pentru că nu s-a mai ridicat de jos. Dumnezeu să-l odihnească!

— Dumnezeu să-l aibă-n paza sa… mormăi şi Alain.

— Iar eu aş vrea ca pe voi doi să vă ia dracu'! izbucni

Vaunoy. Ţi-a fost frică, Alain, iar tu, Lapierre, scamator nenorocit ce eşti, ai luat-o la picior de cum te-a zgâriat niţel!

— Ar fi trebuit să nu ne mişcăm de-acolo, ca Joachim, nu-i aşa? întrebă majordomul cu acreală. Ştiu eu că dumneavoastră aţi fi fost mai bucuros să ne vedeţi morţi, decât vii… Seniorul nostru…

— Gura! îl întrerupse Hervé, ridicând din umeri.

Alain se supuse, fără tragere de inimă, dar domnul de Vaunoy îşi reluă cu îndârjire plimbarea prin odaie, bătând cu piciorul în podea, strângându-şi pumnii şi mârâind pe toate tonurile înjurătura lui favorită. Cei doi valeţi schimbară o privire.

— Asta o să-l coste doi ludovici de aur, zise în şoaptă Lapierre.

Alain profită de moment ca să tragă o duşcă, încuviinţând din cap, apoi amândoi începură să zâmbească şiret, siguri de ei.

După vreo câteva clipe, Vaunoy se opri brusc şi-şi vârî mâna în buzunar.

— Sfinte Dumnezeule! zise el, reluându-şi surâsul mieros. Cred că m-am cam înfuriat, prieteni. Mânia e un păcat. Uite, ca să vedeţi că-mi pare rău, luaţi şi beţi în sănătatea mea.

Scoase din buzunar doi ludovici. Valeţii luară banii şi totul fu dat uitării.

— Acum să ne gândim bine, continuă Vaunoy. Cum ieşim din încurcătură?

— Pe vremea când eram vraci ambulant, începu Lapierre, dacă nu era suficientă o singură doză de elixir, o administram pe a doua.

— Exact! sări şi majordomul, căruia sticluţa pătrată îi

dezlegase limba. Trebuie dublată doza. Eram trei, acum vom fi şase.

— De data asta, garantez eu vindecarea! adăugă fostul măscărici.

Vaunoy dădu din cap.

— Imposibil! zise el.

— Şi de ce?

— Pentru că se fereşte. De altfel, vremurile s-au schimbat. Atunci era un tânăr zănatic, în căutare de aventuri, aşa că moartea lui n-ar fi trezit nicio bănuială. N-am fi avut nicio treabă cu poliţia din Rennes. Acum, însă, e ofiţer al regelui şi oaspetele meu în interese de stat. Şederea lui la castel are un caracter oficial. Sfânta ospitalitate, copiii mei, ne interzice să ucidem un musafir… afară de cazul când putem s-o facem în deplină siguranţă…

Această glumă se bucură de o frumoasă primire din partea lui Alain şi Lapierre.

— Trebuie să găsim altceva, zise domnul de Vaunoy.

Majordomul îşi bătea capul, în căutarea unei soluţii. Lapierre se prefăcea şi el că se gândeşte.

— Ei? întrebă Hervé după câteva minute.

— Nu-mi vine nimic în minte, răspunse majordomul.

— Nimic, repetă şi Lapierre. Decât poate… probabil că otrava nu vă surâde nici ea mai mult decât pumnalul…

— Nici atât, băiete! Sfinte Dumnezeule! Ce treabă nenorocită! De la o zi la alta, poate descoperi din întâmplare ceea ce nu trebuie să afle niciodată. Şi pe urmă, cine-mi garantează că nu ştie nimic? Ce odaie i-aţi dat?

— Odaia doicii, răspunse Alain. Chiar dumneavoastră l-aţi condus până la uşă.

Vaunoy se îngălbeni.

— Odaia doicii… repetă el, înfiorat. Cea în care se afla altădată leagănul… Nu m-am gândit!

— Pff! se strâmbă Lapierre. Toate odăile seamănă între ele. Şi-apoi, după atâta timp…

— Bineînțeles! întări majordomul, pe jumătate adormit.

Dar domnul de Vaunoy nu părea să se fi liniştit, aşa că reluă plin de îngrijorare:

— Şi valetul ăla bolnav? Parcă ar vrea să se ascundă. Ăsta cine-o mai fi?

— Chiar că nu v-aş putea spune, răspunse Lapierre. Îşi trăsese mantia peste față şi n-am putut să-i văd nici măcar vârful nasului.

— Ciudat! murmură Vaunoy, a cărui conştiință vinovată înclina să vadă o amenințare până şi în lucrurile cele mai fireşti. Nu-mi place deloc misterul ăsta. Vreau să ştiu cine-i valetul lui Didier. Vreau…

— Mâine se va face lumină, îl întrerupse filosofic fostul saltimbanc.

— În noaptea asta! Chiar acum! țipă Vaunoy cu glas ascuțit şi privirea rătăcită. Ceva îmi spune că prezența acestui om la castel e aducătoare de nenorociri! Veniți cu mine!

Lapierre dădu să-i răspundă că după toate probabilitățile, la ora aceea târzie de noapte, atât căpitanul, cât şi valetul său dormeau. Dar Vaunoy vorbise pe un ton ce nu admitea replică.

Cei doi servitori se ridicară. Vaunoy deschise fără zgomot uşa odăii sale şi porniră tustrei de-a lungul coridorului care ducea dintr-o aripă a castelului în cealaltă.

După câțiva paşi. Harve se opri şi strânse cu putere brațul majordomului.

— Nu dorm! şopti el, arătându-i un mic punct luminos, care strălucea în întuneric, la celălalt capăt al coridorului.

Într-adevăr, din camera căpitanului răzbătea o şuviţă de lumină.

— Ce oare pot face la o asemenea oră? întrebă Vaunoy. Dacă stau de vorbă, o să tragem cu urechea. Cu siguranţă că vom prinde un cuvânt care să-mi stingă sau să-mi îndreptăţească temerile. Şi dacă am dreptate să mă tem, dacă ştie tot, atunci – sfinte Dumnezeule! — nici măcar misiunea lui nu-l va salva!

Continuară să se furişeze de-a lungul zidurilor. În faţă mergea majordomul, care se trezise de-a binelea. Ajungând în faţa uşii căpitanului, se aplecă şi privi prin gaura cheii.

Îngenuncheat la căpătâiul patului, Jude se ruga, cu fruntea în mâini. Alain nu-i putea zări chipul.

După câteva momente, bătrânul servitor îşi termină rugăciunea şi se ridică. Lumina îi căzu drept pe faţă.

Majordomul se trase speriat înapoi.

— Îl ştiu pe omul ăsta! zise el.

Vaunoy îl dădu la o parte şi privi şi el prin gaura cheii. Însă tot ce văzu era fitilul roşietic şi fumegând, pe care Jude îl stinsese înainte de-a se băga în pat.

— Sfinte Dumnezeule! mormăi el, ridicându-se. Şi zici că-l cunoşti? Cine e?

Alain îşi apăsă dosul palmei pe frunte, încercând să-şi pună ordine în amintiri.

— Îl ştiu… L-am văzut… zise el în cele din urmă. Dar unde? Nu-mi aduc aminte. Probabil că cu foarte mult timp în urmă.

Vaunoy îşi înghiţi un blestem, iar Lapierre repetă, filosofic:

— Mâine se va face lumină!

17
Vizita matinală

Jude se trezi cu mult înainte să se crape de ziuă. Se sculă fără zgomot, ca să nu-şi trezească stăpânul, care dormea aşa cum se doarme la douăzeci şi cinci de ani, după o călătorie lungă şi obositoare.

Deşi zorii încă nu luminau coridoarele nesfârşite ale castelului, Jude se orienta fără ezitare. Se născuse şi locuise aici timp de patruzeci de ani.

Trecând pe lângă scara mare, dublă, care urca la primul cat, porni pe un culoar îngust, ce ducea la odăile servitorilor.

Multe se schimbaseră în obiceiurile castelului La Tremlays, însă odăile servitorilor rămăseseră aceleaşi de altădată. Fără această norocoasă întâmplare, memoria nu i-ar fi fost lui Jude de prea mare folos. Numără trei uşi în galeria interioară şi bătu la cea de-a patra.

E lesne de închipuit că Goton Réhou, menajera castelului, nu primea de regulă vizite la o asemenea oră. Femeia avea şaizeci de ani, vârstă la care nu se mai temea decât de hoţi.

Bătrâna dormea sau se făcea că doarme, căci Jude nu primi niciun răspuns.

Scutierul bătu încă o dată, ceva mai tare.

— Isuse Cristoase! se auzi vocea răguşită menajerei. Da' ce, arde castelu'?

— Sunt eu, Jude… murmură scutierul, bătând din nou. Jude Leker…

Goton nu era o femeiuşcă fără minte. Înşfăcă degrabă o bâtă şi veni să deschidă, deşi urechea ei, lenevită odată cu vârsta, nu prinsese nicio silabă din cuvintele lui Jude.

— Îndată! mormăi ea. Dacă-s Lupii, ei bine! Atunci am să le vorbesc despre bătrânul Treml, aşa că nu se vor atinge nici măcar de-un pai din casa lui. Iar dacă-s strigoi…

Îşi făcu semnul crucii şi se opri.

— Deschide odată! şopti Jude.

— Dacă-s strigoi, continuă menajera, ar putea trece tot atât de bine şi prin gaura cheii.

Deschise uşa şi bară intrarea cu bâta.

— Cine-i acolo? întrebă ea.

— Taci, femeie! Pentru numele lui Dumnezeu!

— Cine-i acolo? nu se lăsă bătrâna şi ridică bâta.

Jude puse mâna pe ciomag, intră, închise uşa în urma lui şi vorbi:

— Un om al cărui nume nu trebuie rostit inutil în casa Treml.

— În casa Treml! repetă Goton, căreia i se strânse inima la auzul acestor cuvinte. Mulţumesc, oricine-ai fi! De douăzeci de ani nu s-a mai pomenit adevăratul nume al locuinţei lui Hervé de Vaunoy.

Jude îi întinse mâna prin întuneric şi-o întâlni pe-a ei la jumătatea drumului. Era un fel de salut tainic între doi servitori credincioşi.

— Dar cine eşti, om bun? întrebă bătrâna. Cine eşti, de-ţi aminteşti de Treml?

Judse îşi spuse numele.

— Jude! exclamă Goton, uitând de orice prudenţă. Jude Leker, scutierul stăpânului nostru! Să-ţi văd faţa, omule, lasă-

mă să-ţi văd faţa!

Tremurând de nerăbdare, bâjbâi după amnar, fără să-l găsească. Atunci îi dădu prin gând să răscolească cenuşa din vatră. Câţiva tăciuni se aprinseră din nou, iar bătrâna îl privi pe Jude timp îndelungat, parcă în extaz.

— Şi… pe domnul Nicolas o să-l mai vedem vreodată? întrebă ea.

— A murit, răspunse Jude.

Goton îngenunche, cu mâinile împreunate, şi rosti un *De profundis.* Lacrimi grele i se prelingeau pe obrajii brăzdaţi de trecerea anilor. Oricine-ar fi zărit-o în acel moment şi-ar fi simţit sufletul înduioşat, pentru că nimic nu emoţionează mai mult decât lacrimile ce se rostogolesc pe un chip aspru; cine trece surâzător pe lângă doi ochi frumoşi, scăldaţi în lacrimi, nu poate să nu-şi piardă cumpătul la vederea unui soldat care plânge.

Jude tăcu, lăsând-o pe Goton să-şi termine rugăciunea. Părea că vrea să-şi prelungească nesiguranţa, dând înapoi, înspăimântat, din faţa dezvăluirii după care venise.

Vorbi cu un glas ce nu era al lui.

— Şi domnişorul? articulă cu greu.

— Georges Treml? Au trecut douăzeci de ani de când l-am văzut pentru ultima oară! Scumpul de el, cum îmi mai zâmbea şi-mi întindea mânuţele din leagăn!

— Şi el e mort! Şi el! bâigui Jude, simţind că-l părăsesc puterile.

Îşi cuprinse faţa în mâini, izbucnind în hohote de plâns.

— N-am spus asta! sări Goton. N-am spus asta! Să mă ferească Dumnezeu să cred aşa ceva! Şi totuşi. Ah! Jude, prietene, de douăzeci de ani tot sper, şi fiecare an care trece îmi

mai fură câte puţin din speranţă.

Jude rămăsese cu ochii la ea, neştiind ce să înţeleagă.

— Da, urmă ea, aş vrea să pot spera în continuare. Mereu îmi spun că într-o zi am să-l revăd pe domnişorul nostru. Înalt şi voinic, cu fruntea sus, mândru, cu spada la brâu. Of! Of! De-atâta timp mă tot gândesc la asta…

— Dar, spune, femeie, ce ştii de fapt despre soarta lui Georges Treml?

— Ştiu… nu ştiu nimic, omule. Într-o seară – apropie-te, fiindcă aici nu se poate vorbi despre asta în gura mare – într-o seară, în urmă cu nouăsprezece ani şi cinci luni… – ah! vezi cum am socotit? Hervé de Vaunoy s-a întors acasă, palid şi cu privirea rătăcită, şi ne-a spus că băieţelul s-a înecat în iazul La Tremlays. Am alergat într-acolo cu toţii, am căutat cu prăjina pe fundul apei, dar n-am dat de trupul lui Georges.

Jude asculta, răsuflând precipitat, cu ochii pironiţi asupra bătrânei.

— Şi pe asta se întemeiază speranţa ta? o întrerupse el.

— Nu. Îţi aminteşti de-un biet nebun, care trăia în pădure şi căruia i se spunea Mielul Alb?

— Jean Blanc? Sigur că-mi amintesc.

— Bietul băiat! îl iubea pe domnul Treml tot atât de mult ca noi…

— Dar Georges… Georges! o întrerupse din nou Jude.

— Ei bine, omule! Jean Blanc povestea pădurenilor o mulţime de istorii ciudate. Zicea că Hervé de Vaunoy a aruncat copilul în iaz cu mâna lui.

— Jean Blanc spunea asta? exclamă Jude, cu ochii sticlind.

— Da, da. Şi deşi era luat drept nebun, cred că vorbea adevărat ori de câte ori pomenea de Treml. Dar asta nu-i tot.

Jean Blanc mai spunea că sărise în apă şi-l scosese de-acolo pe Georges, leşinat…

— Ah! oftă uşurat scutierul.

— Numai că, urmă Goton, a fost cuprins de un acces de nebunie, iar bietul copil a rămas singur în iarbă. Când Mielul Alb şi-a revenit, micul Georges dispăruse.

— Ah! exclamă din nou Jude.

— Şi de-atunci s-au scurs douăzeci de ani, omule!

O clipă, Jude rămase fără grai.

— Unde-i Jean Blanc? întrebă el. Vreau să-l văd.

Goton îşi clătină încet fruntea încărunţită.

— Sărmanul de el! îl căină bătrâna. Nu-i bine când săracul înfruntă mânia unui om puternic. Hervé de Vaunoy a aflat de zvonurile care circulau printre pădureni. Mathieu Blanc şi fiul său au început să aibă necazuri cu impozitele. Bătrânul a murit, iar băiatul a dispărut. Unii spun că s-a făcut Lup.

— Am mai auzit de Lupii ăştia. Cine sunt ei, de fapt?

— Sunt bretoni, omule. Bretoni care se apără şi se răzbună. Li s-a dat numele de Lupi pentru că se-ascund prin preajma Gropii Lupilor. Asta ştie toată lumea, dar nimeni n-a găsit intrarea în ascunzişul lor. Iar lor se pare că le place să-şi păstreze porecla ce-i înspăimântă pe fricoşi. Au măşti din piei de lup. Numai şeful lor poartă o mască albă.

— Am să merg să-i caut pe Lupi, zise Jude.

Bătrâna se gândi o clipă.

— Ascultă, îi zise ea. În pădure există un om care ţi-ar putea spune dacă mai trăieşte Jean Blanc sau nu. Omul ăsta-i breton, deşi de multe ori se preface că nu-i, şi vorbeşte ca un francez. Mi-aduc aminte că la vremea când s-a stabilit de partea asta a pădurii, cioplitorii de saboţi spuneau că fiică-sa, pe-atunci o

copilă, avea aceleaşi trăsături cu fata lui Jean Blanc, sărmanul nebun. Unii afirmau c-ar fi chiar ea.

— Unde-l pot găsi pe omul ăsta?

— Coliba lui e la vreo sută de paşi de Sfânta-Fecioară-din-Inima-Pădurii.

— Şi cum îl cheamă?

— Pelo Rouan, cărbunarul.

Începea să se lumineze de ziuă. Tăciunii păleau în faţa primelor luciri ale răsăritului.

— Rămâi cu bine şi-ţi mulţumesc, femeie! zise Jude. Am să-l caut pe Pelo Rouan chiar azi.

Îi strânse mâna cumetrei Goton şi ieşi.

— Domnul să te aibă-n paza lui! murmură bătrâna menajeră, urmărindu-l cu privirea, pe când străbătea coridoarele. De mult n-am mai avut atâta bucurie-n suflet. Dumnezeu să te apere şi să te-ajute să-l aduci înapoi pe moştenitorul familiei Treml!

Se vede că Goton nutrea mai mult o dorinţă decât o speranţă, întrucât şoptind ultimele cuvinte, clătină din cap cu tristeţe.

18
Vise

Când Jude, care străbătuse lungile coridoare, se întoarse în camera unde-şi petrecuse noaptea, căpitanul încă mai dormea, cu figura liniştită şi surâzătoare. Jude rămase o clipă cu ochii la el.

„Ce tânăr cinstit şi curajos!” se gândi el. „Trăsăturile astea îndrăzneţe mi-aduc aminte de bătrânul Treml, pe vremea când mustaţa încă nu-i încărunţise. Cel puţin el e fericit! Ah, mi-aş da şi sufletul din mine să-l văd în locul lui pe domnul Georges!”

Jude îşi luă mantia, ca să-şi ascundă chipul, în eventualitatea vreunei întâlniri nedorite. Se făcuse ziuă. Primele raze ale răsăritului pătrundeau prin perdelele de mătase. În momentul când Jude îşi încingea spada, gata de plecare, Didier începu să se agite în aşternut.

— Alix… murmură el. Sora mea…

„Curtea-i plină de servitorii castelului”, îşi zise Jude. „O să-mi fie greu să trec neobservat.”

— Marie… şopti Didier.

Jude îl privi zâmbind.

„Bravo, tinere stăpân!” se gândi el. „Acum pe cine ai să mai visezi?”

— Fleur-de-Genêts! strigă căpitanul, de parcă ar fi răspuns unei provocări.

În clipa următoare se trezi şi se ridică în capul oaselor.

— Tu eşti, Jude? întrebă el, după ce privi de jur-împrejur prin cameră, de parcă s-ar fi aşteptat să vadă pe altcineva. Cred c-am visat.

— Da, şi încă frumos, domnule! răspunse Jude.

Ochii lui Didier se opriră din întâmplare pe draperiile vechi, printre care pătrundeau pieziş razele soarelui. Nelipsitu-i zâmbet îi lumină tot chipul.

— Au dreptate poeţii – zise el, de parcă ar fi vorbit cu sine însuşi – când ridică în slăvi bucuria întoarcerii în casa părintească. Eu unul, care n-am familie, simt aici gustul fericirii. Şi uite, bunul meu Jude, iluzia sporeşte: am impresia că, fiind copil, am văzut razele soarelui jucându-se în perdele de mătase ca acestea. Ce sentiment ciudat, Jude! Copil fără de tată, regăsesc aici amintirea îndepărtată a unor sărutări, a unor mângâieri, a unor vorbe duioase.

— Domnule, îl întrerupse bătrânul scutier, trebuie să mă despart de dumneavoastră, ca să-mi aduc sarcina la îndeplinire.

— Rămâi, Jude! Numai câteva clipe! Numai o clipă! Te rog! Mi se rupe inima de aceste gânduri şi senzaţii noi. Jude, nu ştiu de ce, dar îmi vine să plâng.

— Aveţi vreo suferinţă? întrebă bătrânul servitor, apropiindu-se de el îngrijorat.

Didier îşi lăsă mâna în mâna lui Jude şi-şi culcă capul înapoi, pe pernă.

— Nu, n-am nicio suferinţă. Dimpotrivă. N-aş vrea să nu simt aşa cum simt. Neliniştea asta nouă e cât se poate de plăcută. Ce fericiţi sunt cei ce au amintiri adevărate!

— Aceia nu-şi revăd uneori niciodată casa strămoşească! replică Jude, abătut. Trebuie să fie cumplită durerea fiului

care-şi aduce aminte numai pe jumătate şi care moare înainte de a-şi fi regăsit vatra părintească.

— Te gândeşti la Georges Treml, bietul meu Jude!

— Mă gândesc la Georges Treml, domnule!

— Tot la el! Dumnezeu îți va ajuta, bătrâne, fiindcă devotamentul tău e un sentiment cât se poate de creştinesc… Ei, hai! Uite că un nor a acoperit soarele. A dispărut şi vraja. Am redevenit căpitanul Didier, şi sunt gata să jur că-n copilărie am văzut mai curând perdele de aba, decât de mătase. Du-te, Jude. Nu te mai rețin.

Scuturându-şi un rest de melancolie, Didier sări jos din pat. Înainte de-a pleca, Jude aruncă o privire în curte şi-l recunoscu pe majordomul Alain, care stătea de vorbă cu Lapierre.

— Acum e prea târziu ca să mă mai feresc, zise el. Văd în curte un om de ale cărui priviri n-am cum să mă ascund.

— Care din ei? întrebă Didier, apropiindu-se de fereastră. Lapierre?

— Nu ştiu dacă şi-a schimbat numele, dar pe vremea mea i se spunea Alain. Cel mai în vârstă.

— Aha! Despre el spuneai ieri că ți-e duşman?

— Întocmai.

— Ei bine, Jude! Celălalt e duşmanul meu.

— Un valet, duşmanul dumneavoastră?

— Te miră? De câte ori să-ți spun că nu sunt gentilom? Acest valet e singurul om din lume care cunoaşte taina naşterii mele. Nu vrea să-mi dezvăluie nimic – e dreptul lui. Pretinde că mi-a fost cândva ca un tată… Vezi asta?

Didier, care nu se îmbrăcase încă, îşi dădu la o parte cămaşa şi-i arătă la baza gâtului o cicatrice recentă.

— E o rană făcută de mâna unui ticălos. În timpul unui atac

mişelesc! se încruntă Jude.

— Te pricepi, bătrâne. Am toate motivele să cred că ticălosul e însuşi omul despre care-ţi vorbesc. Dar chiar dacă n-am sânge nobil, sunt totuşi soldat, şi nu-mi voi mânji mâinile cu sângele lui.

— Dar eu sunt valet, replică rece Jude. O vorbă doar să-mi spuneţi şi-i vin de hac!

— Vezi că uiţi de Georges Treml! exclamă zâmbind Didier. Pe cinstea mea! În sufletele astea bretone s-a păstrat neatinsă vechea virtute cavalerească. Să ne gândim la tânărul tău stăpân, prietene! Nu ştiu ce-ai putea încerca în folosul lui – e taina ta. Dar ţi-am promis ajutorul, şi-am să te ajut. Să coborâm împreună. Domnul de Vaunoy e un supus preaplecat al Maiestăţii Sale, aşa încât servitorii lui nu vor îndrăzni să se uite prea curios la valetul unui căpitan de jandarmi.

Jude îşi ascunse faţa sub mantie şi coborî împreună cu căpitanul.

Alain şi Lapierre erau tot în curte. Se înclinară cu respect în faţa lui Didier, care-şi duse, nepăsător, degetul la pălărie.

— Puneţi şaua pe calul servitorului meu! porunci el.

Lapierre se grăbi să-i îndeplinească ordinul. Alain rămase pe loc.

— Prietene! i se adresă el lui Jude. Boala dumitale chiar îţi cere să-ţi ţii mereu nasul vârât în mantie? Oamenii de la castel n-au avut încă ocazia să-ţi ureze bun-venit.

— Ce se vorbeşte pe-aici despre Lupi? întrebă Didier, ca să schimbe vorba, scoţându-l astfel pe Jude din încurcătură.

— Se spune că-s animale tare sălbatice, domnule căpitan! Nu bei un pahar de cidru, prietene? se întoarse el spre Jude.

— Şi pădurenii ce fac? insistă Didier.

— Domnule căpitan, răspunse în silă Alain, pădurenii fac doage, cărbuni şi saboţi… Ei, prietene! nu se lăsă el, scoţând la iveală acel *vademecum,* care era clondiraşul cu rachiu – nu vrei un strop de tărie?

În acea clipă, însă, apăru Lapierre, cu calul lui Jude. Acesta încălecă imediat. Când se avântă în şa, mantia îi flutură o secundă, astfel încât majordomul îi zări puţin chipul.

— Naiba să mă ia dacă nu ştiu mutra asta de undeva! bombăni el. Dar de unde? Se vede treaba c-am îmbătrânit!

— Ne întâlnim diseară, la Rennes! îi strigă Didier. Acum, la drum şi mult noroc!

Jude nu aşteaptă să i se spună de două ori. Dădu pinteni calului şi porni în galop.

Când îl văzu dincolo de poarta castelului, căpitanul se întoarse spre cei doi servitori ai lui Vaunoy.

— Eşti tare curios, omule. Ăsta-i un mare cusur şi-ţi aduce numai necazuri. Cât despre tine, i se adresă el lui Lapierre, fii cu băgare de seamă!

Apoi se îndepărtă, urmărit de privirile celor doi valeţi.

— „Fii cu băgare de seamă!” îl maimuţări Lapierre. Ce zici de asta, meştere Alain?

— Cocoşul tânăr cântă tare, răspunse Alain. Ai zice că se crede de rasă. În ce priveşte chestia cu băgarea de seamă, ăsta-i întotdeauna un sfat bun.

Fără să-şi dea seama, Didier pornise în direcţia grădinii. Curând se găsi în mijlocul unui pâlc de carpeni înalţi, ale căror ramuri se aplecau, formând inevitabilul, clasicul labirint din grădinile secolului al XVIII-lea. Din loc în loc, printre crengile care vesteau deja apropierea iernii, se puteau zări statui de marmură.

Didier privea în jur cu un ochi distrat. Fără voia lui, gândul i se întorsese la senzaţiile încercate în aceeaşi dimineaţă, în momentul trezirii.

Aşa cum se întâmplă deseori cu firile agere şi poetice, îi fu de-ajuns să recheme o nălucă, pentru ca ea să şi apară. Zidurile înalte, îmbrăcate în verdeaţă, îi deveniseră vechi cunoştinţe. Îşi croi drum prin acest dedal[45] şi, deşi era limpede că era aranjat de mâna omului şi nu o creaţie a naturii, se strădui să creadă că-şi poate face din amintire un fel de fir al Ariadnei[46].

„Ia să vedem”, îşi zise el, jumătate în glumă, jumătate în serios. „Ia să vedem dacă am dreptate. Să vedem dacă-mi amintesc sau dacă bat câmpii. Memoria – sau imaginaţia – îmi spune că la capătul acestei alei, în dreapta, există un leagăn, în care se află statuia unei nimfe. Să vedem!”

Îşi urmă drumul, plin de nerăbdare. Speranţele îi crescuseră, aşa că se temea de o dezamăgire.

La câţiva paşi de locul unde cotea aleea cu carpeni, se opri şi privi printre ramuri. Simţi că-i fuge sângele din obraz. Îşi duse mâna la inimă şi scoase un ţipăt. În faţa lui se găseau leagănul şi statuia.

Numai că la strigătul lui, statuia însufleţită, nimfa înveşmântată în alb, tresări violent şi întoarse capul.

45-Dedal – în mitologia greacă, iscusit meşteşugar, sculptor şi arhitect. La porunca regelui Minos al Cretei a construit Labirintul, unde a şi fost închis împreună cu fiul său Icar. Prin extensie, *dedal* este sinonim cu labirint. (n. tr.).

46-Ariadna – în mitologia greacă, fiica lui Minos, regele Cretei, îndrăgostită de eroul Tezeu, a înlesnit ieşirea acestuia din Labirint, cu ajutorul unui fir călăuzitor. (n. tr.).

19
La umbra carpenilor

Iluzia îi dispăru în aceeaşi clipă. În această prinsoare cu el însuşi, Didier pariase pe un leagăn şi o statuie. Leagănul exista dar ceea ce el luase drept nimfă era o tânără fată în carne şi oase, şi anume domnişoara Alix de Vaunoy de La Tremlays.

De altfel, era explicabil că se înşelase. În momentul când fusese zărită de Didier, domnişoara de Vaunoy stătea în picioare, întoarsă cu spatele, nemişcată în mijlocul leagănului, citind o scrisoare mototolită, evident recitită deseori. Părul ei negru era de astă dată pudrat şi i se revărsa în bucle pe rochia albă de muselină.

La ţipătul lui Didier, fata se întoarse şi scăpă din mână hârtia.

Primul imbold fu s-o ia la fugă, dar se stăpâni şi făcu doi-trei paşi până la cotitura aleii cu carpeni, unde ar fi trebuit să se arate Didier.

Îi recunoscuse vocea.

Domnişoara de Vaunoy avea acea paloare prevestind o hotărâre decisivă. Privirea, de obicei blândă şi în acelaşi timp îndrăzneaţă, era tristă, serioasă şi timidă. Didier înainta spre ea cu o urmă de stânjeneală. Ca să-şi revină, se aplecă şi ridică scrisoarea ce căzuse din mâna fetei. Era scrisul lui. Îl recunoscu şi se simţi şi mai încurcat.

— E scrisoarea pe care mi-ai trimis-o ca să mă înştiinţezi că

urma să pleci! zise Alix, fără altă introducere. Mă bucur că a ajuns în mâna ta, poţi s-o păstrezi.

Didier amuţise.

— Am fost fericită să te revăd, continuă Alix, pentru că-mi aminteam de tine ca de un frate.

În vis, Didier o numise „sora lui”, şi deseori i se întâmplase să compare sentimentul faţă de ea cu afecţiunea unui frate. Cu toate acestea o întrebă:

— Adevărat, Alix?

— Ştii că nu mint niciodată, răspunse Alix.

Zâmbi cu gravitate şi continuă:

— Hai să vorbim despre ea. E dorinţa mea. E o fată tare dulce. Privirea ei e cea a unui înger. Sufletul îi e şi mai curat decât privirea.

— Despre cine vorbeşti? bolborosi Didier.

— Oh, exclamă domnişoara de Vaunoy înăsprindu-şi glasul. Ştiu că n-ai nimic să-ţi reproşezi. Dar n-ar fi bine nici să negi. Noi, fetele pădurii, suntem ca surorile. Eu sunt nobilă şi bogată, ea-i o tânără simplă şi săracă. Dar în copilărie ne-am întâlnit deseori pe potecile pădurii. Ne-am jucat cândva împreună pe sub stejarii uriaşi de lângă Sfânta-Fecioară-din-Inima-Pădurii. Reuşisem cumva s-o mai îmblânzesc pe mica sălbatică! De-atunci, în vreme ce ea se mulţumea cu singurătatea, eu cunoşteam tot mai multă lume. În timp ce ea hoinărea liberă prin desiş, eu învăţam să port haine de mătase şi catifea, să vorbesc, să tac şi să zâmbesc. Stranie soartă! Ea-n singurătate, eu în mijlocul petrecerilor somptuoase de la Rennes, şi totuşi, la amândouă ne-a fost dat acelaşi destin. Dumnezeu a hărăzit-o bărbatului pe care… cred că mi-l doream şi eu de soţ.

— Acum nu mai crezi asta, Alix?

— Într-o zi, Didier, cam la vreo două luni după plecarea ta, mă plimbam singură prin pădure, gândindu-mă la serbările date de contele de Toulouse, când am auzit un glas cunoscut cântând prin pădure bocetul lui Arthur de Bretania.

— Fleur-des-Genêts! murmură căpitanul.

Alix zâmbi cu blândeţe.

— În sfârşit, ţi-ai dat seama despre cine vorbesc, Didier, zise ea. De mult n-o mai întâlnisem. Şi când am revăzut-o, mi s-a părut mai frumoasă ca oricând. M-a recunoscut într-o clipă şi mi-a ieşit în cale cu braţele deschise. Pe urmă, a luat din coşuleţul de caprifoi un bucheţel de ciuboţica-cucului, pe care mi l-a prins la cingătoare, şi… mi-a vorbit de tine.

— De mine! exclamă Didier, fără voia lui.

— Nu ţi-a rostit numele, dar am ştiut că erai tu. Atunci am înţeles ce trebuia să fac.

— Ah, Alix! izbucni Didier. Poate că sunt foarte vinovat!

— Faţă de ea, da, dacă mai scoţi un cuvânt în plus, pentru că ţi-e logodnică.

Se lăsă o clipă de tăcere. Apoi Alix reluă:

— Când îţi va fi soţie…

Se opri, văzând uimirea din privirea tânărului căpitan.

— Îţi va fi soţie, urmă ea apăsat. Ştiu că asta doreşti… şi chiar asta trebuie să faci. E foarte săracă, dar tu ai o spadă şi nu te numeri printre cei pe care obârşia îi predispune la vanitate!

Didier îşi ridică bărbia.

— E drept că nu-s gentilom, zise el. Ştiu asta şi cred că nu-i nevoie să-mi reaminteşti.

De data asta, Alix îi întinse mâna.

— Iartă-mă. Pledam cauza prietenei mele, zise ea.

Căpitanilor nu le place să fie puşi la punct – nici măcar în această manieră nobilă şi încântătoare.

— Domnişoară, vorbi el. Cauza Mariei nu mai trebuie susţinută de nimeni. Dar întrucât suntem frate şi soră – soră nobilă şi frate fără rang – am totuşi dreptul să-ţi pun nişte întrebări.

— Te rog.

— Purtarea ta faţă de mine e determinată de distanţa dintre noi?

— Nu.

— E vorba de altă căsătorie?

— Într-adevăr, tata vrea să mă mărite.

— Aha!

— Dar cel care mi-a fost propus nu-mi va fi niciodată soţ.

— Oare numele lui nu-i demn de-al tău? întrebă Didier, fără a-şi putea stăpâni ironia.

— E vorba de domnul de Béchameil, marchiz de Nointel, intendent regal pentru impozite.

Didier izbucni în râs.

Un alt râs, gros şi zgomotos, ca un ecou trimis de carpeni, răsună atunci la vreo câţiva paşi în spatele lor.

— Ah, proasta de mine! se sperie Alix. Nu ţi-am spus esenţialul. Acum nu mai e timp. Uite-i că vin! Pe curând! Mai avem de vorbit.

Şi se făcu nevăzută în mare grabă, lăsându-l pe căpitan uluit de această dispariţie subită.

Hohotul de râs se auzi din nou. Curând răzbătu şi un zvon de glasuri. În capătul aleii se iviră domnul de Vaunoy şi domnul de Béchameil.

20
Înainte şi după micul dejun

Amândoi păreau cât se poate de binedispuşi. Înaintară cu paşi mari spre Didier, care încerca din răsputeri să-şi recapete stăpânirea de sine, fără a reuşi să-şi ascundă aerul încurcat.

— Dragul meu, începu Vaunoy, am venit aici atraşi de hohotul dumitale de râs. Oare plimbarea de unul singur îţi dă atâta bună-dispoziţie?

— Am râs? întrebă maşinal Didier.

— Da' cum de nu, sfinte Dumnezeule! Sigur c-ai râs.

— Aţi râs, aţi râs! întări şi Béchameil. Am onoarea să vă salut.

— Dar nu-mi aduc aminte… începu Didier.

— Ei! zise Vaunoy, ochind hârtia din mâna căpitanului. Fără îndoială că scrisoarea aceea e cauza veseliei dumitale matinale…

— Cam aşa cred şi eu, vorbi Béchameil. V-aş ruga să-mi spuneţi cum vă simţiţi astăzi.

Didier mototoli în pumn hârtia, apoi o rupse bucăţele. În clipa următoare, îl salută pe intendent, răspunzându-i prin nişte politeţuri banale. Domnul de Béchameil îşi abandonase complet proasta dispoziţie din ajun. Vaunoy îi spusese că nu are de ce se teme de un rival şi-i garantase mâna domnişoarei Alix. Din această cauză, se simţea animat de o neobişnuită bunăvoinţă faţă de Didier.

Cât despre Vaunoy, acesta nu renunţase la bonomia-i prefăcută. Ai fi zis că-i un unchi grijuliu, care vorbeşte cu nepotu-i preaiubit.

— Domnilor! zise căpitanul, a cărui răceală contrasta puternic cu cordialitatea gazdelor. N-ați dori acum să stăm de vorbă cu privire la ordinele Maiestății Sale?

— Desigur, desigur! fu de acord Vaunoy.

— Desigur! repetă şi Béchameil. Şi totuşi, adăugă el după o clipă de gândire, cred că ar fi mai convenabil ca mai întâi de toate să servim micul dejun.

— Vai, domnule de Béchameil! zâmbi Vaunoy.

— Prietene, consideră că n-am zis nimic. Bineînţeles că prefer să-l servesc pe rege decât să servesc micul dejun, sau chiar prânzul! Dar asta nu mă împiedică să cred că un mic dejun care s-a răcit e un lucru lamentabil. Căpitane, vă ascultăm.

Didier scoase din portvizit un document, pe care Vaunoy aruncă o privire de formă. Văzând semnătura regală, Béchameil socoti nimerit să-şi scoată pălăria şi să se roage la Dumnezeu pentru Maiestatea Sa.

— La propunerea Alteţei Sale Regale, contele de Toulouse, guvernator al Bretaniei, regele mi-a încredinţat misiunea de-a escorta banii proveniţi din impozite, pe parcursul traversării acestui ținut, socotit primejdios…

— Extrem de primejdios! adăugă şi Béchameil.

— Pe lângă aceasta, regele m-a însărcinat să veghez la perceperea impozitelor, iar Alteţa Sa Serenissimă mi-a încredinţat misiunea specială de-a urmări şi distruge – prin orice mijloace – acei câţiva rebeli, cunoscuți sub numele de Lupi.

— Să-ţi ajute Dumnezeu! îi ură Vaunoy. Asta-i o sarcină nobilă, prietene!

„Nu te invidiez deloc pentru ea, flăcăule!” îi zise în gând Béchameil. Apoi, cu glas tare:

— Dumnezeu să te călăuzească!

— Vă foarte mulţumesc, domnilor! Dumnezeu e protectorul Franţei, aşa încât ajutorul Lui nu se va lăsa prea mult aşteptat. Mă gândesc însă că nu-mi va lipsi nici sprijinul dumneavoastră.

La această aluzie, atât de transparentă, Vaunoy răspunse înclinând din cap şi surâzând, plin de diplomaţie. Oricât ar fi fost de dornic, Béchameil nu-i putu imita decât gestul, nu şi surâsul. Era gastronom, nu diplomat.

— Pot conta pe ajutorul dumneavoastră? insistă Didier.

— Din toate punctele de vedere, prietene! răspunse Vaunoy. Te vom servi şi pe dumneata, şi pe Maiestatea Sa.

— Subscriu şi eu la cuvintele domnului de Vaunoy, zise Béchameil.

— Vă mulţumesc, domnilor. Nici nu mă aşteptam la altceva din partea a doi supuşi credincioşi ai regelui. Mă bazez mult pe sprijinul dumneavoastră şi vă previn din capul locului că voi profita de bunăvoinţa pe care mi-o arătaţi. Acum, vă rog să m-ascultaţi cu atenţie.

Béchameil îşi privi ceasul şi constată cu durere că ora micului dejun trecuse cam de multişor. Oftă din toţi rărunchii, dar nu îndrăzni să-şi manifeste mulţumirea mai explicit.

— N-am venit până aici, urmă Didier, fără a-mi pune la punct un plan de bătaie. Am luat toate măsurile. A fost alertată jandarmeria din Rennes. Cea din Laval e deja în drum spre Bretania. La nevoie, mă vor sprijini şi detaşamente din Vitré,

Fourgères şi Louvigné-du-Désert.

— Bravo! exclamă Béchameil. O adevărată armată!

— Cam trei sute de oameni, domnule!

— Nu-s de-ajuns, interveni Vaunoy. Lupii sunt de patru ori mai mulţi.

Lui Béchameil îi mai pieri din entuziasm.

— Ştiam că sunt mai mulţi, replică glacial căpitanul. Vom fi unul contra patru. E suficient!

— N-am prea înţeles! vorbi Béchameil.

— E suficient, repetă Didier, pentru că toate atuurile vor fi de partea noastră. Doar nu vă-nchipuiţi că am de gând să-i atac la Groapa Lupilor? Să nu vă mire că ştiu cum se numeşte ascunzătoarea lor, domnule de Vaunoy. Datorită unor împrejurări, pe care socotesc că nu-i cazul să vi le destăinui aici, cunosc pădurea Rennes de parcă ar fi locul meu de baştină.

La aceste cuvinte, Hervé de Vaunoy tresări violent şi se albi la faţă atât de brusc, încât Béchameil se repezi să-l prindă în braţe.

— Dar ce s-a întâmplat, prietene? îngăimă intendentul.

— Nimic… N-am nimic… bâigui Vaunoy.

— Ei, asta-i! Cred că ai nevoie să pui ceva în gură, ca să-ţi mai vii în fire. De fapt, ora micului dejun a trecut de treizeci şi cinci de minute.

Printr-un efort de voinţă, Vaunoy reuşise, de bine de rău, să-şi mai revină, aşa încât îl dădu deoparte pe Béchameil.

— Căpitane, vorbi el. Te rog să mă ierţi. O indispoziţie subită… Mi se mai întâmplă din când în când. Vrei să fii atât de amabil şi să continui?

— În interesul dumitale, prietene – insistă eroic Béchameil –

te rog să mergi să mănânci ceva. Căpitanul şi cu mine te vom urma.

Vaunoy avu un gest de nerăbdare, şi Béchameil trebui să admită, descurajat, că micul dejun era amânat pentru cine ştie când.

— Vă spuneam – urmă Didier, care nu fusese prea atent la ce se petrecuse – că pădurea mi-e foarte cunoscută. Ştiu că adăpostul Lupilor nu poate fi atacat şi nici nu vreau să-mi asum un asemenea risc – cel puțin până când banii Maiestății Sale nu vor fi puşi la adăpost. Dar eu am nevoie de nişte poziții în pădure, aşa încât vă cer permisiunea să mă folosesc de castelul La Tremlays, domnule de Vaunoy, şi de reşedința dumneavoastră de agrement de la Cour-Rose, domnule intendent.

— Ce nebunie! sări Béchameil. Şi ce vreți să faceți din ea, domnule?

— Ştiu eu? Poate o cazarmă.

— Dar în toate camerele sunt covoare!… M-au costat vreo douăzeci de mii de scuzi!

— Ruşine, domnule de Béchameil! dădu să-l întrerupă Vaunoy.

Dar de data asta, intendentul nu era uşor de domolit.

— Am acolo porțelan japonez, faianță italienească, gresie elvețiană şi cristaluri suedeze. Numai bucătăria m-a costat paisprezece mii cinci sute de livre, domnule! Iar dumneavoastră vreți să dați iama în toate! Soldații îmi vor pustii cămara şi-mi vor goli pivnița! Pivnița mea, cea mai bogată din toată Franța şi Navarra! Îmi vor zgâria mozaicul, îmi vor sparge tablourile şi cristalurile şi mai ştiu eu câte? Cazarmă! La dracu', domnule! Credeți că mi-am făcut casa

asta ca să vă adăpostesc în ea soldăţoii?

— Ruşine, domnule de Béchameil! repetă pentru a treia oară domnul de Vaunoy. Sfinte Dumnezeule! N-auzi? Ruşine!

Intendentul tăcu, gâfâind. Didier nu se sinchisi de întrerupere şi continuă fără să se tulbure:

— *Poate* o cazarmă. În orice caz, domnilor, vă făgăduiesc să vă dau de ştire cu două ore înainte.

— E perfect! aprobă Vaunoy, care părea gata să încuviinţeze orice.

— Prietene! izbucni disperat Béchameil. Nu te-nţeleg! Să ştii că eu n-aş renunţa la casa asta nici pentru o sută de mii de pistoli!

Vaunoy îl strânse puternic de mână – semn pe care reuşesc să-l înţeleagă până şi minţile cele mai puţin luminate.

Intendentul tăcu brusc.

— Dragul meu căpitan, vorbi cât se poate de curtenitor Vaunoy. Cred că măsurile despre care vorbeşti reprezintă doar încununarea planului dumitale. Înainte de a-ţi întări poziţia, te vei ocupa fără îndoială de transportul banilor care te-aşteaptă la Rennes, întrucât se spune că visteria regelui ar fi cam goală – sau aproape goală.

— Acesta e şi planul meu, domnule.

— Atunci, până când La Tremlays va deveni cazarmă, îl putem folosi ca han pentru soldaţii din escortă.

— Impozitul, îl întrerupse căpitanul, rămâne în grija şi răspunderea intendentului regal, atât timp cât se află încă între graniţele Bretaniei. Prin urmare, domnul intendent e cel ce trebuie s-aleagă unde vor petrece noaptea oamenii din escortă.

Pe chipul castelanului de La Tremlays se aşternu o expresie de mare îngrijorare. Neliniştea trebuie să-i fi fost, într-adevăr,

nespus de mare, dacă domnul de Vaunoy – atât de abil în a-şi stăpâni fizionomia – nu-i putuse ascunde de astă dată simptomele.

Atât Didier cât şi intendentul observară imediat schimbarea. Căpitanul nu-i acordă cine ştie ce atenţie. Credea că-l cunoaşte bine pe Vaunoy, pe care-l dispreţuia, fără a-l bănui capabil de trădare. În nepăsarea şi detaşarea lui, nu se osteni să se preocupe de acest mărunt incident.

Cât despre Béchameil, acesta interpretă vizibila nelinişte a castelanului în felul său. Se gândi că Vaunoy, care ştia de-acum că alegerea depinde de intendent, se temea de urmările pe care le-ar fi avut hotărârea lui asupra vieţii şi proviziilor de la castel.

— Prietene, vorbi el, în primul rând trebuie să te anunţ că toate cheltuielile privind acest convoi mă privesc numai pe mine…

Vaunoy păli şi mai tare, încruntându-şi sprâncenele.

— Voi plăti eu tot, continuă intendentul. Pentru mine, ospitalitatea e o datorie.

— Doreşti deci să-i găzduieşti pe oamenii regelui în casa dumitale de la Cour-Rose? întrebă Vaunoy, din ce în ce mai neliniştit.

— Nu, prietene, nicidecum! protestă energic Béchameil.

Vaunoy respiră adânc şi-şi recăpătă încet culoarea din obraz.

Acest amănunt fu atât de vizibil încât îl observă şi Didier.

De altfel, totul dură doar o clipă, iar pe măsură ce chipul lui Vaunoy redevenea calm şi liniştit, se risipeau şi îndoielile tânărului căpitan.

Totuşi, pentru un spectator atent şi dezinteresat al acestei scene, ar fi fost limpede că în mintea lui Vaunoy se conturase

un plan îndrăzneţ, care se baza în mare măsură pe opţiunea domnului de Béchameil de a desemna La Tremlays drept loc de odihnă pentru escorta formată din oamenii regelui.

Béchameil, care era departe de a-şi imagina că decizia lui ar fi fost pe placul lui Hervé de Vaunoy, încercă să se scuze şi să se justifice în felul său.

— Îţi repet, prietene – i se adresă el lui Vaunoy – că nu va trebui să faci niciun fel de cheltuieli.

— Să lăsăm asta! îl întrerupse Vaunoy.

— Dă-mi voie! Sper că-mi faci onoarea să mă consideri un supus credincios şi devotat al Maiestăţii Sale. Umila mea locuinţă îi stă la dispoziţie, de sus şi până jos, etaj cu etaj. Dar e vorba de cinci sute de mii de livre!

— Cinci sute de mii de livre? repetă rar stăpânul castelului La Tremlays.

— Chiar aşa, prietene, dacă nu chiar şi mai mult. Dacă suma asta ar fi furată, averea mea – câştigată cu sudoarea frunţii – s-ar duce pe apa sâmbetei. Casa de la Cour-Rose nu-i în măsură să facă faţă unui asediu, iar dacă Lupii…

Vaunoy ridică din umeri, plictisit.

— Domnul intendent are dreptate! zise căpitanul, care de vreo zece minute nu mai acorda cine ştie e atenţie discuţiei

— Dă-mi voie… insistă Béchameil, ca răspuns la gestul lui Vaunoy. Aş fi peste poate de îndurerat dacă ţi-ai închipui cumva…

— Hai să mergem la masă! propuse zâmbitor stăpânul castelului La Tremlays.

Lovitura era bine ţintită. Béchameil îşi mişcă fălcile convulsiv, de parcă ar fi vrut să se explice până la capăt. Nu reuşi însă decât să repete vorbele care-i trezeau în suflet cele

mai dulci senzaţii:

— Să mergem la masă!

Vaunoy se sprijini de braţul lui Didier. Béchameil păşea în frunte, cu nările în vânt, adulmecând miresmele dinspre bucătărie. Pe drum, deciseră că banii vor pleca din Rennes a doua zi. Din oraş până la castel nu era mult, numai că drumurile Bretaniei anilor 1740 erau trasate în aşa fel încât multiplicau distanţele.

În pofida remarcabilei proeminenţe a abdomenului său, Béchameil urcă treptele din numai trei salturi. O clipă mai târziu, îşi înnoda şervetul pe sub bărbie, ca să deguste un delicios preparat din aripioare de becaţă, pe care-l declară excelent şi-l onoră în consecinţă.

Nici Hervé de Vaunoy nu stătu cu braţele încrucişate în această dimineaţă. De-abia se sfârşise masa, iar domnul de Béchameil numai ce se întinsese puţin pe pat, fără a neglija acea importantă datorie a unui *gourmet*[47] – siesta – că domnul de Vaunoy îşi luă rămas bun de la Didier sub un pretext cu atât mai lesne de găsit, cu cât tânărul căpitan nu se dădea în vânt după aşa companie, şi porni îngrijorat şi preocupat spre apartamentul lui.

— Trimite-i la mine imediat pe Lapierre şi pe Alain, porunci el unui valet, pe care-l întâlni pe coridor.

Valetul se grăbi să-i îndeplinească ordinul, iar Vaunoy îşi continuă drumul. Aruncând din întâmplare o privire distrată pe una din ferestrele coridorului, o zări pe Alix, care se plimba pe aleea principală din grădină, visătoare şi cu capul în piept.

„Mereu tristă”, îşi zise Vaunoy, dând dovadă de un dram de

47-Gourmet (fr.) – cunoscător într-ale mâncării. (n. tr.).

sensibilitate. „Biata fată! Dar ce să-i faci dacă nu-i rezonabilă? Béchameil e cea mai bună partidă din câte există!”

Tocmai dădea să treacă mai departe, când dintr-o alee laterală apăru căpitanul Didier, care părea şi el cufundat în reverie. Vaunoy schiță o grimasă de iritare.

„Era pe punctul de a-l uita”, murmură el. „Era limpede. Şi uite-l că s-a întors! Simpla lui prezenţă îmi strică toate socotelile. Şi dacă vreo întâmplare neprevăzută, împotriva căreia orice precauție e inutilă, i-ar dezvălui…”

Vaunoy se opri. După cum am spus, aleile pe care se plimbau Alix şi Didier se intersectau. Cu fiecare pas, cei doi tineri se apropiau unul de celălalt. Peste câteva momente aveau să se întâlnească.

„Şi la ce bun să ştie?” se mânie în sinea lui Vaunoy. „Chiar steaua lui mă împinge să-i fac rău. Ori că află, ori că nu, dacă nu-l las să moară, nu mă va lăsa să trăiesc.”

Alix şi Didier ajunseră la intersecţia aleilor în acelaşi timp. Chiar în clipa când urmau să se găsească faţă în faţă, Vaunoy îşi duse la buze fluierul de vânătoare.

Didier îl salută şi-şi continuă plimbarea

„E ca un făcut!” se gândi Vaunoy. „Sfinte Dumnezeule! Deja am ratat lovitura de două ori. Dar se spune că cifra trei poartă noroc!…”

Intră în apartamentul lui, unde nu peste mult timp veniră şi cei doi slujitori credincioşi, Alain şi Lapierre. Aproape în aceeaşi clipă deschise uşa şi Alix:

— M-ai chemat, tată?

Vaunoy, care tocmai deschisese gura ca să dea porunci celor doi acoliți ai săi, ezită un moment, pe punctul de a-i spune fetei că n-o chemase. Dar se răzgândi.

— Rămâneţi aici! le şopti el celor doi slujitori. Voi avea nevoie de voi peste câteva clipe.

Apoi o luă pe Alix de braţ şi o conduse încet-încet de-a lungul coridorului.

Alain şi Lapierre rămaseră singuri. Majordomul, a cărui inteligenţă se diminuase simţitor cu vârsta, dar şi ca efect al beţiei, îşi scoase din buzunar clondiraşul şi trase o duşcă bună de rachiu.

— Vrei şi tu? îl întrebă el pe Lapierre.

— E destul timp pentru toate, răspunse fostul saltimbanc. Nu beau niciodată când am ceva de discutat cu stăpânul.

— Ba eu, în asemenea situaţii, beau dublu!

— Şi vezi tot aşa! Ieri n-ai fost nici măcar în stare să-l recunoşti pe dobitocul ăla de valet!

— Îmbătrânesc, filosofă Alain, dând pe gât încă o înghiţitură. Adevărul e că mă lasă memoria. Dar dacă-l mai văd o dată, s-ar putea să-l recunosc.

— Şi dacă nu mai pune piciorul pe aici?

În loc de răspuns, Alain duse clondiraşul la gură pentru a treia oară, apoi se cuibări să aţipească puţin, în aşteptarea stăpânului. Lapierre ridică din umeri şi, ca să nu piardă timpul, făcu ocolul odăii, găzduind cu generozitate în buzunarele pieptarului toate monedele uitate din întâmplare ici şi colo. Sertarele erau încuiate.

După ce-şi termină investigaţia, se sprijini pe pervazul ferestrei. Departe, în grădină, îl zări pe Didier, care-şi continua plimbarea singuratică.

Lapierre căzu pe gânduri.

— Pff! şopti el, ţuguindu-şi buzele. Credeam că-l urăsc mai mult. Zău că-i băiat frumos. Vaunoy plăteşte puţin şi pretinde

mult. He, he! O să vadă el!

— Vrei şi tu? mormăi Alain, care ciocnea paharul în vis.

Lapierre îl copleşi cu o privire lungă şi dispreţuitoare.

— Uite cum ajungi dacă-l sluj eşti pe Vaunoy! mârâi el. Niciodată nu găseşti vreun sertar descuiat. O groază de muncă şi numai câţiva gologani. E un păcat să te vinzi pentru atât de puţin… O să vadă el!

21
Domnişoara de Vaunoy

În vreme ce Alain şi Lapierre aşteptau, Hervé de Vaunoy se plimba cu paşi rari pe coridor, la braţ cu fiica sa, căreia îi mângiia părinteşte mâna albă şi delicată.

— Trebuie să te cert, Alix! îi spuse el, cu glas cât se poate de mieros. Eşti atât de rece faţă de oaspetele nostru, căpitanul Didier!

Apăsă pe ultimele cuvinte şi-şi privi fiica cu coada ochiului. Pe chipul frumos şi liniştit al lui Alix nu apăru nicio urmă de emoţie.

— Nu trebuie să exagerezi, continuă castelanul. Căpitanul e un viteaz ofiţer al regelui şi are dreptul la toată consideraţia noastră. Când nu-ţi place cineva, e bine totuşi să nu-i arăţi direct.

Alix înălţă o privire calmă spre Vaunoy, iar acesta tăcu.

Îşi iubea fiica. Era singurul sentiment omenesc care mai dăinuia într-un suflet unde făcuseră ravagii egoismul şi lăcomia. Ar fi vrut s-o facă fericită, dar era presat de evenimente. Un singur cuvânt al lui Béchameil îi putea pune în pericol averea, titlul de nobleţe şi chiar viaţa. Trebuia să cumpere sprijinul lui Béchameil – cu orice preţ!

În această clipă, Vaunoy se simţea stingherit. Alix îl domina de la înălţimea sincerităţii ei. Pentru a nu ştiu câta oară, îşi făcu reproşuri că a recurs la viclenie faţă de ea, dându-şi seama – şi-aşa destul de târziu – că viclenia e neputincioasă în faţa

candorii.

Prea josnic ca să priceapă ce înseamnă neliniştea unui părinte prins cu minciuna de propriu-i copil, se simţea totuşi umilit şi făcu un efort de a-şi lepăda masca.

— Alix! zise el pe neaşteptate, simulând destul de bine franchețea. Am greşit, procedând astfel cu tine. Iartă-mă. Meriţi să-ţi acord toată încrederea, aşa că vreau să renunţ la orice subterfugiu. Ştii bine care mi-e dorinţa. Poate bănuieşti şi motivele care mă îndeamnă să gândesc aşa. Oare ai să-mi înşeli aşteptările?

— Voi face precum am făgăduit, tată! răspunse Alix.

Vaunoy respiră uşurat.

— Cuvântul tău mi-ajunge, zise el. Timpul e un leac fără greş pentru capriciile şi antipatiile unei tinere fete. Pentru moment, îți cer numai să nu-l mai vezi pe căpitanul Didier.

— Dar l-am şi văzut, tată.

— Da? Şi-aţi stat de vorbă?

— Da, am stat de vorbă.

— Deci răceala ta e numai o prefăcătorie…

Alix îl opri cu o privire blândă şi liniştită.

— Gesturile mele nu mint mai mult decât cuvintele, zise ea. Fii liniştit, tată. Am destulă voinţă ca să-mi ţin făgăduiala. De altfel, adăugă ea aproape în şoaptă, mai ai şi altă garanţie, în afară de voinţa me. Căpitanul Didier nu mă va cere de soţie.

— Adevărat? nu-şi putu stăpâni bucuria Vaunoy. Iată o veste bună, Alix, continuă el. Ah, căpitanul… acest soldat înfumurat şi norocos…

Rosti ultimele cuvinte pe un ton ironic, care ar fi rănit adânc o inimă de rând. Dar Alix era deasupra unor astfel de insulte. Chipul ei rămase senin, iar surâsul – melancolic şi liniştit.

— Sunt de acord cu dumneata, tată! reluă ea. Cred că aşa-i mai bine pentru toţi.

Vaunoy îşi cunoştea fata. Oricât de puţin o înţelegea, avea totuşi faţă de ea un sentiment de respect. Cu toate acestea, resemnarea ei i se părea atât de ieşită din comun, încât nu-i venea să creadă că-i reală.

Involuntar, alunecă pe panta vechilor deprinderi şi încercă încă puţin spionaj moral.

— Sfinte Dumnezeule! exclamă el, după câteva clipe de tăcere. Dar tu eşti culmea supunerii, Alix. Pun prinsoare că nu există alta ca tine între Paris şi Rennes. Niciun reproş! Nu-mi vine să cred! Asta-mi dă speranţe pentru sărmanul domn de Béchameil.

Alix nu spuse nimic.

— Dar să nu mai vorbim despre asta, urmă stăpânul castelului La Trermays. Avem deja un punct câştigat. Nu trebuie să-ţi pretind prea mult odată. Şi eu, care mă neliniştеam! Acum văd că n-am motive să mă tem! Nu mă mai miră rezerva ta de ieri seară… Unde s-a mai întâlnit atâta impertinenţă? Desigur, sunt gata să-ţi jur că întrevederea de care vorbeam adineauri va fi ultima şi că nu va mai exista o alta.

Aceasta era partea cea mai importantă a discursului lui Hervé de Vaunoy. Restul nu fusese decât un preambul. Aşa încât tatăl urmări neliniştit efectul vorbelor sale asupra fiicei, aşteptându-i răspunsul şi pândindu-i cel mai neînsemnat gest.

Uita din nou că toate precauţiile lui erau inutile. Cuvintele lui Alix n-aveau nevoie nici de interpretări, nici de comentarii.

Fata i-l arătă din ochi pe Didier, care ieşea din parc, intrând în pădure.

— Va trebui s-aştept să se întoarcă.

Vaunoy crezu că n-a auzit bine.

— Să se întoarcă? repetă el mecanic.

— Da, tată. I-am promis că-l voi revedea. Trebuie. Îi sunt datoare acesta întâlnire. Te rog să-mi faci favoarea de-a nu mi te împotrivi.

— Dar… începu Vaunoy, surprins şi intrigat.

— Nu mă refuza! îl rugă Alix, însufleţindu-se dintr-odată. Întotdeauna te-am ascultat, şi Dumnezeu mi-e martor că m-ar durea să n-o pot face vreodată.

— Asta înseamnă că dacă nu ţi-aş da consimţământul, ai refuza să m-asculţi?

Alix înclină capul în tăcere.

— Minunat! exclamă Vaunoy, al cărui ton înciudat nu avea nimic din demnitatea unui tată ofensat. Măcar sunt prevenit! Şi, dacă-mi îngădui, aş putea şti ce comunicare e atât de importantă, încât să necesite o întâlnire între domnişoara de Vaunoy şi căpitanul Didier?

— N-aş putea să-ţi spun, tată.

— Din ce în ce mai bine! Dar nici nu pot să cred! Alix, uiţi că te-aş putea constrânge, te-aş putea încuia în apartamentul tău!

— Sper să n-o faci, tată.

— Şi dacă totuşi aş face-o? se înfurie de-a binelea Vaunoy.

— Tată! vorbi Alix, stăpânindu-şi glasul. Te respect şi te iubesc, numai că de mult timp păstrez tăcerea asupra domnului de Béchameil – şi asta, de dragul dumitale…

Se opri, ruşinată de-a se fi găsit la un pas de ameninţare, dar Vaunoy înţelesese şi furia i se domolise ca prin farmec.

Se strădui să abordeze o expresie de mare veselie.

— Eşti un copil neascultător. Alix! zise el, sărutând-o

zgomotos pe frunte. Ştii că nu-ţi pot refuza nimic şi abuzezi de puterea ta, care începe să devină tiranie. Ţi-am vorbit din pură curiozitate. Voiam să-ţi surprind marele secret, dar m-ai învins şi nu mai încerc niciun duel verbal cu tine. În caz de nevoie, îmi voi trimite avangarda – pe respectabila mea soră, domnişoara de Vaunoy – şi-atunci să te ţii! Ia bine seama!

Alix nu se lăsă indusă în eroare de această bruscă veselie. Avea dreptate Vaunoy: cu toată experienţa lui îndelungată de intrigant, nu putea lupta cu firea sinceră şi deschisă a fiicei sale. Stăpânul castelului La Tremlays nu făcea decât să-şi irosească diplomaţia în zadar.

— Sunt fericită că te-aud vorbind astfel, tată! zise simplu Alix.

— Atunci, fii îngăduitoare şi ai puţină milă faţă de sărmanul domn de Béchameil. Dar asta va veni cu timpul… Vom avea destulă vreme să vorbim.

Îşi scoase ceasul.

— Deja ora unsprezece… murmură el. Bine, fata mea, te las şi-ţi dau mână liberă. Sunt sigur că mă pot încrede în tine. Pe curând!

Schiţă un gest familiar şi afectuos, la care Alix răspunse printr-o plecăciune respectuoasă, apoi se grăbi să se întoarcă în apartamentul său, unde-l aşteptau cei doi slujitori: unul filozofând, celălalt sforăind.

Când Alix rămase singură, chipul ei îşi pierdu brusc expresia mândră şi-n ochi i se citi o adâncă descurajare.

— Să-l revăd! şopti ea. Să mai îndur o dată chinul ăsta!

Aproape fără voia ei, coborî scara interioară şi treptele de granit de la intrarea castelului. Se lăsă să cadă pe o bancă din capătul grădinii şi-şi cuprinse faţa palidă cu amândouă

mâinile.

După vreo câteva clipe, scoase din sân un mic medalion de aramă, lucrat primitiv, care îi atârna la gât, prins într-un şnur de mătase.

Privi îndelung medalionul şi spuse:

— Să-l revăd! Da… Voi suferi, dar îl voi salva!

22
Doi servitori credincioşi

Vaunoy avea deseori astfel de întrevederi cu fiica sa. Alix ştia destul de bine ce importante erau pentru tatăl său favorurile domnului de Béchameil, ba chiar ghicise că Vaunoy nu avea asupra domeniului familiei Treml decât nişte drepturi îndoielnice şi precare.

E de la sine înțeles că niciodată nu făcea aluzie la acest fapt.

Caracterul tatălui ei – pe care ar fi dorit din toată inima să nu-l judece, dar a cărui josnicie îi sărea în ochi – fusese pentru ea un izvor de supărări încă de la cea mai fragedă vârstă. Firea ei serioasă, loială şi puternică se obişnuise cu el, dar cu mare tristețe. De fapt, chiar acceptarea atenţiilor lui Didier, cândva, la Rennes, reprezenta dorința – sau, mai curând, necesitatea – de-a scăpa de obsesia paternă.

De altfel, ea nu vedea în actul uzurpator al lui Vaunoy decât un pericol, nu o crimă, pentru că habar nu avea că această uzurpare îl prejudiciase pe proprietarul legitim.

Şi la urma urmei, nimeni n-ar fi putut susţine contrariul, întrucât Treml nu desemnase niciun moştenitor.

Intendentul regal, ridicol şi vrednic de dispreţ, îi inspira fetei o repulsie de neînvins, aşa că fără insistența şi perseverența tatălui ei, l-ar fi respins de mult şi definitiv. Dar Vaunoy n-o slăbea o clipă. Îşi închipuia că-i un bun cunoscător al firii omeneşti şi o asedia pe Alix, împuindu-i capul cu toate minunăţiile pe care avea să i le ofere situaţia viitorului ei soţ.

Béchameil era omul cel mai bogat la vremea aceea.

E drept că Vaunoy nu făcea progrese, dar câştiga timp.

Sosirea lui Didier risca să-i distrugă rodul unor eforturi atât de susţinute şi de îndelungate. Încercă să înalţe o barieră între căpitan şi fiica sa. Am văzut care a fost rezultatul tentativei sale: hazardul avea să-l servească mai bine decât propria-i pricepere. Îi încolţise în minte un plan îndrăzneţ, a cărui idee se născuse pe aleea cu carpeni, în compania lui Didier şi Béchameil.

Începând din acel moment, proiectul începuse să prindă contur. În timpul micului dejun, cântărise şansele de reuşită şi se hotărâse să-şi joace cartea cu orice preţ, oricare ar fi fost riscurile.

De vreo jumătate de oră, domnul de Vaunoy se reîntorsese lângă acoliţii săi. De bine-de rău, majordomul îşi alungase somnul, iar Lapierre se instalase – conform obiceiului – într-un fotoliu confortabil. Amândoi urmau să-l asculte pe stăpân expunându-şi planul.

Vaunoy vorbi mult timp şi fără întreruperi. Când sfârşi ce avea de spus, îşi aţinti o privire întrebătoare asupra celor doi servitori. Alain răspunse cu un gest echivoc, iar Lapierre se legănă cu îndemânare pe unul din cele patru picioare ale jilţului în care stătea.

— N-aţi auzit ce-am spus? întrebă Vaunoy.

— Ba da, răspunse Lapierre. Eu am auzit.

— Şi eu, îi ţinu isonul Alain.

— Şi ce-aveţi de zis?

Bătrânul majordom simţi că-l furnică degetele de dorul sticluţei pătrate, în care ar fi aflat, probabil, un răspuns, dar nu îndrăzni. Aşteptă, gândindu-se că va avea destul timp să

vorbească, după ce va auzi părerea lui Lapierre.

Valetul însă continua să se legene.

— Ei, ce părere ai? repetă Vaunoy, încruntând din sprâncene.

— He, he! râse atotştiutor Lapierre.

— Chiar aşa, îl aprobă apăsat Alain..

— Cum? exclamă înfuriat Vaunoy. Nu pricepeţi că în aceste împrejurări, moartea lui devine o întâmplare de care eu nu pot fi făcut răspunzător? Că nimeni nu va avea cum să mă bănuiască şi că ar trebui ca cineva să fie nebun, sau de rea-credinţă, ca să mă acuze de-o asemenea nelegiuire?

— Ba da, încuviinţă Lapierre. Eu unul, înţeleg.

Alain aprobă şi el, dând din cap cu gravitate:

— Şi-atunci? reluă Hervé de Vaunoy.

— He, he! râse din nou Lapierre.

Vaunoy, care se făcuse stacojiu la faţă, blestemă printre dinţi.

— Mda! urmă fostul înghiţitor de săbii, fără a se emoţiona câtuşi de puţin. E clar că n-ar avea nicio scăpare. Dacă aşa ar sta lucrurile, nu i-aş plăti prea scump pielea, numai că…

— Numai că ce?

— Lucrurile nu stau chiar aşa.

— Crezi că momeala de cinci sute de mii de livre nu-i destul de atrăgătoare?

— I-ai ademeni şi cu a zecea parte din suma asta.

— Pentru a douăzecea parte, murmură ca pentru sine Alain, mi-aş vinde sufletul diavolului – eu, care-s om în vârstă şi supus credincios al regelui.

— Atunci, ce vrei să spui? întrebă Vaunoy pe Lapierre.

Alain ciuli urechea, pentru a putea – la nevoie – să-şi

însuşească opinia colegului său. Fără a părea să acorde atenţie faptului că Vaunoy începea să-şi piardă răbdarea. Lapierre se legănă o clipă pe jilţul său şi vorbi foarte sigur de el:

— Bănuiesc că aţi auzit de fabulele lui La Fontaine[48]… Dacă vă supăraţi, eu nu mai scot un cuvânt. Acest La Fontaine e un poet ale cărui sfaturi sunt cât se poate de binevenite – lucru rar la un stihuitor. Acum îmi vine în minte una din fabulele lui…

— Sfinte Dumnezeule! îl întrerupse Vaunoy. Aş da zece ludovici să te văd ciomăgit bine, aici, în faţa mea!

— Daţi-mi banii şi n-aveţi decât să mă ciomăgiţi, răspunse imperturbabil Lapierre. Cât despre fabula la care mă refeream, n-aveţi cum să vă daţi cu părerea înainte de-a o auzi, iar cum eu n-o ştiu pe dinafară, nici n-am să v-o recit.

— Sfinte Dumnezeule! Scamator urâcios ce eşti! Unde vrei s-ajungi? Spune!

— Vă rog să-mi scuzaţi memoria cam slabă, urmă Lapierre. Cum nu dispun de text, am să vă povestesc despre ce-i vorba. Aşa! Cică şobolanii au ţinut sfat, socotindu-se cum să găsească o cale de a-l ucide pe temutul motan…

— Am înţeles! izbucni violent Vaunoy, ridicându-se în picioare şi umblând de colo-colo prin odaie, cu paşi mari.

„Eu nu!” cugetă Alain.

— Am înţeles! tună Vaunoy. Ţi-e frică!

— Vă-nşelaţi. Pentru un plan ca al dumneavoastră ar fi mai bine dacă mi-ar fi frică. Numai că eu sunt ferm hotărât să procedez precum şobolanii din fabulă. Nu mi-e frică.

— Ai fi în stare să-mi nesocoteşti poruncile, mizerabile!

48-Jean de La Fontaine (l621—l695) – scriilor francez, unul din cei mai mari fabulişii din literatura universală. (n.tr.).

— Să agăţ clopoţei la o pisică e o nerozie care iese din vederile şi principiile mele. N-are decât să-i agaţe altcineva, şi-atunci rămân sluga dumneavoastră preaplecată.

— Ce dracu tot zice acolo de clopoţei? îşi şopti în barbă Alain. Şi de unde până unde veni vorba de şobolani?

Vaunoy păstră o clipă de tăcere, apoi începu să se plimbe prin apartament, şi mai repezit. Chipul lui, de obicei atât de surâzător, se întunecase ca un cer prevestitor de furtună. Se făcea când roşu când alb ca varul, iar buzele îi tremurau de mânie.

— Se anunță uragan! îi strecură Lapierre lui Alain. Acu să te ții!

— Dar spune-mi şi mie odată despre ce-i vorba! îi murmură acesta, dârdâind din toate încheieturile.

Lapierre se aplecă spre urechea lui şi-i şuşoti câteva cuvinte. Bătrânul simți că-l trec fiorii.

— Sfântă-Fecioară-din-Inima-Pădurii! bolborosi el. Mai curând aş prefera să mă cobor în iad!

— Nu prea ai de ales, amice, dat fiind că dracul îți rezervă de mult un loc acolo unde zici c-ai vrea să mergi. Dar dacă ai intenția să te bucuri de găzduirea lui cât mai târziu cu putință – aşa cum cred eu – atunci țin'-te bine şi nu ieşi din vorba mea.

— Sfânta Fecioară! Doamne sfinte! Isuse Cristoase! începu să bâiguie Alain, tulburat peste măsură.

— Hai, trage o duşcă! Repede, că începe atacul!

Bătrânul majordom nu era omul care să nu țină cont de o asemenea povață. Aruncă o privire în direcţia lui Vaunoy, căruia nici prin minte nu-i trecea să-l spioneze, apoi îşi scoase din buzunar clondiraşul şi bău până simți că i se taie respiraţia.

— O să fie prăpăd, îl preveni Lapierre, fiindcă-i vorba de

ceva foarte important pentru el. La urma urmei, n-are ce ne face. Pe lumea asta, nu riscăm decât să ne spânzure, în vreme ce acolo jos o să fim arşi de vii!

— Cel puţin! suspină cu convingere Alain. Tare-aş vrea să nu mă vâr în toată tărăşenia asta, măcar de-aş şti că n-am voie să beau o zi întreagă!

Vaunoy se opri brusc, cu sprâncenele încruntate, cu privirea scăpărând, cu o expresie hotărâtă. Nu mai era acelaşi om. De pe faţă-i dispăruse orice urmă de viclenie.

Alain se făcu mic şi închise ochii, ca un copil fricos la vederea nuielei pedagogului. Lapierre, dimpotrivă, îşi aşeză jilţul pe toate patru picioarele, apoi se tolăni pe pernele lui, fără să se tulbure câtuşi de puţin.

Vaunoy nu acordă atenţie nici fricii unuia, nici sfidării celuilalt.

În loc să izbucnească într-un potop de insulte, sfârşind în măguliri viclene – după cum îi era obiceiul faţă de cei doi acoliţi – se aşeză la loc pe jilţul său şi-i privi pe rând, cu o răceală care-l puse pe gânduri până şi pe Lapierre.

— Într-o oră, vorbi el rar, apăsând pe fiecare cuvânt – unul dintre voi va trebui să urce în şa.

— Cu condiţia să nu fiu eu acela, răspunse Lapierre, n-am nimic împotrivă.

— Gura! îl repezi castelanul, fără să ridice tonul. Vă repet, într-o oră unul din voi trebuie să plece. Trebuie! Aş putea să fac uz de forţă, doar sunt stăpânul vostru. Dar poate că şi forţa ar fi neputincioasă în faţa apatiei tale, Alain, şi-a încăpăţânării tale, Lapierre. Iar timpul meu e mult prea preţios ca să mi-l irosesc înfuriindu-mă pe voi. Prefer să vă cumpăr supunerea. Ei, care dintre voi vrea să câştige o mie de livre?

În ochii stinşi ai majordonului se aprinse o luminiţă.

— O mie de livre! repetă el mecanic.

Vaunoy urmări cu mare nelinişte efectul propunerii făcute. O clipă crezu că bătrânul Alain era uluit de generoasa ofertă, dar nu ţinuse seama şi de Lapierre.

— O mie de livre! repetă şi valetul. Morţii nu se mai întorc să-şi încaseze poliţele, domnule! Iar avantajul e de partea dumneavoastră. O mie de livre! Măcar de-ar avea cine să mă moştenească!

Alain se scărpină după ureche şi redeveni momâia de mai înainte.

— Două mii de livre! zise scurt Vaunoy. Voi da două mii de livre, în avans, celui ce-mi va asculta porunca. Acum, pe loc!

Lapierre înălţă din umeri, iar Alain îi urmă exemplul, schiţând un gest de refuz.

— Dar, sfinte Dumnezeule! Ce-mi cereţi? strigă el, disperat. Doar v-am spus că trebuie! Oriunde-mi îndrept paşii, omul ăsta îmi iese întotdeauna în cale şi-mi zădărniceşte planurile. Odată descotorosit de el, vor dispărea şi toate necazurile mele. Cât timp e în viaţă, însă, îl voi avea în permanenţă în faţa ochilor, ca pe o ameninţare vie.

— Un fel de sabie a lui Damocles[49], remarcă Lapierre, care avea ceva cunoştinţe de literatură. E cât se poate de adevărat.

— Prezenţa lui aici, se înverşună Vaunoy, îmi primejduieşte nu numai proiectele în legătură cu fiică-mea, dar chiar averea,

---

49-Damocles – curtean al tiranului Siracuzei, Dionisios cel Bătrân (405—367 î.e.n), căruia îi lăuda bogăţia şi puterea. Pentru a-i arăta cât de nesigură este soarta celor puternici, la un banchet tiranul i-a atârnat deasupra capului o sabie care se ţinea numai într-un fir de păr. (n.tr.).

numele şi viaţa!

— Şi asta-i adevărat! încuviinţă Lapierre.

— Iar voi refuzaţi să m-ajutaţi, într-un moment când l-aş putea zdrobi dintr-o lovitură! Spuneţi odată, vreţi să dublez suma? S-o triplez? Vreţi chiar mai mult de-atât?

— Opt mii de livre, mormăi Alain.

— Opt mii de livre! Dragul şi credinciosul meu slujitor! sări Vaunoy. Îţi dau şi zece dacă vrei, toată recunoştinţa mea, şi…

— Un rug din lemn verde, undeva prin pădure! îl întrerupse Lapierre. Zău că-i tentant.

Vaunoy îl strânse de braţ cu violenţă.

— Cel puţin, vorbeşte numai pentru tine! îi şuieră el. Nu-l mai influenţa şi pe ăsta. Sunt gata să le plătesc şi pentru tăcere.

— Perfect! fu de acord Lapierre. Nu ne mai rămâne decât să fixăm suma. Cât vreţi să-mi daţi?

— Zece ludovici.

Fostul scamator amuţi. Era însă prea târziu. Lovitura îşi atinsese ţinta. Bătrânul majordom, care la început se lăsase orbit de cele zece mii de livre, acum dădea înapoi la gândul primejdiei de moarte. În zadar reînnoi tentaţia Vaunoy. La toate ofertele. Alain îi răspunse prin tăcere.

— Deci refuzaţi amândoi? exclamă castelanul, sărind din nou în picioare.

— Eu unul refuz! zise curajos Lapierre.

Alain nu dădu niciun răspuns.

— Bine! murmură Vaunoy. Trebuia să m-aştept la asta. Deseori se întâmplă ca exact în momentul crucial să ţi se frângă spada. Atunci trebuie să lupţi corp la corp şi să plăteşti, poate, cu viaţa… Alain! porunci el scurt. Pregăteşte-mi hainele

de drum şi pistoalele. Lapierre, pune şaua pe cal.

Alain se grăbi să-i îndeplinească porunca. Lapierre rămase pe loc şi-l privi pe Vaunoy drept în ochi, cu o mirare fără margini.

— Oare am înțeles bine? întrebă el, după o clipă de tăcere. Aveți de gând să faceți asta chia dumneavoastră?

— Ti-am spus să pui şaua pe cal.

— În locul dumneavoastră, n-aş fi chiar atât de grăbit… În fond, vă priveşte! Iar dacă, din întâmplare, vă întoarceți teafăr şi nevătămat, atunci căpitanul e pierdut.

Dădu să iasă, dar în prag întoarse capul.

— Sunteți mai îndrăzneț decât îmi închipuiam, mai zise el. Se vede treaba că vă protejează diavolul, şi poate… E tot aia! Jocul e riscant şi prefer să riscați dumneavoastră, decât să risc eu.

Rămas singur, Vaunoy se lăsă să cadă pe scaun. Când cei doi slujitori se întoarseră să-l anunțe că totul era pregătit pentru plecare, se ridică şi coborî în curte. Apoi încălecă, fără a scoate un cuvânt. Roşeața din obraz făcuse loc unei palori de moarte.

De cum ieşi pe poarta castelului, Lapierre îşi ridică bărbia.

— Drum bun! îi ură el, în bătaie de joc.

— Vrei şi tu? îi întinse Alain sticluța lui pătrată.

— Cu dragă inimă. După bătălie, e permis să bei. Eu am mintea cam slabă, vezi tu, şi dacă azi-dimineață m-ar fi prins prea tare dragul de clondirul tău, poate că-n clipa asta aş fi fost eu în locul domnului de Vaunoy, în drum spre cimitir. În sănătatea lui!

— *Requiescat in pace!*[50] rosti grav majordomul.

50-Requiescat in pace – Odihnească-se în pace! (n.tr.).

23
Călătoria lui Jude Leker

Hervé de Vaunoy nu era nici pe departe un om curajos. În realitate, tentativa lui îl expunea la o mare primejdie, dar era – după expresia lui Lapierre – o chestiune care-l privea personal.

Pentru el, era vorba de un duel pe viaţă şi pe moarte, în care avea de ales între viaţa lui şi cea a lui Didier.

Poate că, orbit de dorinţa nebună de-a scăpa de tânărul căpitan, nu înţelegea cât de mare e riscul. Poate conta pe nişte mijloace de a-şi atinge scopul şi pe care le ascunsese celor doi slujitori. Oricum, spaima lui era destul de mare şi oricine l-ar fi întâlnit, alb la faţă şi tremurând tot, nu l-ar fi crezut în căutare de aventură.

Cu mult timp înainte de plecarea lui Vaunoy, Jude Leker, fostul scutier al lui Nicolas Treml, ieşise din castel, cu gând să se ducă la locuinţa lui Pelo Rouan, cărbunarul.

Jude sosise în Bretania cu o zi înainte, neliniştit, dar totuşi încrezător. În cel mai rău caz, Georges Treml, nepoţelul fostului său stăpân, fusese deposedat de moştenire, iar Jude dispunea de cele necesare pentru a-l ajuta să reintre în posesia ei. Acum, neliniştea devenise teamă, iar speranţa i se topea încet-încet. Ar fi preferat de mii de ori să regăsească băiatul şi să piardă caseta ce adăpostea averea familiei Treml.

De-ar fi fost în viaţă, Georges ar fi avut o spadă cu care să pretindă ceea ce i se cuvenea. Mort sau absent, dreptul lui la

moştenire nu mai avea nicio noimă.

Caseta – imensul domeniu al familiei Treml – nu avea un stăpân legitim, iar devotamentul lui Jude, pe care nu-l putuseră schimba douăzeci de ani de exil era lipsit acum de obiect.

Mai exista răzbunarea – ţelul suprem al celor ce şi-au pierdut speranţa. Dar Jude îmbătrânise. Firea sa devotată era predispusă mai curând la iubire, decât la ură. Răzbunarea – atât de dulce pentru unii – i se părea o tristă şi inutilă compensaţie.

„Voi căuta", îşi spunea el, strecurându-se pe potecile ştiute ale pădurii, „voi căuta mereu. Dacă voi găsi o dovadă a morţii lui – şi-l rog pe Dumnezeu să-mi cruţe sufletul bătrân de aşa nenorocire – voi merge la asasinul lui şi-l voi ucide, în numele lui Nicolas Treml."

Nu putea face un pas pe cărările întortocheate şi întunecoase, pe unde umblase de atâtea ori, fără a întâlni amintiri dragi. Iată poteca pe care bătrânul senior de la Tremlays obişnuia să călărească, atunci când mergea cu nepoţelul la frumosul conac Bouëxis-en-Forêt. Dincoace, Lup, superbul şi credinciosul câine al stăpânului, încolţise cândva un mistreţ, după o luptă aprigă. Cărăruia de colo, care străbătea desişul, atât de îngust încât abia dacă se putea strecura pe ea un pui de căprioară, ducea direct spre iazul La Tremlays, care putea fi şi mormântul ultimului Treml.

Jude simţi că i se frânge inima şi că-l ustură ochii, ce refuzau să plângă.

Altădată, după câte îşi amintea, se puteau zări prin pădure hornurile fumegânde ale căsuţelor de cărbunari. Acum, nimic. Colibele mai existau, unele încă în picioare, altele pe jumătate

ruinate – dar cele mai multe păreau părăsite. În locul veşnicului zgomot de cleşte şi rindea, acum domnea o tăcere absolută, atotputernică…

Ce flagel trecuse pe deasupra pădurii Rennes? Ce molimă pustiise luminişurile, dând această impresie de moarte unor locuri odinioară atât de pline de freamăt şi de viaţă?

Jude îşi vedea de drumul său, mai trist și mai posomorât decât locurile triste şi posomorâte pe unde trecea. Din obişnuinţă, îşi făcea semnul crucii la toate răspântiile, acum lipsite de ofrandele pioase ale credincioşilor. Trecând pe lângă unele căsuțe abandonate, pronunţa nume cunoscute, dar nu primea niciun răspuns.

Câteodată, la cotitura drumului se ivea câte o formă omenească, dar dispărea îndată, ca o nălucă. Ca un bătrân vânător ce era şi cunoscând fiecare copac al pădurii, ghicea după mişcările imperceptibile ale tufelor că nu era chiar atât de singur pe cât i se părea şi că mulţi ochi stăteau de veghe înapoia zidului gros de verdeaţă.

Când se apropie de crucea din Inima Pădurii, care, aşa cum arăta şi numele, marca oarecum mijlocul pădurii, peisajul se schimbă şi deveni mai trist. În acest loc se intersectau toate drumurile importante care traversau pădurea. Aici sunt mai multe luminişuri, iar existenţa drumurilor a făcut ca-n apropiere să se dezvolte puternic industria forestieră.

De-a lungul marilor şi frumoaselor cărări, ce se întâlneau în formă de stea la picioarele crucii, se putea vedea cândva un şir de colibe acoperite cu paie, unde lucrau dogari, împletitori de coşuri şi cioplitori de saboţi.

Majoritatea acelor colibe fuseseră incendiate. Cele care mai rămăseseră în picioare erau devastate şi purtau urmele clare

ale distrugerii făcute de mână omenească.

Jude se opri în faţa acestor ruine, cu mintea plină de amintiri ale trecutului. Pe vremea când stăpânul domeniului era Nicolas Treml, căscioarele fuseseră locuite, iar locatarii lor trăiseră fericiţi.

„Pe-aici au trecut soldaţi veniţi din Franţa!” îşi zise bătrânul scutier. „Sub pretextul impozitelor, le-au cerut banii sau viaţa, or pădurenii n-au bani…”

Presupunerea lui Jude era corectă. Ruinele erau opera agenţilor fiscali, secondaţi – e drept – de câţiva gentilomi din ţinutul Rennes, printre care, la loc de „cinste”, se număra Hervé de Vaunoy.

Domnul de Pontchartrain, prim intendent regal, şi apoi domnul de Béchameil, marchiz de Nointel, care respectaseră obiceiul de-a ridica în chip samavolnic banii pentru impozite, aveau tot interesul ca nicio parte a provinciei să nu facă excepţie. Astfel, amândoi voiseră să-i silească pe pădureni să-şi plătească partea lor de taxe şi nu se dăduseră în lături de la niciun fel de mijloace de a-şi atinge scopul.

Jude numea asta „a pretinde banii sau viaţa”.

Cât despre gentilomii cu pricina, ei aveau un alt interes, dar la fel de evident.

Pădurenii, răspândiţi pe diversele domenii ce alcătuiau această imensă întindere de teren, pretindeau drept de folosinţă gratuită, prin aceasta păgubind domeniile de nişte venituri considerabile. Cât timp trăise Nicolas Treml, care posedase singur mai mult decât toţi seniorii la un loc, aceştia îi urmaseră exemplul. Or Treml era un adevărat senior, blând cu cei slabi, tare cu cei puternici şi mult mai dispus să-şi facă pomană cu vecinii, decât să le pretindă şi acel minimum cu

care-şi asigurau traiul.

Dar Vaunoy îi luase locul şi se pusese pe economii de boier sărac în toate afacerile pe care vărul său le administrase ca un gentilom. Autorizaţi de exemplul său, gentilomii din vecini procedaseră în aceeaşi manieră şi, în curând, amărâții de pădureni fuseseră atacaţi şi constrânşi din toate părţile.

Pe de-o parte, fiscul, pe de altă parte, proprietarii. Cel dintâi le smulgea puţinele economii, cei din urmă îi lipseau de orice mijloace de trai. Pădurenii se asemănau mai degrabă cu mistreţul decât cu iepurele. Totuşi, în prima clipă, hăituiți şi urmăriţi din toate părţile, nu-şi căutaseră salvarea în fugă şi se ascunseseră în văgăuni neştiute, care se găseau la tot pasul prin acele locuri.

Dar firea lor sălbatică şi dârză suporta cu greu această tactică lipsită de curaj. Ca să lupte, nu aveau nevoie decât să se unească.

La primul apel, se ridicaseră la luptă.

Desişurile de nepătruns ale pădurii scoseseră la iveală pe neaşteptate o populaţie sălbatică, de pe urma căreia avuseseră de pătimit atât agenţii fiscali, cât şi proprietarii cei hrăpăreţi, care stârniseră furtuna. Tot mai multe cadavre începeau să zacă prin tufe, oasele li se înălbeau prin frunzişul uscat, iar în nopţile întunecoase, nu puţine conace, atacate pe neaşteptate, plătiseră pentru lăcomia stăpânilor lor.

Fuseseră aduşi soldaţi de la Rennes şi din toate oraşele din împrejurimi. Dar pe măsură ce aceştia atacau, rezistenţa se organiza şi devenea tot mai puternică. Era din ce în ce mai evident că răsculaţii (întrucât numărul şi cauza lor făceau să nu poată fi numiţi „bandiţi”) aveau un şef abil şi hotărât, ale cărui ordine – oricare ar fi fost ele – erau executate orbeşte.

Sosise şi clipa când apărarea, magnific organizată, fusese mai puternică decât atacul.

Rolurile se inversaseră. Oprimaţii deveniseră agresori, şi într-o bună zi, cinci mii de ţărani în saboţi, cu feţele acoperite de nişte măşti ciudate, năvăliseră până la Rennes şi jefuiseră palatul guvernatorului regal.

Din acel moment, începea teroarea. Insurecţia căpătase acel prestigiu care-i întotdeauna garanţia succesului. Şeful rebelilor dobândise o aureolă misterioasă şi i se puseseră în seamă isprăvi care mai de care mai nemaipomenite. Pădurenii deveniseră faimoşi cale de douăzeci de leghe de jur-împrejur. Se găsiseră genealogi şi savanţi care-şi dăduseră osteneala de-a stabili legături istorice – de altfel, incontestabile – între asociaţia lor şi cunoscuta societate politică a *Fraţilor bretoni,* care pe la mijlocul secolului precedent fuseseră la un pas de-a elibera Bretania de sub dominaţia franceză.

De la începutul revoltei, principalii conjuraţi se reuniseră în societăţi secrete, sub ordinele aceluiaşi şef, care avea să devină curând atât de redutabilă. Încă de pe atunci pădurenii erau adepţii fireşti ai acestei asociaţii. Dar nu exista nimic organizat. Puţinii lor membri şi susţinători aveau de ce se teme.

Fără îndoială că primejdia a fost cea care le-a inspirat ideea de a şi învălui acţiunile într-un secret absolut şi de a nu-şi părăsi niciodată ascunzişul, fără a-şi acoperi chipul cu o mască.

Această mască era pur şi simplu o bucată de piele de lup – de unde şi porecla care li se dăduse, mai întâi cu dispreţ, apoi – după vreo lună – cu spaimă, în tot ţinutul Rennes.

Lucrurile continuaseră astfel timp de ani întregi, cu momente bune şi rele pentru Lupi, fără însă ca trupele trimise de guvern să poată vreodată pune stăpânire pe centrul lor de

operaţiuni.

De la un timp, gentilomii de prin partea locului încheiaseră un fel de armistiţiu tacit cu pădurea, iar intendentul regelui, descurajat, fusese nevoit să-şi mai domolească zelul. Dar cu şase luni înainte de începutul istorisirii noastre, Béchameil avusese nefericita idee de a redeschide ostilităţile.

Reacţia fusese teribilă.

Într-o singură zi, aproape toate colibele rămăseseră pustii. Cărbunari, dogari, împletitori de coşuri, toţi se adunaseră şi dăduseră fuga la refugiul permanent al nucleului răzmeriţei.

Ca de obicei, năşiseră aici şi şefi şi arme. A doua zi, răsculaţii erau din nou la porţile oraşului Rennes. A treia zi, palatul intendentului era devastat. Era firesc ca pădurenii să-şi câştige existenţa într-un fel. Aveau de partea lor un drept pe care codurile noastre îl inserează la „modalităţi de achiziţionare a proprietăţii", nu dreptul de cinci ani, pentru cumpărare de bunuri mobile, nu cel de treizeci de ani, pentru bunuri imobile, ci unul de mai multe ori secular!

Li se luase ceea ce din tată-n fiu le aparţinuse, ceea ce tribunalul – de-ar fi judecat după legea bretonă şi romană – le-ar fi acordat fără îndoială.

Pe de altă parte, fiscul le smulgea roadele muncii.

Ar fi fost nevoie ca ranchiunei să i se răspundă cu ideea creştină, iar ruinei lor – cu milă; însă în loc de preoţi, li se trimiseseră soldaţi.

Oamenii încetaseră să mai lucreze, ceea ce fusese în defavoarea vecinilor lor. Drept represalii, soldaţii regelui le dărâmaseră sau le incendiaseră colibele, de-a lungul potecilor pădurii. Dar în zadar! Lupii ştiau unde să-şi afle alt adăpost. În plus, se învăţaseră să plătească cu vârf şi îndesat pentru

pierderile suferite.

Atât de repede sosea pedeapsa după ofensă, încât s-ar fi zis că şeful Lupilor avea iscoade în castelul La Tremlays.

Recent, Vaunoy propusese din nou să fie atacată Groapa Lupilor şi cercetată râpa, pentru a termina odată pentru totdeauna cu banda din pădure. La douăzeci şi patru de ore după aceea, conacul Bouëxis fusese devastat de sus şi până jos.

Pe scurt, Lupii nu aveau duşman mai mare decât Hervé de Vaunoy, căruia de mult îi plăteau cu ură pentru ură.

Jude cunoştea câte ceva din toate acestea şi avea să afle în curând şi restul. În această dispută, opţiunea lui era limpede. Amintirea stăpânului şi vechile-i simpatii îl situau de partea Lupilor, care erau *bretoni,* după cum spunea atât de plină de emfază cumătra Goton.

Dar Jude nu avea nici chef, nici timp să acorde sprijin pădurenilor. Misiunea sa era clară. Ultimele cuvinte ale lui Nicolas Treml pe patul de moarte îi răsunau încă în urechi şi i s-ar fi părut o crimă să se oprească din calea pe care i-o indicase porunca supremă a stăpânului, sau să se abată de la ea măcar o clipă.

Când Jude ajunse la crucea din Inima-Pădurii, era cam opt dimineaţa. Locul se bucura de respect în întreg ţinutul, iar oamenii din împrejurimi nutreau o credinţă oarecum patriotică faţă de mica madonă, aflată într-o nişă sculptată chiar în lemnul crucii.

În faţa acestei Sfinte Fecioare, cunoscută sub numele de Sfânta-Fccioară-din-Inima-Pădurii, îşi rostise Nicolas Treml ultimul *Ave,* înainte de-a părăsi pământul Bretaniei, pe care nu spera să-l mai revadă.

Jude îngenunche în faţa micului monument şi începu să se

roage.

Câteva minute mai târziu, zărea prin frunzişul des al unui pâlc de fagi hornul fumegând al colibei lui Pelo Rouan, cărbunarul.

Coliba se ridica între copaci, cu spatele la o movilă acoperită cu tufe, la poalele căreia Pelo îşi construise cuptoarele pentru cărbuni.

Locul era sălbatic, dar primitor. Un petic de grădină, ca un coş cu flori, dădea căsuței un aer liniştit şi prosper.

Acesta era domeniul Mariei. Ea planta şi uda florile.

În clipa când Jude ieşea dintre copaci, Marie stătea în prag şi împletea un coşuleț din caprifoi. Nu prea-i era gândul la treabă, dar degetele ei albe şi subțiri împleteau cu atâta îndemânare crenguțele parfumate, încât lucrul nu suferea de pe urma neatenției.

Împletea şi cânta, dar gândul nu-i stătea nici la cântec. Glasul pur se înălța capricios, melodia se întrerupea brusc, apoi reîncepea pe neaşteptate, când lentă şi melancolică, când veselă şi vioaie, dar mereu la fel de încântătoare.

Ceea ce-o preocupa pe Fleur-des-Genêts, care lucra astfel singură, în pragul uşii, era Didier, vechiul ei prieten. El îi promisese c-o va lua de soție. Iată că acum îl reîntâlnise.

Era fericită şi-şi savura bucuria. Nu voia să piardă niciun strop şi se străduia să-şi alunge orice îndoieli sau temeri.

De ce să se îndoiască? De ce să se teamă? Nu era oare căpitanul la fel de nobil la suflet ca şi la înfățişare? Mințise el vreodată?

Astfel, cântecul Mariei era o rugăciune, un imn de mulțumire, pe care inima ei îl înălța către cer.

În această dimineață, se gătise cu un fel de cochetărie naivă.

Ici-colo, în cascada de păr auriu şi ondulat, se iţeau căpşoarele azurii ale câtorva albăstrele de toamnă. Îşi strânsese mijlocul cu panglici de lână în culori vii, cum purtau pădureneele, iar saboţii delicaţi, asemenea condurilor de cristal din basmele cu zâne, îi puneau şi mai mult în evidenţă piciorul mic şi gingaş.

Dar podoaba ei nu erau atât gătelile câmpeneşti, cât fericirea angelică ce i se citea pe chip. Privirea ochilor mari şi albaştri, plini de credinţă şi recunoştinţă, se înălţa spre cer, odată cu rugăciunea. Era nespus de frumoasă şi-şi merita denumirea pe care i-o găsise simţul poetic al oamenilor simpli, întrucât avea şi strălucirea, şi parfumul florii al cărei nume îl purta.

Jude o zări şi pe buze îi apăru un surâs patern. Când îl văzu şi Marie, se înroşi, speriată, şi vru să fugă, dar chipul deschis al lui Jude o linişti.

Se ridică şi-i făcu o plecăciune, cu respectul pe care i-l datora unui bătrân.

— Fata mea, îi zise scutierul, caut coliba lui Pelo Rouan.

— E tatăl meu, răspunse Fleur-des-Genêts.

— Dumnezeu i-a dăruit o copilă frumoasă şi blândă. Dacă aici e casa lui, atunci dă-mi voie să intru, pentru că vreau să-i vorbesc.

Jude păşi peste prag, dar Fleur-des-Genêts îi bară calea.

— Nu se intră aşa în casa lui Pelo Rouan, zise ea cu blândeţe. Vreau să spun: opreşte-te şi te odihneşte. Dar nimeni nu trece pragul sărmanei noastre colibe. E ordinul tatei.

— Şi totuşi… insistă Jude.

— E ordinul tatei, repetă ferm Marie.

Scutierul avea prea mare nevoie să vorbească cu Pelo Rouan, ca să accepte un asemenea refuz. Cât despre Fleur-des-Genêts, vitează şi ascultătoare, ea îndeplinea porunca tatălui ei şi nu

lăsa pe nimeni în casă. Avea aerul că vrea să apere cu încăpăţânare intrarea. Din fericire, lucrurile nu erau sortite să ajungă la un asemenea deznodământ eroi-comic.

Într-adevăr, în aceeaşi clipă, se auzi un glas din interiorul colibei.

— Fata mea, uită-te bine la chipul acestui om, ca să ştii că nu trebuie niciodată să-l ţii la uşă. Lasă-l să intre!

Fleur-des-Genêts se dădu la o parte din calea lui Jude. Acesta rămase nemişcat, şovăind să păşească înăuntru.

— Apropie-te, Jude Leker! se auzi din nou glasul. Fii binevenit, tu, care i-ai slujit cu credinţă pe cei din familia Treml. Te aşteptam.

24
Coliba

Acum nimic nu-l mai împiedica pe Jude să păşească pragul căsuţei. Într-adevăr, supunându-se poruncii tatălui ei, Fleur-des-Genêts se dăduse la o parte din uşă. Cu toate acestea, bătrânul scutier nu se grăbea să dea curs invitaţiei. Rămăsese pe loc, nemişcat, temându-se de o cursă, şi întrebându-se cine putea fi omul care păruse a pronunţa numele de „Treml” cu atâta respect.

De altfel, prudenţa lui era cât se poate de justificată pentru acele vremuri şi în acele locuri. Interiorul colibei nu era prea atrăgător, ba mai curând trezea suspiciunea. Lumina nu pătrundea decât prin crăpătura îngustă a uşii, astfel încât, din prag, totul înăuntru părea cufundat într-un întuneric adânc.

Jude sosise cu o zi înainte. Douăzeci de ani de detenţie îi schimbaseră, probabil, trăsăturile şi totuşi aici, în interiorul acestei colibe întunecoase, exista cineva care-i cunoştea numele şi care-i spusese: „Te aşteptam.”

Să-i fi fost prieten sau duşman? Iar această căsuţă neospitalieră, care-şi deschidea uşa numai pentru el, nu cumva ascundea o capcană?

Jude era curajos până la limita imprudenţei. Dar acum avea de împlinit ultima dorinţă a bătrânului său stăpân. Nu voia să moară înainte de a-şi fi dus la bun sfârşit misiunea.

Şi totuşi, ezitarea lui nu fu de lungă durată. O singură privire spre chipul angelic al lui Fleur-des-Genêts îi alungă

gândurile negre. Acolo unde locuia aşa o fată, nu era loc pentru trădare.

Jude intră în colibă. Ochii lui, obişnuiţi cu lumina de afară, nu desluşiră nimic.

— Sunt aici, se auzi glasul.

Scutierul întoarse brusc capul şi, în întunericul dens din fundul colibei, zări două puncte fosforescente, ca ochii unei pisici sălbatice. Păşi hotărât într- acolo. O mână o apucă pe a sa şi-l trase spre o bancă de lemn.

În acest fel, Jude era aşezat cu spatele spre raza de lumină ce pătrundea prin deschizătura uşii. Cum privirea i se acomoda treptat cu întunericul, începu să distingă obiectele din interiorul colibei.

Într-unul din ungherele opuse uşii se găsea o scândură lată, acoperită cu paie, care servea probabil de pat unuia din locatarii acestui sărman sălaş. Restul mobilierului consta din două bănci şi câteva scăunele aflate în jurul mesei cioplite grosolan.

Nimic din toate acestea nu te putea duce cu gândul că aici ar fi dormit o tânără fată. Probabil că Marie locuia în altă parte.

Între Jude şi lumina de afară se contura silueta complet întunecată a unui om, aşezat tot pe o bancă. Cele două puncte luminoase pe care le zărise Jude prin întuneric erau ochii lui.

— Dumneata eşti Rouan, cărbunarul? întrebă Jude.

— Aşa mi se spune, omule. Îţi repet că eşti binevenit în casa mea. Te aşteptam.

— Prin urmare, mă cunoşti?

— Chiar foarte bine, omule.

— Eu n-aş putea spune dacă te cunosc sau nu, pentru că nu-ţi văd chipul.

Pelo se ridică în tăcere, apucă mâna lui Jude şi-l conduse până în prag. Aici lăsă lumina zilei să-i cadă în plin pe faţa înnegrită.

— Nu te cunosc, grăi Jude, după ce-l privi cu atenţie.

Pelo Rouan se întoarse la locul lui, urmat de Jude.

— Ai dreptate, zise rar cărbunarul. Nu mă cunoşti. Coliba asta a fost construită mult timp după plecarea lui Nicolas Treml. Dar cred că n-ai venit de la castel ca să-mi vorbeşti despre dumneata sau despre mine.

— Adevărat. Am venit aici…

— Şi bine-ai făcut, îl întrerupse Pelo Rouan. Dumneata întotdeauna faci ce trebuie, pentru că ai un suflet curat şi devotat. Cât despre motivul pentru care te găseşti aici, nu-i nevoie să mi-l spui. Îl cunosc!

— Îl cunoşti! repetă Jude uluit.

— Întocmai. Ai venit să-mi ceri veşti despre un biet nebun, pe nume Jean Blanc.

— A murit? se repezi Jude.

— Nu. Iar dumneata vrei să-l vezi ca să-l întrebi de soarta moştenitorului familiei Treml.

— Şi asta-i adevărat… murmură Jude, a cărui minte cinstită, dar greoaie, era nespus de tulburată de tot acest mister. Dar dacă ştii care-i singurul ţel al vieţii mele, atunci, pentru numele lui Dumnezeu, cine eşti? Spune! Cine eşti?

— Sunt cărbunarul Rouan, răspunse simplu Pelo. Un biet om necăjit, care-a dus o viaţă tare grea… Un amărât care are de răsplătit faptele bune ale unor binefăcători şi de răzbunat o mulţime de nedreptăţi.

— Dar dumneata ştii ceva despre domnişorulGeorges?

Glasul lui Pelo se întristă adânc.

— Nu ştiu nimic, răspunse el. Nimic mai mult decât ştii dumneata, Jude. Deie Domnul ca bătrânul castel La Tremlays să-şi fi păstrat taina la fel de bine ca stejarul din Groapa Lupilor.

La aceste cuvinte, Jude sări în picioare.

— Stejarul din Groapa Lupilor! bolborosi el.

— Scorbura stejarului din Groapa Lupilor… repetă Pelo Rouan.

Dacă întunericul n-ar fi fost atât de dens, am fi văzut cum Jude se schimbă la faţă de mai multe ori în numai câteva secunde. Apucă braţul cărbunarului ca într-un cleşte şi-l strânse cu putere.

— Oricine-ai fi, ştii prea multe! ameninţă el cu glas coborât.

Braţul lui Rouan era mult prea plăpând pentru un om de talia scutierului. Jude avea atâta forţă încât părea că dintr-o mişcare, l-ar fi putut face pe cărbunar una cu pământul.

Şi totuşi, Pelo nu se tulbură, ci continuă să tacă.

— Cine ţi-a spus asta? îl întrebă Jude, tremurând de furie. Pe Dumnezeul meu, sunt nevoit să-ţi iau viaţa! Ai descoperit secretul familiei Treml, al cărui paznic sunt eu!

Şi fără a da drumul braţului lui Pelo, Jude puse mâna pe spadă.

Dar în clipa când scutierul dădu să-şi scoată spada din teacă, braţul slăbănog al lui Pelo Rouan se răsuci în strânsoarea neîndurătoare. Muşchii i se întinseră şi deveniră fibre de oţel.

Jude vru să-l apuce şi mai bine, dar se trezi cu mâna goală.

Dintr-un salt, Pelo ajunsese în celălalt capăt al colibei. Jude îi zărea acum numai ochii, care luceau roşietic prin întuneric.

Se repezi într-acolo, fără a ţine seama de zgomotul ce vestea încărcarea unui pistol.

Însă, în elanul său, se împiedică de un scăunel şi căzu, greoi, la pământ.

În aceeaşi clipă, simţi pe piept genunchiul lui Pelo Rouan.

— Dacă te ridici de jos, ai să mă omori! îi zise calm cărbunarul. Aşa încât să nu faci vreo mişcare, că te omor eu.

Jude simţi la tâmplă ţeava rece a unui pistol.

— Bătrâneţea nu te-a schimbat, urmă Pelo. Ai rămas un suflet mare, dar un creier de găină. Ce să fac eu cu secretul dumitale? Iar dacă m-ar fi tentat cele o sută de mii de livre, crezi că le-ai mai fi găsit la locul lor, în scorbură?

— Ai dreptate, încuviinţă bietul Jude. Dar tot nu ştiu cine eşti…

— Poate că nu vei şti niciodată. De altfel, ce-ţi pasă? Ţi-am dat a înţelege că sunt prietenul celor din neamul Treml. Iar neamul Treml – viu sau mort – are oare atât de mulţi prieteni, încât să se sfâşie între ei, fără nicio explicaţie, atunci când Providenţa le poartă paşii unul spre altul?

— Sunt la cheremul dumitale, murmură Jude. Dea Domnul să fii cu adevărat un prieten al neamului Treml!

Pelo Rouan îşi luă genunchiul de pe pieptul lui Jude şi-l ajută să se ridice.

— Ia-ţi spada! îi zise cărbunarul. Am încredere în dumneata, deşi acum eşti valetul unui francez.

— Un tânăr tare cumsecade!

— Un duşman al Bretaniei! Dar nu despre el e vorba acum. Să ne întoarcem la Treml.

Jude îşi vârî spada în teacă şi amândoi se aşezară – de data asta, fără urmă de neîncredere.

— Ai fost generos, îi zise Jude. La urma urmei, te-am brutalizat. Aşa că n-am să te întreb cine ţi-a dezvăluit secretul

seniorului nostru. În mâinile dumitale îl ştiu în siguranţă. Am încredere în dumneata, ca şi-n mine însumi. Dă-mi mâna!

— Din toată inima, omule. Jean Blanc mi-a vorbit deseori despre dumneata. Ai fost bun şi generos cu bietul nebun. Noroc că-şi mai aduce aminte, prietene Jude! Poate cândva îţi va răsplăti binele pe care i l-ai făcut.

— Binele ăsta l-ar datora mai curând domnului Treml!

— Pentru Treml, a făcut sărmanul atât cât a putut… zise trist şi solemn Pelo Rouan.

— Fără îndoială, numai că din păcate ceea ce putea el, nu era mare lucru…

— Asta a fost odinioară,când Jean Blanc nu ştia decât să răsplătească binele cu alt bine. De-atunci încoace a învăţat să plătească şi rău pentru rău – ceea ce l-a făcut puternic.

— Deci nu mai e nebun? întrebă Jude.

— Uneori Dumnezeu ne încearcă atât de greu încât ne pierdem minţile. Alteori însă emoţiile violente îi fac pe nebuni să-şi recapete gândirea sănătoasă. Aşa s-a întâmplat şi cu Jean Blanc.

— Şi-a ţinut minte lucruri întâmplate cu atâta vreme în urmă?

— A ţinut minte tot.

— Trebuie să-l văd! izbucni Jude.

Pelo Rouan se scutură, înfiorat.

— Să-l vezi pe Jean Blanc! zise el cu glas ciudat. E mult timp de când nimeni nu s-a mai putut lăuda că l-a întâlnit. Crede-mă şi mulţumeşte-te să vorbeşti cu mine. Nu încerca să dai de Jean Blanc.

— Dar poate că mi-ar spune…

— Nu ţi-ar spune nimic altceva decât ceea ce poţi afla de la

mine.

— Doar nu eşti în pielea lui, ce dracu'! nu se mai putu stăpâni Jude, pierzându-şi răbdarea.

— De-atâtea ori şi-a deschis sufletul faţă de mine şi mi-a vorbit despre amintirile lui! vorbi cu blândeţe cărbunarul. Ascultă-mă. Vrei să-ţi povestesc asasinatul mişelesc de la iazul La Tremlays? Îl cunosc până-n cele mai mici amănunte. Parcă-l şi văd pe nelegiuitul de Hervé de Vaunoy…

— Spune! Spune! îl întrerupse Jude, cu sufletul la gură. Încă nu-l urăsc pe omul acesta atât cât ar trebui.

Pelo Rouan povesti în detaliu crima odioasă de care se făcuse vinovat Vaunoy şi care costase viaţa unui copil de cinci ani, nepotul binefăcătorului său. Vorbi mult timp, iar Jude îl ascultă cu religiozitate. Moartea credinciosului câine, Lup, îl făcu să verse lacrimi, iar sosirea albinosului, care sărise în iaz ca să salveze copilul, îi smulse un strigăt de entuziasm.

— Mai departe! Mai departe! zise el, abia îndrăznind să respire. Dumnezeu să-l binecuvânteze pe bietul nebun! Şi-apoi?

Pelo îşi continuă povestirea. Ajungând la momentul în care Jean Blanc fusese cuprins de-un acces de delir, glasul îi deveni nesigur şi începu să-i tremure, de parcă i-ar fi venit să plângă.

— Jean lăsase copilul în iarbă, istorisi el. Când s-a întors, n-a mai găsit decât blana de oaie – veşmântu-i binecunoscut din acele vremuri. A căzut în genunchi, s-a rugat la Dumnezeu… La Dumnezeu şi la Sfânta Fecioară… A plâns…

Jude ridică furios din umeri.

— A plâns cu lacrimi de sânge, continuă Pelo Rouan, lăsând să-i scape un suspin. Chiar şi azi, când mai pomeneşte de acea seară îngrozitoare, nu-şi poate stăpâni plânsul, căci amintirea

domnului Treml e încă vie în sufletul lui.

— Dar de ce n-a colindat de jur-împrejur? De ce n-a căutat peste tot?

— Pe vremea aceea, mintea îi era tare slabă, iar crizele îl lăsau aproape fără suflare. Aşa a rămas şi atunci, căzut la pământ, vlăguit şi cu mintea pustie de orice gând, până a doua zi dimineaţă. Pe urmă, a colindat, a căutat… Era însă prea târziu. N-a mai găsit copilul…

— Iar de-atunci şi până acum, nimic? Nici cea mai mică urmă?

— Nimic.

În glasul lui Pelo Rouan se citea descurajarea.

Jude, care până atunci îl ascultase cu nesaţ, lăsă să-i cadă braţele de-a lungul trupului şi-şi apăsă bărbia în piept.

— Nimic… repetă el. Atunci, înseamnă că nu mai există nicio speranţă?

— Jean Blanc şi-a pierdut de mult orice nădejde, răspunse cărbunarul. Dar Dumnezeu e bun, iar neamul Treml n-a adus pe lume decât oameni cumsecade şi buni creştini. Poate că Georges a fost luat de cineva ca să-l crească. În acest caz, cu ajutorul Providenţei…

Pelo Rouan avu o clipă de şovăire.

— Ei! îi zise Jude. Ce voiai să spui?

— Voiam să spun că n-ar fi imposibil să-l recunoaştem într-o bună zi…

— Cum vine asta? se repezi Jude Leker.

— Jean Blanc avea un medalion de aramă, din cele care se făceau odinioară la Vitré, cu chipul Sfintei-Fecioare-din-Inima-Pădurii. Era singura moştenire rămasă de la mama lui. În acea seară, când a simţit că-l cuprinde nebunia, s-a rugat la Maica

Domnului şi-a agăţat medalionul de gâtul copilului, încredinţându-l astfel Sfintei Fecioare.

— Dar există o grămadă de medalioane din astea!

— Cel al lui Jean Blanc avea pe spate o cruciuliţă scrijelită cu vârful cuţitului. Numai taică-său, Mathieu Blanc, mai avea unul asemănător, care-i acum la gâtul Mariei.

— Fata asta frumoasă, pe care-am întâlnit-o adineauri?

— E fiica lui Jean Blanc.

Marie, care împletea în continuare la coşuleţul de caprifoi, îşi auzi numele şi-şi iţi căpşorul blond în deschizătura uşii.

— Fiica lui… începu Jude.

— Tăcere! îi tăie vorba cărbunarul. Ea crede că-i fata mea. Vino, Marie.

Fleur-des-Genêts se supuse, iar Pelo Rouan îi luă medalionul de la gât şi-l puse în mâna bătrânului scutier.

Acesta începu să-l sucească şi să-l răsucească pe toate părţile.

— Să-mi ajute Dumnezeu să-i aflu perechea! murmură el. L-aş recunoaşte dintr-o mie, dar mi se pare totuşi puţin.

La un semn al cărbunarului, Marie ieşi şi, în curând, afară se auzi suava melodie a bocetului lui Arthur.

— Într-adevăr, acesta era cântecul lui Jean Blanc! se minună Jude.

— Dar asta nu-i tot, prietene! îi spuse Pelo, schimbând brusc tonul. Mai există o şansă de-a da de urma moştenitorului familiei Treml. E drept că-i destul de mică, dar ar putea servi la ceva… cu ajutorul lui Jean Blanc.

— Jean Blanc! şopti Jude, pradă îndoielilor. Mereu îmi pomeneşti de Jean Blanc. Ce-ar putea face un amărât ca el atunci când oameni ca mine şi ca dumneata nu reuşesc să

descurce iţele?

— Nu ştii cine-i Jean Blanc, zise cu o uşoară urmă de mândrie cărbunarul. Am să-ţi arăt în ce constă forţa lui şi ce-i în stare să facă pentru urmaşul familiei Treml.

25
Opt oameni şi un perceptor

Ultimele cuvinte ale lui Pelo Rouan îl deşteptară din amorţeală pe bătrânul servitor al familiei Treml. Când îţi doreşti ceva din tot sufletul, speranţa pierdută renaşte cu viteza fulgerului. Astfel, simpla posibilitate despre care îi vorbise cărbunarul îi redase lui Jude întreg curajul.

Se apropie, ca să nu-i scape niciun cuvânt, şi aşteptă, ţinându-şi răsuflarea, să vadă ce avea a-i dezvălui Pelo.

Însă acesta căzuse pe gânduri, cufundat în tăcere.

— Atunci, îi dădu ghes Jude, care-i calea de a-l găsi pe tânărul nostru stăpân?

Pelo Rouan păru că se trezeşte din somn.

— Calea… repetă el. Eu ţi-am vorbit de o şansă, şi încă de una foarte mică. Îţi închipui că de-ar fi existat o cale, Jean Blanc ar fi stat cu braţele încrucişate?

„Tot Jean Blanc!” se gândi Jude.

Şi curiozitatea se alătură devotamentului său de vechi servitor, sporindu-i nerăbdarea. Prin ce miracol devenise sărmanul albinos cheia de boltă a destinului familiei Treml?

— Sunt douăzeci de ani de-atunci… urmă încet Pelo, de parcă ar fi vorbit pentru el. Dar acestea sunt lucruri pe care nu le uiţi, ci le duci cu tine până-n mormânt. Ascultă-mă, prietene. Când voi sfârşi ce am de spus, îl vei cunoaşte pe Jean Blanc aşa cum se cunoaşte el însuşi. La câteva luni după dispariţia copilului, blestematul de Pontchartrain era încă intendent şi se

ocupa cu strângerea impozitelor. Până atunci, oamenii lui nu îndrăzniseră să pătrundă înspre sălaşurile îndepărtate ale pădurenilor. Într-o dimineaţă, pe când Jean cioplea doage de castan, undeva, în marginea pădurii, chiar pe unde trece drumul spre Rennes, zări un grup de călăreţi care se afundau printre copaci. Erau soldaţi înarmaţi ca de război. Cu ei se găseau şi lipitorile alea îmbrăcate în negru, ale căror sarcini aveam să le aflăm curând. În fruntea grupului călăreau doi gentilomi. Puteau fi niscaiva nobili, burghezi şi soldaţi, în drum spre Franţa. Dar lui Jean Blanc i se păruse că recunoaşte în persoana unuia dintre cei doi gentilomi pe nemernicul de Hervé de Vaunoy. Or, de la întâmplarea cu copilul, Vaunoy îl ura de moarte pe Jean Blanc, pentru că nu-şi ţinuse gura.

— Şi bine a făcut! îl întrerupse Jude. Era de datoria lui să nu tăinuiască aşa o crimă.

— Când spui anumite lucruri, prietene Jude – dădu din cap Pelo Rouan – e mai bine să nu fii un om de rând. Pe atunci, Jean Blanc conta doar cu puţin mai mult decât Lup, câinele lui Nicolas Treml. Când Lup a dat să latre, a fost ucis. Jean Blanc ar fi făcut mai bine să tacă. Oricum, până la urmă vorbise, iar Vaunoy nu era omul care să-i ierte zvonurile sinistre ce începuseră a circula prin tot ţinutul! Văzându-l pe ticălos înconjurat de atâţia soldaţi, Jean Blanc simţi o oarecare teamă. Gândul îi fugi la tatăl său, care zăcea singur în cocioaba de la Groapa Lupilor, aşa că sări jos din castan, ca să vadă pe unde o apucaseră călăreţii. Aceştia se opriră nu prea departe, în dreptul crucii Sfintei-Fecioare-din-Inima-Pădurii. Soldaţii se întinseră în iarbă. Plosca trecu din mână în mână. Cât despre oamenii în negru, aceştia se strânseră lângă cei doi gentilomi, şi toţi părură a ţine sfat. Jean se apropie cât de mult putu. Nu

auzea ce vorbesc, dar voia să afle cu orice preţ, pentru că de-acum vedea limpede – aşa cum te-aş vedea şi eu pe dumneata dac-aş face lumină în colibă – figura ipocrită a lui Hervé de Vaunoy. Se apropie şi mai mult, astfel încât soldaţii regelui i-ar fi putut zări printre frunze perii albicioşi de pe obraz. Dar grupul vorbea în şoaptă, iar Jean Blanc nu auzi decât un singur cuvânt: numele tatălui său! Simţi că i se strânge inima. Numele lui Mathieu Blanc în gura lui Vaunoy însemna o ameninţare teribilă. Jean se lăsă pe burtă şi se târî printre tufe, ca un şarpe. Nu-l zări nimeni, dar el putu auzi tot ce se vorbea. Află astfel că oamenii în negru veniseră aici ca să le stoarcă pădurenilor şi ultima leţcaie, în numele regelui Franţei. Soldaţii îi însoţeau pentru a-i ucide pe cei ce-ar fi opus rezistenţă. Indivizii în negru tocmai îşi împărţeau sarcinile: erau slujbaşii intendentului. Numele lui Mathieu fusese pronunţat pentru că perceptorul nu voia să se pună pe drumuri pentru cineva atât de sărac. Dar Vaunoy îl incitase.

„Are aur”, îi spuse el. „Ştiu bine. Toată mizeria în care trăieşte e-o prefăcătorie. Sfinte Dumnezeule! La nevoie, vă-nsoţesc eu până la vizuina lui. Dar ţineţi bine minte: are aur şi dacă-i ardem vreo câteva cu latul săbiei, să vedeţi cum ne spune unde l-a ascuns!”

„Să mergem atunci la Mathieu Blanc”, spuseră şi ceilalţi. Atunci Jean se strecură pe nesimţite înapoi, printre tufe. Ajuns la loc sigur, sări în picioare şi o luă la goană spre Groapa Lupilor. Întâmplarea făcea ca Vaunoy să spună adevărul. În coliba săracă a lui Mathieu Blanc exista aur: câteva monezi rămase din darul făcut de Nicolas Treml, înainte de a părăsi Bretania pentru totdeauna.

— Da, da… murmură Jude. Bătrânul Treml n-a uitat de

credinciosul lui servitor. Chiar eu am azvârlit punga până în pragul colibei.

Pelo Rouan păru să nu acorde atenţie întreruperii.

— Întorcându-se acasă, Jean simţi că-l părăsesc puterile; doar trecuse prin atâtea emoţii. Presimţea apropierea unei mari nenorociri. L-ai cunoscut bine pe Mathieu Blanc, prietene Jude. Fusese un om puternic şi curajos, dar acum suferința îi îngreuia prea mult ultimele ceasuri. Nu mai era decât un biet bătrân, care zăcea zi şi noapte pe laviţa lui, doborât de boală şi uluit de înaintarea lentă, dar sigură, a morţii, pe care o aştepta de prea mult timp. Intrând în căsuţă, Jean îl sărută, după cum îi era obiceiul, iar bătrânul îi spuse: „Aşa sufăr mai puţin, fiule…"

Altădată, Jean s-ar fi bucurat să-l audă vorbind aşa, pentru că-l iubea din tot sufletul, dar acum se gândea la călăreţii care în clipa aceea galopau spre colibă. Se simţi cuprins de furie şi disperare. Punga în care se găseau cele câteva monezi de aur rămase de la Nicolas Treml era pe masă. Lui Jean nici măcar nu-i trecu prin minte s-o ascundă. Ceea ce ascunse fu vechea muschetă, folosită de tatăl său pe vremea când era soldat. Era o armă pe cinste care bătea bine şi departe. Jean o aruncă afară, printre ierburi, împreună cu cartuşele şi punguliţa cu praf de puşcă, după care veni şi se aşeză la căpătâiul părintelui său. Trecură vreo câteva minute. În depărtare se auzi un vuiet surd. Jean înţelese că grupul de călăreţi trecuse de desişuri şi se îndrepta către râpă. Merse până în dreptul deschizăturii care-i ţinea loc de fereastra şi ridică pânza aspră, ca să privească afară. Nu trebui să aştepte prea mult. Curând ierburile începură să se agite de partea cealaltă a râpei, apoi apărură călăreţii. Jean îi numără. Erau opt soldaţi, un perceptor şi

Hervé de Vaunoy. Tânărul îi văzu cum urcă pe buza râpei. Unul din ei bătu violent în peretele colibei, ale cărei scânduri roase de carii începură să crape. Jean deschise încă înainte ca omul în negru să apuce să strige: „Din ordinul regelui!” Soldaţii năvăliră înăuntru, urmaţi de Vaunoy, care, prudent, se opri în prag. Perceptorul scoase un document şi începu să citească ceva din care Jean nu înțelese un cuvânt, apoi zise:

„Mathieu Blanc, te somez să plăteşti o sută de livre drept impozit pentru anul în curs, plus restanţele pe zece ani.”

Mathieu Blanc se răsucise pe laviță şi privea cu ochi rătăciţi la toţi acei oameni înarmaţi. Perceptorul îşi repetă somaţia, pe care soldaţii o întăriră, lovind în masă cu mânerul săbiei.

„Mi-e sete, Jean…” gemu bătrânul.

Lui Jean i se frângea inima, căci pe trăsăturile ofilite ale tatălui său începea să se citească agonia. Vru să ia leacul de pe masă, dar unul dintre soldaţi ridică spada şi ulciorul zbură în ţăndări la pământ.

„Întâi să plătească”, se răsti el, „şi pe urmă n-are decât să bea”.

Vaunoy, care rămăsese în prag, începu să râdă. Jean Blanc îşi încleştă dinții, până-i simţi gata să se fărâme. Nu putea vorbi, dar, cu un gest, le arătă punga, pe care perceptorul o înşfăcă fără comentarii.

„V-am spus eu că are aur”, mârâi Vaunoy, continuând să râdă.

Perceptorul numără patru ludovici şi ceru încă patru livre.

„Mi-e sete!” şopti Mathieu, care începea deja să horcăie.

Niciun strop de apă în colibă! Jean Blanc îngenunche în faţa soldatului care avea plosca. Soldatul îl înțelese şi i se muie inima. Dar Vaunoy înaintă şi-l îmbrânci plin de ură pe albinos,

zicând: „Să plătească!”

„Nu mai am niciun ban”, începu să se jeluiască Jean. „Nu mai am nimic, vă jur pe viaţa mea. Omorâţi-mă pe mine, dar aveţi milă de tata!”

Mathieu Blanc făcu un efort să se ridice. Se sufoca. Priveliştea era insuportabilă.

„Mi-e sete”, horcăi el pentru cea din urmă oară, după care se prăbuşi neînsufleţit pe paiele laviţei.

Ajungând la această parte a povestirii, glasul lui Pelo Rouan devenise din ce în ce mai tremurat şi mai şuierător. Când rosti ultimele cuvinte, vocea i se stinse brusc, iar Jude simţi pe mână umezeala unor stropi de sudoare sau de lacrimi.

De altfel, scutierul era tot atât de emoţionat ca şi Pelo Rouan.

— Bietul băiat! murmură el, încleştându-şi pumnii. Bietul băiat! Să asişti la uciderea tatălui tău! Şi-acest mizerabil de Vaunoy! Pentru numele lui Dumnezeu, ce-a făcut Jean Blanc după aceea?

Pelo Rouan răsufla greu.

— Jean Blanc nu va mai trece prin momente atât de îngrozitoare nici când îşi va da sufletul. Ce să facă? A acoperit faţa părintelui său mort şi-a îngenuncheat lângă pat, uitând că are în preajmă zece ticăloşi care-şi băteau joc de durerea lui. Numai că ei nu-l lăsară să uite prea mult timp.

„Şi-acum”, îi zise perceptorul, „vreau cele patru livre pe care le mai datorezi regelui.”

Jean Blanc se ridică şi se găsi faţă în faţă cu cei care-i omorâseră tatăl. O clipă crezu că mintea lui slabă avea să cedeze. Criza se apropia cu paşi repezi. Simţea că-l apucă din nou delirul. Dar deodată, văzu că în el există o forţă nouă, necunoscută. Mintea sa rătăcită îşi recapătă luciditatea. Simţi c-

a devenit bărbat, abia acum, după o lungă copilărie, şi gândul acesta îl fulgeră ca un strop de fericire într-o mare de durere.

„Înapoi!” urlă el, cu un glas din care dispăruse toată slăbiciunea de altădată.

Soldaţii încercară să-i taie calea spre uşă, dar Jean Blanc îşi păstrase uluitoarea-i agilitate. Se năpusti ca un glonţ pornit din muschetă şi într-o clipă fu afară. Când soldaţii se repeziră după el, strigând şi ameninţându-l, el deja dispăruse în desiş.

„Trageţi!” strigă Vaunoy. „Ucideţi-l ca pe-un animal dăunător, altfel se va răzbuna!”

Se auziră câteva împuşcături, care însă nu-l atinseră pe albinos, deşi acesta abia dacă se găsea la douăzeci de paşi de colibă. Jean nu se clinti din loc şi rămase tăcut printre buruienile în care se ascunsese. Atunci se dezlănțui furia lui Vaunoy, căruia îi scăpase una dintre victime. Acest om cu surâs dulceag şi vorbă mieroasă, care ucisese fără a clipi, ordonă acum soldaţilor să dea foc colibei. Fură aprinse câteva legături de vreascuri şi, în curând, flăcări uriaşe învăluiau patul de moarte al bătrânului servitor al familiei Treml!

— Ticăloşii… şopti Jude. Şi ce-a făcut Jean Blanc?

— Aşteaptă! îl opri Pelo Rouan, care abia îşi putea descleşta dinţii. Jean a rămas ascuns tot timpul cât s-au învârtit prin preajma colibei, râzând ca nişte sălbatici, şi hulind pe Dumnezeu, ca nişte diavoli. După plecarea lor, a ieşit din ascunzătoare, a intrat în coliba care încă ardea şi-a scos de-acolo cadavrul tatălui său, cu gând să-l îngroape creştineşte. În clipa aceea, n-a înălțat nicio rugăciune. A sărutat repede fruntea bătrânului, deja pârjolită de arşița incendiului. Nu avea timp de pierdut. A înşfăcat muscheta ascunsă printre mărăcini, a încărcat-o şi din trei salturi a coborât râpa, apoi a

urcat repede pe versantul celălalt. Ajuns acolo, a pornit repede prin desiş. Asasinii erau cu mult înaintea lui. Numai că nici vântul echinocţiului nu suflă atât de iute pe cât alerga Jean Blanc pe urmele ucigaşilor tatălui său.

— Bravo! izbucni Jude. Bravo ţie, Jean băiete!

— Ai răbdare! Înainte ca grupul să ajungă la marginea pădurii, unde-şi lăsaseră caii, din desiş răsună o împuşcătură. Perceptorul se prăbuşi la pământ, fără suflare.

Jude bătu din palme de încântare.

— Dar Vaunoy? vru el să ştie. Vaunoy?

— Vaunoy se albise la faţă mai rău decât cadavrul lui Mathieu. Tremura tot şi-i clănţăneau dinţii de spaimă.

„Să ne grăbim! Să ne grăbim!” îi îndemna el pe ceilalţi.

Se grăbiră, dar în clipa când ajunseră lângă cai, răsună o altă împuşcătură. Soldatul care spărsese cu sabia ulciorul cu leacuri pentru Mathieu Blanc scoase un ţipăt şi se rostogoli în iarbă.

— Dar Vaunoy? îl întrerupse Jude. Vaunoy?

— Stai să vezi! Cei rămaşi încălecară în grabă. Pe chipurile, până nu de mult atât de insolente, se aşternuse groaza. Porniră în galop, crezând că aşa se vor putea pune la adăpost! Bieţi nebuni! De parcă Jean Blanc nu s-ar fi priceput să scurteze distanţele! Drumul avea fel de fel de cotituri, în vreme ce tânărul nostru alerga în linie dreaptă. Niciun hăţiş nu-i putea domoli viteza. Nicio râpă nu era atât de adâncă, încât să n-o poată trece dintr-un salt. Aşa că la fiecare cotitură a drumului, muscheta din mâna lui îşi făcea datoria. Era o armă de încredere, ţi-am mai zis, iar Jean era un bun ochitor. La fiecare detunătură, care făcea să se cutremure bolta verde a pădurii, un om se clătina în şa, apoi cădea la pământ. Jean Blanc pornise la vânătoare şi fiecare glonte nimerea în plin. Din când

în când, supravieţuitorii trăgeau şi ei înspre desişuri, sperând să scape de duşmanul nevăzut, care-i urmărea cu atâta încrâncenare. Mai multe gloanţe şuierară pe la urechile lui Jean Blanc, în timp ce-şi încărca arma, ascuns pe după câte un trunchi de castan. Dar trăgând, soldaţii nu făceau decât să piardă un timp preţios. De cum îşi încărca Jean arma, iar răsuna o împuşcătură şi iar cădea un om.

— În numele lui Treml! sări Jude, stârnit de povestea acestui crunt act de răzbunare. Nu l-aş fi crezut niciodată pe Mielul alb în stare de una ca asta! Pe cinstea mea! Ia te uită ce flăcău viteaz! Dar Vaunoy? N-a încercat să-l omoare şi pe păgânul acela?

— Ți-am spus să ai răbdare! Jean Blanc nu-l uita nici pe Vaunoy, numai că făcea ca pofticiosul care-şi păstrează la urmă ce are mai bun! Sosi şi clipa când căzu din şa ultimul soldat, ca să îngraşe pământul, la fel ca însoțitorii lui. Jean Blanc ucisese opt soldaţi şi-un perceptor. Nu-i mai rămânea decât Vaunoy. Acesta, mai mult mort decât viu, dădea disperat pinteni calului, şi-aşa frânt de oboseală. Jean Blanc îşi încărcă două gloanțe în muschetă şi se duse să-l aştepte la ultimul cot al drumului, chiar în marginea pădurii.

— Aşa! Aşa! îl întrerupse Jude Leker, bătând din palme.

Scutierul reacţiona ca cineva care ar fi participat intens la peripețiile înfățişate într-o piesă de teatru. Îl văzuse pe Vaunoy chiar în ajun, dar spera să afle din povestirea lui Pelo Rouan că a fost ucis de Jean Blanc.

Cărbunarul clătină din cap.

— Când se ivi la cotitură noul stăpân al castelului La Tremlays, Jean Blanc ochi cu atenție. Îşi pusese tot sufletul în ochi. De-acum, nimic în lume nu-l mai putea salva pe Hervé

de Vaunoy…

— Ei, şi-atunci? întrebă Jude, văzând cum cărbunarul ezită să continue.

— Vaunoy s-a întors la castel teafăr şi nevătămat, răspunse Pelo Rouan.

— Cum aşa? Nu l-a nimerit?

— Nici măcar n-a tras.

Jude lăsă să-i scape o exclamaţie de dezamăgire.

— Jean Blanc n-a tras, continuă cărbunarul, pentru că în clipa aceea i-a venit în minte chipul lui Nicolas Treml şi n-ar fi vrut să scape ultima şansă de-a afla care-a fost soarta micului Georges. Cu niciun preţ – nici măcar de dragul de-a răzbuna moartea părintelui său!

26
Criza de epilepsie

Cât timp povestise cumplita vânătoare de oameni dusă de Jean Blanc, glasul lui Pelo Rouan fusese aspru şi răguşit. Un suflu greu îi agita spasmodic pieptul, iar ochii lui roşii licăreau aproape diabolic.

Când vorbi însă despre Treml, tonul i se îmblânzi şi-şi pierdu emoţia care făcuse ca istorisirea să fie atât de tulburătoare.

— Dacă Jean i-a cruţat viaţa lui Hervé de Vaunoy în interesul micului Georges, atunci nu trebuie judecat prea aspru… vorbi Jude. Dar să mă ia dracu' dacă înţeleg cum ar putea vreodată ticălosul ăsta să fie de folos neamului Treml?

— Când cineva îi va propti în tâmplă un pistol încărcat, iar slugile lui vor fi prea departe ca să-i poată sări în ajutor, atunci fii sigur că va vorbi.

Jude se scărpină în cap cu un aer gânditor.

— E mult adevăr în spusele dumitale, zise el. Dar oare Vaunoy ştie mai multe decât noi?

— Posibil. În orice caz, se apropie ceasul când va fi interogat sub forma asta. Jean Blanc a procedat precum ţi-am spus: l-a cruţat pe asasinul propriului său tată. Dar acest sentiment creştinesc, ce punea recunoştinţa mai presus de răzbunare, n-a fost decât trecător. Cenuşa colibei încă nu se răcise bine, aşa încât Jean a fost cuprins din nou de dorul răzbunării şi şi-a făcut amare reproşuri că uitase de tatăl său, în favoarea unui

străin…

— Al unui străin! repetă Jude scandalizat. Vrei să spui, nepotul stăpânului său…

— Jean Blanc n-a avut niciodată stăpân, omule! răspunse cu mândrie Pelo Rouan. Nici chiar atunci când era nebun. Cum îți spun, deci, l-a cuprins remuşcarea şi-a vrut să-şi continue vânătoarea, dar Vaunoy ieşise din pădure şi galopa acum pe aleea ce duce la castel. Era prea târziu.

— Nici nu ştiu ce să zic, comentă Jude. Dacă aşa o fi mai bine sau mai rău…

— Oricând rămâne timp şi pentru treaba asta! Dificultatea nu-i să ucizi pe cineva cu puşca, în pădure. Numai Dumnezeu ştie de câte ori de atunci ar-fi putut Jean Blanc să termine odată pentru totdeauna cu Hervé de Vaunoy – şi asta chiar în mijlocul slugilor sale. Greutatea e să pui mâna pe omul tău, viu, singur şi lipsit de apărare, şi să-i spui: „Vorbeşte, sau eşti un om mort!” Asta încearcă să facă şi Jean Blanc.

— Iar eu îl voi ajuta! adăugă Jude cu convingere.

Pelo Rouan îl luă de mână şi-l scutură cu bruschețe.

— Şi slujba dumitale la căpitanul Didier? întrebă el.

— Asta după ce-mi țin făgăduiala față de Nicolas Treml. Aşa m-am înțeles cu căpitanul.

— Bagă de seamă! îl preveni cu severitate Pelo Rouan. Fereşte-te să-i încredințezi francezului secretul unui breton!

— E bun şi nobil la suflet! Răspund pentru el!

— Atât de bun şi nobil pe cât poate fi un francez, replică plin de amărăciune cărbunarul. Dar, îți repet, războiul dintre mine şi omul acesta nu-i treaba dumitale. Am să-ți povestesc mai departe. Când s-a întors la Groapa Lupilor, Jean Blanc a uitat şi de Treml, şi de toate celelalte şi şi-a dat frâu liber lacrimilor.

Două zile a tăiat scânduri, fără odihnă, iar bătrânul Mathieu a avut parte de-o înmormântare creştinească. Odată împlinită această datorie, Jean Blanc n-a vrut să se mai întoarcă la coliba care-i aducea aminte de întâmplări atât de triste. A traversat pădurea şi s-a ascuns dincolo de Saint-Aubin-du-Cormier. Colinda singur prin desiş, mereu trist şi mai năpăstuit de Dumnezeu ca oricând. Pentru că nebunia de care scăpase îi lăsase totuşi urme adânci. Jean Blanc era acum atins de acea boală îngrozitoare, care înspăimântă pe toată lumea şi care respinge până şi sentimentul de milă: epilepsia. Însă în plină suferinţă şi disperare, a avut totuşi parte de o fericire atât de mare, cum nu există poate decât în ceruri. Minunea n-a durat mult şi el a recăzut în noaptea lui adâncă, mai deznădăjduit ca oricând. Întâlnise o femeie, devotată ca nimeni alta, căreia i se făcuse milă de această zdreanţă umană, care ajunsese Jean Blanc. Tânăra fată, bună, blândă şi iubitoare, se numea Sainte[51] şi-şi merita pe deplin numele. Ea n-a luat-o la goană, speriată, când Jean Blanc i-a adresat cuvântul pentru prima oară. I-a îngăduit să se încălzească la focul din coliba ei, iar când lui i s-a făcut sete, i-a dat să bea lapte de capră… Te miră? întrebă brusc Pelo Rouan. Atunci află că a făcut pentru el mult mai mult decât atât. Sub masca hidoasă ce i-a fost hărăzită de soartă, Jean Blanc era, totuşi, bărbat…

— Şi-atunci? întrebă Jude, uşor ironic. A avut loc vreo nuntă?

— Întocmai. Fata a consimţit să-i fie soţie. Un an mai târziu a venit pe lume Marie: portretul fidel al mamei sale, numită de către pădureni Fleur-des-Genêts, pentru că asta-i cea mai

51-Sainte (fr.) – Sfânta (n.tr.).

frumoasă floare din ţinutul nostru. Marie e născută din căsătoria lui Jean Blanc cu Sainte.

— Vrednică fată, această Sainte! murmură Jude, pe care deacum povestea nu-l mai interesa cine ştie ce.

— Era o copilă blândă şi miloasă ca un înger, continuă Pelo Rouan. Cei doi ani pe care Jean Blanc i-a petrecut alături de ea au fost ca un vis. Uitase de rănile din suflet, nu mai nutrea nici dorinţe, nici temeri, nici speranţe. Ea îi era foarte devotată, iar el trăia pentru buna-i soţie…

Pelo Rouan se opri şi-şi trecu încet mâna peste frunte.

— Asta a durat doi ani… reluă el cu voce tremurată, după câteva momente de tăcere. După doi ani, Jean Blanc s-a reîntâlnit cu soldaţii francezi şi cu perceptorii. Vaunoy îi descoperise sălaşul. Biata lui căsuţa a fost din nou atacată. Prima oară a reuşit să-i alunge. Dar ei s-au întors în lipsa lui şi un soldat al regelui – un laş – a insultat-o şi-a lovit-o pe Sainte, care nu avea altă apărare decât leagănul în care dormea fetiţa! Nu-ţi mai povestesc ce-a urmat. Nici n-aş putea, pentru că-mi fierbe sângele-n vine, iar acum când mă gândesc, îmi vine să-mi apăs pieptul cu amândouă mâinile, să-mi potolesc bătăile inimii. În urma rănilor căpătate, Sainte şi-a dat sufletul, rugându-se la Dumnezeu pentru Jean şi pentru fiica ei…

Pelo Rouan se opri din nou. Abia îşi mai stăpânea tremurul din glas.

— Pe cinstea mea! mormăi Jude. Bietul băiat are toate motivele să nu-i înghită pe francezi…

— Îi urăşte! izbucni Pelo. Iar eu îi împărtăşesc ura. Şi uite că acum tot un francez dă târcoale colibei mele! Dar pe Dumnezeul meu, prietene Jude, bătrâna muschetă veghează asupra lui Fleur-des-Genêts. E o armă demnă de toată

încrederea, ţi-am mai spus. Cum dumneata îl slujeşti pe căpitanul Didier, povăţuieşte-l să nu-i mai aţină calea Mariei, fiica Saintei şi a lui Jean Blanc.

— Nu cunosc secretele căpitanului, răspunse Jude cu răceală. Ştiu însă că-i un om generos şi loial. Dacă vreodată va fi atacat, din faţă sau din spate, afară de cazul când asta s-ar întâmpla în folosul familiei Treml, eu unul îi voi sta alături.

— Cum vrei, omule! Dar să-ţi povestesc mai departe. După moartea soţiei, Jean Blanc şi-a luat fetiţa în spinare şi a traversat din nou pădurea. Cu inima grea de disperare, nutrea deja gânduri de răzbunare. Vederea locului unde fusese asasinat tatăl său i-a trezit vechi amintiri. Trecutul se împletea cu prezentul, astfel că în sufletul său a început să se nască o ură copleşitoare şi neîmblânzită. S-a întâmplat ca tocmai la vremea aceea, sărmanii pădureni, hăituiţi în acelaşi timp şi de intendentul regal şi de seniorii din ţinut – care, instigaţi de Vaunoy, îşi vârâseră în cap să-i alunge din casele lor – să-şi înalţe fruntea şi să încerce să se opună forţei prin forţă. Ziua continuau să locuiască în colibe, însă noaptea se adunau în marile subterane de la Groapa Lupilor, a căror taină le fusese dezvăluită de cineva dintre ei, la momentul potrivit. Acel cineva era Jean Blanc, care descoperise cândva intrarea în subterane, la vreo cincisprezece paşi de vechea lui colibă, în spatele celor două mori de vânt pe jumătate prăbuşite. Odinioară, pe când Jean Blanc fusese un biet nebun fără apărare, îşi spusese: „Mielul se va face lup, ca să-i apere sau să-i răzbune pe cei ce-i sunt dragi.”

Jean Blanc îi văzuse murind pe toţi cei pe care-i iubise. Nu mai avea pe cine apăra, aşa încât mielul se făcu lup, ca să se răzbune.

— Cam aşa ceva mi s-a povestit şi mie, îl întrerupse Jude.

— Tot pe-atunci, reluă cărbunarul, am venit şi eu prin părţile astea. Din motive pe care nu-i nevoie să ţi le dezvălui, am luat-o cu mine pe fiica lui Jean Blanc şi-am crescut-o în casa mea. În copilărie, pe lângă frumoasele trăsături ale mamei ei, avea şi părul alb al bietului Jean Blanc, dar odată cu vârsta, cârlionţii sclipitori au prins reflexe aurii, care împodobesc acum fruntea celei mai frumoase flori din pădurea noastră. Azi fata nu mai aminteşte prin nimic de tatăl ei. E cât se poate de frumoasă. Ce să-ţi mai spun? Ai venit în Bretania abia ieri. Ai auzit, probabil, vorbindu-se despre Lupi. E primul cuvânt care ajunge la urechile călătorului ce pătrunde în pădure şi ultimul pe care-l aude înainte de a pleca. Nobilii hrăpăreţi, care pentru câţiva stânjeni de pădure în plus au vrut să lipsească de pâinea zilnică cinci sute de familii, acum stau şi tremură de spaimă în spatele zidurilor crăpate ale conacelor. Nu numai că soldaţii regelui nu se mai aventurează în pădure, dar chiar grăsanul şi nesătulul de Béchameil, care se ocupă în prezent de strângerea impozitelor, se uită bine în dreapta şi-n stânga înainte de-a expedia spre Paris banii încasaţi. Între Rennes şi Paris se înalţă pădurea, iar în pădure sunt Lupii.

— Toate bune şi frumoase, zise Jude. Or fi ei, Lupii, nişte luptători de temut, dar acum ne putem întoarce la ce discutam despre Treml şi despre acea şansă de a-l descoperi pe tânărul Georges?

— Prietene, îi tăie vorba Pelo Rouan, între Lupi şi Treml există mai multe legături decât îţi închipui. Domnul Nicolas, Dumnezeu să-l odihnească, a fost ultimul gentilom breton. Lupii sunt ultimii bretoni. Cât despre şansa despre care vorbeam, oricât de bun şi de loial ai fi fost dumneata ca

slujitor, fii sigur că nu ți-am aşteptat întoarcerea, ca s-o încercăm. Jean Blanc e tot atât de grăbit ca şi dumneata – dacă nu chiar mai mult! — să sfârşească cu Vaunoy, căci Mathieu şi Sainte au rămas nerăzbunați. În ziua când Vaunoy va face ultimele mărturisiri cu privire la Treml, Jean Blanc îşi va încărca vechea muschetă şi va reîncepe vânătoarea întreruptă în urmă cu optsprezece ani, la marginea pădurii. Dar până-n prezent, mizerabilul i-a scăpat de fiecare dată. De curând, Lupii au atacat conacul Bouëxis, numai şi numai ca să pună mâna pe Vaunoy. Dar ticălosul plecase de-acolo cu puțin timp în urmă, iar atacatorii n-au găsit decât resturile, încă aburind, ale cinei sale.

— Vaunoy e prea şiret ca să fie uşor de vânat, clătină din cap Jude.

— Dar şi Jean Blanc e un vânător înzestrat cu multă răbdare, răspunse Pelo Rouan. Iar haita lui numără vreo două mii de Lupi.

— E oare cu putință? izbucni Jude, în a cărui minte înceată se făcuse, în sfârşit, lumină. Oare Jean să fie misteriosul şi teribilul Lup Alb?

— Prietene! i-o întoarse cărbunarul, cu o umbră de ironie. Jean e Lup şi e alb. Dar nu ştiu dacă despre el vorbesc seara, prin conacele învecinate, bătrânele menajere şi valeții fricoşi. Jean Blanc e în stare de multe, dar rămâne nefericitul asupra căruia apasă neîncetat mâna lui Dumnezeu. Accesele de epilepsie devin pe zi ce trece tot mai dese… Şi desigur – adăugă Pelo Rouan, al cărui glas se frânse dintr-odată – el nu ți-ar fi putut povesti câte ți-am povestit eu, fără să plătească pentru această îndrăzneală: el nu-şi înfruntă niciodată nepedepsit amintirile.

După ce rosti cu mare greutate ultimele vorbe, Pelo Rouan rămase tăcut şi Jude îl văzu agitându-se pe banca lui.

— Dar ce s-a întâmplat? întrebă el.

— Pleacă! articulă cu efort cărbunarul. Acum ştii tot ce-ai vrut să afli de la mine.

— Dar ce trebuie să fac? Nu-l pot ajuta în vreun fel pe Jean Blanc?

— Pleacă! îi porunci imperios Pelo. Pentru numele lui Dumnezeu, pleacă odată! Când va sosi momentul, Jean Blanc va şti să te găsească.

Surprins, Jude se ridică şi porni spre uşă. Înainte ca el să treacă pragul, Pelo Rouan alunecă de pe bancă şi se rostogoli la pământ, scoţând gemete înăbuşite.

Jude întoarse capul, dar se făcuse întuneric şi în interiorul colibei nu se mai vedea nimic. Tot ce putu desluşi era o grămadă neagră, care se mişca dezordonat în beznă.

— Ce s-a întâmplat, prietene? mai întrebă o dată, îmblânzindu-şi glasul.

Răspunsul fu un ţipăt de disperare. Apoi, glasul lui Pelo Rouan se înălţă din nou, răguşit, de nerecunoscut:

— Pleacă!

Jude se supuse şi, cum nu avea obiceiul să se preocupe prea mult de lucrurile pe care nu le înţelegea, de îndată ce sări în şa, uită de Pelo Rouan şi-şi îndreptă gândul spre Jean Blanc, spre Lupi şi spre o eventuală cale de-a pune mâna pe Hervé de Vaunoy, viu şi nevătămat.

Tot cugetând astfel, dădu pinteni calului şi o luă spre Rennes, unde trebuia să-şi întâlnească noul stăpân.

Pe când tropotul calului său se stingea în adâncul pădurii, uşa colibei lui Pelo Rouan se deschise din nou şi în prag se ivi

Fleur-des-Genêts.

Fata aprinse opaiţul. Pelo zăcea la pământ, pradă unei puternice crize de epilepsie. Fără îndoială că Marie era obişnuită cu înfricoşătoarele-i accese, întrucât se grăbi să se aplece deasupra tatălui ei şi să-l îngrijească, fără a părea surprinsă, ci numai crispată de durere.

La lumina opaiţului, coliba părea mai puţin sărăcăcioasă şi mai locuibilă. Într-un ungher se zărea o uşă, care dădea spre odăiţa Mariei. Deasupra vetrei atârnau două pistoale şi o muschetă veche. Lângă uşă se afla un ceasornic din cele care se găsesc în toate fermele bretone.

În timp ce cărbunarul se zbătea în plină criză, cineva bătu la uşă într-un anumit fel. Fleur-des-Genêts deschise fără ezitare. Omul care intră era îmbrăcat ca un pădurean şi purta pe faţă una din acele măşti de Lup, despre care s-a mai pomenit de atâtea ori.

— Unde-i Şeful? întrebă el scurt, de cum trecu pragul.

Fleur-des-Genêts i-l arătă pe Pelo Rouan, care, cu spume la gură, se zvârcolea îngrozitor pe pământul rece.

Noul venit lăsă să-i scape o înjurătură furioasă şi se aşeză pe bancă, bombănind. Accesul dură vreme îndelungată. Din clipă în clipă, noul venit – un Lup – se uita neliniştit la ceas. Când acul făcu o dată înconjurul cadranului, se ridică şi bătu mânios din picior.

— Ce ghinion, fata mea! zise el. Să-i spui lui taică-tău c-a fost pe-aici Yaumi şi că l-a aşteptat cât a putut. Pelo Rouan va regreta toată viaţa că n-a putut profita de ora asta care a trecut.

Pe când Lupul sfârşea de vorbit, Pelo scoase un suspin adânc şi membrele crispate i se destinseră.

— Îşi vine în fire! strigă Marie şi apropie de buzele

bolnavului un ulcior, din care acesta bău cu lăcomie.

După ce-şi potoli setea, Pelo Rouan îşi trecu mâna peste fruntea scăldată în sudoare, apoi se ridică încet, sprijinindu-se de braţul fetei. Când îl zări pe Lup, tresări violent.

— Lasă-ne singuri, îi zise el Mariei.

Aceasta se supuse, dar fără tragere de inimă. Îi venea greu să-şi lase tatăl singur în asemenea momente. Încă înainte ca fata să păşească pragul odăiţei ei, Pelo Rouan şi Lupul începură să discute în şoaptă.

— Ce s-a întâmplat? întrebă cărbunarul.

Yaumi aruncă o privire neliniştită spre Marie şi rosti câteva cuvinte cu glas coborât.

— Spui drept? izbucni Pelo Rouan, îndreptându-şi spatele. Deci cerul a hotărât, în sfârşit, să-l condamne pe omul ăsta!

În în aceeaşi clipă, dădu să se repeadă spre uşă, dar Yaumi îl reţinu pe loc.

— Bănuiam eu c-ai să fii dezamăgit! zise el. Poate că cerul l-a condamnat, dar dumneata l-ai iertat. Acum e prea târziu.

— Nu-l putem ajunge din urmă?

Yaumi arătă cu degetul spre ceas.

— Mi s-au dat două ore ca să te găsesc şi să vedem ce-i de făcut. O oră am pierdut pe drum şi încă o oră te-am aşteptat. Acum e prea târziu.

Pelo Rouan strânse din pumni cu disperare şi se aşeză pe bancă.

— Dar ce s-a întâmplat de fapt? întrebă el.

Yaumi tocmai începuse să-i povestească, tot în şoaptă, când Marie deschise încetişor uşa odăiţei ei. Din întâmplare, un cuvânt ajunse până la ea. Fata se schimbă la faţă, apoi lăsă uşa întredeschisă şi se strădui să tragă cu urechea.

Cuvântul pe care-l prinsese din zbor era numele lui Didier.

27
Primul sos béchamel

În ziua aceea, Antinoüs de Béchameil, marchiz de Nointel, se hotărâse să dea lovitura de grație, pentru a câştiga inima „frumoasei şi a inumanei” (acestea erau chiar cuvintele lui) domnişoare Alix de Vaunoy.

După masă nu dormi decât două ore, apoi se duse grăbit în bucătăria castelului La Tremlays şi, cu mare tevatură, ceru să-l vadă pe şeful bucătar.

Nu există bărbat care să nu vrea să apară cât mai bine în ochii femeii pe care o poartă în gând. Béchameil, pe care hazardul îl făcuse intendent regal, deci răspunzător de strângerea impozitelor, dar care se născuse pentru a fi bucătar de geniu, îşi pusese în minte s-o cucerească definitiv pe domnişoara de Vaunoy – şi asta dintr-o singură mişcare, cu ajutorul unui sos care să întruchipeze perfecţiunea: un sos nou, original, din care Alix avea să guste prima şi care urma să-i poarte numele, imortalizând-o pentru secolele viitoare.

Prietenia unui om important e o binefacere a zeilor.

Nu trebuie să ne închipuim că marchizul de Nointel coborâse în bucătăria castelului cu un plan vag sau nechibzuit. Avea în minte toată reţeta sosului, până în cele mai mici amănunte. Nu-i lipsea nici nucşoara, nici cuişoarele, nici scorţişoara.

Mai trebuie adăugat că preparatul intendentului regal urma să se numere printre capodoperele care înfruntă trecerea

timpului: un sos celebru, un sos pe care restaurantele din toate colţurile lumii aveau să-l înscrie cu mândrie în listele lor de bucate, atâta vreme cât omul – acest rege al creaţiei! — va fi în stare să deosebească un calcan cu sos *suprême* de o omletă cu slănină!

Bucătarul castelului îşi puse la dispoziţia nobilului său confrate plitele şi mirodeniile. Béchameil păstră zece minute de reculegere, apoi cu siguranţa necesară tuturor marilor iniţiative, se puse hotărât pe treabă.

Bătrâna Goton Rehou, menajera castelului, care-şi fuma pipa la gura sobei, în timp ce intendentul îşi vedea de sosul lui, avea să povestească tuturor că în viaţa ei nu văzuse un bucătar atât de iute şi de priceput.

Dar intendentul nu-i acordă bătrânei nicio atenţie. Îşi suflecase mânecile după moda franţuzească, își vârâse înăuntru dantela jaboului şi-și dăduse peruca pe spate. Chipul i se împurpurase de emoţie, iar în ochi i se citea o inspiraţie divină. Degetele-i albe şi pline de diamante mânuiau cratiţa cu o îndemânare de neînchipuit. Un observator imparţial ar fi afirmat că acesta îi era locul.

— Divină Alix! murmură el cu tandreţe, pe măsură ce din cratiță se înălțau aburi frumos mirositori. Eşti înzestrată cu toate calităţile, aşa încât probabil ai şi un gust extrem de rafinat. Dacă n-o să-ți placă peştele ăsta, atunci nu-mi rămâne… un pic de ghimbir n-are cum să-i strice… atunci nu-mi rămâne decât să mor!

Béchameil adăugă puţin ghimbir şi-şi deschise larg nările, ca să-i savureze efectul.

— Delicios! Dumnezeiesc! zise el. Alix, nu vei putea refuza mâna care-i în stare să combine atâtea arome. Numai unui

sălbatic nu i-ar face impresie!

— Adevărat că miroase grozav! mormăi Goton din colţul ei.

Béchameil îşi puse lornionul şi aruncă o privire în direcţia vetrei, cu un aer modest şi mulţumit.

— Nu-i aşa, băbuţo? exclamă el. Asta-i mâncare pentru zeiţe!

— Tre' să fie nemaipomenit, cred şi io! încuviinţă Goton, aprinzându-şi din nou pipa. Dar vă mărturisesc cu tot respectul că dac-aş fi bărbat şi marchiz, aş prefera să mânuiesc mai curând spada, decât coada cratiţei.

Béchameil scăpă din mână lornionul şi, întorcându-i spatele, plin de dispreţ, cumetrei Goton, îşi lăsă gândul să zboare liber spre frumoasa Alix.

Aceasta, dimpotrivă, nu se gândea la el câtuşi de puţin. Aşezată alături de mătuşa sa, Olive de Vaunoy, în salonaşul castelului La Tremlays, lucra cu un aer distrat la o broderie.

Acelaşi lucru îl făcea şi domnişoara Olive, numai că dânsa avusese grijă să se instaleze între trei oglinzi.

Unde şi-ar fi întors capul, putea fi sigură că va da cu ochii de propria-i persoană, putând să-şi zâmbească şi să-şi admire edificiul ambiţios şi impozant al coafurii.

De fiecare dată când împungea cu acul, arunca în una din cele trei oglinzi o ocheadă binevoitoare, care-i era întoarsă cu fidelitate.

Acest joc nevinovat părea a-i da mari satisfacţii. Numai că rămânea un joc mut, iar limba domnişoarei Olive era tot atât de exigentă ca şi privirea.

Încercase de mai multe ori să înceapă o discuţie cu nepoata, pe unul din subiectele ei preferate şi anume: defectele altora, rochiile primite de curând de la Rennes şi, mai ales, romanele

domnişoarei de Scudéry[52], încă la modă în Bretania.

Alix îi răspunse monosilabic sau în doi peri. Nu numai că nu se angaja în discuţie, dar nici măcar nu asculta – lucru extrem de umilitor pentru orice interlocutor, dar zdrobitor pentru o domnişoară de o anumită vârstă şi cu chef de conversaţie.

— Doamne, copila mea! zise mătuşa, după ce făcu efortul de a păstra tăcerea timp de jumătate de minut. Dar eşti de-a dreptul insuportabilă. Te implor să-mi spui pe unde-ți umblă mintea de aproape un ceas!

Alix înălță o privire fixă şi distrată.

— Ai perfectă dreptate, răspunse ea la întâmplare.

— Cum adică, am dreptate? exclamă domnişoara Olive. Dar eu n-am zis nimic!

Alix tresări, de parcă s-ar fi trezit brusc din somn, şi-şi privi mătuşa cu un aer surprins. Apoi se ridică, făcu o plecăciune şi ieşi.

Merse repede de-a lungul coridorului şi intră în odaia ei, unde începu să se plimbe de colo până colo cu paşi mari.

— Vreau să-l văd! zise ea după câteva clipe de agitaţie tăcută. Trebuie!

Luă dintr-o casetă o punguță de mătase şi sună energic din clopoțelul de argint, aflat pe noptieră. În prag se ivi domnişoara Renée, camerista.

— Spune-i lui Lapierre că vreau să-i vorbesc chiar în clipa asta, porunci Alix.

Lapierre fu condus de îndată în camera domnişoarei de Vaunoy care, văzându-l, îşi stăpâni cu greu o grimasă de

52-Madeleine de Scudéry – autoare de istorii galante, împletite cu analize morale şi îndelungi dizertații despre dragoste. (n.tr.).

dezgust.

Valetul intră, ţinându-şi pălăria în mână, însă fără a renunţa la expresia lui caracteristică, nepăsătoare şi impertinentă.

— Domnişoara m-a chemat? întrebă el.

Alix îi făcu semn cameristei să-i lase singuri. O clipă rămase tăcută, cu ochii în pământ. Era limpede că ezită să vorbească.

— Ţii neapărat să rămâi în serviciul domnului de Vaunoy? întrebă ea în cele din urmă, cu o răceală calculată.

Un altul ar fi rămas poate surprins de întrebare, dar Lapierre era uns cu toate alifiile.

— Nespus de mult, domnişoară! răspunse el.

— Îmi pare rău pentru dumneata – urmă Alix, învingându-şi tulburarea şi recăpătându-şi stăpânirea de sine – pentru că eu am hotărât să te concediez.

— Îmi îngăduiţi să vă întreb…

— Nu!

Lapierre îşi lăsă capul în piept, ascunzându-şi un zâmbet. Alix observă şi fruntea i se împurpură uşor.

— Vei pleca de la castel! continuă ea, reţinându-şi o exclamaţie de furie şi dispreţ. E voinţa mea!

— La dracu'! bombăni Lapierre. Asta le trânteşte, nu glumă…

— Vei părăsi La Tremlays fără întârziere!

— La dracu'! repetă în şoaptă Lapierre.

— Tăcere! Dacă te supui fără să crâcneşti, îţi voi plăti!

Şi Alix făcu să zornăie monedele de aur din punguţa de mătase.

— Dar dacă opui rezistenţă, urmă ea, îl voi pune pe tata să te alunge.

— Ah! exclamă netulburat Lapierre.

— Atunci preferi banii?

— N-aş avea decât de pierdut, răspunse valetul. Prefer să ramân… Numai că… – urmă el, pe un ton de o obrăznicie fără seamăn – poate că domnişoara îmi va spune şi mie cum a putut un nevrednic ca mine să-şi tragă ura unei fete atât de nobile. Zău că-s foarte curios să aflu şi eu…

— Ura?! repetă Alix, ridicând din sprâncene.

Îşi stăpâni o vorbă tăioasă şi-i spuse cu glas coborât:

— Lapierre, eşti un asasin!

— Ah! exclamă el din nou, fără a se tulbura câtuşi de puţin.

— Nu înțeleg nici în ruptul capului, vorbi mai departe Alix, ce poate avea în comun un om ca dumneata cu căpitanul Didier.

— Deci, asta era! o întrerupse Lapierre, destul de tare ca să fie auzit.

— Te rog să-ţi ţii gura, sau voi da poruncă să fii pedepsit după cum meriţi. Nu ştiu ce motive te-au împins la această crimă, dar ştiu că dumneata l-ai atacat anul trecut pe căpitanul Didier la Rennes.

— Vă înşelaţi, domnişoară.

Alix scoase din corsaj un medalion de aramă, despre care cititorul a mai auzit deja vorbindu-se.

— N-are rost să negi, urmă ea. Chiar eu ţi-am pansat rana când ai fost adus la palat şi am găsit asupra dumitale acest medalion, care ştiam că-i aparţine căpitanului. Probabil i l-ai furat luându-l drept aur.

— Iar dumneavoastră, domnişoară – i-o întoarse surâzând Lapierre – l-aţi păstrat cu grijă atâta timp, deşi nu-i decât aramă.

— Continui să negi? îl întrebă Alix, fără a se obosi să-i

răspundă.

— La ce bun? replică Lapierre.

— Atunci, înseamnă că accepţi să părăseşti castelul.

— Dimpotrivă, sunt mai decis ca oricând să rămân.

— Dar bine, nenorocitule! exclamă domnişoara de Vaunoy. Nu ţi-e teamă că-i voi spune tot tatălui meu?

Lapierre izbucni în râs. Alix se ridică, indignată.

— Asta le întrece pe toate, se mânie ea. De cum se întoarce tata…

— Cine ştie când se va întoarce tatăl dumneavoastră, domnişoară… o întrerupse Lapierre, privind-o drept în ochi.

— Ce vrei să spui? întrebă ea repede, cuprinsă de o spaimă nedefinită.

Lapierre deschise gura să-i răspundă, dar se stăpâni şi începu să râdă din nou, cu cinism.

— Toţi suntem muritori, se înclină el în faţa fetei, şi fiecare om trece zilnic prin nu ştiu câte primejdii. Asta-i tot ce voiam să spun, domnişoară. Cât despre ameninţarea dumneavoastră, să nu mai vorbim despre asta! Dar pe viitor, feriţi-vă să-mi mai adresaţi altele! Pentru o domnişoară din lumea mare e umilitor să ameninţe un simplu valet.

— Dar, pentru numele lui Dumnezeu! exclamă Alix, pe care provocarea lui Lapierre o scotea din fire. Nu te ameninţ degeaba. Domnul de Vaunoy va şti tot!

— Schimbaţi timpul verbului, domnişoară. Cunosc şi eu ceva gramatică. În loc de viitor, vorbiţi la prezent şi veţi spune adevărul.

— Nu înţeleg! bolborosi Alix, albindu-se la faţă şi clătinându-se pe picioare.

— Ba da, domnişoară, mă înţelegeţi perfect. Credeţi-mă, n-

are rost să mă siliţi să pun punctul pe *i.*

— Nu, nu! Vreau să-mi vorbeşti lămurit, articulă cu greu Alix.

— Cum doriţi. Cu inteligenţa deosebită de care dispuneţi, aţi ghicit din capul locului că un om cumsecade ca mine şi un copil orfan de tată cum e căpitanul Didier, nu pot avea nimic în comun. Într-adevăr, eu unul nu-i port pică. Dar soarta a fost nedreaptă cu mine. Nu-s decât un simplu valet. Ura altcuiva poate deveni propria-mi ură. Iar ca să-mi câştig simbria, a trebuit să-mi trag spada din teacă de parcă aş fi urât cu adevărat…

— Minţi, ticălosule! îl întrerupse Alix, exasperată.

În sfârşit, înţelegea.

— Ştiţi bine că nu. Am ucis pentru că mi s-a poruncit: „Ucide!”

— Îndrăzneşti să-l acuzi pe tatăl meu?

— Eu? Nu cred c-am pronunţat numele onorabilului domn Hervé de Vaunoy. Dar… cine are urechi de auzit, s-audă!

— Minţi! Minţi! repetă Alix, simţind că-şi pierde capul.

— Să presupunem c-aş minţi, domnişoară, dacă asta vă face cât de cât plăcere. Dar fie că mint sau nu, dacă pe dumneavoastră vă interesează cât de puţin persoana căpitanului Didier – aşa cum cred eu – atunci nu vă pierdeţi vremea ameninţând un om care nu se sinchiseşte de ameninţările dumneavoastră. De altfel, omul cu pricina nu-i decât un instrument. Căutaţi ceva mai departe: opriţi braţul sau… înduplecaţi inima.

Apoi adăugă în şoaptă:

— Când se va întoarce tatăl dumneavoastră – dacă vă e dat să-l mai revedeţi – acţionaţi fără a pierde nicio clipă. Ţineţi

minte sfatul meu.

Cu aceasta, Lapierre se înclină până la pământ şi ieşi, fără nici cea mai mică urmă de tulburare.

Alix nu-i înţelesese ultimele cuvinte. Dar auzise, oricum, destul. De cum plecă valetul, se prăbuşi într-un jilţ, cu capul în mâini. În minte începură să-i roiască o sumedenie de gânduri negre.

— Tata! Tata! murmura ea printre suspine. Nu pot crede una ca asta! Mizerabilul de Lapierre minte!

Zadarnic însă, în sufletul ei îşi făcea loc tot mai mult certitudinea că propriu-i tată poruncise să fie asasinat Didier. Dar de ce?

Se ridică, abia ţinându-se pe picioare, şi sună clopoţelul Voia să-l vadă pe Didier, să-l sfătuiască să fugă. Doamne! Dar cum să-i spună, fără să-şi acuze tatăl?

Când apăru Renée, îşi găsi stăpâna la pământ, leşinată. Alix nu mai rezistase emoţiei. Când îşi veni în fire, fu cuprinsă de o febră violentă.

Sosi şi ora mesei. Domnul de Béchameil părăsi bucătăria şi-şi făcu intrarea în sufragerie, urmat de incomparabilul fel de mâncare pe care-l inventase.

Respectabilul intendent avea un aer modest şi în acelaşi timp conştient de propria-i valoare. Părea că savurează dinainte elogiile unanime cu care avea să fie întâmpinată această capodoperă a artei culinare, devenită şi mai de preţ datorită nobilei mâini ce-o pregătise. Deja cugeta la o scurtă alocuţiune, în formă de madrigal, cu ajutorul căreia voia să-i ofere domnişoarei de Vaunoy cinstea de a-şi lega numele de noul preparat.

Cu siguranţă că Alix va fi în al nouălea cer având parte de-

un asemenea chilipir! Aici era vorba de nemurire, căci felul de mâncare nou-născut nu reprezenta nici mai mult nici mai puţin decât un calcan cu sos béchamel (bucătarii au stâlcit ortografia acestui ilustru nume) – cu alte cuvinte, primul sos béchamel din istorie!

Din păcate, însă, destinul e orb – asta au spus-o toţi poeţii – iar oamenii îşi văd proiectele căzând baltă tocmai când se aşteaptă mai puţin! Savoarea nemaiîntâlnită a acestui preţios preparat avea să delecteze gustul needucat a doi nenorociţi de valeţi!

Intrând în salon, Béchameil îşi aşternu pe faţă surâsul său cel mai îmbietor. Degeaba însă! În jurul mesei nu se afla nimeni.

Hervé de Vaunoy nu se întorsese. Alix se simţea îngrozitor, iar domnişoara Olive veghea la căpătâiul ei. Didier era şi el plecat nu se ştie unde.

Văzând sufrageria goală, Béchameil – de obicei, atât de liniştit – simţi că-l apucă toate pandaliile. Furios că nu are pe nimeni care să-i aprecieze meritele bucatelor pregătite de el, porunci să-i fie adusă caleaşca şi plecă în goana cailor spre vila lui de la Cour-Rose.

Calcanul rămase pe masă. Capodopera fusese abandonată.

După câteva minute, în salon pătrunseră din întâmplare majordomul Alain şi valetul Lapierre.

— Ai să vezi că nu se mai întoarce, zise Lapierre.

— Cobe ce eşti! îl ocărî batrânul Alain. Are să se-ntoarcă.

Deodată, amândoi dădură cu ochii de calcan. Fără prea multe mofturi, se aşezară la masă. Probabil că găsiră sosul béchamel pe gustul lor, căci în mai puţin de un sfert de oră, platoul era gol.

— Nu se va-ntoarce! repetă Lapierre, lăsându-se pe spate în

jilţ, sătul şi mulţumit.

— Ba da! îl contrazise Alain, ducându-şi la buze clondirul lui pătrat. Vrei şi tu?

— Cu dragă inimă. Dacă nu se-ntoarce, n-avem nimic de pierdut. Ofiţeraşul ăsta, Didier, are suflet generos şi mână largă. O să ne cumpere marfa la un preţ bun.

— Şi dacă ne trimite la spânzurătoare?

— Ei, asta-i acum!

În poarta castelului răsunară trei bătăi puternice. Cei doi slujitori săriră în picioare.

— Trebuie să fie Vaunoy! zise batrânul majordom.

— Sau Didier! replică Lapierre. Am o idee! Dacă-i Didier, vrei să-i vorbim? Dacă totuşi se va-ntoarce şi Vaunoy, va sosi prea târziu. Dar dacă-i Vaunoy?

— Atunci cu siguranţă că diavolul îl are în paza sa şi că sufletul căpitanului s-a înălţat la ceruri. Amin! încheie Alain.

Răsunară paşi în anticameră.

Cei doi slujitori rămăseseră cu ochii pironiţi la uşă.

— Ceva îmi spune că-i căpitanul, şopti Lapierre.

— Iar eu sunt gata să jur că-i Vaunoy, vorbi şi majordomul.

— Atunci, hai să punem prinsoare!

— De acord!

— Un ban de aur pentru căpitan!

— Un ban de aur pentru Vaunoy!

28
În bârlogul lupilor

La ceasul când Pelo Rouan îi povestea lui Jude cele relatate mai înainte, un bărbat înfăşurat în mantie cobora cu grijă în râpa de lângă Groapa Lupilor. Din când în când arunca în jur priviri neliniştite, părând conştient de riscul pe care şi-l asuma.

Şi totuşi, continua să coboare. Ajuns în fundul râpei, lângă stejarul găunos în care Nicolas Treml îşi îngropase odinioară caseta de fier, se opri o clipă, ca să-şi tragă sufletul.

Vedea ca prin ceaţă, din cauza febrei ce-i înfiora fiecare mădular, ascuns sub mantie. Altfel şi-ar fi dat seama că din mai multe tufe se iţiseră capete cu măşti de sălbăticiuni, dând la o parte crengile, ca să-l urmărească mai bine.

În clipa când străinul voia să-şi continue drumul, în direcţia fostei colibe a lui Mathieu Blanc, trei-patru indivizi mascaţi se năpustiră asupra lui dintre ierburi, trântindu-l la pământ şi imobilizându-l cât ai zice peşte.

— Ia să vedem pe cine-am prins! zise unul, punând piciorul pe pieptul omului înfăşurat în mantie.

Cu toată spaima prin care trecuse, acesta nu părea surprins de atac, deşi continua să-şi ascundă chipul.

— Prieteni! spuse omul cu un glas care în ciuda efortului de-a vorbi, rămânea totuşi sigur pe el. Nu-mi faceţi niciun rău. Nu mă aflu aici din întâmplare.

— Un spion trimis de perceptor! strigară cu toţii. Să-l

spânzurăm!

— Sfinte Dumnezeule! Prieteni, să nu faceţi una ca asta! se jelui necunoscutul, căruia începură să-i clănţăne dinţii de frică. Am venit aici ca să vă fiu de folos.

— Ce vorbeşti? I-auzi colo!

— Vă jur pe sănătatea mea că nu mint. Legaţi-mă la ochi, ca să fiţi siguri că nu văd nimic din ce nu trebuie să văd şi duceţi-mă la şeful vostru.

Lupii se sfătuiră între ei.

— Avem destul timp să-l spânzurăm şi după aia!… îşi dădu cu părerea unul dintre ei, cioplitor de saboţi, pe nume Simon Lion.

Părea o idee înţeleaptă.

— Atunci – zise şi Livaudré, împletitorul de coşuri – ar trebui măcar să ştim cu cine avem de-a face.

Simon Lion smulse brusc mantia necunoscutului, dând la iveală o faţă rotundă şi grăsulie, mai albă ca un linţoliu.

Cei patru Lupi se dădură înapoi, peste măsură de surprinşi.

— Stăpânul castelului La Tremlays! strigară cu toţii în acelaşi timp.

Vaunoy, căci el era, se strădui să zâmbească, dar nu izbuti decât să clipească nervos.

— Chiar el, prieteni!

— Nu suntem prieteni cu tine! mârâi Livaudré, cu glas coborât şi ameninţător. Oare chiar n-ai habar de potecile pădurii? Cum de-ai ales-o tocmai pe cea care te conduce la moarte?

— Doar nu vorbiţi serios! îngăimă Vaunoy. Glumiţi, prieteni. Nu puteţi ucide un om care vă pune la picioare o avere.

Lupii schimbară între ei o privire semnificativă, iar Simon pipăi repede buzunarele seniorului.

— Minţi! se răsti el. Minţi şi-acum aşa cum ai minţit întotdeauna! Dar al dracului să fiu dacă ne scapi şi de data asta!

Vaunoy era îngrozit la culme, ceea ce-l punea în situaţia de a-şi pierde luciditatea şi şirul vorbelor.

Livaudré îşi dezlegă o funie de la brâu, făcu repede un laţ şi-l aruncă în sus, agăţându-l de o ramură a stejarului găunos.

Funia se balansa acum chiar pe sub nasul lui Vaunoy.

Nu s-ar putea spune că acesta dăduse dovadă de nechibzuinţă, angajându-se într-o asemenea aventură. Dimpotrivă, îşi calculase cu grijă toate şansele. Uitase, însă, să pună la socoteală şi propria-i laşitate. Şi tocmai aceasta îi juca acuma renghiul.

Plecase de la castel într-unul din acele momente de hotărâre disperată când până şi laşul laşilor devine, într-un fel, viteaz.

Ura sa faţă de Didier – sau mai curând dorinţa disperată de-a se descotorosi de ameninţarea vie care-i otrăvea viaţa zi şi noapte – îl făcuse să uite de riscuri, sporind în închipuirea lui şansele de reuşită.

Singur nu putea face nimic să scape de Didier, ofiţer al regelui şi oaspetele său oficial. Şi totuşi, Didier trebuia să piară! Trebuia! Acest lucru devenea o chestiune de viaţă şi de moarte.

Printr-o bizară coincidenţă, tânărul venea în mod fatal în contradicţie cu Vaunoy din toate punctele de vedere. Înclinaţia lui Alix faţă de el, şi în consecinţă răceala manifestată de ea faţă de Béchameil, ar fi constituit în sine suficiente motive de duşmănie. Pe vremea aceea, când parlamentul se ocupa zilnic

de verificarea titlurilor de nobleţe, Vaunoy avea nevoie cu orice preţ de sprijinul intendentului regal.

Un singur cuvânt al lui Béchameil îl putea face să-şi piardă calitatea de nobil şi, ca urmare, bogata moştenire a familiei Treml.

Dar Vaunoy mai avea încă un motiv, şi mai imperios, şi nu ni se pare exagerat să afirmăm că nu era loc sub soare pentru amândoi.

De altfel, dacă am reuşit cât de cât să-i schiţăm portretul, ar trebui ca şi fără ajutorul acestor explicaţii să ne închipuim că Vaunoy avea nevoie de un motiv extrem de puternic ca să sfideze astfel setea de răzbunare a Lupilor, pe care-i persecutase neobosit, ori de câte ori i se ivise prilejul.

Admiţând existenţa unui astfel de motiv, unui om hotărât nu-i mai rămânea decât să-şi elaboreze un plan şi să purceadă la punerea lui în aplicare, cu perfectă stăpânire de sine.

Or, stăpânul castelului La Tremlays era în cu totul altă stare. Traversând pădurea, trăise rând pe rând momente de spaimă mortală şi de speranţă nebună.

Acum însă când trebuia să întreprindă ceva ca să-şi salveze viaţa, era paralizat de groază, inert, neputincios, cu minţile rătăcite. Mort încă de pe-acum, aşa cum se întâmplă cu nenorociţii cărora li se face vânt din înaltul unui turn şi care, după cât se pare, îşi dau sufletul înainte de-a atinge solul.

Simon Lion îl înşfăcă în braţe, iar Livaudré făcu repede un laţ la celălalt capăt al funiei. Vaunoy nici nu se clinti. Îi lăsă să-i petreacă funia în jurul gâtului, fără a opune rezistenţă. Numai în clipa când simţi asprimea ştreangului, îşi rostogoli ochii de jur-împrejur, ca scos din minţi, şi scoase un geamăt înăbuşit.

— Dă-i drumul! strigă Livaudré.

Nenorocitul de Vaunoy simţi cum îi fuge pământul de sub picioare.

După cum se vede, presimţirile lui Lapierre nu fuseseră cu totul lipsite de temei.

Dar chiar în clipa când faţa seniorului începuse să se înnegrească de pe urma ştrangulării, dintre tufe apăru în goană un al cincilea Lup.

— Vino-ncoa, Yaumi! îl strigară ceilalţi. Ai picat la ţanc, ca să prinzi ultima strâmbătură a unui amic de-al tău!

Yaumi, cu care am făcut cunoştinţă nu demult, în coliba lui Pelo Rouan, era un vlăjgan de aproape doi metri, cu mâini şi picioare de uriaş. Îi aruncă o privire lui Vaunoy, pe care îl recunoscu, în ciuda aspectului său hidos.

— Fiare sălbatice! şuieră el. Uite cum îl omorau aşa, pe nepusă masă!

Îşi scoase repede cuţitul de vânătoare şi reteză funia. Vaunoy căzu ca un sac şi rămase prăvălit la pământ.

— Da' bună treabă mai făceaţi! îi certă „micul" Yaumi. Ce-ar fi zis Şeful? Nu ştiţi că are o veche socoteală cu nemernicul ăsta, pentru care ştreangul e o moarte prea blândă? Şeful e în subterană?

— Dracu' ştie unde-i Şefu'! trânti cu năduf Livaudré. Cât despre netrebnicul de colo, să-i pară bine c-a scăpat uşor. Da' asta nu-nseamnă că şi-a luat de-o grijă. Să vedem dacă bătrânii noştri n-or să-i pună din nou funia de gât!

— Bătrânii noştri se supun Şefului, la fel ca tine sau ca mine, omule! declară sentenţios Yaumi. Ei vor face ce le va porunci Lupul Alb.

Vaunoy îşi venise în fire şi se zvârcolea în iarbă.

— Sus! îi strigă Simon Lion, trăgându-l de picior.

Vaunoy, care nu suferea atât de durere cât de frică, se supuse fără prea multe comentarii. În mod explicabil, faptul că scăpase ca prin minune din aşa o primejdie făcuse să-i mai vină inima la loc.

— Spune-le oamenilor tăi să nu mă mai bruscheze, i se adresă el lui Yaumi, cu glas ceva mai sigur. Funia aia era cât pe-aci să vă facă să pierdeţi cinci sute de mii de livre.

Yaumi nu-şi pierdu cumpătul. Ceilalţi patru Lupi, însă, reacţionară în mod cu totul diferit.

— Cinci sute de mii! repetară ei, uluiţi.

Vaunoy răsuflă uşurat. Cifra produsese efectul scontat.

— Duceţi-mă la şefii voştri! zise el pe un ton autoritar.

— Să vezi că acum or să-l lase să scape! murmură „micul" Yaumi, ridicând din umeri. Aş da un ban de aur să fie Şefu' aici!

Simon Lion îşi luă batista în carouri, care-i ţinea loc de cingătoare, şi-l legă la ochi pe Vaunoy. Imediat după aceea, cei patru Lupi îl împinseră spre malul vestic al râpei, deasupra căruia se zăreau ruinele celor două mori de vânt.

Vaunoy îşi simţi obrazul biciuit de un aer rece şi umed. În acelaşi timp, lumina vagă, care-i ajunsese la ochi, chiar aşa legat, dispăru dintr-odată.

Începu să coboare treptele unei scări cioplite aproape vertical. Lupii îl ridicară în braţe şi-l purtară astfel câţiva paşi, după care îl lăsară din nou la pământ.

Drumul dură vreo zece minute, apoi Vaunoy auzi zvon de glasuri. Un miros puternic de tutun şi rachiu îi năvăli în nări, aproape sufocându-l.

I se scoase legătura de la ochi.

Se găsea în bârlogul Lupilor, în „sufragerie", tocmai la

momentul desertului.

Lumina roşietică, răspândită de şase torţe, îl făcu să-l doară ochii, obişnuiţi cu întunericul. În plus, strigătele asurzitoare, ţâşnite dintr-o mie de gâtlejuri proaspăt udate, fură cât pe-aci să-l zăpăcească din nou. Avea şi motive. Din toate părţile se înălţau ameninţări şi îndemnuri la moarte.

Curând însă se făcu tăcere. Simon Lion pronunţase şase cuvinte, al căror efect fusese cu adevărat miraculos.

Strigătele deveniră treptat murmure şi cele şase cuvinte, repetate cu un aer grav, trecură pe rând din gură în gură.

— Cinci sute de mii de livre! se auzi din toate părţile.

Aceste şuşoteli, care erau semn bun, îl făcură pe Hervé de Vaunoy să-şi vină în fire mai bine decât orice balsam. Simţi că renaşte şi-i pieri orice urmă de frică.

Şi totuşi, spectacolul pe care-l avea în faţa ochilor de acum obişnuiţi cu jocul de lumini şi umbre al torţelor nu era de natură a-l face să se socotească în deplină siguranţă.

Se afla chiar în mijlocul adunării. Grupuri-grupuri, Lupii stăteau la masă în jurul unor scânduri sprijinite pe pari înfipţi în pământ. Toţi mâncau, beau şi fumau. Locul semăna cu o imensă tavernă. Lumina, care pornea dintr-un singur punct, unde ardeau la un loc toate torţele, era din ce în ce mai slabă spre ungherele încăperii, astfel încât cei mai mulţi Lupi se găseau în penumbră, căpătând trăsături ciudate, aproape diabolice.

Vaunoy n-ar fi putut spune nici măcar cu aproximaţie câţi oameni se aflau strânşi aici, iar aspectul acestei gloate dădea impresia unui număr infinit.

Într-adevăr, spre capătul sălii, ultimele rânduri de mese aproape că se pierdeau în întuneric, părând a se prelungi cât

vedeai cu ochii. Iar când vreo sclipire a torţelor lărgea cercul de lumină, apăreau pe neaşteptate noi chipuri de băutori sau fumători.

Toţi cei de-aici erau Lupi, cinstiţi truditori ai pădurii, care la lumina zilei aveau, fără doar şi poate, figuri cât se poate de cumsecade. Dar pâlpâirile sângerii ale torţelor le dădeau o expresie feroce. Chiar dacă în realitate erau oameni de treabă, aici erau departe de-a avea un asemenea aer.

Ici şi colo, Vaunoy recunoştea faţa vreunui împletitor de coşuri sau cioplitor de saboţi, pe care-l întâlnise mai des prin pădure. Doi-trei Lupi îşi păstraseră măştile şi, în ciuda jocului neîntrerupt de lumini şi umbre, Vaunoy înţelese limpede că aceştia aveau motive bine întemeiate de a-şi ascunde feţele în prezenţa lui: purtau livreaua castelului La Tremlays.

În mijlocul sălii – sau grotei, sau cavernei, căci Vaunoy nu putea zări nici boltă, nici pereţi – se găsea o masă mai bine cioplită decât celelalte, în jurul căreia stăteau opt Lupi bătrâni şi cu experienţă – fără îndoială senatorii acestei bizare republici.

Cât despre „dictator”, acel faimos Lup Alb, care căpătase o aureolă legendară, Vaunoy îl căută zadarnic cu privirea. Neputându-l descoperi după niciun fel de semn exterior, trase concluzia că era absent.

După vreo câteva clipe, unul din bătrâni ceru să se facă tăcere, apoi se întoarse spre Vaunoy, care cu preţul unor eforturi supraomeneşti încerca să-şi recapete sângele rece.

— Ce-ai căutat la Groapa Lupilor? întrebă bătrânul.

Vaunoy îşi luă inima în dinţi.

— Am venit să caut ceea ce-am găsit, răspunse el netulburat. Voiam să-i întâlnesc pe Lupi.

— Întâlnirea asta te poate costa scump, Hervé de Vaunoy. Oare-ai uitat cât rău ne-ai făcut?

— Nu, dar am mizat pe flerul vostru şi pe sărăcia în care trăiţi. Şi trebuie să mărturisesc că vă credeam mai strâmtoraţi, adăugă el, coborând glasul.

— Trăim cât se poate de bine, îi replică bătrânul. Aţi vrut să ne lipsiţi de pâinea neagră şi de cidru, iar noi furăm de la hoţi şi mâncăm pâine albă şi bem rachiu.

Un hohot de râs, vesel şi zgomotos, întâmpină aceste cuvinte, de o moralitate îndoielnică.

— Că bine zici, taică Toussaint! strigară cu toţii.

— Tăcere, copiii mei, tăcere! Cât despre flerul nostru, îţi mulţumim de compliment. Dar ia spune, ce treabă ai tu cu flerul nostru, care ne îndeamnă să-ţi punem funia de gât, şi cu sărăcia noastră, la care – de altfel – ai contribuit din plin?

— Vreau să mă răzbun, răspunse Vaunoy.

— N-ai oare la castel asasinii tăi plătiţi?

— Ajunge! îl întrerupse Vaunoy, cu un gest nerăbdător, care avu mare efect. Să ne explicăm ca oamenii, în loc să trăncănim ca avocaţii. Vreţi să puneţi mâna pe cinci sute de mii de livre?

— Cinci sute de mii de livre? repetară Lupii, simţind că le lasă gura apă.

— Cinci sute de milioane de şmecherii! tună un glas gros, şi Yaumi îşi făcu loc printre ceilalţi, venind să se posteze, cât era de lung, în faţa mesei la care se afla „senatul” de la Groapa Lupilor.

— Taică Toussaint şi voi ceilalţi! Nu daţi atenţie la ce spune ticălosul ăsta! Îl ştiţi bine cu toţii – şi de altfel nu puteţi lua nicio hotărâre în lipsa Şefului.

La cuvântul „Şef”, Vaunoy ciuli urechile. Acesta era un

obstacol pe care nu-l luase în calcul.

Taica Toussaint clătină din cap, nemulţumit.

— Prietene Yaumi, vorbi el, şefu-i şef, dar şi noi avem un cuvânt de spus. Iar cinci sute de mii de livre nu-s de lepădat! E cazul să chibzuim puţin!

— Dar minte ca un ticălos neruşinat ce e!

Lupii începură să murmure dezaprobator. Li se înfipsese în minte ideea celor cinci sute de mii de livre.

— Yaumi, băiete! urmă Toussaint, cu atât mai sigur pe el cu cât se vedea susţinut de ceilalţi. Lasă-ne să ne vedem de treburi. Şeful va fi cât se poate de mulţumit.

— Şi dacă nu va fi? i-o întoarse Yaumi.

Nimeni nu mai scoase o vorbă. Bătrânul păru descumpănit.

— Va fi, zise el după câteva clipe de tăcere. Nimeni nu-i mai dornic decât mine să se supună poruncii Şefului, dar…

— Dar rişti să-i nesocoteşti ordinele! Ascultă! Eu ştiu bine că Şeful şi-ar da jumătate din viaţă să-l aibă pe omul ăsta în faţa lui!

Vaunoy se înfioră din cap până-n picioare.

— Ştiu şi că amândoi au de reglat unele socoteli mai vechi, continuă Yaumi. Mă duc să-l caut pe Şef.

— Cine ştie unde poate fi găsit?

— Am să încerc să dau de el. Aşteptaţi-mă.

— Imposibil! strigă Vaunoy, mizând totul pe o singură carte. Dacă-n două ore nu mă-ntorc la castel, totul e pierdut!

— Îmi ajung două ore, zise Yaumi.

Bătrânii se sfătuiră între ei.

Se pare că autoritatea celui căruia i se spunea „Şeful” şi care nu era nimeni altul decât Lupul Alb, era nelimitată, întrucât oricât de dornici ar fi fost să captureze cele cinci sute de mii de

livre, cei mai mulţi Lupi îi ţinură partea lui Yaumi.

— Nici vorbă! se auziră murmure de jur-împrejur. Şeful trebuie să ştie toată tărăşenia.

— Atunci, du-te! îi zise Toussaint lui Yaumi. Dar dacă în două ore nu te-ntorci, o să facem după capul nostru.

Yaumi însă nu se clinti din loc.

— Mai întâi trebuie să ştiu ce vrea de la noi omul ăsta.

— Aşa e, vorbi Toussaint. Spune ce ai de spus, Hervé de Vaunoy.

— Cele cinci sute de mii de livre despre care v-am povestit, zise stăpânul castelului, reprezintă impozitele ridicate din episcopatul Dol şi pe care intendentul regal le trimite la Paris. Banii vor rămâne o noapte sub acoperişul castelului meu. O noapte e de-ajuns.

— Cred şi eu! exclamă Toussaint.

— Fără îndoială! încuviinţară şi Lupii.

— Cât despre cel pe care vreau să-l ucid, el e duşmanul meu tot atât cât şi al vostru. E vorba de noul căpitan de jandarmi.

— Să fie şi mai rău de-atât, Hervé de Vaunoy, – vorbi Toussaint cu gravitate, deşi nu fără regret – nu spera să te-ajutăm. Lupii nu asasinează.

— Lupii vor ataca depozitul de bani şi vor lua cele cinci sute de mii de livre. Voi veţi avea profitul. Eu mă voi ocupa de rest.

Bătrânul Toussaint dădu din cap, cât se poate de satisfăcut.

— Aşa da, zise el. Aşa da. Ei, Yaumi, acum ştii destul?

— Am plecat, răspunse „micul” Yaumi.

Îşi puse masca pe faţă şi dispăru în întuneric.

Vaunoy se aşeză. I se aduse un pahar de rachiu, pe care îl duse la buze.

„Două ore!” se gândi el, neliniştit. „Şi dacă vine Şeful, ce se

va întâmpla atunci cu mine?”

Lupii începură din nou să bea şi să fumeze, întrucât aceşti bieţi oameni, cândva meşteşugari harnici şi cinstiţi, odată ieşiţi din făgaşul lor obişnuit, căpătaseră aproape toate viciile ce însoţesc jaful şi trândăvia.

Vaunoy număra minutele. Din când în când, glasul bătrânului Toussaint, care-i cerea explicaţii asupra atacului, îl trezea din reverie. Până şi aici avu noroc, pentru că de n-ar fi fost sustras gândurilor sale negre, ar fi murit de frică.

Trecu o oră, apoi o oră şi jumătate şi, în sfârşit, ceasul lui Vaunoy indică scurgerea a două ore.

Seniorul respiră adânc şi se ridică.

— Pe cinstea mea, vorbi Toussaint. Hervé de Vaunoy are dreptul să plece. Un om cinstit nu are decât un cuvânt. Noi suntem cinstiţi şi ne ţinem făgăduiala.

— Aşa e! aprobară cu toţii.

— Aşadar, poţi pleca, omule. Interesul pe care-l ai stă chezaş pentru corectitudinea ta. Mâine, la un ceas după asfinţitul soarelui, vom fi acolo unde ne-am înţeles să aşteptăm.

— Pe mâine, zise Vaunoy, care mergea înaintea călăuzelor sale, îndreptându-se spre intrarea în subterană.

Din nou fu legat la ochi. După câteva clipe, încăleca plin de bucurie pe calul care-l aştepta în desiş.

— Sfinte Dumnezeule! Sfinte Dumnezeule! Sfinte Dumnezeule! strigă el ca un nebun, dând pinteni calului cu toată puterea.

După cum se vede, bătrânul majordom câştigase pariul. Vaunoy fusese cel ce bătuse de trei ori în poarta castelului La Tremlays. Seniorul intră în salon chiar în clipa când se încheia

prinsoarea – spre uluirea lui Lapierre.

— Al nostru e! strigă el, aruncându-se într-un jilţ şi suflând din greu. Mi-am jucat viaţa, am câştigat, dar Dumnezeu mi-e martor că a doua oară nu mai încerc aşa ceva!

— Mă întorc la ce spuneam mai devreme, murmură Lapierre. Dumnezeu să-l aibă în paza sa pe căpitan! Meştere Alain, ţine-ţi bănuţul!

29
Înainte de luptă

A doua zi de dimineață, convoiul cu banii strânşi din impozite plecă din Rennes, cu destinația Paris. Era escortat de jandarmi, în fruntea cărora călărea căpitanul Didier, şi de o companie de pedestraşi. Distanța dintre Rennes şi La Tremlays fu parcursă fără incidente. Căruțele greoaie, încărcate cu monede de şase livre, şi care se înfundau în şleaurile pădurii, ar fi fost uşor de atacat. Dar nu se ivi niciun chip ostil sau suspect, iar Jude, care călărea în urma căpitanului, abia dacă bănui de vreo două ori, după mişcarea crengilor, că în desiş se ascundea vreo vietate – om sau animal.

Lupii fie că dormeau, fie că n-aveau chef să înfrunte muschetele jandarmilor. Afară doar de cazul când mai aveau şi alte motive să nu se arate…

Convoiul înainta foarte încet, astfel încât atunci când ajunse în dreptul primilor copaci ai aleii castelului La Tremlays, soarele cobora deja către asfințit.

— Domnule, zise Jude la urechea căpitanului, nu-i bine să rămân la castel. Ceea ce caut eu nu-i acolo, înăuntru. În schimb aş putea da tocmai peste ce nu trebuie!

— Vai, bătrâne! îi răspunse căpitanul, zâmbind. De ieri, nu te mai gândeşti decât la asasinate. Sigur că dacă tot ce mi-ai povestit despre Vaunoy e adevărat, atunci seniorul nostru e un ticălos fără ruşine, dar parcă nu-mi vine să cred… şi, la urma

urmei, ce te face să crezi că Pelo, cărbunarul, nu minte?

— Pelo Rouan? Nu minţea, domnule. Am auzit cum îi tremura glasul şi-am simţit cum îi picura sudoarea pe mâna mea. Nu, nu! Nu minţea! Dar cumătră Goton? Dar absenţa domnului Georges?

— Poate că ai dreptate, zise căpitanul. În orice caz, bătrâne, eşti liber şi dacă ai ceva prieteni în pădure, du-te şi rămâi la ei peste noapte. Ne întâlnim mâine, la Vitré.

— Atunci, pe mâine! încheie Jude.

Înainte de-a pleca, se apropie şi mai mult de Didier şi-i spuse în şoaptă:

— Nu uitaţi s-aveţi grijă de dumneavoastră, domnule. Pelo Rouan a vorbit despre răzbunare şi pare un om de temut.

Didier îi zâmbi şi schiţă un gest nepăsător.

— Pe mâine, bătrâne! zise el, în loc de alt răspuns.

Jude apucă pe o potecă lăturalnică şi, în curând, pierdu din ochi convoiul. Soarele abia asfinţise, dar sub frunzişul întunecat al pădurii era deja noapte. Numai în luminişuri se mai zăreau arinii, în lumina mângâietoare a apusului. Jude porni cu paşi rari şi cu capul în piept.

Îşi încredinţase calul unui soldat, ca animalul şă-şi poată lua tainul de fân la castel.

Scutierul simţea cum îl părăsesc în acelaşi timp şi curajul, şi speranţa. La ce bun să mai caute ceea ce era sigur că nu va găsi? Jude avea nevoie să evoce amintirea scumpă a stăpânului său, ca să se mai îmbărbăteze şi să-şi recapete voinţa.

De-ar fi avut de înfruntat o primejdie, s-ar fi arătat puternic. De-ar fi trebuit să moară, ar fi acceptat bucuros. Dar nu avea de sfidat nici pericole, şi nici moartea.

Treml nu va trage niciun folos de pe urma strădaniilor sale,

şi-atunci, la ce bun să mai lupte?

După ce hoinări câtva timp, fără ţintă, Jude o porni spre coliba cărbunarului Pelo Rouan.

„Vom sta de vorbă despre Treml”, îşi zise el, oftând. „Poate c-a mai aflat câte ceva.”

N-apucă însă să facă nici câţiva paşi, când auzi un zgomot surd şi îndepărtat, dar familiar urechii lui de vechi soldat. Era limpede că un mare număr de oameni se puseseră în mişcare, mergând prin muşchiul gros al pădurii.

Jude se opri în loc. Nu putea fi vorba de compania de pedestraşi de la Rennes, deoarece paşii se auzeau venind din direcţia opusă şi înaintau mai repede decât ar fi făcut-o în mod obişnuit o trupă supusă rigorilor disciplinei. Jude avea rareori intuiţii. Încă se mira în sinea lui, când foşnetul frunzişului îi vesti apropierea misterioasei armate. Abia avu timp să se ascundă printre tufe. În aceeaşi clipă, o mulţime grăbită şi dezordonată, dar grijulie să nu facă zgomot se ivi pe cărarea pe care tocmai o părăsise Jude. În lumina palidă a înserării, bătrânul scutier încercă să-i numere, dar nu reuşi. Păreau a fi sute, dar din pădure apăreau mereu alţii şi alţii.

Era o scenă nemaivăzută şi înspăimântătoare, pentru că niciunul din toţi acei oameni nu-şi arăta chipul. Fiecare purta o mască de culoare întunecată. Numai unul avea pe faţă o mască albă ca zăpada, din mijlocul căreia luceau doi ochi rotunzi şi incandescenţi, ca ai unei pisici sălbatice.

Acesta era înalt, dar de-o alcătuire ciudată, şi mergea în urma tuturor. Când trecu pe lângă Jude, cam la cincizeci de paşi în spatele tovarăşilor săi, făcu vreo câteva salturi de-a dreptul extraordinare şi, fără prea mare efort, ajunse în câteva secunde lângă ceilalţi.

Jude rămase fără grai. Într-un târziu, inteligența lui greoaie reuşi să ajungă la concluzia pe care un altul ar fi tras-o încă de la bun început. Toţi cei pe care-i văzuse erau Lupi. Dar unde se duceau, atât de mulţi şi înarmaţi până-n dinţi?

Jude îşi puse întrebarea, dar nu-şi dădu şi răspunsul, deşi Lupii, şuşotind între ei, rostiseră destul de multe vorbe care l-ar fi putut lămuri.

Intrigat, îşi continuă drumul spre coliba lui Pelo Rouan. În vreme ce mergea pe potecile pădurii, mintea lui nu stătu degeaba, iar cuvintele izolate care-i ajunseseră la urechi cât timp trecuseră Lupii începură de-acum să-i pară încărcate de ameninţare.

Uşa colibei lui Pelo Rouan era închisă. Jude bătu cât putu de tare, dar nu primi niciun răspuns.

„Ciudat", se gândi el, împletind fără să vrea dezamăgirea preeentă şi obiectul frământărilor sale de mai adineauri. „Individul ăla, cu mască albă, care venea ultimul, avea ochii la fel cu cei pe care i-am văzut ieri, arzând în întunericul colibei…"

— Hei, prietene! Deschide! Deschide! Sunt scutierul lui Nicolas Treml!

Niciun răspuns. Din cealaltă parte a colibei se auziră alte ciocănituri, parcă imitându-le pe ale sale, în bătaie de joc.

Jude dădu ocol colibei. O rază de lumină, rătăcită printre crengile copacilor, îi dezvălui o ferestruică închisă cu obloane groase, pe care o mână încerca din răsputeri să le deschidă din interior.

Chiar când Jude era pe cale să-şi repete chemarea, unul din obloane, smuls cu violenţă, îi căzu la picioare.

În acelaşi timp, silueta unei fete, profilată în lumina lunii, se

urcă pe pervaz, apoi sări afară, sprintenă ca o căprioară, şi rămase o clipă în genunchi, cu braţele ridicate spre cer.

— Sfântă-Fecioară-a-Pădurii, îţi mulţumesc! murmură ea, rugându-se cu ardoare. Apără-l! Apără-l! Dacă-l salvezi, Sfântă Fecioară, am să-ţi aprind o lumânare şi-am să-ţi împletesc o cunună de flori… Am să-ţi dau cruciuliţa mea de aur şi… tot ce am, bună Maică a Domnului!

Îşi făcu semnul crucii, sărută medalionul pe care-l purta la gât, apoi sări în picioare şi dispăru în pădure. Nici măcar nu-l zărise pe Jude.

„Fleur-des-Genêts!” îşi zise scutierul, pe care aceste diverse şi inexplicabile peripeţii îl lăsaseră cu desăvârşire perplex. „Pe cine oare vrea să salveze? Iar ceilalţi, pe cine vor s-atace?”

Aproape întotdeauna, lumina ţâşnea tocmai acolo unde e întunericul mai dens. Jude îşi duse amândouă mâinile la frunte, de parcă ar fi vrut să-şi smulgă de acolo un gând nedefinit, a cărui importanţă o ghicea, dar n-o putea prinde în cuvinte.

După câteva secunde, îşi îndreptă brusc spinarea și mâinile îi căzură pe lângă corp. Gândul se născuse! În întunericul din mintea sa se făcuse, în sfârşit, lumină! înțelesese.

— Didier! strigă el, gâfâind. Despre Didier e vorba! Pelo Rouan îl urăşte, iar ea vrea să-l salveze, pentru că taică-său are de gând să-l ucidă. Cât despre Lupi… În numele lui Treml, va fi acolo cineva care să-l apere!

Şi porni cu paşi uriaşi în direcţia castelului La Tremlays.

Părea că şi-a recăpătat agilitatea tinereţii: se strecura prin desiş în linie dreaptă, ca un mistreț hăituit. Pentru prima oară îşi dădea seama cât de mult ținea la tânărul căpitan – noul său stăpân. Firea cinstită şi credincioasă a lui Jude avea nevoie de

un om căruia să-i fie devotat, iar amintirea lui Nicolas Treml nu era îndeajuns pentru a-i satisface eterna dorinţă de a se supune şi de-a iubi – cele două mari valori morale ale fiinţei sale.

Ajungând la zidurile parcului La Tremlays, Jude se simţi şi mai neliniştit, întrucât flerul lui de pădurean îi dezvăluia existenţa unei ambuscade de proporţii.

Ghicea din instinct că tot castelul La Tremlays era încercuit de duşmani necunoscuţi.

În jur era încă linişte, astfel încât Jude se opri nehotărât, neştiind dacă să sune clopotul de alarmă sau nu.

Fie că intra pe aici, fie că intra pe poarta principală, existau aceleaşi riscuri de-a fi recunoscut. Or, Jude nu-şi mai aparţinea sieşi, iar devotamentul faţă de căpitan nu-l putea face totuşi să uite atât de repede că jurase să-şi dea şi viaţa pentru Treml.

Din fericire, pe când încă şovăia, neştiind ce să facă, zări printre copaci lumina unui felinar, apoi silueta masivă a cumetrei Goton, care, cu pipa în gură şi cu cheile în mână, venea să verifice, ca de obicei, dacă toate porţile fuseseră închise.

Bătrâna Goton şi Jude erau prieteni prea vechi ca să ne mai îngrijorăm în privinţa sorţii credinciosului scutier, aflat la ananghie. S-o lăsăm pe menajeră să-i dea drumul în castel, în cea mai mare taină, iar noi să ne ocupăm locurile la masă, în sufrageria domnului de Vaunoy.

Cina era copioasă şi gustoasă. Béchameil, căruia îi trecuse supărarea şi pe care nu-l deranja faptul că răspunde personal de cele cinci sute de mii de livre, le oferise comesenilor o a doua ediţie a calcanului cu sos béchamel, după ce-i adusese unele corecturi şi îmbunătăţiri.

Vinul era excelent. Ofiţerul care comanda pedestraşii din Rennes era un om de viaţă. Până şi Didier accepta cu bunăvoinţă ospitalitatea plină de zel a lui Vaunoy.

Festinului nu-i lipsea decât un singur lucru: prezenţa lui Alix, care rămăsese în odaia ei, chinuită de aceeaşi febră ca în ajun.

Trebuie însă să menţionăm că Alix îşi găsea o excelentă înlocuitoare în domnişoara Olive de Vaunoy, care se afla în mijlocul oaspeţilor, făcând onorurile de gazdă, cu o graţie imposibil de descris…

Printre slujitorii ce serveau la masă, să-i numim pe Alain şi Lapierre. Vaunoy nu-i slăbea o clipă din ochi. Tot măgulindu-l pe căpitan, părea să-i acuze pe cei doi de încetineală şi-şi stăpânea cu greu nerăbdarea.

Felul întâi fusese servit. Fuseseră aduse fripturile, apoi desertul – dulciuri de tot felul, înşirate dintr-un capăt în altul al mesei. Vinurile erau soiuri din sudul Franţei, de natură să-i încânte pe Béchameil şi pe ofiţerul din Rennes.

Didier îşi ridică paharul gol pe deasupra umărului. Lapierre i-l umplu, schimbând o privire rapidă cu Vaunoy.

Dar în clipa când dădea să ducă paharul la buze, Didier se întoarse brusc şi-l privi pe Lapierre drept în ochi. Saltimbancul îi susţinu privirea fără a clipi, rămânând nemişcat în spatele scaunului.

Didier vărsă conţinutul paharului pe pardoseală şi-i făcu lui Lapierre un semn, poruncindu-i să se îndepărteze. Valetul se supuse, înclinându-se cu prefăcut respect.

Vaunoy se albise la faţă.

— Oare vinul nostru de Guyenne nu-ţi place, căpitane Didier? întrebă el, silindu-se să zâmbească.

— Să nu spui una ca asta, prietene! se vârî în vorbă Béchameil, care încă de la supă era în căutarea unei vorbe de duh. Altfel căpitanul te va da în judecată pentru calomnie.

Terminându-şi spusele, Béchameil crezu de cuviinţă să izbucnească în râs.

— Domnule de Vaunoy, răspunse cu politeţe rece căpitanul, vă rog să primiţi scuzele mele. Aveţi însă grijă ca acest om să nu se mai afle niciodată în preajma mea. Am motive serioase să v-o cer…

— Lapierre, poţi să pleci! porunci seniorul. Atunci, prietene – continuă el – te rog să alegi chiar dumneata pe unul din slujitorii mei. Doreşti să fii servit de majordom în persoană?

Asta îl plasa pe căpitan între Scylla şi Charybda[53], deoarece ieşind, Lapierre îi înmânase ulciorul lui Alain.

Didier înclină din cap în semn de încuviinţare, apoi întinse, paharul, pe care Alain i-l umplu ochi.

— În sănătatea regelui, zise Vaunoy, ridicându-se în picioare.

Toţi comesenii îi urmară exemplul, cu excepţia domnişoarei Olive, care datorită sexului, avea privilegiul de-a fi scutită de această obligaţie.

— În sănătatea regelui! repetă Didier, golindu-şi paharul dintr-o suflare.

Pe buzele lui Hervé de Vaunoy flutură un surâs imperceptibil.

Seniorul făcu semn către Alain, iar acesta se apropie de o

53-Scylla şi Charybda – în mitologia greacă, doi monştri marini, menţionaţi în „Odiseea”. Aceştia străjuiau un loc primejdios, identificat ulterior cu strâmtoarea Messina. (n.tr.).

fereastră deschisă şi aruncă ulciorul din care îi turnase lui Didier.

Nimeni nu remarcă amănuntul şi cina continuă, fără alte incidente.

După vreo câteva minute, Didier încetă busc să mai răspundă drăgălaşelor atenţii cu care-l copleşea domnişoara Olive. Îşi simţea capul greu şi lupta zadarnic să-şi ţină pleoapele deschise.

De fapt, i se făcuse dintr-odată teribil de somn. Scandalizată, Olive se închise în tăcere – ceea ce-i îngădui căpitanului să adoarmă de-a binelea.

— Sfinte Dumnezeule! Tânărul nostru nu se poartă prea frumos astă-seară. Mai întâi, ne varsă vinul, iar acum adoarme chiar sub nasul nostru. I-ai povestit cumva ceva, surioară?

Olive îşi muşcă buzele şi-l fulgeră cu privirea.

— Asta n-ar explica de ce a vărsat vinul de Guyenne, vorbi şi Béchameil, cu naivitatea dintotdeauna.

— Să-l iertăin, că doar e ofiţer al regelui! reluă voios seniorul. În plus, îi vom dovedi respectul nostru, ducându-l în apartamentul lui, cu jilț cu tot, ca să nu-i tulburăm somnul.

Doi valeţi ridicară jilțul lui Didier şi-l duseră în apartamentul acestuia, fără ca el să se trezească – lucru ce-i încântă peste măsură pe domnul de Béchameil şi pe ofiţerul din Rennes, care se jurară că domnul de Vaunoy se pricepea cu adevărat să-şi primească oaspeţii.

În timpul transportului, Didier nu se trezi. Cei doi valeţi îl culcară, aşa adormit, în patul lui, apoi se retraseră.

Cam după vreo oră, în jurul castelului se iscă o larmă teribilă. Toate porţile fură atacate în acelaşi timp şi sparte cu atât mai uşor, cu cât nu era nimeni care să le apere.

Printr-o ciudată întâmplare, jandarmii şi pedestraşii din Rennes fusesetă încazarmaţi într-un hambar, pe care cineva îl încuiase pe dinafară.

O singură persoană încercă să facă faţă asaltului: cumătră Goton, care după ce încercase în zadar să le dea curaj lui Simonnet şi celorlalţi valeţi ai lui Vaunoy, înşfăcă o muschetă, şi plină de îndrăzneală, trase câteva focuri prin fereastra bucătăriei.

În clipa când răzbătură primele zgomote, vestind un atac violent şi neaşteptat, Vaunoy se găsea în apartamentul lui, împreună cu Alain, Lapierre şi încă doi valeţi înarmaţi.

— A sosit momentul, zise el cu glas răguşit. Doarme, iar voi sunteţi patru. Sfinte Dumnezeule! De data asta, nu trebuie să vă mai scape!

— Lăsaţi-mi-l mie! vorbi Lapierre. Zău că nebunul ăsta mi-a dat chef să-l omor. De ieri, e a doua oară că mă ia peste picior.

— Gata cu vorba! îl întrerupse Vaunoy. Voi vă ocupaţi de căpitan, iar eu de Lupi!

Cei patru spadasini porniră pe coridorul care ducea către camera lui Didier. În frunte mergea Lapierre, ținând în dreapta spada trasă din teacă, iar în stânga un pumnal.

Alain încheia şirul, ceea ce-i dădea prilejul să mai schimbe câte o vorbă cu sticluța lui pătrată.

— Atenţie! şopti Lapierre, ajungând în faţa uşii, care nu era închisă. Îl lichidez eu singur. Dacă se întâmplă, totuşi, să se trezească, îmi săriţi în ajutor.

Valetul intră. În cameră domnea un întuneric adânc. Lapierre înaintă cu paşi neauziţi. Când socoti că a ajuns lângă pat, îşi înălță spada.

Prin întuneric întâlni însă o altă spadă. Se dădu înapoi, uluit.

— Ridică felinarul, Jacques! şopti el către unul din valeţi.

Acesta se supuse. Cei patru asasini zăriră în faţa patului lui Didier, care dormea în continuare, un om înalt şi solid, sigur pe picioarele lui, cu vârful spadei aţintit spre ei.

Bătrânul majordom scoase un ţipăt de surpriză.

— Apără-ne, Isuse Hristoase! De data asta, l-am recunoscut! Şi patru s-ar putea să fim prea puţini! E Jude Leker, fostul scutier al lui Nicolas Treml!

30
Patru contra unu

După cum am spus, Jude fusese introdus în castel de către bătrâna menajeră şi-şi aşteptase stăpânul pe un pat de campanie, aflat într-un colţ al camerei. Nu mică-i fusese mirarea, văzându-l pe Didier adormit şi cărat de doi valeţi. Neliniştea lui sporise, dar rămăsese locului, ca să nu fie descoperit.

După ce plecară valeţii, îşi chemă stăpânul în şoaptă, de mai multe ori. Dar acesta dormea buştean, fără a se sinchisi să-i răspundă. Băutura pe care i-o turnase Alain la cină conţinea un somnifer puternic, al cărui efect fusese dublat de vinul de Guyenne, atât de apreciat de domnul de Béchameil.

Tăcerea îndelungată a lui Didier îl umplu de nelinişte.

„Ciudat", se gândi el. „Doar n-or fi adus un cadavru!"

Se ridică încet şi-şi puse palma pe inima tânărului, care bătea regulat.

„Doamne", îşi zise Jude, respirând uşurat. „Dumnezeu să-i dea un somn lung şi liniştit."

Urarea avea să i se împlinească cu vârf şi îndesat.

În clipa când Jude se întinse pe patul său, din toate părţile răsună zvon de atac.

Bătrânul scutier îşi luă spada şi rămase în aşteptare, pregătit pentru orice.

După câteva minute, urechea lui prinse zgomot de paşi pe coridor, precum şi cuvinte răzleţe din discuţia celor patru

asasini.

„Şi totuşi, trebuie să-l trezesc!” îşi zise el şi-l zgâlţâi puternic pe Didier, care rămase la fel de inert.

Curajosul scutier renunţă să mai încerce şi se postă în faţa patului, cu sabia scoasă din teacă.

„Dacă-i Pelo Rouan”, se gândi el, „îl voi ruga în numele lui Treml să se oprească. De altfel, sunt convins că Pelo Rouan n-ar ridica mâna asupra unui om adormit… Dar dacă nu-i Pelo Rouan?”

Neputându-şi da un răspuns la întrebare, Jude îşi încleştă şi mai bine mâna pe spadă, gata de atac.

În aceeaşi clipă, uşa se dădu de perete, făcând loc ucigaşilor trimişi de Vaunoy.

Deşi îmbătrânise cu douăzeci de ani, Jude Leker nu-şi pierduse înfăţişarea impozantă care dăduse cândva de gândit slugilor regentului.

Aşa cum stătea în faţa patului lui Didier, silueta i se înălţa, mândră şi puternică, dezvăluindu-şi la lumina felinarului contururile şi formele atletice. Pe chip i se aşternuse acea linişte profundă, care în faţa primejdiei anunţă o hotărâre de nestrămutat. Privirea îi rămăsese inexpresivă şi apatică, dar în fiecare muşchi se ghicea o coardă de oţel.

La auzul acelui simplu nume, *Jude,* Lapierre mirosi că situaţia se complică. Prezenţa fostului scutier al lui Treml în preajma căpitanului făcea ca sentinţa ce apăsa asupra acestuia din urmă să devină irevocabilă. Era limpede că cei doi nu se găseau împreună printr-o simplă întâmplare şi, în orice caz, acest fapt însemna că Vaunoy avea într-adevăr motive serioase să se teamă de Didier.

Prin urmare, primul lucru pe care-l făcu Lapierre fu să

ordone atacul. Dar văzând atitudinea fermă a bătrânului scutier, cuvintele i se opriră în gât.

Cunoştea reputaţia lui Jude, care odinioară trecea drept cel mai viteaz luptător din ţinutul Rennes, iar priveliştea pe care-o avea în faţa ochilor era departe de-a dezminţi un asemenea renume.

Jude era singur, dar dintre cei patru asasini, doi erau numai de decor, al treilea – Alain, bătrânul vlăguit şi epuizat de viciu – deja se clătina pe picioare, într-o stare de beţie avansată. În schimb, cel de-al patrulea, Lapierre, odată încolţit, părea a fi un adversar demn de luat în seamă. Numai că spada nu era chiar punctul său forte, şi se lupta doar atunci când nu avea încotro.

Aşadar, forţele care se înfruntau erau, dacă nu echilibrate, cel puţin nu cu totul inegale.

Alain se afla la o distanţă apreciabilă de Jude. Lapierre se găsea chiar în faţa lui, iar ceilalţi doi valeţi dădeau şi ei să facă paşi înapoi, spre majordom.

După câteva secunde de gândire, Lapierre îşi coborî vârful spadei şi-şi vârî pumnalul în teacă.

— Prietene, îi spuse el degajat lui Jude, cinstitul majordom al castelului La Tremlays pretinde că a recunoscut în dumneata pe unul din vechii servitori ai casei. Dacă-i aşa, sunt încântat de cunoştinţă. Şi-acum, eşti atât de drăguţ să te dai la o parte şi să ne laşi să ne facem treaba?

Jude nu răspunse nimic, dar nu se clinti din loc.

— Prietene, vorbi din nou Lapierre, noi suntem patru, iar dumneata – unul singur. De altfel, dacă vei avea bunăvoinţa să asculţi cu atenţie, vei auzi că dispunem de o mulţime de ajutoare în castel.

Într-adevăr, gălăgia era din ce în ce mai mare. Lupii

năvăliseră în interiorul castelului. Vacarmul era atât de asurzitor, încât ar fi sculat şi morţii din morminte.

Numai căpitanul continua să doarmă.

— Prietene, începu a treia oară Lapierre, pe un ton mieros şi aruncând o ocheadă însoţitorilor săi, îmi displace profund violența, dar…

Nu-şi termină vorba. Din cele cinci săbii ţâşniră în acelaşi timp cinci jerbe de scântei.

Se auzi un scurt zăngănit. Alain căzu în genunchi, iar unul din valeți rămase lungit la pământ, într-o baltă de sânge.

Jude, care fandase înainte de două ori, reveni la poziția de gardă.

Lapierre şi celălalt valet se dădură înapoi. Insuccesul tentativei sale mişeleşti îl descumpăni oarecum pe Lapierre, care aruncă o privire îngrijorată spre cei doi acoliți, deja scoşi din luptă.

— Pe toţi dracii! mârâi el. Zău că patru nu înseamnă prea mult. Ridică felinarul, Jacques.

Jacques, care era nevătămat, făcu precum i se spusese. Lumina căzu din plin pe pieptarul lui Jude. Lapierre scoase un strigăt de triumf.

Bătrânul scutier rămăsese în picioare, la fel de drept, dar sângele îi curgea, gâlgâind, din trei răni.

Asaltul nu fusese, deci, atât de dezastruos pentru ei, pe cât îşi închipuise Lapierre.

Valetul îşi recăpătă tupeul lui dintotdeauna.

— Să mă ia dracu' dacă se mai ţine pe picioare încă un sfert de oră, cu trei răni ca astea! Păzea, Jacques! Al nostru e! Fă ca mine! Treci lângă zid şi fii gata de luptă. Dacă-şi părăseşte poziţia, te repezi la pat şi termini cu căpitanul. Dacă te atacă pe

tine, mă ocup eu de căpitan. Iar dacă rămâne liniştit, stăm şi noi cuminţi. De cum se va prăbuşi la pământ – ceea ce nu va întârzia să se întâmple – ne vom face treaba.

Jacques îi urmă sfatul şi de data asta. Amândoi se lipiră de perete. Alain şi celălalt valet zăceau la pământ nemişcaţi şi – după toate aparenţele – fără suflare.

Jude cântări situaţia cu calm şi stoicism. N-avea nicio scăpare!

Ticălosul de Lapierre se gândise foarte bine: Jude nu se putea salva decât atacându-i, dar atacându-i, însemna că Didier ar fi fost ucis.

Jude nu avea de ales. Rămase pe loc. Simţea cum îi slăbesc forţele, care i se scurgeau din trup, odată cu sângele.

La un moment dat, tărăboiul pe care-l făceau Lupii se apropie de încăperea în care se găseau ei. Jude avu o licărire de speranţă.

— Pelo Rouan! strigă el. Ajutor! Dar zgomotul se îndepărtă, iar Pelo nu apăru.

— Hopa! zise Lapierre. Va să zică şi cărbunarul e dintre cei ce-l apără pe orfanul nostru! Noroc că-i prea departe să audă. Păi dacă-ncepe să strige după cei ce nu-s, înseamnă că mintea lui începe s-o ia razna. Pe cinstea mea, uite că se clatină pe picioare!

Jude îşi îndreptă repede spatele, dar Lapierre nu se înşelase. Într-adevăr, pe scutier începeau să nu-l mai ţină picioarele.

Bătrânul aruncă o privire spre pat.

— Treziţi-vă, domnule căpitan!

— Ei, să fie! murmură fostul saltimbanc. Ăsta-i om sau taur? A pierdut mai mult sânge decât am eu în vine, şi el e tot în picioare! Dacă se trezeşte şi celălalt, să vezi veselie!

Jude pălea văzând cu ochii şi respira din ce în ce mai greu.

— Treziţi-vă, domnule căpitan! chemă el cu glas stins. Treziţi-vă!

— De ce nu-i spui cum îl cheamă pe taică-său? rânji Lapierre. Hai, îndrăzneşte! Un asemenea nume, într-un loc ca acesta, ar putea avea efecte magice.

Jude nu înțelegea. Îşi duse mâna la una din răni, ca pentru a opri sângele. Dar Lapierre, nemilos şi grăbit să termine odată, se prefăcu a-l ataca, pentru a-l sili să ia poziție de gardă.

Sângele începu din nou să curgă.

— Treziţi-vă, domnule, treziţi-vă! strigă pentru a treia oară Jude, sprijinindu-se, sfârşit, de coloanele patului.

Didier continua să doarmă.

Ajuns la capătul puterilor, scutierul dădu drumul spadei, apoi alunecă în jos de-a lungul coloanei şi se prăbuşi în propriu-i sânge.

— Dumnezeu n-a vrut să mor pentru Treml! murmură el, cu nespusă tristeţe.

— Şi pentru cine mori atunci, bătrâne? întrebă Lapierre, izbucnind în râs. Nu cumva nici măcar n-ai habar?… Asta ar fi o glumă bună.

Se apropie de Jude care nu mai mişca, dar continua să răsufle greu.

— Prietene! zise el, luându-i pulsul. Mai ai vreo trei minute de trăit. Vrei să-ţi spun o poveste? Cine nu spune nimic, consimte, aşa-i? Încearcă să nu mori, să vezi c-o să te amuze. Închipuie-ţi că într-o seară, treceam prin pădurea Rennes. Eram saltimbanc de meserie şi-aveam nevoie de-un copil. Na că pulsul tău dă semne că se stinge! Puțină răbdare, ce dracu'! La marginea unui şanţ, am dat cu ochii de-o mică făptură

drăgălaşă, înfofolită într-o piele de oaie. Am lăsat pielea, dar am luat copilul, care era exact ce-mi trebuia. Odată ajuns la Paris… Ascultă, chiar ai de gând să mă laşi să vorbesc singur? Să fiu mai scurt: copilul a crescut. Întâmplarea a făcut să scape de sub tutela mea. A devenit pajul contelui de Toulouse, apoi *gentilom* la Curtea acestuia, apoi… Bravo! Uite că-ți revine pulsul! Apoi căpitan de jandarmi. Ei, ai ghicit?

O vagă roşeață urcă în obrajii lui Jude, care rămase în continuare nemişcat şi cu ochii închişi.

— Nu ghiceşti? urmă Lapierre. Ei bine, am să pun punctul pe *i,* ca să pleci împăcat pe lumea cealaltă. Asta te va face poate să înțelegi de ce ne-a trimis aici Hervé de Vaunoy. Copilul pe care l-am găsit în pădure se numea Georges Treml.

De-abia pronunță acest nume, că scoase un țipăt de furie şi durere.

Sufletul lui Jude se umpluse de o imensă bucurie, care-i uşura agonia. Regăsindu-şi o clipă puterile la auzul numelui scump al nepotului fostului său stăpân, scutierul îl apucase de beregată pe saltimbanc şi, printr-un suprem efort, încerca să-l tragă spre el.

— Jacques, ajutor! horcăi valetul. Jacques se repezi spre el, dar nu reuşi să fie destul de iute. Jude îşi apucă spada şi-o înfipse cu toată puterea în pieptul lui Lapierre.

Apoi, ținându-se cu o mână de pat, se întoarse să întâmpine atacul ultimului valet.

Deşi în pragul morții, Jude Leker nu era cu nimic mai puțin redutabil. Grav rănit, valetul îşi azvârli spada şi o luă la fugă.

Jude se târî până la felinarul pe jumătate stins, uitat undeva, pe pardoseală, de unde arunca o lumină slabă asupra urmelor masacrului. Luă felinarul, îi înteți flacăra şi, sprijinindu-se de

mobilă, se apropie de patul unde Didier, toropit de narcotic, îşi continua somnul letargic.

Cu nespuse eforturi, scutierul îşi adună toate puterile ca să se ridice. Se sprijini cu o mână de pat şi îndreptă lumina felinarului spre chipul lui Didier.

Căpitanul dormea culcat pe spate, în aceeaşi poziţie în care îl lăsaseră valeţii lui Vaunoy. Nu se mai mişcase de atunci. Lumina căzu în plin asupra trăsăturilor lui frumoase şi îndrăzneţe.

Jude trăgea să moară, dar trăia o bucurie nebună. Îl privi câteva clipe pe Didier cum doarme. Chipul lui simplu şi cinstit se lumină de extaz, în vreme ce două lacrimi fierbinţi îi alunecară încet de-a lungul obrazului ars de soare şi bătut de vânt.

— El e… murmură bătrânul. Dumnezeu să-l apere şi să-l binecuvânteze! Are fruntea lui Nicolas Treml. Şi ochii lui închişi sunt ochi de breton: buni şi îndrăzneţi. Ah, ce soldat frumos e-acest ultim vlăstar din neamul Treml! Demn de bătrânul copac… De l-aş fi recunoscut o clipă mai devreme…

Apucă mâna lui Didier şi-şi plecă fruntea asupra ei, neputând s-o ducă la buze.

— Seniorul nostru! Fiul meu! şopti el cu atâta patimă, încât ultimele picături din sângele lui credincios îi împurpurară obrajii. Trezeşte-te, ca să te salut în numele vitejilor tăi străbuni! Trezeşte-te, nepot al lui Treml. De-acum încolo, viaţa îţi va fi frumoasă şi plină de glorie…

Se opri, aruncând în jur o privire îngrozită.

— Doamne Dumnezeule! gemu înăbuşit. El doarme, iar eu voi muri. Voi muri, luând cu mine secretul şi fericirea lui. Tot ce Dumnezeu a avut bunătatea să-i înapoieze!

Jude aţinti asupra tânărului său stăpân o privire descurajată. Viaţa i se scurgea din trup. Simţea limpede că va muri şi-i ardea sufletul că trebuia să-l părăsească pe ultimul Treml tocmai în această clipă supremă, când un singur cuvânt i-ar fi redat fericirea şi nobleţea.

— Nu vreau să mor… murmură el cu mare greutate. Ar fi un gest de trădare… Trebuie să trăiesc, ca să-l slujesc şi să-l iubesc. De mi s-ar opri sângele! Doar îi aparţine lui! Numai lui! Sfântă Fecioară a Pădurii, Maică a Domnului, fie-ţi milă de mine! Fă-l să se trezească sau fă-mă pe mine să trăiesc! Sfântă Fecioară! Simt cum îmi dă târcoale moartea. Pentru prima oară în viaţă mi-e frică!

Sărmanul bătrân tremura din tot trupul şi avea nevoie de amândouă mâinile ca să se sprijine. Câteva minute trecu prin suferinţe de nedescris. Apoi mâinile îi alunecară peste cuvertură.

— Trezeşte-te! Trezeşte-te! gâfâi el. Ascultă-mă! Ascultă-mă, stăpâne! În scorbura stejarului de la Groapa Lupilor există un document şi aur. Amândouă îţi aparţin, Georges Treml… îţi aparţin. Nu te-am slujit cum trebuie: mor chiar când ai mai multă nevoie să trăiesc. Iartă-mă!… Iartă-mă! Treml! Treml!

I se muiară picioarele şi se rostogoli lângă pat, pronunţând pentru ultima oară numele scump al fostului său stăpân.

În cameră se aşternu o tăcere mormântală. Felinarul, rămas pe pat, arunca o lumină tristă asupra îngrozitoarei scene.

Deodată se auzi un căscat răsunător. Unul din cadavre se ridică şi începu să-şi întindă membrele, ca după un somn straşnic.

Era „cadavrul" majordomului Alain, care n-avea altă rană decât gaura din pieptar. Bătrânul beţivan căzuse încă de la

primul atac al lui Jude şi, fie din teamă, fie de beat ce era, nu se mai ridicase de jos.

Or, e lucru ştiut că un om beat, oricât ar fi de ager în alte situaţii, e în stare să adoarmă buştean la zece paşi de gura unui tun. Aşa adormise şi Alain.

De cum se trezi, prima grijă fu să-şi dezmierde sticluța lui pătrată. În rest, nu-şi mai amintea de nimic.

După ce dădu peste cap sticluța, se ridică, clătinându-se pe picioare, mai ameţit ca oricând.

„De ce dracu' nu-s în patul meu?" se întrebă el.

O simplă privire fu de-ajuns pentru a-i împrospăta memoria.

— Aha! murmură. Lupta s-a încheiat. Iată-l pe bunul meu prieten, Jude, în starea în care voiam nespus să-l văd. Şi şmecherul ăla de Georges Treml! Ia te uită cum doarme, fericitul! Pe cinstea mea! Am de sfârşit o treabă.

Îşi scoase pumnalul şi porni cu grijă către pat, nu fără a mai adresa două vorbe clondirului din buzunar, ca să-şi dea curaj. Dar de cum făcu primul pas, se poticni de trupul lui Lapierre.

— Ia te uită! mormăi el. Şi ăsta doarme! Hei, Lapierre! Hai să m-ajuți, n-auzi?

Dar Lapierre nici vorbă să-i răspundă. Alain se apleacă deasupra lui şi-i duse la gură sticluța de rachiu.

— Vrei şi tu? întrebă el, ca de obicei.

Rachiul se vărsă pe jos. Alain se ridică.

— De-acum încolo nu va mai bea! declară el, solemn.

În clipa când ajunse lângă pat, îl ţintui pe loc un glas dulce, gata să plângă, care cânta, chiar sub fereastră, o strofă din bocetul lui Arthur de Bretania.

— Şi-a şi găsit momentul să cânte! bombăni el. Glasul se întrerupse din cântat, ca să cheme în şoaptă, încărcat de

tristeţe:

— Didier! Didier!

— Prezent! răspunse râzând majordomul. Mai departe! Încă o strofă! Mai zi o strofă!

De parcă s-ar fi supus acestui ordin batjocoritor, glasul înlăcrimat reluă acea parte a bocetului, care povesteşte durerea lui Constance a Bretaniei.

Elle cherchait, dans sa détresse
La forteresse
Où l'Anglais tenait enfermé
Son bine-aimé.

Apoi chemă din nou:

— Didier! Didier! Unde eşti?

Neavând mai multă minte decât un copil, de beat ce era, bătrânul majordom se apropie de fereastră, curios să vadă cine cântă. În aceeaşi clipă, însă, uşa se deschise şi în încăpere se revărsă o lumină orbitoare.

Alain întoarte capul şi-o zări pe Alix de Vaunoy, albă la faţă ca varul, cu privirea rătăcită, ţinând în mână o torţă.

Şi ea pronunţă în şoapta acelaşi nume:

— Didier! Didier!

31
Alix şi Marie

Alix de Vaunoy intră în încăpere. Era foarte schimbată la faţă şi chipul ei trăda urmele unei suferinţe atroce. Ochii păstrau acea expresie fixă şi posomorâtă pe care o lasă un puternic acces de febră.

În momentul când seniorul castelului La Tremlays dăduse ordin celor patru asasini plătiţi, Alix era culcată în patul ei, cufundată într-un somn greu. La căpătâi o vegheau mătuşa – domnişoara Olive –, camerista Renée şi încă o slujnică. Hărmălaia dezlănţuită de atacul Lupilor o făcu pe Alix să tresară din somn şi le umplu de spaimă pe cele trei femei care o vegheau. Domnişoara Olive leşină încă de la primul foc de muschetă, iar cele două slujnice fugiră îngrozite.

Alix rămase singură.

Oricât de scurt şi agitat i-ar fi fost somnul, totuşi o odihnise cât de cât. Zgomotul atacului pătrunsese în mintea ei încă bolnavă, trezindu-i unele gânduri vagi, aşa cum zgâlţâind un vas cu apă, faci să urce la suprafaţă reziduurile depuse pe fundul lui.

O fulgeră amintirea discuţiei cu Lapierre şi durerea ascuţită care-i chinuise sufletul. Rosti numele tatălui său, apoi numele lui Didier, faţă de care nutrea acum afecţiunea unei surori – sau a unui înger.

Apoi se ridică, îşi aruncă pe umeri o mantie, luă în mână o torţă şi ieşi din odaie. De altfel, nu era nimeni care s-o

împiedice să plece.

Pe coridor întâlni mai mulţi Lupi. Deja stăpâni peste castel, se purtau ca la ei acasă. Dar chiar şi Lupii o luară la fugă zărind această figură palidă, care de departe părea o fantomă.

Nici nu se gândiră s-o întoarcă din drum.

Porni din instinct spre camera lui Didier.

Nu s-ar putea spune că era pradă unui acces de somnambulism. Era chiar trează de-a binelea. Dar mintea ei încă nu-şi regăsise luciditatea. Gândea ca în vis.

Când deschise uşa de la odaia căpitanului, singură în miez de noapte, nici măcar nu văzu în acest gest ceva condamnabil sau necuviincios. Din întunericul în care se zbătea spiritul ei, înţelegea totuşi că între ei doi se înălţa un obstacol de netrecut, un abis, ce se adâncea şi mai mult după cele aflate de la Lapierre.

Era resemnată şi-şi încredinţase sufletul în mâinile Domnului.

Îi venea în ajutor unui bărbat care îi fusese logodnic, dar care, de fapt, îi era frate.

Mai curând din devotament decât dintr-o înlănţuire logică a faptelor sau ca urmare a bănuielilor îngrozitoare dinaintea accesului de febră, intuia că Didier se afla în primejdie de moarte.

Iar ea pornise să-l salveze.

Scena pe care am povestit-o în amănunt în capitolul precedent nu durase de fapt decât câteva minute. Când Alix ajunse în faţa uşii de la odaia lui Didier, lupta se sfârşise.

Fata intră, rostind numele lui Didier, pe care conştiinţa ei curată şi plină de credinţă îi comanda să-l salveze.

Uluit de această apariţie, bătrânul majordom rămase

încremenit locului, fără să găsească măcar forţa de-a cere un sfat sticluţei cu rachiu. Alix, care făcuse câţiva paşi fără să-l observe, îl zări, în sfârşit, şi cu un gest, îi arătă uşa. Bătrânul ieşi cât de repede îi îngăduiră picioarele îngreunate de băutură.

Alix puse torţa pe masă şi se aşeză la picioarele patului. Privirea îi rătăcea înapoi, pe coridorul întunecos, pe care-l zărea prin uşa rămasă întredeschisă.

Simţea cum o cuprinde din nou febra, amorţindu-i gândurile.

„Ce miros ciudat!” îşi zise ea, după câteva clipe.

Ochii ei nici măcar nu-l căutaseră pe Didier.

„Oare de ce dorm pe jos oamenii aceştia? Bine că pot să doarmă… Eu am să mă rog…”

Îşi duse mâna la frunte şi buzele-i palide murmurară o rugăciune.

Apoi simţi brusc cum o trec fiorii. „Mint! Cu toţii mint! Tata nu putea porunci să fie asasinat!”

— Didier! Didier! se auzi de sub fereastră glasul Mariei.

— Didier! repetă domnişoara de Vaunoy, făcând eforturi spre a-şi aduna gândurile. Aşa e… pentru el am venit aici. Dar… unde e?

Aruncă o privire de jur-împrejur şi-l văzu dormind chiar lângă ea. Brusc, mintea i se lumină.

„Mi-amintesc”, îşi spuse. „Acum îmi amintesc! În vorbele acelui ticălos de valet am citit o îngrozitoare ameninţare. Asasinii pot intra în odaie din clipă în clipă.”

Întoarse capul spre uşă, înspăimântată, şi dădu cu ochii de cei trei, pe care-i crezuse adormiţi. Apoi nările i se umplură din nou de mirosul de sânge.

— Au şi fost aici! strigă ea. Oare-i rănit? Nu, doarme numai. Domnul fie lăudat! Somnul îi este liniştit. Dar atunci, cine l-a apărat?

Luă torţa şi cercetă, pe rând, cele trei cadavre.

Îl recunoscu pe Lapierre, care şi mort îşi păstrase surâsul cinic şi nepăsător.

Îl recunoscu şi pe cel de-al doilea valet.

Al treilea chip, cel al lui Jude, îi era complet străin. Îl privi o clipă în tăcere, apoi se aplecă şi-i apucă mâna, strângându-i-o pătimaş:

— Dumnezeu să te odihnească… murmură ea, cu adâncă recunoştinţă. Nici măcar nu-ţi cunosc numele… Ţi-ai dat viaţa, ca să-l aperi. În fiecare dimineaţă şi în fiecare seară, în singurătatea mea, voi înălţa o rugăciune, ca Domnul să te aibă în paza lui. Ai luptat singur împotriva a trei, dacă nu mai mulţi. Ai fost un om brav şi-un slujitor devotat!

Apoi se ridică şi reveni lângă Didier.

„Rămân aici”, se gândi ea. „Nu vor îndrăzni să-l ucidă de faţă cu mine.”

În tot acest timp, Lupii continuau să bântuie prin castel. Unii beau, alţii distrugeau tot ce înlâlneau în cale. Larma dezastrului şi-a orgiei răzbătea din când în când de-a lungul coridoarelor.

Când zarva se mai linişti, Alix auzi din nou suspinele unei femei, jos în curte. Printre suspine, i se păru că aude încă o dată numele lui Didier şi ciuli urechile.

— Ah, nu m-aude! exclamă vocea, descurajată. Dacă m-ar auzi, mi-ar recunoşte cântecul.

Şi iar începu să cânte, cu glasul înecat în lacrimi.

Elle cherchait, dans sa détresse
La forteresse
Où l’Anglais tenait enfermé
Son bine-aimé.[54]

Alix se năpusti la fereastră. Femeia continuă să cânte.

La nuit venait dans l’ombre
De la tour sombre
Elle disait sous le grand mur:
Arthur! Arthur![55]

„E Marie! E Marie!” îşi zise Alix, simţind cum inima bătea să-i spargă pieptul. „E Marie, logodnica lui Didier!”

Deschise fereastra şi-o chemă pe nume.

Biata Fleur-des-Genêts se prăbuşise în iarbă. Auzindu-se strigată, se ridică imediat, şi în cadrul ferestrei luminate recunoscu figura palidă a domnişoarei de Vaunoy.

— L-ai văzut? întrebă Marie.

— E aici, răspunse Alix, făcând semn spre patul din spatele ei.

Camera lui Didier era la primul cat. Fereastra care dădea spre curte era înconjurată de iederă bătrână, cu ramuri tari şi rezistente, care coborau, noduroase, până la pământ. Fleur-des-Genêts începu să se caţere, uşoară ca o pasăre, servindu-se

---

54-*Căuta înlăcrimată/ O cetate-ntunecată/ Unde plânge-al ei băiat/ De englezi întemniţat.* (versiunea traducătorului).

55-*Noaptea cade, grea de umbră /Pe cetatea neagră sumbră/ Lângă ziduri, un murmur/ Tot chema: Arthur! Arthur!* (versiunea traducătorului).

de iederă ca de o scară.

O clipă mai târziu, sărea de gâtul lui Alix.

— Unde e? întrebă ea, neliniştită.

Alix îi arătă spre pat, unde zăcea Didier, îmbrăcat în uniformă.

— Cât am mai suferit! şopti Marie, ştergându-şi o lacrimă, ce strălucea pe obrazul acum destins într-un surâs. Mi-era teamă c-am ajuns prea târziu. Mulţumesc, Alix… buna mea domnişoară… Doarme şi nu ştie că viaţa îi este în primejdie.

— Dar tu cum de ştii, Marie? întrebă Alix, care se gândea la tatăl ei, cuprinsă de teamă.

— Cum de ştiu, Alix? Oare nu ştiu eu totul despr el?

Privirile li se întâlniră.

— Asta înseamnă că-n pădure se ştie că-l paşte o mare primejdie? întrebă Alix.

— Primejdia *vine* din pădure. Astă-seară au ieşit cu toţii din Groapa Lupilor. Slavă Domnului că Lupii nu i-au descoperit încă odaia. Trebuie să-l trezim repede.

— Lupii… repetă îngrozită domnişoara de Vaunoy. Deci şi Lupii vor sa-l ucidă?

— Nu, nu ei, ci un ticălos al cărui nume nu-l cunosc şi care le-a deschis porţile castelului La Tremlays. Tata îl urăşte pe căpitan pentru că-i francez şi pentru încă un motiv… Tot tata a spus: „Eu nu voi lovi, dar îi voi lăsa pe alţii să lovească.” Aceste vorbe au fost rostite chiar în coliba noastră, pe când eu ascultam, pitită în spatele uşii. Am îngenuncheat la picioarele tatei, dar el m-a încuiat în odăiţa mea. Ah, cum am mai plâns! Pe urmă, tot rugându-mă, mi-a revenit curajul. Uită-te la mâinile mele, Alix, încă mai sângerează! Am spart oblonul de la fereastră, am sărit pe geam şi-am alergat prin pădure. Dar

zidurile parcului sunt înalte… Am crezut că mor până le-am sărit. Sfânta-Fecioară-din-Inima-Pădurii a avut milă de mine. Didier e teafăr şi nevătămat, iar dumneata îl veghezi ca un înger păzitor.

Se opri şi chipul i se întunecă uşor.

— Dar de ce-l veghezi, Alix?

Domnişoara de Vaunoy nici n-avu timp să răspundă. Fleur-des-Genêts zări cele trei cadavre şi scoase un ţipăt de spaimă.

— Sfânta Fecioară a Pădurii a avut milă de tine, repetă domnişoara de Vaunoy rar şi apăsat. Doi dintre aceşti oameni, care sunt acum la judecata lui Dumnezeu, erau asasini plătiţi. Îi ştiu bine. Celălalt, pe care nu-l cunosc, avea un suflet mare şi-un braţ neînfricat. Bine-ar fi fost de-ar mai fi trăit, căci Didier nu-i încă în afară de orice primejdie. Acest somn ciudat mă îngrozeşte, mai ales când ştiu că duşmanii căpitanului sunt în stare de orice.

Marie îl apucă de mână pe Didier şi începu să-l zgâlţâie.

— Trezeşte-te! îi şopti ea. Trezeşte-te!… Dar, Alix! Nici nu se mişcă.

Se cutremură din cap până-n picioare şi adăugă:

— Somnul acesta seamănă cu moartea!

— Putea să-i aducă, într-adevăr, moartea! răspunse Alix, al cărei chip frumos părea să fi îmbătrânit cu zece ani. Spune-mi, ai inimă tare?

— Nu ştiu. Pentru numele lui Dumnezeu! Mai bine ajută-mă să-l trezesc!

— Nu se va trezi. Mai bine ajută-mă tu să-l salvez.

Supunându-se minţii agere a lui Alix, Fleur-des-Genêts se apropie şi o privi rugător, aşteptând de la ea scăparea.

Alix era un suflet nobil. Dumnezeu o supunea la încercări

aici, pe pământ, ca apoi s-o înalţe în ceruri, de-a dreapta lui.

Domnişoara de Vaunoy se aplecă spre Fleur-des-Genêts şi-o sărută matern.

— Când vei fi soţia lui, îi şopti, să fii întotdeauna blândă şi bună. Păstrează-ţi tot sufletul numai pentru el.

— De ce-mi spui asta? întrebă Marie. Ziceai că trebuie salvat…

Domnişoara de Vaunoy îşi ridică privirea.

— Ai dreptate, încuviinţă ea. Să ne grăbim, îşi puse repede la brâu pumnalul lui Jude şi i-l dădu pe cel al lui Lapierre Mariei, care făcuse ochii mari, neînțelegând ce avea de gând prietena sa.

— Tu eşti o fiică a pădurii, îi spuse Alix. Ştii să călăreşti şi eşti puternică. În noaptea asta, draga mea, trebuie să acţionăm ca nişte bărbaţi. Urmează-mi exemplul, şi dacă pe coridor vezi vreo armă îndreptată spre Didier, fă ce fac şi eu şi mori, apărându-l.

Ochii lui Alix străluceau de exaltare. Fleur-des-Genêts o privi o clipă, apoi îşi lăsă capul în piept, fără un cuvânt.

— Ţi-e teamă? întrebă domnişoara de Vaunoy, cuprinsă de milă.

— Nu, răspunse Marie, dar mă gândesc la sentimentele şi speranţele tale de altădată.

Alix ridică spre ea o privire blândă şi mândră.

Fără o vorbă, îi puse lui Didier la gât medalionul de aramă pe care i-l luase lui Lapierre în noaptea când acesta încercase să-l asasineze pe tânărul căpitan pe străzile oraşului Rennes. Apoi îşi ridică privirea spre cer.

De îndată ce-şi sfârşi rugăciunea, reluă energic:

— Draga mea Marie, mă încred în bunul Dumnezeu. Tu îmi

vei fi soră, aşa cum Didier mi-e frate. Şi-acum, să pornim. Când se va trezi, va trebui să se afle în afara zidurilor casei tatălui meu.

Cu o forţă pe care nimeni nu i-ar fi bănuit-o, mai ales acum când abia părăsise patul unde zăcuse chinuită de febră, Alix îl ridică pe Didier de umeri, făcându-i semn Mariei să-l apuce de picioare.

Marie se supuse fără a crâcni, ca un copil care ascultă cuvântul părintelui.

Petrecură cuvertura pe sub corpul lui Didier, apoi o apucară de cele patru colţuri, ca o targă, şi-şi ridicară povara vie.

Căpitanul era foarte greu. Cu toate acestea, cele două fete porniră cu paşi hotărâţi de-a lungul coridoarelor castelului La Tremlays.

De pretutindeni răsunau râsetele şi cântecele Lupilor, din fericire preocupaţi să petreacă, astfel încât nu tulburară drumul tainic al fetelor.

Traversară fără incidente galeriile întunecate ale castelului şi ajunseră în curte, unde-l lăsară la pământ pe căpitan, ca să-şi mai tragă sufletul.

Fleur-des-Genêts gâfâia şi tremura. Alix respira încetişor şi nu părea prea obosită. Prietena ei o privea cu teamă şi admiraţie.

— Dar ce-i asta? întrebă domnişoara de Vaunoy, arătând spre o siluetă care se mişca în umbra zidului.

— E un cal, răspunse Marie. În timp ce eu eram prin curte, un valet al tatălui tău l-a legat lângă poartă.

— Atunci nu vom mai avea nevoie de cheia grajdului. Cât despre poarta castelului, probabil că pădurenii au lăsat-o vraişte. Încă un efort, Marie!

Îşi ridicară din nou povara. După multe încercări neizbutite, îl puseră pe căpitan în şa, iar Marie încălecă în spatele lui, sprijinindu-l.

— Du-te, draga mea! o îndemnă Alix. Eu am făcut ce mi-a stat în putere. Acum depinde de tine să-i găseşti un adăpost.

Fleur-des-Genêts se aplecă din şa, iar domnişoara de Vaunoy o sărută pe frunte.

— Eşti bună şi generoasă, îi şopti Marie. Îți mulțumesc pentru el şi pentru mine.

Într-adevăr, Lupii lăsaseră poarta deschisă. Alix lovi cu palma crupa calului, care porni în galop.

— Dumnezeu să vă ocrotească, zise ea. Apoi se aşeză pe bancheta de piatră – accesoriu nelipsit al oricărei porți bretone.

În acest timp, Alain, pe care apariția fiicei stăpânului reuşise să-l trezească cât de cât, se dusese să-i povestească domnului de Vaunoy cum dăduseră greş cu atacul nocturn asupra lui Didier.

Bătrânul majordom îşi căută mult şi bine stăpânul. De cum începuse atacul, Vaunoy îşi părăsise apartamentul şi ceruse să i se pregătească un cal – cel pe care Fleur-des-Genêts şi Didier galopau acum pe potecile pădurii. Apoi, sigur pe măsurile luate pentru a-i neutraliza pe oamenii regelui, le ieşise în cale Lupilor, pe care-i condusese personal în locul unde fuseseră adăpostite căruțele cu bani.

Avea intenția ca imediat după aceea să se azvârle în şa şi să galopeze până la Rennes.

Planul său era, pe cât de simplu, pe-atât de bine ticluit. Didier urma să fie asasinat în timpul atacului, ceea ce i-ar fi făcut pe toți să creadă că murise apărând banii de impozite, de a căror pază răspundea. Fără îndoială că Lupii ar fi fost cei

acuzaţi de crimă, iar el, Vaunoy, care sosea primul la Rennes, ca să aducă vestea, trebuia să-şi manifeste durerea în faţa *nenorocirii* care-i răpise viaţa unui ofiţer în floarea tinereţii şi cu mari perspective.

Zelul recunoscut al lui Didier nu putea decât să confirme versiunea castelanului.

Astfel, Vaunoy era sigur de reuşita planului său. Singura lui grijă – sau, mai curând, dorinţă – era de-a se îndepărta la câteva leghe de noii săi prieteni, Lupii, ale căror intenţii în privinţa lui îi dădeau de bănuit.

După ce timp de două ore încercase zadarnic să se sustragă vigilenţei primejdioşilor săi aliaţi, reuşise în cele din urmă să se eschiveze. În clipa când bâjbâia pe lângă poartă în căutarea calului, se izbi în întuneric de bătrânul Alain.

Primele cuvinte ale majordomului îl pocniră ca o măciucă în moalele capului. Didier trăia! Totul fusese în zadar!

— Cum! Laşi şi mizerabili ce sunteţi! începu să-i afurisească Vaunoy. N-aţi putut? Îţi jur pe ce am mai scump că ticălosul de Lapierre…

— Lapierre e mort, îi tăie vorba Alain.

— Mort? Dar ce, s-a trezit diavolul ăla de căpitan?

— Nu, dar valetul lui, cel pe care nu l-am recunoscut ieri, era Jude Leker, fostul scutier al lui Nicolas Treml.

— Jude Leker! repetă Vaunoy, care făcuse acelaşi raţionament ca şi Lapierre şi acum era copleşit de veste. Atunci, Georges Treml ştie tot… şi e-n viaţă!

— Nu din vina mea, continuă Alain. Jude Leker a fost ucis de noi, iar eu am rămas singur cu acest Didier, sau Georges, care dormea buştean.

— Şi? Ce-ai făcut?

— În clipa când mă pregăteam să-i fac de petrecanie, am văzut pe cineva..

— Pe cine? îl întrerupse Vaunoy, zgâlţâindu-l de umeri de parcă ar fi vrut să-i frângă oasele. Cine te-a putut împiedica să-ţi duci treaba la bun sfârşit?

— Domnişoara Alix de Vaunoy, fiica dumneavoastră, răspunse majordomul.

— Fiica mea! bolborosi Vaunoy. Alix?

Apoi îşi îndreptă brusc spatele.

— Minţi! ţipă el ca un nebun. Minţi sau te-nşeli! Fiică-mea e bolnavă, în pat. Ah, sfinte Dumnezeule, nu trebuie să pierd ocazia asta, pe care-am cumpărat-o cu preţul vieţii, chiar de-ar fi să-l ucid cu mâna mea!

Îl dădu deoparte cu violenţă pe bătrânul Alain, care rămase lipit de zidul castelului, şi porni cu paşi mari spre apartamentul lui Didier.

Nu trecuseră nici cinci minute de când Alix şi Fleur-des-Genêts plecaseră de-aici. Torţa încă mai ardea pe masă.

Hervé, a cărui fire prudentă şi şireată era pradă unei exaltări fără seamăn, păşi peste cele trei cadavre şi se repezi spre pat. Acesta era gol.

— Mi-a scăpat! murmură Vaunoy cu glas gâtuit. Smulse cearşafurile şi le călcă în picioare de furie.

Apoi cu capul înainte se năpusti spre uşă.

Nu apucă, însă, să-i treacă pragul. Un braţ de fier îl înşfacă şi-l îmbrânci înăuntru cu o forţă neobişnuită. Vaunoy ridică privirea şi-l văzu pe acel ciudat personaj cu mască albă, care mersese în spatele Lupilor şi a cărui supleţe fusese admirată de sărmanul Jude.

Vaunoy vru să vorbească, dar cu un gest imperios, Lupul

Alb îi impuse tăcerea şi păşi înăuntru fără grabă.

— Pe oriunde treci, laşi în urmă numai sânge, domnule de Vaunoy! zise el cu glas adânc.

Apoi luă în mână torţa şi cercetă pe rând cele trei cadavre. Când îl recunoscu pe Jude, faţa i se crispă dureros sub masca albă, de blană.

— Făgăduise să-l apere, şopti el. Şi era breton! Apoi adăugă, melancolic:

— Acum n-am mai rămas decât eu ca să-l slujesc pe Treml viu sau să venerez amintirea lui Treml mort.

— Prietene! vorbi Vaunoy, care reuşise să-şi recapete calmul într-o oarecare măsură. Astă-seară ţi-am făcut cadou cinci sute de mii de livre. Ai putea măcar să mă laşi să-mi văd de treburile mele. Te rog să-mi dai voie să trec.

Lupul Alb se trezi din reverie şi-l privi pe Hervé drept în faţă, prin orificiile măştii. Apoi se întoarse spre uşa care rămăsese deschisă şi făcu un semn. În cameră năvăliră vreo cinci-şase oameni înarmaţi.

— La Groapa Lupilor! porunci Lupul Alb.

Vaunoy se simţi săltat de la pământ, în timp ce o mână uriaşă îi astupă gura, ca să-l împiedice să strige.

Câteva minute mai târziu, era în drum spre Groapa Lupilor, lungit pe o targă purtată de patru oameni, printre care avu senzaţia că recunoaşte pe doi din propriii săi valeţi – Yvon şi Corentin – amândoi cu măşti de blană.

32
Odăița

Fleur-des-Genêts îl susținea pe Didier în șa cu toată puterea. Nu voia să-și recunoască oboseala crescândă, dar nefiind decât o copilă, brațul îi slăbi curând. Din fericire, oricât de puternic era narcoticul administrat de Alain, efectul lui nu putea rezista prea mult la zdruncinăturile calului. După vreo cinci minute, membrele lui Didier începură să capete vigoare și tot trupul îi fu scuturat de ușoare convulsii.

— Didier! strigă fericită Marie. Ești salvat!

Era una din acele nopți rar întâlnite, când toamna bretonă își destinde obrazul sever și uită să-și mai pună mantia de cețuri. Luna sclipea pe bolta senină a cerului. O adiere răcoroasă mângâia trunchiurile seculare ale copacilor, aducând mireasmă de ghindă coaptă. Vârfurile înalte ale stejarilor se legănau încet și grațios, foșnind ici și colo, pe deasupra lăstărișului.

Cu greu ne-am putea închipui un decor mai feeric pentru trezirea lui Didier. O clipă, tânărul căpitan crezu că visează. Se simțea purtat de un cal în galop și auzea vag la ureche șoaptele unui glas nespus de melodios.

Dar aerul proaspăt al pădurii risipea din ce în ce mai mult efectul narcoticului. În sfârșit, își ridică pleoapele îngreuiate de somn și văzu obrazul lui Fleur-des-Genêts lipit de al său.

Vru să se frece la ochi, mirat că visul continuă. Dar Fleur-

des-Genêts îi îndepărtă mâna, întorcându-i capul spre ea.

Didier trase adânc în piept aerul nopţii. Miresmele proaspete şi vigoarea trupului său se luptau cu toropeala pe care i-o strecurase în membre blestematul de somnifer. Şi totuşi, suferea. Oasele craniului păreau să-i strivească creierul, ca o cască de plumb.

„Ei, hai!" îşi zise el, încercănd să se smulgă din apatie. „Ce mi se întâmplă seamănă a răpire, numai că s-au inversat rolurile."

— Hai să descălecăm, Marie! Am nevoie de odihnă.

Se abătuseră de la potecă, iar acum deasupra capetelor lor se înălța domul întunecat al pădurii. Marie se lăsă să alunece de pe cal, sărind în iarbă. Didier făcu vreo câțiva paşi, clătinându-se pe picioare, apoi se aşeză la poalele unui copac, unde adormi instantaneu. Marie vârî calul în desiş, îl culcă pe Didier cu capul pe muşchiul pădurii şi rămase nemişcată, cu ochii la el.

Era salvat, iar ea se simțea fericită să-i vegheze somnul.

De-abia trecuse vreun, sfert de ceas, când auzi zgomot de paşi pe cărare. Îşi ținu răsuflarea şi desluşi siluetele a patru oameni care purtau o targă, unde se afla legat un al cincilea. Cei patru trecură pe lângă ea şi-şi văzură de drum, fără o vorbă.

Apoi, din direcţia castelului se dezlănţui o mare larmă, care se apropia văzând cu ochii. Speriată, Marie îl târî pe căpitan între tufe.

Aproape în aceeaşi clipă, poteca fu invadată de mulţimea Lupilor.

Acum nu mai păşeau în tăcere, încercând să evite orice zgomot, aşa cum se întâmplase în urmă cu câteva ore, când îi

zărise bietul Jude. De data asta erau fericiţi şi mergeau într-o dezordine şi într-un vacarm de nedescris. Alergau, cântau, vorbeau în gura mare. Pe umeri purtau saci mari de pânză, în care zornăiau monedele de şase livre ale intendentului regal.

Era o captură de zile mari. Noaptea trecuse în jaf şi petreceri. Pentru pădureni fusese tot ce-şi puteau dori mai mult.

„Nu-i un păcat să furi de la rege”, spune un proverb breton. Lupii erau atât de mulţumiţi de isprava lor, de parcă ar fi făcut un act de caritate.

Banii furaţi aveau pentru ei cu atât mai mare valoare, cu cât fuseseră luaţi de la fisc – duşmanul lor de moarte – aşa încât cu siguranţă că în conştiinţa lor nu era loc nici pentru cea mai neînsemnată umbră de remuşcare.

Fleur-des-Genêts tremura. În această goană nebună, oricând vreun Lup ar fi putut călca pe lângă potecă, descoperindu-l astfel pe Didier adormit.

Or, după discuţia pe care o surprinsese în colibă, între Pelo Rouan şi Yaumi, mesagerul Lupilor, ajunsese la concluzia că aceştia voiau să-i ia viaţa căpitanului.

Lupii trecură mai departe.

În urma cetei mergea acelaşi personaj, cunoscut în pădure sub numele de Lupul Alb. Departe de-a împărtăşi bucuria însoţitorilor săi, părea trist şi-şi lăsase în piept capul acoperit cu mască albă.

Când trecu pe lângă Fleur-des-Genêts, fata avu o tresărire de surpriză şi-şi lungi gâtul să privească mai bine.

— El să fie? murmură ea, tulburată şi îngrozită. Nu se poate!

Lupul Alb dispăru după cotitura drumului, împreună cu lupişorii săi. Se aşternu din nou tăcerea şi, în curând, nu se mai auzi decât foşnetul tainic al frunzişului întunecat.

Vremea trecu. Abia când briza răcoroasă anunță apropierea zorilor începu şi Didier să dea semne de dezmeticire.

Înghețase de frig. Mâinile şi picioarele înțepenite refuzau să se mişte.

Marie îl trase după ea pe Didier, care amorţit cum era, nu mai avea nici forță, nici voință. Amândoi se săltară în şa şi se îndreptară în galop spre răspântia din mijlocul pădurii.

La vreo sută de paşi de colibă, Marie descălecă. Se apropie tiptil. Uşa era deschisă.

— Tată! chemă ea în şoaptă.

Nu primi niciun răspuns.

„Nu-i aici!" se gândi fericită. „Slavă Domnului!"

Marie se întoarse lângă căpitan, care porni, sprijinindu-se de brațul ei şi clătinându-se pe picioare. Pătrunseră în colibă şi trecură prin odaia unde stătuseră de vorbă Pelo Rouan şi Jude. Apoi Marie deschise uşa de la cămăruța ei.

Nu zări ochii roşii strălucind pe grămada de paie ce servea drept culcuş lui Pelo Rouan. Când îi văzu trecând, în privirea lui Pelo se aprinse o lucire sângeroasă, apoi cărbunarul se ridică în genunchi.

„Mulțumesc lui Dumnezeu că mi-a dat ochi de fiară, ca să văd în întuneric. L-am recunoscut pe francezul ăla blestemat. Dacă-i aici, aici îi vor putrezi oasele, Marie! Biata fată!"

Tandrețea nespusă față de fiica sa nu-l împiedică pe Pelo Rouan să ia din cui vechea muschetă şi s-o încarce cu două gloanțe şi o cantitate apreciabilă de praf de puşcă.

După ce verifică arma cu atenție, se strecură afară din colibă.

Nu se duse prea departe. Se căţără fără zgomot pe trunchiul neted al unui mesteacăn, aflat chiar în dreptul ferestrei Mariei şi ale cărui crengi se aplecau deasupra colibei.

Se aşeză pe una din ramuri, astfel încât să poată privi în odăiţa Mariei, fără a fi văzut.

Chiar în acea clipă, fata se apropie, ca să deschidă fereastra. Pelo Rouan simţi că se topeşte de dragul ei.

La orizont, cerul începea să prindă o nuanţă trandafirie.

Mai întâi, Marie făcu ceea ce făcea în fiecare dimineaţă. Îngenunche cu mâinile împreunate şi-şi rosti rugăciunea către Sfânta-Fecioară-din-Inima-Pădurii.

Se crăpa de ziuă. Păsările ciripeau voioase prin frunziş.

Odăiţa Mariei era un cuib curat şi nevinovat, lipit de încăperea în care dormea cărbunarul. Pereţii albi erau împodobiţi cu fumăriţă[56], floare care în vechea credinţă a pădurenilor avea însuşirea de-a alunga febra.

Chiar în dreptul ferestrei se găsea pătuţul de stejar negru, fără picioare şi fără draperii, auster şi virginal.

La căpătâiul patului atârna un agheazmatar de sticlă, o iconiţă a Sfintei Fecioare şi o rămurică de leandru, sfinţită în zi de duminică la biserica din Liffré.

Didier zăcea pe podea, lângă pat. Pelo Rouan nu reuşise încă să distingă nimic în odăiţă. În sfârşit, desluşi profilul lui Didier şi-şi încărcă arma.

— Dar ce-i asta? zise cu voce tare Marie, luând în mână medalionul agăţat la gâtul căpitanului de către Alix de Vaunoy.

Didier privi şi el medalionul, peste măsură de surprins.

— Asta? repetă el. E titlul meu de nobleţe, Marie. Cel puţin aşa am crezut întotdeauna. Mi-am închipuit că mama mea,

56-Fumăriţă – denumire dată plantelor ierbacee din genul Fumaria, familia papaveraceelor. (n.tr.).

femeie sărmană, mi l-a pus la gât, ca să trezesc mila trecătorilor. Dar să nu mai vorbim despre asta. Credeam că l-am pierdut. De un an îl tot caut zadarnic. E ceva necurat în tot ce s-a întâmplat azi-noapte.

Marie continua să privească medalionul.

— Ciudat! vorbi ea într-un târziu. Şi eu am unul exact ca al tău.

Luă medalionul lui Didier şi veni spre fereastra deschisă, unde îl apropie de al ei, spre a le compara.

Pelo Rouan, care de vreo cinci minute pândea momentul când Marie nu se va mai găsi între el şi căpitan, duse arma la ochi.

Era cel mai bun ţintaş din pădure şi, în plus, Didier se găsea la numai cincisprezece paşi de el.

— Sunt la fel! strigă Marie, bucurându-se ca un copil. Absolut la fel!

Pelo Rouan, care ţintise spre pieptul căpitanului, era pe punctul de a apăsa pe trăgaci.

Strigătul Mariei îi distrase atenţia şi privirea i se opri pe cele două medalioane.

Îşi azvârli arma şi coborî iute din creangă în creangă. Ajuns jos, îşi înăbuşi un strigăt.

Marie îşi ridică privirea şi, zărindu-l, înlemni de groază. Instinctiv, vru să închidă repede fereastra, dar Pelo Rouan o opri cu un gest imperios şi-şi duse degetul la buze, impunându-i tăcerea.

Didier închisese ochii, lăsându-se din nou cuprins de toropeală.

Rouan făcu un salt pe pervazul ferestrei. Marie nu îndrăznea să se mişte, iar căpitanul nu vedea nimic din tot ce se petrecea.

Cărbunarul luă cele două medalioane și începu să le cerceteze cu mare atenţie. Apoi îşi dădu fata la o parte şi se îndreptă spre pat.

— Tată, nu-l ucide! țipă Marie.

Auzind-o, Didier tresări şi deschise ochii.

Dar Pelo Rouan ajunsese deja lângă căpitan şi-şi lăsase o mână grea pe umărul lui.

— Tată! Tată! strigă din nou Marie, cuprinsă de disperare.

— Taci! îi porunci cărbunarul, vorbind aproape în şoaptă.

Timp de câteva minute, se uită în tăcere la căpitan, care rămăsese nemişcat. Pe măsură ce-l privea, pe chipul lui înnegrit de cărbune se citea o emoţie crescândă.

Într-un târziu, ochii i se umplură de lacrimi. Căzu în genunchi şi sărută mâna lui Didier cu dragoste şi respect.

— Ce-nseamnă asta, omule? întrebă căpitanul, uluit.

— Şi glasul… murmură ca pentru el Pelo Rouan, cufundat parcă în vis. Şi glasul, şi trăsăturile…

Didier se întrebă dacă nu cumva avea de-a face cu un nebun. Fleur-des-Genêts avea senzația că visează.

— Acum înțeleg, urmă Pelo Rouan. Înțeleg de ce voia Vaunoy să-l ucidă. Şi eu, care mă oferisem să-l ajut! Atunci, cine l-a salvat?

— Eu… îndrăzni Marie.

— Tu! o privi mirat Pelo Rouan.

O strânse la piept cu emoţie şi bucurie.

— Tu, copila mea? Îți mulțumesc din tot sufletul. Ai făcut ceea ce trebuia de fapt să fac eu. L-ai iubit când eu îl uram orbeşte, l-ai recunoscut, când eu nu ştiam cine e… Iertare! se întoarse el spre Didier, care rămăsese năucit, fără să înțeleagă ce se petrece. Iertare, domnule Georges!

— Georges? îngăimă căpitanul. Te-nşeli, prietene.

— Nu, nu! Nu mă-nşel. Chiar eu ţi-am pus la gât medalionul acesta, acum douăzeci de ani, când Vaunoy a mai încercat o dată să te ucidă. Da, stăpâne, de mult îţi poartă sâmbetele. Şi când mă gândesc că mi-era teamă… Şi încă cum mă mai temeam, când te vedeam dând târcoale casei mele! Ca şi cum un Treml ar fi putut umbla cu înşelăciuni, ca şi cum inima unui Treml n-ar fi însumat cu siguranţă tot ce-i mai bun, mai nobil, mai generos şi mai loial!

— Dar bine, obiectă Didier, nevenindu-i încă să creadă, în tot ce-mi spui n-ai nicio dovadă!

— Nicio dovadă! exclamă Pelo, uluit. Dar privirea dumneavoastră e privirea domnului Nicolas. Apoi glasul, vârsta, medalionul, ura lui Vaunoy, care v-a furat o moştenire imensă… Ascultaţi-mă! urmă el, ridicându-se în picioare. Pe vremea aceea aveaţi vreo şase ani, iar Dumnezeu mi-a dat un chip pe care dacă-l vezi o dată, nu-l mai uiţi!

— Dar eu nu te recunosc, obiectă Didier.

Pelo Rouan se năpusti afară din încăpere. Imediat, alături se auzi zgomot de apă curgând.

Apoi tăcere.

În odăiţă îşi făcu apariţia un om înalt, învelit într-o piele de oaie, de pe al cărui chip palid se prelingeau picături de apă. Dintr-un salt, omul ajunse la căpătâiul patului lui Didier.

La vederea arătării, ale cărei plete albe cădeau pe umeri în şuviţe răzleţe, Didier simţi că-l cuprinde o emoţie ciudată. Îşi trecu de câteva ori mâna peste frunte, ca pentru a rechema o amintire nedefinită.

Omul se ţinea drept în faţa lui, pradă unei vizibile nelinişti.

Didier îşi forţă mult timp memoria. Era un efort dublat de

suferință. Îi pierise culoarea din obraz.

Apoi, brusc, se făcu lumină. Obrazul i se împurpură şi buzele pronunțară aproape fără voia lor două cuvinte:

— Jean Blanc!

Pelo Rouan îşi pocni palmele fericit.

— V-aduceți aminte numele meu! strigă el, cu lacrimi în ochi. Bietul domnişor Georges! Şi-aduce aminte de mine!

— Da… încuviință căpitanul. Mi-amintesc de tine… şi de multe alte lucruri. Uite, acum încep să mă năpădească amintirile. Deci ieri nu visam când mi se părea că recunosc încăperea în care am fost găzduit.

— Cândva a fost a dumneavoastră. Ah, Domnul fie lăudat că n-a îngăduit ca un neam viteaz să-şi piardă ultimul vlăstar! Binecuvântat fie numele Domnului şi-al Sfintei Fecioare, pentru bucuria pe care o trăiesc azi!

Se aşternu o clipă de tăcere. Căpitanul se lăsase în voia amintirilor. Fleur-des-Genêts râdea şi plângea, mulțumindu-i Sfintei-Fecioare-din-Inima-Pădurii. Iar Jean Blanc, cu fruntea pe mâna tânărului său stăpân, se bucura de bucuria acestuia.

După câteva minute, albinosul se ridică. Sprâncenele îi erau uşor încruntate şi pe toată figura i se citea o gravă hotărâre.

— Şi-acum, zise el, Georges Treml, sunteți breton şi sunteți nobil. Trebuie să vă recăpătați toată moştenirea lăsată de bunicul dumneavoastră: titlul de noblețe şi averea.

Jean Blanc n-avu nevoie să-i dea tânărului său stăpân prea multe explicații, pentru că acesta îşi cunoştea deja în mare parte povestea din gura bătrânului Jude, pe vremea când nici nu-şi închipuia că între el, căpitanul Didier, şi Georges Treml, ultimul vlăstar al unei mari familii, exista vreo legătură.

Se spune că oamenii sunt produsul împrejurărilor. Într-un

sens, proverbul e adevărat şi reprezintă un elogiu la adresa omenirii.

Descendentul unei familii nobile, odată lipsit de drepturile sale printr-o fraudă mişelească şi ajuns printre oamenii de rând şi necazurile lor, se comportase ca un simplu soldat, a cărui singură grijă fusese să lupte cu vitejie.

Devenind însă Georges Treml, Didier simţi că în sufletul lui încolţeşte o adâncă seriozitate şi un puternic sentiment al răspunderii. Înţelegea ce se aşteaptă de la el, în virtutea numelui pe care-l purta şi a memoriei părinţilor săi.

Din curajos, acum deveni puternic.

— Voi merge la castel, zise el, să mă socotesc cu Vaunoy.

Înainte de-a se despărţi de Jean Blanc, căpitanul îi strânse, mâna.

— Într-adevăr, nobil neam trebuie să fi fost Treml, spuse el. Sunt mândru că-n vinele mele curge sângele lor. O familie de rând n-ar fi putut avea slujitori ca tine. Îţi mulţumesc, Jean Blanc.

— Jude a făcut mai mult decât mine, răspunse cu modestie albinosul. A murit, apărându-vă. Dar asta şi-a şi dorit, bietul de el. Tare mult v-a iubit, domnule Georges!

— Sărmanul Jude! murmură Didier. Ce inimă curată şi nobilă!

— Era breton! zise simplu Jean Blanc. Domnule Georges, va trebui să uitaţi că aţi purtat o uniformă franceză. Dacă spada dumneavoastră ar continua să-l slujească pe regele de la Paris, oasele strămoşilor, care putrezesc în pământul Bretaniei, v-ar blestema în veci!

Căpitanul nu răspunse nimic. Îşi prinse centironul îşi puse pălăria şi se pregăti de plecare. În prag o întâlni pe Marie, care-

l aştepta, sprijinită de perete. Nu mai păstra nici urmă de zâmbet.

În minte îi umblau gânduri triste. Ce putea însemna pentru moştenitorul familiei Treml o biată fiică de cărbunar?

Venind lângă ea, căpitanul o luă de mână.

— Jean, prietene! zise el, zâmbind. Făceai o mare greşeală dacă mă ucideai, pentru că am tratat-o pe Marie ca pe o înaltă doamnă. De-acum, cu voia lui Dumnezeu, aşa va trebui s-o considere toată lumea.

Marie îşi regăsi surâsul. Căpitanul plecă, iar Pelo Rouan se apropie de fiica lui şi-o sărută pe frunte.

— Copila mea, vorbi el cu gravitate şi tristeţe. Eşti tot ce am pe lume şi-mi eşti la fel de dragă ca amintirea mamei tale. Dar nu trebuie să-ți faci iluzii. Familia Treml n-a făcut niciodată mezalianţe, şi cât timp voi trăi, fiica mea nu va fi soţia lui Georges Treml.

Fleur-des-Genêts îşi lăsă capul în piept.

— Atunci va trebui să mor… murmură ea.

— Dumnezeu îți va dărui liniştea, îi spuse Pelo Rouan. Şi de altfel, viaţa noastră aparţine neamului Treml.

Îşi puse din nou straiele de cărbunar şi sărutând încă o dată obrazul palid al Mariei, ieşi din colibă.

33
Tribunalul Lupilor

Două ceasuri mai târziu, subterana de la Groapa Lupilor căpătase o înfăţişare neobişnuită şi solemnă.

Nu mai exista dezordinea pe care-am întâlnit-o când am pătruns pentru prima oară în bârlogul Lupilor.

Acum, oamenii stăteau în picioare de jur-împrejurul mesei bătrânilor. Toţi erau mascaţi şi înarmaţi ca pentru luptă.

Bătrânii nu purtau arme şi erau aşezaţi câte patru, la dreapta şi la stânga jilţului în care trona Lupul Alb.

În subterană domnea o linişte adâncă.

După vreo câteva minute, pădurenii se dădură la o parte, făcând loc unui om palid, tremurând din toate încheieturile, pe al cărui chip se întipărise o spaimă de moarte.

Era Hervé de Vaunoy.

Doi Lupi îl conduseră până la masa unde stăteau cei opt bătrâni şi Lupul Alb.

— Stăpâne, spuse unul din bătrâni. Porunca ţi-a fost îndeplinită. Asasinul va fi supus judecăţii noastre, începem?

— Începeţi! încuviinţă Lupul Alb.

Taica Toussaint se ridică în picioare.

— Hervé de Vaunoy! vorbi el. Sute de fraţi de-ai noştri şi-au găsit moartea datorită ţie. Sângele lor apasă greu asupra ta. Vei muri şi tu dacă nu-ţi dovedeşti nevinovăţia.

— Dar am încheiat un pact… bâigui Vaunoy. Eu mi-am ţinut făgăduiala. Aveţi cele cinci sute de mii de livre. De ce nu vă

respectaţi şi voi cuvântul?

— Cuvântul nostru nu înseamnă nimic, răspunse taica Toussaint. Aici atârnă greu cuvântul Şefului. Ori Şeful nu şi-a dat cuvântul faţă de tine. Găseşte alte argumente, şi încă repede!

Apoi, fără a se tulbura câtuşi de puţin, bătrânul Lup adăugă:

— „Micule” Yaumi, pregăteşte funia!

Pe Vaunoy îl năpădi o sudoare rece.

— Dragii mei, strigă, el disperat, fie-vă milă de mine! Aţi fost minţiţi! Întotdeauna mi-au fost dragi vasalii mei din pădure. Pe viitor, am de gând să fac multe pentru ei. Am să le recunosc în scris dreptul de-a face ce vor cu lemnul meu: cărbuni, saboţi, doage, panere…

— Taci! îl întrerupse tăios Lupul Alb. Minţi!

— E gata funia, Yaumi? întrebă taica Toussaint.

Yaumi făcu semn din cap că da, şi Vaunoy văzu, într-adevăr, o funie care se balansa în întuneric, undeva, în spatele Lupilor. Începu să tremure violent şi tot sângele îi năvăli în obraz.

— Mizerabililor! urlă el, cu furia disperării. Cu ce drept mă judecaţi voi pe mine, care-s gentilom şi stăpânul vostru? Voi fi răzbunat! Ascunzătoarea voastră va fi făcută una cu pământul. O să ardeţi de vii cu toţii… Nu, prieteni, iertare! Mi-am pierdut minţile! Nu v-am făcut niciun rău. Aţi fost minţiţi! Dacă aţi fi ştiut cum m-am purtat cu adevărat…

— Din nefericire pentru tine, te cunoaştem cât se poate de bine.

— Vă înşelaţi, urmă Vaunoy. Jur pe viaţa mea că habar n-aveţi de adevăratele mele sentimente faţă de voi. Dacă i-aţi putea întreba pe servitorii mei… Acordaţi-mi un răgaz, ca să mă pot explica!

— Chiar vrei să-i întrebăm pe servitorii tăi? întrebă batjocoritor taica Toussaint.

— Da! strigă pătimaş Vaunoy, agăţându-se de această palidă speranţă, pentru a mai câştiga timp. Toţi vă vor confirma grija mea pentru sărmanii pădureni…

— Fie! îi tăie vorba taica Toussaint. Nu-ţi putem refuza aşa o rugăminte.

Vaunoy răsuflă adânc.

— Apropiaţi-vă! se adresă Toussaint celor doi Lupi, aflaţi în dreapta şi în stânga lui Vaunoy.

Cei doi făcură câţiva paşi înainte şi, la un semn al bătrânului, îşi scoaseră măştile de blană. Vaunoy scoase un ţipăt de agonie.

— Yvon!... Corentin!

— Ei, şi-acum – urmă Toussaint – să-i lăsăm pe servitorii tăi să ne vorbească despre nespusa grijă…

— Fie-vă milă! îi imploră Vaunoy, căzând în genunchi.

Judecătorii se sfătuiră câteva momente. Lupul Alb rămase deoparte.

— Hervé de Vaunoy! vorbi rar Taussaint. Lupii te condamnă la moarte. Vei fi spânzurat, afară de cazul când Şeful e de altă parte.

Lupul Alb se ridică în picioare.

— Bine! încuviinţă el. Yaumi, rămâi lângă funie. Iar pe voi, fraţii mei, vă rog să ne lăsaţi singuri.

Toţi se supuseră în tăcere. Caverna se lumină în depărtare, dezvăluind privirii imense galerii subterane şi bolţi fără sfârşit.

Lupii se îndepărtară şi, în curând, torţele lor se mai zăriră doar ca nişte puncte luminoase. Cât despre ei, micşoraţi de distanţă şi straniu luminaţi de pâlpâirea făcliilor, păreau

spiriduşi, *Korriganeţi,* sau demoni din cei ce dansează sub clar de lună, în câmpie, în jurul crucilor singuratice, şi de care oamenii din ţinutul Rennes învaţă să se teamă încă din fragedă pruncie, când aud pentru prima oară de ei sub numele de *cotoi bondoci*.[57]

Vaunoy rămase în genunchi. Lupul Alb se ridică din jilţul său şi se apropie de el.

— Scoală-te, îi porunci, atingându-l cu piciorul.

Vaunoy se ridică în picioare.

— Eşti un om mort, vorbi Lupul Alb. Afară de cazul când autoritatea mea ar interveni între gâtul tău şi ştreang.

— Şi care-i preţul? Cât ceri pe viaţa mea?

— Viaţa ta? repetă Lupul Alb. Nu dau niciun preţ pe viaţa ta, Hervé de Vaunoy, asasin al tatălui meu şi-al soţiei mele!

— Eu? strigă seniorul. Dar nici nu te cunosc!

Lupul Alb își scoase masca.

— Tu? se dădu înapoi, uluit, Vaunoy. Jean Blanc?

— Mă credeai mort demult, aşa-i? întrebă „regele” Lupilor. Nu te-aşteptai ca-n spatele omului puternic de azi să întâlneşti viermele pe care-ai încercat cândva să-l striveşti fără milă. Dumnezeu s-a îndurat, nu atât de mine, cât de urmaşul familiei Treml, acel neam de oameni viteji şi credincioşi.

— Urmaşul familiei Treml! repetă Vaunoy, simţind că i se face şi mai frică.

— Şi pe el ai încercat să-l ucizi, şi încă de două ori!

Vaunoy îşi zise că Lupul Alb nu pusese la socoteală şi cea de-a treia tentativă.

— De două ori! se răsti Jean Blanc. Nebun ce-ai fost! N-ai

57-În franceză, în original: Chats courtauds. (n.tr).

înţeles că acel copil era pavăza ta! N-ai înţeles că dacă el murea, nimic nu te mai putea apăra de glonţul pornit din muscheta tatălui meu! De-ai şti de câte ori am stat cu arma aţintită asupra ta, Hervé de Vaunoy!…

Seniorul simţi un fior din cap până-n picioare.

— De câte ori, când treceai pe potecile pădurii, însoţit de slujitori ce nu te puteau feri de-un glonţ bine ţintit, nu mi-am dus puşca la umăr, prinzându-te în cătarea ei! Dar întotdeauna, ceva mă oprea să apăs pe trăgaci. Mă gândeam că poate voi avea nevoie de tine pentru micul Georges, aşa că-ţi cruţam viaţa. Şi bine-am făcut. A sosit clipa când am nevoie de viaţa şi de mărturia ta, în folosul moştenitorului legitim al familiei Treml.

— Deci ştii unde se află? întrebă şoptit Vaunoy.

— E acasă, în castelul părinţilor săi, La Tremlays.

— Ah! exclamă Vaunoy, prefăcându-se surprins.

— Da, urmă Lupul Alb. Dar de data asta, nu vei mai încerca să-l ucizi. Pe scurt! Vrei să ieşi de-aici teafăr şi nevătămat?

— Cum de nu! Cu orice preţ! se repezi Hervé, care în mod excepţional spunea de astă dată adevărul.

— Să ne înţelegem. Nu-ţi dăruiesc viaţa. Îmi aparţii, pentru sângele tatălui meu şi-al soţiei mele. Numai că-ţi ofer răgazul şi şansa să-mi scapi. În schimb, uite ce vreau de la tine.

Jean Blanc îi arătă cu degetul un colţ de masă, unde se găseau cele necesare scrisului.

— Scrie ce-ţi dictez! porunci el.

Vaunoy se aşeză la masă şi scrise cele ce urmează:

«Eu, Hervé de Vaunoy, declar că recunosc în persoana domnului Didier, căpitan al Maiestăţii Sale, regele Franţei şi Navarrei, pe Georges, nepotul şi moştenitorul legitim al domnului Nicolas Treml

de La Tremlays, senior de Bouëxis-en-Forêt, veneratul meu văr, răposat din voia Domnului.»

— Semnează!

Vaunoy nu pregetă nicio clipă. Scrise dintr-un condei şi semnă fără comentarii.

— Acum… îndrăzni el, sunt liber?

Jean Blanc citi cu grijă hârtia şi-o vârî în sân.

— Eşti liber! încuviinţă el. Dar gândeşte-te bine şi nu uita! De-acum încolo, nu mai am nevoie de tine, aşa că păzeşte-ţi bine pielea. Nimic nu te mai apără de răzbunarea mea. Pleacă!

Vaunoy nu aşteptă să i se spună de două ori. Porni la întâmplare spre unul din punctele luminoase.

— Nu pe-acolo! îl opri Jean Blanc. Yaumi, leagă-l la ochi şi scoate-l de partea cealaltă a râpei. Şi încă ceva, Vaunoy: la castel îl vei găsi pe Georges Treml, nepotul binefăcătorului tău, şi cap al familiei. Dacă în vine îi curge măcar un strop din acest sânge nobil, va trebui să-l recunoşti ca atare şi să te porţi cu el cum se cuvine.

Vaunoy încuviinţă din cap, apoi Yaumi îl legă la ochi şi-l apucă de braţ. Urcară împreună scările umede şi alunecoase, care coborau în subterană.

Curând Vaunoy simţi un val de aer proaspăt şi putu zări, prin legătura de la ochi, o rază de lumină. Respiră adânc şi scoase un oftat de uşurare.

— Ai toate motivele să fii vesel, îi zise Yaumi. Cred că diavolul te are în paza lui, fiindcă ai reuşit să scapi, acolo unde un om cinstit şi-ar fi lăsat ciolanele. Ai avut noroc de două ori. În locul tău, n-aş mai, încerca şi-a treia oară.

— Un sfat cât se poate de bun, băiete! răspunse Vaunoy, începând să-şi vină în fire. Am să-mi vând castelul şi conacul

şi-am să plec departe, foarte departe, acolo unde să nu mai aud vorbindu-se de Lupi. Rămâi cu bine!

Yaumi îl urmări cu privirea, pe când se strecura grăbit prin hăţişuri.

— La dracu' dacă nu era mai bine să-i las să-l spânzure încă de prima oară, mormăi el. Da' Şefu' a fost de altă părere, şi oricum, e mai deştept ca noi!

Vaunoy traversă alergând desişul şi porni, tot în mare grabă, pe potecile pădurii.

Nu întoarse capul în urmă nici măcar o singură dată, deşi de câteva ori i se făcu pielea de găină, văzând cum se mişcă frunzele vreunui tufiş. Ajunse la marginea pădurii, fără incidente. Când se văzu pe aleea mărginită cu stejari bătrâni, care duce spre castelul La Tremlays, îşi scoase pălăria şi-şi şterse faţa de sudoare, umplându-şi plămânii de aerul tare.

— Sfinte Dumnezeule! şopti el. De două ori cu ştreangul de gât în numai patruzeci şi opt de ore… Grea viaţă! Aşa am să fac: am să plec din Bretania. Urâtă ţară! Cu banii pe care-i voi lua pe domeniul lui Treml, voi fi primit pretutindeni ca un mare Senior. Dar cine să-şi fi închipuit că ticălosul de Jean Blanc mai trăieşte? Numai o dată să-mi pice în mână şi n-o să mai aibă el ocazia să-şi aţintească arma asupra mea, nici în pădure, nici în câmp!

Continuă să înainteze în tăcere, apoi se opri brusc, şi buzele subţiri i se deschiseră într-un surâs de satisfacţie.

— Dacă socotesc bine, mormăi el, am scăpat frumos! Declaraţia aia îi va da ultimului Treml un titlu de nobleţe, dacă nu cumva domnul de Béchameil şi parlamentul va găsi o cale de a-i mai tăia din pretenţii – ceea ce-i foarte probabil. În niciun caz, însă, ce-am mâzgălit eu acolo nu mă poate lipsi de

domeniul meu. Am un act de vânzare, cât se poate de cinstit şi legal, am relaţii la parlament, plus o vechime ca senior de vreo douăzeci de ani. Sigur că mi-ar place să-l ştiu pe căpitan mai curând mort, decât viu şi-n preajma mea, dar dacă hazardul îl apără, treacă de la mine: să trăiască! Eu unul mă spăl pe mâini şi jur să nu-i cedez nicio centimă din moştenire.

Tot conversând astfel cu sine însuşi, domnul de Vaunoy ajunse la poarta castelului.

După plecarea prizonierului, Jean Blanc rămase câteva clipe cufundat în gânduri. Apoi, ajutat de Yaumi, îşi înnegri din nou chipul şi-şi puse veşmintele de cărbunar.

Ieşi din subterană şi coborî pe fundul râpei, unde se îndreptă spre stejarul cel găunos.

Ajuns aici, intră în scorbură şi începu să sape.

34
Jean Blanc

Când Didier ajunse la castelul La Tremlays, după întrevederea cu Jean Blanc, Hervé de Vaunoy era absent. Castelul păstra încă toate urmele atacului din noaptea precedentă, iar căpitanul află cu surprindere ce se întâmplase.

Jean Blanc şi Marie îi povestiseră numai ceea ce avusese legătură cu el: atacul nocturn, moartea lui Jude şi felul în care el, Didier, ajunsese să scape.

Nu ştia însă nimic despre furtul celor cinci sute de mii de livre şi aproape nimic despre atacul Lupilor.

Prima persoană care-i ieşi în cale fu intendentul. Bietul Béchameil îşi pierduse culoarea din obraz. Era palid, şi chipul abătut trăda o foarte mare supărare. De la el află căpitanul toate câte se petrecuse în cursul nopţii.

— Am fost trădaţi, încheie el. Soldaţii şi jandarmii au fost împiedicaţi să-şi facă datoria. Şi toată povestea asta mă costă cinci sute de mii de livre, domnule!

— Într-adevăr, am fost trădaţi. Nu bănuiţi pe nimeni? Cine-ar putea fi vinovat?

Béchameil îşi vârî două degete în tabachera lui smălţuită şi-l privi pe căpitan de sus în jos.

— Dacă bănuiesc pe cineva? Nu-mi dau prea bine seama. Tot ce ştiu, e că am pierdut cinci sute de mii de livre. Domnule căpitan, mi-aş da bucuros şase luni din viaţa să vă văd în

posesia unui domeniu întins şi bogat.

— De ce? întrebă mirat Didier.

— Fiindcă am pierdut cinci sute de mii de livre, iar cum dumneavoastră sunteţi sărac, parlamentul nu vă va putea condamna decât la spânzurătoare sau la decapitare. Asta aşa, fără să mi-o luaţi în nume de rău. Vă vorbesc cu toată consideraţia pe care-o datorez titlului dumneavoastră de ofiţer al regelui.

— Şi cine-ar îndrăzni să mă acuze? exclamă Didier.

— Cine să vă acuze? replică melancolic Béchameil. Cine altul decât eu? Eu sunt singura victimă şi nu mă plâng, pentru faptul că v-ar trebui o veşnicie ca să-mi răscumpăraţi cele cinci sute de mii de livre, cu solda dumneavoastră prăpădită.

Didier trăia unul din cele momente când nu era în stare nici măcar să se înfurie. În viaţa lui se produsese o schimbare mult prea gravă ca să-şi descarce mânia pe o creatură ca domnul de Béchameil.

Dimpotrivă, înclina să-l compătimească pentru necazul lui. În definitiv, intendentul avea motive cât se poate de întemeiate. Cu mintea încă la gravele dezvăluiri ale lui Jean Blanc, îi răspunse lui Béchameil ca unei persoane rezonabile şi-i dădu a înţelege că situaţia lui avea să se schimbe radical.

Acesta ridică din umeri.

— Vreo moştenire de sărăntoc? mormăi el. Două sute de franci rentă! Tot aia e! Dacă am să-i pot încasa, am să-i încasez. Dar chiar de mi-aţi înapoia cele cinci sute de mii de livre până la ultimul bănuţ, şi tot n-am fi chit, domnule!

— Cum aşa? întrebă Didier, care nici măcar nu se ostenea să-l ia în serios.

— Cum aşa? repetă Béchameil, pe care calmul

interlocutorului său îl făcuse să devină îndrăzneţ. Mă mai şi întrebaţi? Eram logodit cu domnişoara Alix de Vaunoy!

— Biata Alix! murmură căpitanul.

— Cinci sute de mii de livre, plus logodnica! continuă Béchameil. Dac-aş fi o fire violentă, domnule, v-aş provoca la duel!

După aceste cuvinte, rostite pe un ton plângăreţ, intendentul îşi scoase ceasornicul din buzunar, îl privi, şi-şi înălţă ochii spre cer.

— Ora unsprezece! şopti el. Să vezi cum cu tot tărăboiul ăsta, nimeni nu s-a ocupat să pregătească masa!

Îl salută pe Didier şi porni grăbit spre bucătărie. Didier rămase pe loc, neliniştit. Era limpede că domnul de Béchameil nu va fi singurul care să-l acuze. El asigurase paza banilor strânşi din impozite. N-avea decât o singură cale de a se dezvinovăţi: să dezvăluie purtarea ticăloasă a lui Hervé de Vaunoy.

Dar Alix! Alix, care-l salvase! Alix, cea atât de nobilă la suflet şi-atât de nefericită!

Didier renunţă la idee.

Fără a sta prea mult pe gânduri. Se îndreptă spre camera lui. Uşa era dată de perete. Didier intră.

Pe pat era întins trupul lui Jude. La căpătâiul lui îngenunchease o femeie, care se ruga cu voce tare, recitind rar *De profundis.* Era cumătră Goton, care-şi făcea ultima datorie faţă de vechiul ei prieten.

Didier îşi scoase pălăria şi se apropie. Auzind zornăit de pinteni, femeia întoarse capul. Încă nu-l întâlnise pe căpitan şi simpla lui vedere îi trezi o emoţie pe care nu şi-o putea explica. Didier se opri lângă pat. Privi îndelung trăsăturile lui Jude,

cărora moartea le păstrase expresia dârză şi curajoasă.

— Sărmanul Jude! glăsui el, parcă uitând de femeia de lângă el. Nu i-a fost dat să-şi împlinească misiunea. A murit înainte de-al întâlni pe nepotul stăpânului său… A murit cu o zi prea devreme.

Bătrâna Goton începu să tremure.

— Domnule… Domnule… îngăimă ea. Mi-s ochii obosiţi de bătrâneţe şi s-au scurs douăzeci de ani de când nu l-am mai văzut pe Georges Treml. Dar, pentru numele lui Dumnezeu, cine sunteţi dumneavoastră?

În clipa aceea, se auziră bătăi puternice în poarta castelului. Didier alergă la fereastră şi-l văzu intrând în curte pe Vaunoy.

— Cine sunteţi? îl întrebă din nou Goton, cu mâinile împreunate a rugăciune.

— Deci şi dumneata îţi mai aminteşti de Treml? i se adresă căpitanul.

— Dacă-mi mai amintesc! Doamne-Dumnezeule!

— Ei bine, atunci urmează-mă. Îl vei auzi pe domnul de Vaunoy rostindu-mi numele adevărat.

Didier ieşi din încăpere şi porni cu paşi mari spre salonul unde tocmai intrase şi Vaunoy. Cumătră Goton venea în urma lui.

În salon se găseau domnişoara Olive de Vaunoy, domnul de Béchameil şi ofiţerul care comanda plutonul de soldaţi din Rennes.

Acesta se întoarse brusc spre Didier.

— Căpitane, aseară, la cină, ai adormit. Mi se pare nefiresc. În timpul somnului dumitale, castelul a fost prădat. Eu am fost închis pe dinafară în camera mea. Soldaţii s-au trezit şi ei într-un hambar încuiat. Dacă nu vă supăraţi, aş vrea să cunosc

părerea dumneavoastră despre toate astea.

— Cred că mai curând ar trebui întrebat stăpânul casei! îi replică Didier, îndreptându-se spre Vaunoy.

Acesta se înarmă cu un surâs nespus de mieros.

— Sfinte Dumnezeule! Tânărul meu prieten! exclamă el, ieşindu-i în întâmpinare cu braţele deschise. Tocmai am aflat o veste care mi-a umplut sufletul de bucurie. În dumneata, Bretania îşi regăseşte unul din cele mai vechi nume, iar eu, pe nepotul unui văr ce mi-a fost nespus de drag. Dă-mivoie să te sărut... Domnule de Béchameil, surioară! Şi voi, cei de faţă! Aflaţi că adevăratul nume al scumpului nostru căpitan este Georges Treml…

— De La Tremlays, senior de Bouëxis-en-Forêt, adăugă Georges.

Bătrâna Goton, care rămăsese în prag, se sprijini de perete, simţind că i se taie picioarele.

— Am ştiut eu! murmură ea, ştergându-şi o lacrimă cu dosul palmei pline de zbârcituri. Aşa mi-am dorit să-l revăd: frumos, puternic, cu spada la şold, mândru, cum se cuvine unui breton de viţă nobilă!

Domnişoara Olive îşi flutură evantaiul. Domnul de Béchameil făcuse ochii mari.

„La dracu!” îşi zise el. Va să zică, până la urmă nu-i un coate-goale!”

— Într-adevăr, prietene, acesta era titlul lui Nicolas Treml, onorabilul dumitale bunic! urmă Vaunoy, ca răspuns la ultimele cuvinte ale căpitanului.

— Şi tot acesta va fi titlul meu! zise Georges, apăsat.

„Foarte bine!” încuviinţă în gând Goton Rehou, care admira fiecare vorbă şi fiecare gest al tânărului ei stăpân.

— Dragă vere! vorbi Vaunoy, lăsându-şi deoparte surâsul viclean. Am impresia că te cam înşeli în ce priveşte noua dumitale situaţie…

— Nu sunt moştenitorul bunicului meu?

— Ba da, numai că…

— Numai că ce? întrebă Georges, pierzându-şi răbdarea.

„Numai că ce?” replică în gând bătrâna Goton, cu un zâmbet de triumf.

Până şi intendentul, care se convinsese de drepturile tânărului căpitan, repetă cu glas coborât:

— Numai că ce?

Hervé de Vaunoy îşi recăpătă surâsul.

— Dragul meu prieten, uneori graba strică treaba. La vârsta mea, nu te joci cu vorbele. Crede-mă pe cuvânt. Moştenirea lăsată de Nicolas Treml, Dumnezeu să-l odihnească, nu-ţi va aduce cine ştie ce bogăţii.

Căpitanul simţi cum îl cuprinde furia şi se apropie, ca să nu fie auzit decât de Vaunoy.

— Sub acoperişul dumitale – zise el, încercând să-şi stăpânească glasul, care-i tremura de mânie – trăieşte o fiinţă pe care o respect tot atât de mult pe cât te dispreţuiesc pe dumneata. Mulţumeşte-i lui Dumnezeu că te protejează astfel!

— De ce nu vorbeşti tare, vere? întrebă Vaunoy, adunându-şi toată neruşinarea de care era în stare.

— Ticălosule! îi zise Georges, fără să ridice tonul. Te-aş putea da pe mâna justiţiei, pentru triplă tentativă de asasinat. Ai un înger păzitor, dar aici eşti în casa mea şi pot porunci soldaţilor să te dea afară.

Vaunoy îi făcu o plecăciune, în bătaie de joc.

— Surioară, domnule intendent! Vă rog să scuzaţi mica

noastră discuţie particulară. De altfel, vă voi pune în temă. Ca primă urmare a gradului nostru de rudenie, tânărul meu verişor ameninţă că mă va alunga din casa mea.

— Nu zău! replică Béchameil. Are dreptul s-o facă?

— E cu putinţă? se miră şi domnişoara Olivia. El, care aseară era atât de blând şi de amabil!

— Domnule, între noi nu există niciun fel de rudenie! vorbi Didier, făcând mari eforturi să-şi stăpânească mânia. Într-adevăr, te-am ameninţat că te dau afară, dar nu din casa dumitale, întrucât acest castel îmi aparţine.

— De asta poţi fi sigur, dragul meu! murmură cumătră Goton.

— Haide-de! rânji Vaunoy; Chiar crezi asta? Ei bine, dragă vere, dă-mi voie să mă retrag câteva clipe: exact timpul necesar să ajung în biroul meu, după care îţi voi comunica o seamă de lucruri, de care se pare că n-ai habar.

Şi Vaunoy ieşi.

Exact în aceeaşi clipă, în prag se ivi chipul murdar de cărbune al lui Pelo Rouan.

Sub braţ ţinea un sac de pânză de culoare închisă, în care, după toate aparenţele, era ascuns un obiect greu. Toţi erau întorşi cu spatele. Numai Goton îl zări, dar Pelo Rouan duse un deget la buze şi se strecură în umbră, după unul din canaturile uşii.

Curând se ivi Vaunoy, urmat de majordomul Alain. Seniorul ţinea în mână o hârtie despăturită.

— Iartă-mă, prietene, că te-am făcut să aştepţi! i se adresă el lui Georges. Fii bun şi citeşte ce scrie aici.

Căpitanul luă documentul şi citi.

Era actul de vânzare scris de mâna lui Nicolas Treml și

încredinţat apoi lui Hervé de Vaunoy.

— În tot ce-mi povesteşti dumneata e o lucrătură ticăloasă, pe care n-o înțeleg! îi zise căpitanul, după ce termină de citit. Cum se face că dumneata, care erai sărac şi trăiai din binefacerile bunicului meu, ai avut bani ca să-i cumperi domeniul?

— Am făcut economii, prietene! îi râse în nas Vaunoy. Cu economii şi cu ceva afaceri, ajungi să realizezi lucruri surprinzătoare. Dar nu asta-i problema şi sper că de-acum încolo ai să mă mai slăbeşti cu ameninţările. Păi cum? Eşti tânăr şi sărac. Bunicul dumitale şi cu mine ne-am făcut unul altuia multe servicii. Voi încerca să-ţi trec cu vederea această izbucnire. Ce zici, devenim prieteni?

— Niciodată! îi strigă Georges, dând la o parte mâna ce-i fusese întinsă.

— Asta-i prea de tot! se înfurie Vaunoy. Orice răbdare are şi-o limită. Surioară, domnule intendent, sunteţi martori că am fost cât se poate de îngăduitor. Acum cred că pot şi eu, la rândul meu, să-l acuz pe acest tânăr că m-a insultat de faţă cu voi. Domnule, te rog să pleci din casa mea!

— Doamne-Dumnezeule! gemu cumătră Goton. O să mi-l alunge pe micul meu Georges!

Căpitanul îşi puse pălăria, apoi, azvârlindu-i lui Vaunoy o privire încărcată de dispreţ, se îndreptă spre uşă.

La jumătatea drumului, se găsi faţă în faţă cu Pelo Rouan, care-l luă de mână şi-l aduse înapoi, în mijlocul salonului.

— Jean Blanc! exclamă surprins căpitanul.

— Jean Blanc! repetă mecanic Vaunoy, privind cu atenţie la noul venit. Sfinte-Dumnezeule! E chiar el! Albul s-a ascuns sub negru.

Se aplecă şi-i şopti repede ceva la ureche lui Alain, care tocmai intrase ca să anunţe că masa e servită. Alain ieşi de îndată.

— Ce cauţi aici? se întoarse Vaunoy către cărbunar.

— Am venit să fac dreptate, răspunse Jean Blanc cu voce gravă. Hervé de Vaunoy, am venit să-ţi cer plata pentru cei douăzeci de ani de înşelătorie şi de crimă!

Vaunoy trase cu coada ochiului spre uşă. Dar Alain nu venea.

— Te-ai folosit de un act semnat de Nicolas Treml, urmă Jean Blanc. Tânărul nostru stăpân îţi va arăta, în schimb, un act semnat de tine.

— De mine?!… Am semnat numai că băiatul ăsta e fiul lui taică-său! strigă Vaunoy. Atât şi nimic mai mult!

— Nimic mai mult… repetă Jean Blanc. Într-adevăr, azi n-ai semnat decât atât. Dar mi-e de-ajuns ce-ai semnat acum douăzeci de ani.

Vaunoy se schimbă la faţă.

Jean Blanc scoase din sac o casetă de fier, mâncată de rugină. O aşeză pe pardoseală, apoi îngenunche şi-şi vârî cuţitul pe sub capac. Metalul era atât de ruginit, încât capacul sări imediat.

Caseta conţinea aur şi un act, pe care cu siguranţă Vaunoy îl cunoştea bine, pentru că se repezi să-l înşface.

Georges Treml îl îmbrânci într-o parte. Apoi luă actul din mâna lui Jean Blanc.

— Ştiam eu! strigă el, citind. Ştiam eu că-i vorba de minciună şi înşelătorie! Iată o declaraţie semnată chiar de dumneata, Vaunoy, şi în care se spune clar că orice urmaş legitim al lui Treml va putea răscumpăra domeniul lui cu

suma de o sută de mii de livre.

— Iată cele o sută de mii de livre! zise Jean Blanc, bătând cu degetul în caseta de fier.

Lui Vaunoy îi pierise glasul de furie.

Ofiţerul din Rennes, domnişoara Olive şi Béchameil rămăseseră cât se poate de surprinşi, iar cel din urmă începuse chiar să nutrească o vagă speranţă că-şi va recăpăta cele cinci sute de mii de livre.

Cât despre bătrâna menajeră, tare se mai minuna şi-i promitea în gând o rugăciune Sfintei-Fecioare-din-Inima-Pădurii.

În acea clipă, în uşa salonului se ivi Alain, însoţit de slujitorii castelului, înarmaţi până în dinţi, precum şi de doi soldaţi din Rennes. O luminiţă se aprinse în ochii lui Vaunoy.

— Staţi de strajă la toate intrările! porunci el. Zece ludovici de aur celui care va pune mâna primul pe nemernicul ăsta.

Şi arătă cu degetul spre Jean Blanc.

— E o conspiraţie împotriva mea, ca să mă prade, să mă jefuiască! Numai că voi fi răzbunat, Sfinte Dumnezeule! Uite-te bine la omul ăsta, domnule de Béchameil. Azi noapte ţi-au fost furate cinci sute de mii de livre. Căpitanul n-a fost în stare să le păzească, sau mai curând le-a dat chiar el banii, pentru că, uitaţi-vă, acesta-i preţul trădării!

Şi arătă cu mâna spre banii din casetă.

— Ticălosule! şopti Georges, pierzându-şi cumpătul în faţa unui asemenea neruşinări.

Domnul de Béchameil ciulise urechile, iar ofiţerul din Rennes părea pe jumătate convins.

— Ai curajul să negi, Georges Treml? continuă Vaunoy. Omul care te-ajută acum nu-i unul şi-acelaşi cu cel care-a

condus atacul de azi-noapte?

— Dac-aş fi ştiut, mormăi Goton, zău c-aş fi pus puşca pe el!

— Omul acesta, care-ţi aduce partea ce ţi se cuvine, nu-i cumva dintre cei al căror simplu nume e suficient ca să-l condamne? Înainte, slujbaşi ai regelui! Puneţi mâna pe conducătorul Lupilor!

— Lupul Alb? strigară în acelaşi timp Béchameil, domnişoara Olive, soldaţii şi servitorii, aceştia din urmă având grijă să facă şi câţiva paşi înapoi.

Soldaţii se repeziră şi-l împresurară pe Jean Blanc.

— Puneţi mâna pe el! urlă Béchameil. Ah, tâlhar nenorocit! Ai să-mi înapoiezi cele cinci sute de mii de livre!

Cât despre domnişoara Olive, aceasta se grăbise să leşine la auzul simplului nume de *Lupul Alb.*

Georges Treml îşi scoase spada din teacă, decis să-l apere pe cel care-l ajutase atât de mult şi care mai era şi tatăl Mariei.

N-avu însă nevoie să-şi folosească spada. În momentul când soldaţii îşi închideau cercul, ca să pună mâna pe şeful Lupilor, acesta se lăsă uşor în jos, apoi făcu un salt extraordinar, care-l proiectă pe deasupra capetelor atacatorilor, până la una din ferestrele salonului.

Soldaţii rămaseră stupefiaţi, neştiind ce să facă.

Jean Blanc sări pe pervazul ferestrei.

— Orice-ai face, Vaunoy, ai pierdut! Nu vei avea nici măcar ocazia să te răzbuni.

— Trageţi! Dar trageţi odată! urlă Vaunoy, care smulse muscheta din mâna unui soldat, îndreptând-o spre Jean Blanc.

Dar Georges îl lovi cu spada peste ţeava armei, şi glonţul se înfipse în perete.

— Ne mai întâlnim noi odată, Hervé de Vaunoy! zise

albinosul, fără să se tulbure. Va fi şi ultima, pentru că atunci ne vom regla toate socotelile!

Cu aceste cuvinte, sări în curte, se căţără pe zid cu agilitatea-i binecunoscută şi dispăru în pădure.

— Trageţi! Trageţi! ţipă Vaunoy, prăbuşindu-se sfârşit într-un jilţ.

Soldaţii traseră şi încăperea se umplu de fum.

Acuzaţia la adresa tânărului moştenitor al familiei Treml nu putu fi susţinută cu probe. Până şi Vaunoy renunţă să mai lupte.

Îşi jucase cartea cea mare şi pierduse. Aşa că se resemnă – cel puţin în aparenţă.

Domnul de Béchameil, marchiz de Nointel, trebui să suporte pierderea celor cinci sute de mii de livre, lucru pentru care cititorul nu trebuie să-l căineze din cale-afară, pentru că anual făcea rost de dublul acestei sume, servindu-se direct din buzunarul regelui.

Devenind breton, Georges Treml nu putea să-şi piardă dintr-odată sentimentul de respect şi afecţiune pe care considera că i-l datorează regelui. Nu făcu opoziţie la curte, în Paris, dar îşi ajută supuşii să-şi plătească impozitele şi luă măsuri prin care să le protejeze munca.

Numai un suflet parşiv şi dornic să facă rău poate declara că o reconciliere între bogaţi şi săraci e imposibilă.

De-abia trecuseră trei ani de la evenimentele de mai sus, că în pădure nu mai exista nici urmă de Lup. În schimb, deseori puteau fi zărite grupuri mari de oameni, îngenuncheaţi lângă crucea Sfintei-Fecioare-din-Inima-Pădurii. Pădurenii îi mulţumeau Maicii Domnului că le-a redat pe urmaşul familiei

Treml – puternicul lor protector şi binefăcător.

Nici Georges Treml de La Tremlays nu uită că timp de douăzeci de ani fusese Didier, şi-atât.

Mare senior prin naştere, dar de formaţie soldat, consideră că are dreptul să-şi întrebe numai inima în ce priveşte alegerea viitoarei soţii.

Cu siguranţă, îşi închipuia că nu va întâlni niciun fel de obstacol în calea intenţiilor sale. Şi totuşi exista unul, cât se poate de serios: Jean Blanc, care-i refuză categoric tânărului senior mâna fiicei sale.

Şi nu glumea. Niciodată nu se întâmplase ca un milionar să refuze un cerşetor, sau ca un duce sau pair să nu accepte compania unui poet, atât de categoric precum se împotrivise bietul albinos.

Şi el îşi avea propriile-i idei despre onoare – rigide, inflexibile – mai puternice decât toate prejudecăţile nobilimii bretone, luate la un loc.

Didier îi porunci, îl rugă iar şi iar, dar zadarnic. Într-o bună zi, însă, avu buna inspiraţie să jure în faţa lui Dumnezeu, pe onoarea lui de gentilom breton, că nu va avea altă soţie decât pe Marie.

Jean Blanc se declară învins: neamul Treml trebuia să-şi asigure urmaşi.

Astfel, într-o frumoasă dimineaţă, Marie păşi pe poarta castelului La Tremlays, aducând cu ea aici pentru totdeauna veselia şi liniştea.

N-avea blazon, dar în castel existau oricum destule, câte unul sub fiecare portret al bătrânilor şi austerilor stăpâni ai domeniului.

De altfel, dintre toate castelanele din tablouri, care respirau

de secole mireasma veşnic proaspătă a buchetelor de flori pe care le ţineau în mână, niciuna nu s-ar fi putut compara cu această fiică a pădurii, nici ca frumuseţe, nici ca suflet.

Că avea sau nu dreptate, pentru căpitan aceste două calităţi cântăriseră greu.

Mult timp după aceea, când copiii lui Georges şi ai Mariei alergau prin pădure, supravegheaţi de bătrâna Goton Rehou, la mănăstirea Saint-Aubin-du-Cormier se retrăsese o călugăriță, pe nume Alix, care le ieşea câteodată în cale şi-i săruta surâzând.

Iată o altă mare eroare întâlnită prin cărţi, unde se spune că femeile ce şi-au închinat sufletul lui Iisus îşi pierd zâmbetul. În realitate, ele nu pot fi decât fericite, pentru că iubesc cu toată ființa lor, iar o astfel de fericire durează până dincolo de moarte!

Cât despre Hervé de Vaunoy, să vedem ce s-a întâmplat şi cu el, la şase luni după ce Georges reintrase în drepturi.

Vaunoy părăsise castelul La Tremlays, refugiindu-se la Rennes. Îi ceruse lui Georges îngăduința de a-şi lua din fostul birou câteva obiecte care îi aparţinuseră.

Georges acceptă numaidecât.

Vaunoy veni cu o escortă destul de numeroasă. Fostul său birou era aceeaşi încăpere în care se retrăgea singuratic Nicolas Treml şi în care se găsea dulăpiorul de unde bătrânul senior scosese cele o sută de mii de livre, înainte de-a părăsi Bretonia pentru totdeauna.

În dulăpior încă mai existau o groază de bani, lăsaţi de Nicolas Treml, precum şi unele economii ale lui Vaunoy. Hervé goli dulăpiorul şi, încărcat cu aceste bogății, porni înapoi spre Rennes.

Dar oamenii din escortă ajunseră în oraş fără el şi povestiră, înspăimântaţi, că la marginea pădurii răsunase un foc de armă, iar Hervé, împuşcat drept în inimă, se prăbuşise la pământ, rămânând lungit pe muşchiul potecii.

„Ne-am îndreptat privirea spre locul de unde se auzise trosnetul de armă”, istorisiră valeţii. „Se înserase, dar am reuşit, totuşi, să vedem o siluetă albă, care sărea din creangă în creangă, cum nu-i în stare să facă nicio făptură omenească, şi care-a dispărut apoi, undeva, în vârful unui castan.”

A doua zi, fu descoperit în iarbă cadavrul lui Hervé de Vaunoy. Lângă el se găsea vechea muschetă, moştenită de Lupul Alb de la tatăl său.

SFÂRŞIT